

दीर्घ

दीर्घ

(Epic RAMAYAN in Sindhi Poetry)

{ Translation of Epic SHRIRAMCHARITMANAS-ShrimaddGoswami Tulsidasji(Awadhi language) }

(Translated by Ballu Choithani)

महाकाव्य

रामायण

(सिंधी शाइरीअ में)

(रामायण सिंधी शاعरीअ में)

तर्जुमानु - बलू चोइथाणी

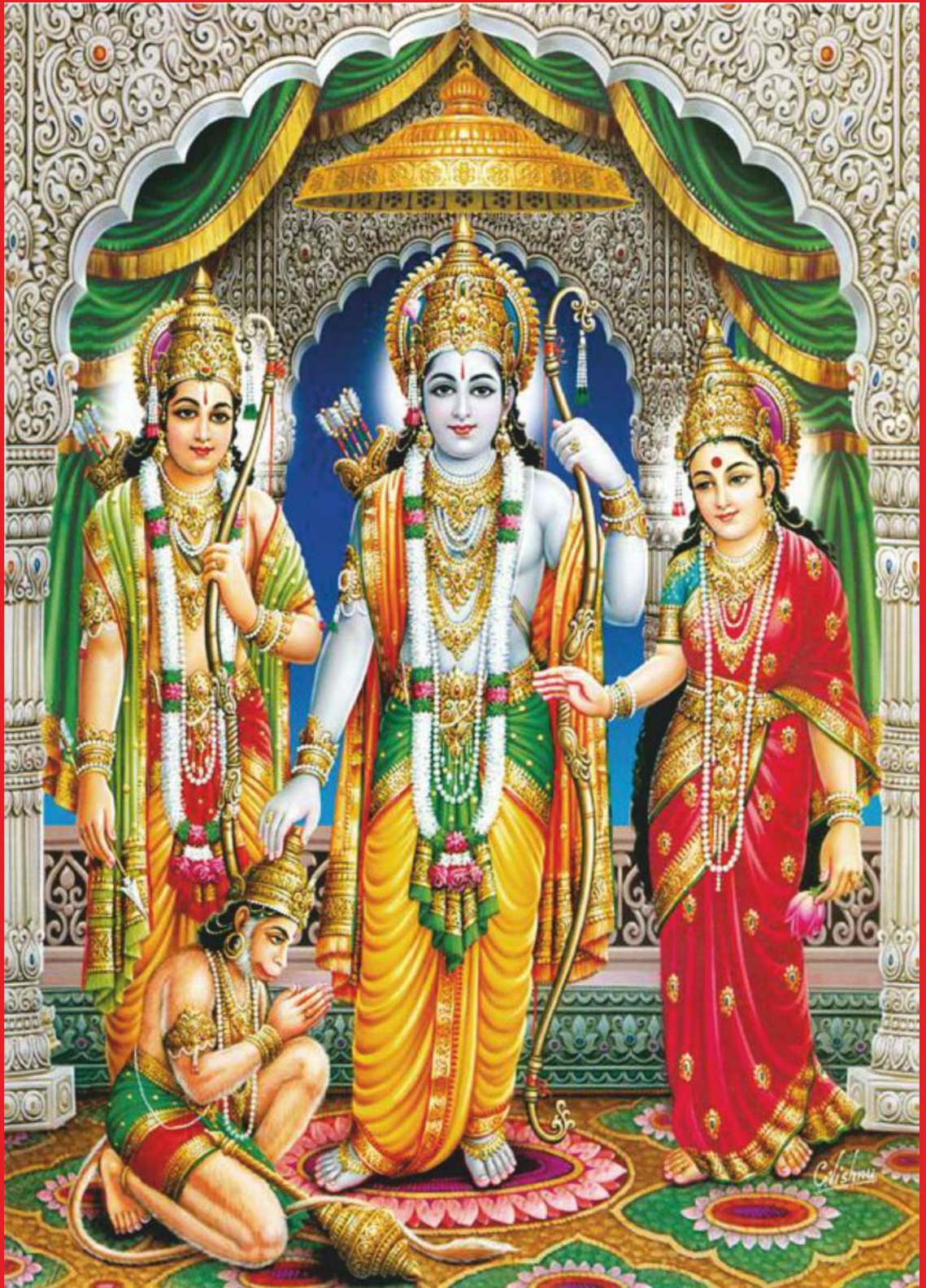
Poet : Ballu Choithani
T-26, Sainik Colony, Sant Hirdaram Nagar, Bairagarh,
Bhopal-462030, (Madhya Pradesh) INDIA
Mob. : 9424413535
Email : balluchoithani@gmail.com
Type & Setting : Ballu Choithani
Printer : Shri Shraddha Offset Printers, Vijay Stambh, Zone-1,
M.P.Nagar,Bhopal-462011 Madhya Pradesh.
Price : ₹ 425/-
First Edition : 2022
Copies : 500
© : with the author
ISBN Number : 978-93-5620-331-0
Publisher : Self Published

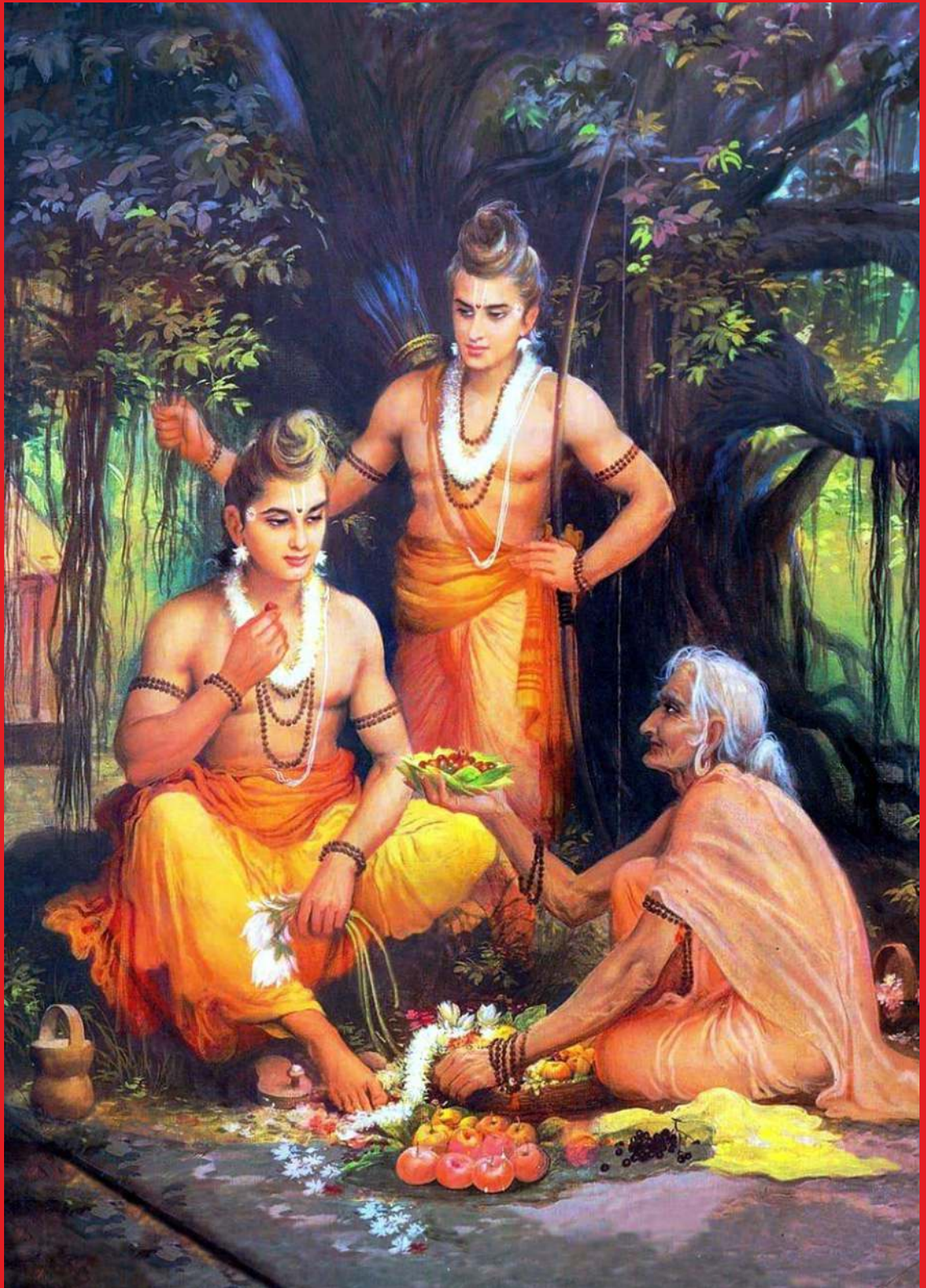
**(The book has been published with the partial financial assistance
from Madhya Pradesh Sindhi Sahitya Academy, Bhopal)**

Before this Epic

Books published: Eight: (3 poetry, 1 Epic `Sant Hirdaram`
4 Hindi Stenography Books.
Qualification: M.A.(Eco.) & M.A. (English Literature)
Birth: 01.09.1947 , Nawabshah (Sindh)
Stage Programmes: Laughter shows/Poetry recitation/Theater
artist etc.
Casual Announcer : Akashwani Bhopal MP (1981-2013)
Awards & Achievements: GauravSamman/Theatre Artist
Samman/Ratna Award for translation of
book/Best poetry book award etc...

फ़हरिस्त

فہرست

	<u>सुफ़हो</u>	
	<u>صفحو</u>	
1. बाल काण्ड	01	بال كانڊ
2. अयोध्या काण्ड	21	أيوڊيا كانڊ
3. अरण्य काण्ड	76	أرڻيه كانڊ
4. किष्किन्धा काण्ड	99	كشڪندا كانڊ
5. सुन्दर काण्ड	122	سُندر كانڊ
6. लंका काण्ड	151	لنكا كانڊ
7. उत्तर काण्ड	199	أتر كانڊ

...

बाल काण्ड

बाल कान्ड

नौमी तिथि शुभु चेटु महीनो ।
 शुक्ल पक्षु प्रभु खे मोहीणो ॥
 थधि बि न गर्मी बिपहर वारी ।
 लोकनि जे लइ पलु सुखकारी ॥

نۆمى تَت شُپُ چيٹُ مهينو
 سُكُلُ پَكشُ پَرِپُ كى موهيٹو
 تَدِ به نه گرمى پِپَهَرُ وارى
 لوکَن جى لء پَلُ سُكُكارى

विश्वामित्र खे चिंता आई ।
 दैत न मरंदा बिन रघुराई ॥
 तडुहिं मुनीवर मन वीचारियो ।
 बारु लहे भुंइ प्रभु अवतारियो ॥

وشوامتر كى چنتا آئى
 ديت نه مرندا بن رگهرايى
 تَدَهِن مُنِیَوَرُ مَنُ وِچارِیَوُ
 بارُ لهى پِنء پَرِپُ اوتاریو

अवधपुरी रघुकुल राजाई |
 दशरथ महिमा वेदनि गाई ॥
 धर्म गुणनि जो ग्यानी ध्यानी |
 मन में भगिती शारंगपानी ॥

ओढपुरी रग्हकुल राजाई |
 दशरथ महिमा वेदनि गाई ॥
 धर्म गुणनि जो ग्यानी ध्यानी |
 मन में भगिती शारंगपानी ॥

राजन सोचियो हिकिड़े भरे |
 पुटु बि त नाहे चिंता घेरे ॥
 तुर्तु राउ गुरु जे घरि आयो |
 चरन लगी उनखे बाझायो ॥

राजन सोचियो हिकिड़े भरे |
 पुटु बि त नाहे चिंता घेरे ॥
 तुर्तु राउ गुरु जे घरि आयो |
 चरन लगी उनखे बाझायो ॥

पंहिंजो दुखु गुरु खे वरिजायो |
 वसिष्ठ उन खे हो समुझायो ॥
 धीरजु धरि पुट चारि त थींदा |
 टिनि लोकनि में जसु माणींदा ॥

पंहिंजो दुखु गुरु खे वरिजायो |
 वसिष्ठ उन खे हो समुझायो ॥
 धीरजु धरि पुट चारि त थींदा |
 टिनि लोकनि में जसु माणींदा ॥

वसिष्ठ श्रंगी साधु सझायो |
 पुट बि मिलण जो हवनु करायो ॥
 देवु अग्नि उति प्रघटु बणे थो |
 मुनिवरु उनजो अर्थ खणे थो ॥

वसिष्ठ श्रंगी साधु सझायो |
 पुट बि मिलण जो हवनु करायो ॥
 देवु अग्नि उति प्रघटु बणे थो |
 मुनिवरु उनजो अर्थ खणे थो ॥

खीरणी खणी आहे आयो |
 वसिष्ठ दशरथ खे समुझायो ॥
 ही सभु राणियुनि जे लइ आहे |
 खेनि वजी डे भाडा ठाहे ॥

खीरणी खणी आहे आयो |
 वसिष्ठ दशरथ खे समुझायो ॥
 ही सभु राणियुनि जे लइ आहे |
 खेनि वजी डे भाडा ठाहे ॥

दोहो- गुमु थियो अग्नी देवता |
 समुझाए सभ रीति |
 राजनु खुशि आहे घणो |
 मन न समाए प्रीति ॥

दोहो- गुमु थियो अग्नी देवता |
 समुझाए सभ रीति |
 राजनु खुशि आहे घणो |
 मन न समाए प्रीति ॥

प्यारियूं राणियूं राउ सडायूं ।
 कौशल्या ऐं बिए ब्र बि आयूं ॥
 कौशल्या खे अधु हथि आयो ।
 भाडनि बिनि में बचलु बणायो ॥

प्यारियूं राणियूं राउ सडायूं ।
 कौशल्या ऐं बिए ब्र बि आयूं ॥
 कौशल्या खे अधु हथि आयो ।
 भाडनि बिनि में बचलु बणायो ॥

हिकु त डिनो जो कैकइ चाहियो ।
 बाकी भाडनि बिनि में ठाहियो ॥
 कौशल्या कैकइ हथु लातो ।
 उन भाडनि खे सुमित्रा पातो ॥

हिकु त डिनो जो कैकइ चाहियो ।
 बाकी भाडनि बिनि में ठाहियो ॥
 कौशल्या कैकइ हथु लातो ।
 उन भाडनि खे सुमित्रा पातो ॥

गर्भवती पो बणिजियूं राणियूं ।
 आनंदु मन में खुशियूं माणियूं ॥
 जडहिं गर्भ में रघुवरु आयो ।
 कौशल्या मन प्रेमु समायो ॥

गर्भवती पो बणिजियूं राणियूं ।
 आनंदु मन में खुशियूं माणियूं ॥
 जडहिं गर्भ में रघुवरु आयो ।
 कौशल्या मन प्रेमु समायो ॥

महल पधारियूं सभई राणियूं ।
 सीलु तेजु ऐं जस जूं खाणियूं ॥
 कुञ्जु त समो सुख सां गुजिरे थो ।
 नाथ प्रघट जो वक्तु अचे थो ॥

महल पधारियूं सभई राणियूं ।
 सीलु तेजु ऐं जस जूं खाणियूं ॥
 कुञ्जु त समो सुख सां गुजिरे थो ।
 नाथ प्रघट जो वक्तु अचे थो ॥

नौमी तिथि शुभु चेटु महीनो ।
 शुक्ल पक्षु प्रभु खे मोहीणो ॥
 थधि बि न गर्मी बिपहर वारी ।
 लोकनि जे लइ पलु सुखकारी ॥

नौमी तिथि शुभु चेटु महीनो ।
 शुक्ल पक्षु प्रभु खे मोहीणो ॥
 थधि बि न गर्मी बिपहर वारी ।
 लोकनि जे लइ पलु सुखकारी ॥

ब्रह्मा जी शुभु मौको पाए ।
 निकिता वाहण देव सजाए ॥
 देव समूरा अर्श पसाया ।
 रागींदड़ शुभु गुण थे गाया ॥

ब्रह्मा जी शुभु मौको पाए ।
 निकिता वाहण देव सजाए ॥
 देव समूरा अर्श पसाया ।
 रागींदड़ शुभु गुण थे गाया ॥

सुंदरु गुल फुल खूबु वसनि था ।
अर्श नगारा खूबु वज्रनि था ॥
देव मुनी सभु पूजा कनि था ।
शेवा पंहिंजी रीति डियनि था ॥

سُندَرُ گُلُ قُلُ خُوبُ وَسَنِ ثَا
عَرَشُ نَغَارَا خُوبُ وَجَنِ ثَا
دِيَوُ مُنِي سِبُّ پُوچَا كَنِ ثَا
شِيوَا پَنَهِنَجِي رِيَتِ دِيَنِ ثَا

बालक जो जिअं रुअण बुधाऊं ।
प्रेम उबहिरियूं राणियूं आयूं ॥
जिति किथि खुशि थी डोड़नि दासी ।
बेहदि आनंद अवध निवासी ॥

بَالَكُ جُو جِيَن رُئُتُ بُدَاؤُون
پَرِيَمَ اُبَهْرِيؤُون رَاثِيؤُون اِيُون
جِيَتِ كِيَتِ خُوشِ تِي دُوژَن دَاسِي
بِي حِدَ اَنَدَ اَوَدَ نَوَاسِي

दशरथ ज्ञातो पुटिड़ो ज्ञाओ ।
ब्रह्मानंद में जणु त समायो ॥
मनु तनु हुब में गदिगदि आहे ।
पाणु संभाले उथणु बि चाहे ॥

دَشَرَتُ جَاتُو پُتَرُو جَاتُو
بَرَهْمَانَنَدَ مِ جَنُ तَ سَمَایُو
مَنُ तَنُ हُبَ मِ गَدِغَدِ اَهِي
پَاؤُ سَنِيَالِي اَتُّ بَ چَاهِي

कैकेई खे लाल खिलायो ।
सुमित्रा जो बिनि भागु जगायो ॥
उन मौके ऐं सुख माया जा ।
कथणि न सरस्वति नांगनि राजा ॥

کِيکِيئِي کِي لَالِ کَلَايُو
سُمِيَتْرَا جُو بِنِ پَاگُ جَغَايُو
اُنَ مَوَقْعِي ءِ سُکَ مَایَا جَا
کَثُنِ نَ سَرَسَوَتِ نَانِگِنِ رَاچَا

राजा पूजा पाठु करे थो ।
नांउ रखण लइ सोच धरे थो ॥
नांव घणा तिनि लइ लासानी ।
मुनिवर सोचिया बणिजी बानी ॥

رَاچَا پُوچَا پَاٹُ کَرِي تُو
نَانُ رَکُنُ لَءِ سُوچِ دَرِي تُو
نَانُو گَهْٹَا تِنِ لَءِ لَاتَانِي
مُونُوَرِ سُوچِيَا بَنِيچِي بَانِي

आनंद सागरु महिर भंडारी ।
हिक कण सां टिनि जगु उपकारी ॥
रामु सदा सुखधामु चवाए ।
लोक टिन्ही में सुखु पहुचाए ॥

اَنَدَ سَاگَرُ مَهَرِ پِنْدَارِي
هِيکَ کَنُ سَانِ تِنِ جَغُ اُپْکَارِي
رَامُ سَدَا سُوکَدَامُ چَوَائِي
لُوکَ تِنِهِي مِ سُکُ پَهْچَائِي

जगु खे पालण वारो जो ई |
नाउ भरत ई थींदो सो ई ||
जंहिंजो सुमरणु दुश्मन घाती |
नालो शत्रुघ्न वेद विख्याती ||

جَگَ کي پالڻ وارو جو ئي |
نانءُ ڀرتُ ئي ٿيندو سو ئي ||
جنهنجو سُمرڻُ دُشمن گهاٽي |
نالو شترُگهن ويدَ وکياتي ||

दोहो— रहंदो प्यारो राम जो
सभिनी जगु आधारु |
गुरु वसिष्ठ तंहिंजो रखियो
लछिमणु नाउ उदारु ||

دوهو- رهنڊو پيارو رامَ جو
سڀني جَگَ آڏاڙ |
گُرُ وَسِشٽُ تنهنجو رَکيو
لِچمڻُ نانءُ آڏاڙ ||

नढपण खां हितकारी ज्ञाणी |
लखन राम में प्रीति समाणी ||
भरतु शत्रुघ्नु भाउर बेई |
प्रभु शेवक जिअं हुब आ पेई ||

ننڊپڻ ڪان هٽڪاري ڄاڻي |
لڪن رامَ ۾ پريتِ سڻائي ||
ڀرتُ شترُگهنُ ڀائرُ ڀيئي |
پرڻُ شيوڪَ جئنُ حُبَ آ ڀيئي ||

बालक लीला राम कयाई |
आनंदु दासनि खे बि डिनाई ||
वक्तु वहण जी रीति बि जारी |
भाउर हाणि त घर सुखकारी ||

بالڪَ ليلا رامَ ڪيائين |
آنندُ داسنِ کي به ڏنائين ||
وَقْتُ وَهڻُ جِي ريتِ به جاري |
ڀائرُ هاڻُ ته گهرُ سُڪڪاري ||

जिअं शहजादा थिया सभु भ्राता |
मात पिता गुरु जणिया पाता ||
पढण गुरु वटि सभु त वजनि था |
पूरी विद्या हासिलु कनि था ||

جئنُ شَهزادا ٿيا سڀُ ڀراتا |
ماتَ پتا گُرُ جڻيا پاتا ||
پڙهڻُ گُرُو وَتَ سڀُ ته وَجَنُ ٿا |
پوري وديا حاصلُ ڪن ٿا ||

विश्वामित्र खे चिंता आई |
दैत न मरंदा बिन रघुराई ||
तड्डहिं मुनीवर मन वीचारियो |
बारु लहे भुंइ प्रभु अवतारियो ||

وشوامتر کي چنتا آئي |
ديتَ نه مرندا بن رگهراي ||
تڏهن مُنيورَ مَنَ ويچاريو |
بارُ لهي ڀينءُ پرڻُ اوتاريو ||

दोहो— घणनि तरह ख्वाहिश रखी
गाल्हि इहा वीचारि ।
सरयू में विहिंजी करे
वियो राजन दरबारि ॥

दोहो— گَهَننِ طَرَخِ خواہشِ رَکِي
گَالِه اِها وِیچارِ
سَریو ۾ وِہنجي کَرِي
وِیو راجَن دربارِ

राजन दैतनि आहि सतायो ।
जाजकु थी मां तो वटि आयो ॥
लछिमण सां गड्डु डे रघुराई ।
दैत मरण में आहि भलाई ॥

राजَن दैतَنِ आह सतायो
जाजकु थी मां तो वटि आयो ॥
लछिमण सां गड्डु डे रघुराई
दैत मरण में आहि भलाई ॥

राउ बुधी अण वणंदड़ वाणी ।
दिलि में धधिको सूरत साणी ॥
चारि पुट त थिया पीरीअ धारे ।
चयुव न मुनिवर ही वीचारे ॥

राउ बुधी अण वणंदड़ वाणी ।
दिलि में धधिको सूरत साणी ॥
चारि पुट त थिया पीरीअ धारे ।
चयुव न मुनिवर ही वीचारे ॥

सभु पुट मूंखे प्राणनि प्यारा ।
रामु छियणु मुनि नाहि गवारा ॥
किथि राकास त आहिनि करिड़ा ।
किथि पुट मुंहिंजा कोमलु कचिड़ा ॥

सभु पुट मूंखे प्राणनि प्यारा ।
रामु छियणु मुनि नाहि गवारा ॥
किथि राकास त आहिनि करिड़ा ।
किथि पुट मुंहिंजा कोमलु कचिड़ा ॥

राजा दशरथ जी हुब ज्ञाणी ।
राहत मुनिवर मन में माणी ॥
विश्वामित्र उन खे समुझायो ।
राजन जो डपु डाउ मिटायो ॥

राजा दशरथ जी हुब ज्ञाणी ।
राहत मुनिवर मन में माणी ॥
विश्वामित्र उन खे समुझायो ।
राजन जो डपु डाउ मिटायो ॥

दोहो —राउ रिषीअ खे पुट छिना
बेहदि धारे धीरु ।
वजनि निवाए सीसु था
माताऊं बि अधीरु ॥

दोहो— राउ रिषीअ खे पुट छिना
बेहदि धारे धीरु ।
वजनि निवाए सीसु था
माताऊं बि अधीरु ॥

दैति ताड़िका डुकंदी आई ।
 रघुवर जे हिक तीर उडाई ॥
 ज्ञाणि दुखी प्रभु महिर कयाई ।
 उनखे असुली रूपु डिनाई ॥

दैति ताड़िका डुकंदी आई ।
 रगुवरु जे हिक तीर उडाई ॥
 ज्ञानि दुखी प्रभु महिर कयाई ।
 उनुके असुली रूपु डिनाई ॥

सुबुह चयो सभ खे रघुराई ।
 हवनु कयो डपु डाउ न का ई ॥
 हवनु करण लइ मुनि वेही विया ।
 पाण हवन जा रख्यक थी विया ॥

सुबुह चयो सभ खे रगुराई ।
 हवनु कयो डपु डाउ न का ई ॥
 हवनु करण लइ मुनि वेही विया ।
 पाण हवन जा रख्यक थी विया ॥

बुधंदे मारिच राक्षसु क्रोधी ।
 डोड़ियो दल सां मुनियुनि विरोधी ॥
 राम बिना फल तीरु हलायो ।
 सौ योजन जे पारि किरायो ॥

बुधंदे मारिच राक्षसु क्रोधी ।
 डोड़ियो दल सां मुनियुनि विरोधी ॥
 राम बिना फल तीरु हलायो ।
 सौ योजन जे पारि किरायो ॥

दैतु सुबाहु बि ब्राण हटायो ।
 लछिमण दैतनि झुण्डु मिटायो ॥
 वज्रनि लही था डप बि त पूरा ।
 कनि था पूजा देव समूरा ॥

दैतु सुबाहु बि ब्राण हटायो ।
 लछिमण दैतनि झुण्डु मिटायो ॥
 वज्रनि लही था डप बि त पूरा ।
 कनि था पूजा देव समूरा ॥

राह ड्रिठनि हिकु आश्रमु आहे ।
 पखण पसूं को जीवु बि नाहे ॥
 पो प्रभु हिकिडो पहणु डिसे थो ।
 मुनिवरु उन जी गाल्हि करे थो ॥

राह ड्रिठनि हिकु आश्रमु आहे ।
 पखण पसूं को जीवु बि नाहे ॥
 पो प्रभु हिकिडो पहणु डिसे थो ।
 मुनिवरु उन जी गाल्हि करे थो ॥

नांउ अहिल्या पीड सही आ ।
 सिरापु लगण ते पहणु ठही आ ॥
 वापसि सूरत काणि दुखी आ ।
 चरन प्रभू जी आस रखी आ ॥

नांउ अहिल्या पीड सही आ ।
 सिरापु लगण ते पहणु ठही आ ॥
 वापसि सूरत काणि दुखी आ ।
 चरन प्रभू जी आस रखी आ ॥

रघुनाइकु सभ लइ सुखदाई |
अहिल्या ते पिणि महिर वसाई ||
चरन लगाया सिरापु मिटे थो |
उन खे असुली रूपु मिले थो ||

رگھنائڪُ سَيَ لَءِ سڪدائي
اهليا تي پڻ مھرَ وَسائي
چرن لڳايا سراپُ مِتي ٿو
ان کي اصلي روپُ ملي ٿو

डिठनि अंबनि जो गुलशन न्यारो |
हर सुखु डींदडु वणंदडु प्यारो ||
विश्वामित्र उति राइ बुधार्इ |
रहणु जुगाए हिति रघुराई ||

ڏنن انبن جو گلشن نيارو
هر سڪُ ڏيندڙُ وَتندڙُ پيارو
وشوامتر اُتِ راءِ ٻڌائي
رهڻُ جڳائي هتِ رگھرائي

जी मुनिवर इअं राम चयो आ |
साणु मुनियुनि उति रहणु कयो आ ||
विश्वामित्र जी आमद थी आ |
राउ जनक खे खबर पर्ई आ ||

جي مُنورَ اٿن رام چيو آ
ساڻُ مُنين اُتِ رهڻُ ڪيو آ
وشوامترَ جي آمدَ ٿي آ
راءِ جنڪَ کي خبر پئي آ

दोहो— साणु वठी साथी घणा
मन में धारे प्रीति |
मिलण हलियो मुनिराज सां
राजा खुशि इन रीति ||

دوهو- ساڻُ وڻي ساڻي گهڻا
من ۾ ڌاري پريت
ملڻ هليو منراج سان
راجا خوش ان ريت

राम लखन जे रूप लुभायो |
गदिगदि तनु जलु नेणनि आयो ||
सुहिणी सूरत जीअं निहारी |
सुधि बुधि पंहिंजी जनक विसारी ||

رامَ لڪڻَ جي روپَ لڀايو
گدگد تڻُ جلُ نيننُ آيو
سهڻي صورتَ جيئن نهاري
سڌَ ٻڌَ پنهنجي جنڪَ وساري

हर हर प्रभु खे राउ निहारे |
तनु बहिके मनु आनंदु धारे ||
विश्वामित्र खे सीसु निवायो |
नगर वठी पो सभ खे आयो ||

هرَ هرَ پرپُ کي راءِ نهاري
تڻُ پهڪي منُ آندُ ڌاري
وشوامترَ کي سيسُ نوايو
نگرُ وڻي پو سڀ کي آيو

शहिरु घुमण शहजादा आया ।
 खबर बुधी सभु पिए मुश्काया ॥
 सभई माण्हू ईअं डुकनि था ।
 ज़णु निर्धन धनु लुटण भजनि था ॥

شهرُ گهمَنَ شهزادا آيا
 خبر بُدِي سِي پِي مُشكايَا
 سِيئي ماڻهو ايتن ڊڪنِ تا
 جنُ نَرَدَنَ ڏنُ لُٽَنُ پِجَنِ تا

पूरब पासे भाउ ब्रई विया ।
 धनुष यग्य जी जाइ हली विया ॥
 अङ्गणु वडो हो खूबु सजायो ।
 हर शइ खे हो खूबु अझायो ॥

پورَب پاسي پاءِ بِي ويا
 ڏنَش يگِي جِي جاءِ هلي ويا
 اڱڻُ وڏو هو خوبُ سجايو
 هر شءِ کي هو خوبُ اڏايو

उति बागीचो छिठनि सुहानो ।
 मुंद बहारी मनु मस्तानो ॥
 वण टिण बूटा खूबु वणनि था ।
 रंग बिरंगा सभु त लगनि था ॥

اُتِ باغيچو ڏننِ سُهانو
 مُنڊَ بهاري مَنُ مَستانو
 وَنُ ٿنُ ٻوٽا خوبُ وَٽَنِ تا
 رَنگَ برنگا سِي تَ لَگَنِ تا

पसंदे सीता आनंदु आयो ।
 मन साराहियो मुख न बुधायो ॥
 ज़णु त ब्रह्म सभु निजु चतुराई ।
 जगु जे साम्हूं प्रघटु कराई ॥

پَسندي سیتا آندُ آيو
 مَنُ ساراهيو مُکَ نہ بُدایو
 جنُ تَ برهمَ سِي نِجُ چترائي
 جَگَ جِي سامھُونُ پرگھٹَ کرائي

दोहो- सीता सूंहं छिसी करे
 मन जी हालति ज़ाणि ।
 लछिमण सां आहे कई
 शुभु मन सां वाखाणि ॥

دوهو- سیتا سُونَهَنِ ڏسي ڪري
 مَنُ جِي حالتِ جاڻُ
 لَچمَنُ سان آهي ڪئي
 سُپُ مَنُ سان واکاڻُ

जनक दुलारी आहि इहाई ।
 धनुष रस्म जंहिं लाइ रचाई ॥
 पूजण गौरी आई आहे ।
 तिजिलो गुलशन में फहिलाए ॥

جَنڪَ ڏلاري آهي اها ئي
 ڏنَشَ رَسَمَ جَنهن لاءِ رچائي
 پوڄَنَ گوري آئي آهي
 تِجِلو گلشنَ ۾ فھلائي

सखियुनि बूटनि मां डेखारियो ।
 रामु डिसी मनु सीता हारियो ॥
 नेणनि नीहं बि इअं लातो आ ।
 जणु त खजानो निजु पातो आ ॥

سَكِينِ بُونِ مان ڏيڪاريو
 رامُ ڏسي مَنُ سيتا هاريو
 نيئن نينهَن به ائن لاتو آ
 جَنُ ته خزانو نجُ پاتو آ

प्रभु नेणनि मां मन आंदाई ।
 चुपि सां पिंबिणियूं बंदि कयाई ॥
 साहेड़ियूं कुझु बि न वरिजायूं ।
 सीता डिसंदे पाण लजायूं ॥

پرپُ نيئن مان مَن اندائين
 چُپُ سان पिڻيئون بندِ کيائين
 साहेڙيون ڪجھُ به نه ورجايون
 سيتا ڏسندي پاڻ لڄايون

रामु बि सीता सूहं मजे थो ।
 भाउ वठी गुरु डांहुं वजे थो ॥
 विश्वामित्र खे राम बुधायो ।
 सरल सुभाउ त छलु न छुहायो ॥

رامُ به سيتا سُونهن مِجي ٿو
 پاءُ وٺي گُرُ ڏانهن وِجي ٿو
 وشوامترَ کي رامُ ٻڌايو
 سَرُلُ سِپاءُ ته چُلُ نه چُهايو

मुनिवर पूजा पातु कयो आ ।
 भाउ बिन्ही खे वचन डिनो आ ॥
 आस अहां शल रासि पुजायो ।
 राम लखन खे आथतु आयो ॥

مُنورِ پوڄا پاڻُ ڪيو آ
 پاءُ ٻنهي کي وِچُنُ ڏنو آ
 آس اوهان شَلُ راسِ پُڄايو
 رامُ لڪَنُ کي آتُ آيو

सतानंद खे जनक सझायो ।
 विश्वामित्र वटि झटि पहुचायो ॥
 अर्जु जनक जो उन वरिजायो ।
 राउ अहां खे आहि घुरायो ॥

سَتانندَ کي جنڪَ سڏايو
 وشوامترَ وٽِ جهٽِ پهچايو
 عَرَضُ جنڪَ جو اُنُ ورجايو
 راءُ اوهان کي آهه گهرايو

दोहो— गुरु पूजा पूरी करे
 रामु विहणु थो चाहि ।
 मुनिवर प्रेम विचां चयो
 जनक घुरायो आहि ॥

دوهو - گُرُ پوڄا پوري ڪري
 رامُ وهڻُ ٿو چاهه
 مُنورَ پريمَ وچان چيو
 جنڪَ گهرايو آهه

स्वयंवर खे ड़िसणु जुगाए ।
रबु थो कंहिंजो मानु वधाए ॥
लखन चयो जसु वसंदो तंहिं ते ।
नाथ अव्हां जी रहिमत जंहिं ते ॥

سَوِيْمَبَرِ كِي دَسُّنُ جُبَّكَّائِي
رَبُّ تُو كَنُهَنُ جُو مَانُ وَدَائِي
لَكَنُ چِيُو جَسُّ وَسَنَدُو تَنُهَنُ تِي
نَاثُ اُوھَانُ جِي رَحِمَتُ جَنُهِنُ تِي

परसनु मुनिवरु ही सभु ज़ाणी ।
ड़िननि दुआऊं शल सुखु माणी ॥
सभई गड़िजी उति पहुचनि था ।
धनुष रस्म खे ड़िसण लग़नि था ॥

پَرَسَنُ مُنُوْرُ ھِي سَبُّ جَائِي
دِّنِنِ دُعَاوُنُ شَلُّ سَكُّ مَائِي
سَبَّيْتِي گَدَّجِي اُتِ پَھُچَنُ تَا
دُنُّشُ رَسْمُ كِي دَسُّنُ لَبَنُ تَا

सीता सोभ्या न कथण वारी ।
जग़ जननी गुण रूप भंडारी ॥
कंहिं सां हिन जी भेट न आहे ।
हीअ संसारी नारि त नाहे ॥

سِيْتَا سُوِيْيَا نَ كَثَنُ وَارِي
جَگَّ جَنْنِي گُنُّ رُوپُ پِنْدَارِي
كَنُهَنُ سَانُ ھِنُ جِي پِيْتُ نَ آھِي
ھِيءُ سَنَسَارِي نَارِ تَ نَاھِي

सुंदरता इअं सीता जी आ ।
नर नारी अखि छिंभणु छडी आ ॥
रामु मिले पर चवणु लज्जायो ।
हर कंहिं दाता खे बाड़ायो ॥

سُنْدَرَتَا اِئْنُ سِيْتَا جِي آ
نَرُ نَارِي اَكِ چَنِپُّنُ چَدِّي آ
رَامُ مِلِي پَرُ چَوُّنُ لَجَّايُو
ھَرُ كَنُهَنُ دَاتَا كِي ٻَاڏايُو

जनक सनक प्रभु जल्दु मिटायो ।
उनमें सुंदरु सोच समायो ॥
राउ छडे प्रनु रामु मजाए ।
उन सां सीता मेलु करार ॥

جَنَكُ سَنَكُ پَرِپُّ جَلْدُ مِٹايُو
اُنُ ۾ سُنْدَرُ سُوچُ سَمايُو
رَاؤُ چَدِّي پَرُنُ رَامُ مِجَائِي
اُنُ سَانُ سِيْتَا مِلُّ كَرَائِي

शिव जो गौरो धनुषु लग़े थो ।
राजाउनि खां कोन खज्जे थो ॥
रावणु बाणासुरु बलशाली ।
धनुषु ड़िसी विया मोटी ख़ाली ॥

شَوُ جُو گُورُو دُنُّشُ لَبِّي تُو
رَاجَائِنُ كَانُ كَوْنُ گَبِّي تُو
رَاوُنُ ٻَاڻاسُرُ ٻَلشَالِي
دُنُّشُ دَسِي وِيَا مَوْتِي خَالِي

धनुष इन्हीअ खे टोड़े जो ई |
जस जो भागी थींदो सो ई ||
लोक टिन्ही में जसु फहिलाए |
सीता वरमाला पहिराए ||

دُنُشْ اِنهِيءَ كِي تُوڑِي جو ٹِي |
جَسْ جو يِاگِي تِيندو سو ٹِي |
لوكَ تِنهِي ۾ر جَسُ قَهْلَايِي |
سِيَتَا ورمالا پَهْرَايِي ||

धनुषु खजे किअं ड़िसनि चिताए |
थकिजनि था सभु ज़ोर लगाए ||
जेके राजा सोच रखनि था |
उन जे वेज्ञो कोन अचनि था ||

دُنُشْ كَجِي كَعْنُ دِسْنِ چِتَايِي |
تَكَجِنِ تَا سَبُّ زورَ لَكَايِي |
جِيكِي راجا سوچَ رَكْنِ تَا |
اُن جِي ويجهو كوَنَه اَجْنِ تَا ||

हीणा थी सभु राजा हारिया |
पंहिंजी पंहिंजी जाइ पधारिया ||
जनक ख़फ़ा थी ताउ कयो आ |
पो हुन कावड़ि में त चयो आ ||

هيٹَا ٹِي سَبُّ راجا هَارِيَا |
پَنهِنجِي پَنهِنجِي جَاءِ پَدَارِيَا |
جَنَك خَفَا ٹِي تَا ءُ كِيُو آ |
پُو هُن كَاوڑ ۾ر ت چِيُو آ ||

पुत्रु थो लटिजे वचनु छड्डियां छा? |
धीउ कुंवारी आहि कयां छा ? ||
जे भुंइ वीरनि बिन ज़ाणां हा |
प्रन सां खुदि खे न खिलायां हा ||

پُجُ تُو لَتَجِي وَجْنُ چَدِيَان چَا؟ |
دِيءُ كُنُوَارِي اِه كِيَان چَا؟ |
جِي پُنْ وِيَرِنِ بِنِ جَاٹَان هَا |
پَرِن سَان خُوَدِ كِي نَه كِلَايَان هَا ||

जनक बुधण ते हर नरु नारी |
ड़िसंदे सीता थियो दुखु भारी ||
लखन भिरुं पो तपिजी चाढियूं |
चप फड़कनि था अखड़ियूं गाढियूं ||

جَنَك بُدْنُ تِي هَر نَرُ نَارِي |
دِسِنْدِي سِيَتَا تِيُو دُكُ پَارِي |
لَكْن پَرُون پُو تِچِي چَاڑهيُون |
چَب قَرَكْنِ تَا اَكْرِيُون گَاڑهيُون ||

रघुवंशी जिति हूंदो आहे |
को बि उते इअं चवंदो नाहे ||
जनक न बोली गाल्हि सियाणी |
रघुवर हूंदे बोली वाणी ||

رَكهُوَنَشِي جِتِ هُونْدُو آهي |
كُو بَه اُتِي اِئْنِ چُونْدُو نَاهِي |
جَنَك نَه بُولِي گَالِه سِيَاڻِي |
رَكهُوَر هُونْدِي بُولِي وَاڻِي ||

रामु गुरु मुनि सभु बहिकनि था ।
 वर वरि गदिगदि परसनु थियनि था ॥
 रघुवर लछिमण डांहुं निहारियो ।
 प्रेम साणु भरि में वेहारियो ॥

रामु गुरु मुनि सभु बहिकनि था ।
 वर वरि गदिगदि परसनु थियनि था ॥
 रघुवर लछिमण डांहुं निहारियो ।
 प्रेम साणु भरि में वेहारियो ॥

विश्वामित्र शुभु मौको ज्ञातो ।
 वचन चवण सां सभु सुखु पातो ॥
 राम धनुष खे टोड़ि वजी तूं ।
 राजा दुख खे मोड़ि वजी तूं ॥

विश्वामित्र शुभु मौको ज्ञातो ।
 वचन चवण सां सभु सुखु पातो ॥
 राम धनुष खे टोड़ि वजी तूं ।
 राजा दुख खे मोड़ि वजी तूं ॥

वचन बुधी गुरु सीसु निवायो ।
 गमु न खुशी कुझु मन बि न आयो ॥
 वज्रण लगो पर अहमु न पाए ।
 शानु इएं जो शींहुं लजाए ॥

वचन बुधी गुरु सीसु निवायो ।
 गमु न खुशी कुझु मन बि न आयो ॥
 वज्रण लगो पर अहमु न पाए ।
 शानु इएं जो शींहुं लजाए ॥

दोहो - राम त सभु माण्हू ड़िठा
 मूरत चिटियल भांति ।
 उन खां पो सीता पसी
 बेहदि आहि अशांति ॥

दोहो - राम त सभु माण्हू ड़िठा
 मूरत चिटियल भांति ।
 उन खां पो सीता पसी
 बेहदि आहि अशांति ॥

मन ई मन गुरु नमनु कयाई ।
 ऐं फुड़ितीअ सां धनुषु खंयाई ॥
 खिंविणि खज्जण जिअं ही चिमिकियो हो ।
 गोलु अजबु उभ में उभिरियो हो ॥

मन ई मन गुरु नमनु कयाई ।
 ऐं फुड़ितीअ सां धनुषु खंयाई ॥
 खिंविणि खज्जण जिअं ही चिमिकियो हो ।
 गोलु अजबु उभ में उभिरियो हो ॥

कल न पई का कीअं खज्जी वियो ।
 रामु धनुष सां बिहणु पसी वियो ॥
 राम धनुष खे पल में टोड़ियो ।

कल न पई का कीअं खज्जी वियो ।
 रामु धनुष सां बिहणु पसी वियो ॥
 राम धनुष खे पल में टोड़ियो ।

शोरु भयानकु जगतर ओढ़ियो ॥

शोरु भयानकु जगतर ओढ़ियो ॥

झांझ धुकड़ ऐं सुर शरनाई |
ढोल नगारा वज्रनि घणा ई ||
तरह तरह जा साज वज्रनि था |
नारियुनि जा शुभु गीत हलनि था ||

جهانجه ڏڪڙ ۽ سُر شرنائي |
ڍول نغارا وڃن گهڻا ٿي |
طرح طرح جا ساز وڃن ٿا |
نارين جا سُڀ گيت هلن ٿا

साहेड़ियुनि सां खुशि थी राणी |
सुकल ब्रनीअ जणु पियो आ पाणी ||
जनक बि भांयो आनंदु आहे |
जणु त तरण खां पो थकु लाहे ||

ساهيڙين سان خوش ٿي راڻي |
سُڪل بڻيءَ جڻ پيو آ پاڻي ||
جنڪ به پانيو آندو آهي |
جڻ ته ترڻ کان پو ٿڪو لاهي

लखनु राम खे ईअं डिसे थो |
चंडु चकोरु बि जीअं डिसे थो ||
सतानंद पो हुकुमु बुधायो |
सीता प्रभु डे कदमु वधायो ||

لکن رام کي ايئن ڏسي ٿو |
چنڊو چڪور به جيئن ڏسي ٿو ||
ستاند پو حڪم ٻڌايو |
سيتا پرڻ ڏي قدم وڌايو

चतुरु सखीअ उन खे समुझायो |
जइमाला प्रभु खे पहिरायो ||
सीता हथ में हारु खंयाई |
लज्र में पाए कोन सधियाई ||

چتر سڪيءَ ان کي سمجھايو |
جئمالا پرڻ کي پهرايو ||
سيتا هٿ ۾ هار ڪيائين |
لج ۾ پاڻي ڪونه سگھيائين

जणु बिनि डंडियुनि कमल निराला |
डियनि चंड खे डुकंदे माला ||
ग्राइनि नारियूं सीता आती |
प्रभु जे गुल में माला पाती ||

جڻ ٻن ڏنڊين ڪمل نرالا |
ڏين چنڊ کي ڏڪندي مالا ||
گائين ناريون سيتا آتي |
پرڻ جي گل ۾ مالا پاڻي

विश्वामित्र खे जनक चयो आ |
राम असांखे धन्य कयो आ ||
हाणि अहां जी आग्या छाहे |
अगिते छा छा करिणो आहे ||

وشوامتر کي جنڪ چيو آ |
رام اسان کي ڏني ڪيو آ ||
هاڻ اوهان جي آگيا چاهي |
اڳتي چا چا ڪرڻو آهي

हूंअं त राजन ईअं चयलु हो ।
 धनुष शर्त सां लगनु ब्रधलु हो ॥
 धनुषु टुटो थी शादी वेई ।
 खबर मनुष ऐं देव बि पेई ॥

هُونَن تہ راجَن اِيئن چِيَلُ هو
 دَنُشُ شَرطُ سان لَگَنُ بَدَلُ هو
 دَنُشُ تُتو تِي شادِي ويِي
 خَبَرُ مَنُشُ ۽ ديوَ بہ بيِي

दोहो— हाणि भली तूं करि वजी
 कुल जो जिअं वहिंवारु ।
 पुछु ब्रांभण गुरु ऐं वडा
 वेद चयलु आचारु ॥

दोहो— हाणं प्लि तुं करि वजि
 कुल जो जिअं वहिंवारु
 पुछु ब्रांभण गुरु ऐं वडा
 वेद चयलु आचारु ॥

दूतु अवधपुर में पहुचायो ।
 राजा दशरथ खे बि घुरायो ॥
 जनक भरी हामी मुश्काए ।
 दूत भजाया जल्दु सडाए ॥

दूतु अउधपुर में पहुचायो
 राजा दशरत कि बे गुरायो
 जनक भरी हामी मुश्काए
 दूत भजाया जल्दु सडाए ॥

दूत राम जी नगरी आया ।
 सूंहं उतां जी नेण लुभाया ॥
 राजद्वार इतिलाउ करायो ।
 दशरथ राजा खेनि घुरायो ॥

दूत राम जी नगरी आया
 सूंहं उतां जी नेण लुभाया ॥
 राजद्वार इतिलाउ करायो
 दशरत राजा खेनि घुरायो ॥

नमनु करे पो खतु बि वधायो ।
 उथंदे राजा पाण हथायो ॥
 खतु पढंदे जलु नेण वहायो ।
 गदिगदि तनु मनु भरिजी आयो ॥

नमनु करे पो खतु बि वधायो
 उथंदे राजा पाण हथायो ॥
 खतु पढंदे जलु नेण वहायो
 गदिगदि तनु मनु भरिजी आयो ॥

दोहो— वसिष्ठ वटि खतु पिणि खणी
 राजनु पहुतो पाण ।
 दूत वठी वियो मान सां
 ड्रियण गुरुअ खे ज्राण ॥

दोहो— वसिष्ठ वटि खतु पिणि खणी
 राजनु पहुतो पाण ।
 दूत वठी वियो मान सां
 ड्रियण गुरुअ खे ज्राण ॥

गुरु वरिजायो इअं थींदो आ ।
पुत्र वारे वटि सुखु ईंदो आ ॥
राजन तोखां वधि को नाहे ।
राम सरीखो पुटिडो आहे ॥

गुरु वरिजायो इअं थींदो आ ।
पुत्र वारे वटि सुखु ईंदो आ ॥
राजन तोखां वधि को नाहे ।
राम सरीखो पुटिडो आहे ॥

वीर सबाझा धर्म पुजारी ।
चारि बि बालक गुण भण्डारी ॥
सभई पल शुभु सोणनि वारा ।
जुज सींगारिजि वजुनि नगारा ॥

वीर सबाझा धर्म पुजारी ।
चारि बि बालक गुण भण्डारी ॥
सभई पल शुभु सोणनि वारा ।
जुज सींगारिजि वजुनि नगारा ॥

पो त भरत खे राउ चवायो ।
घोडा हाथी रथ बि सजायो ॥
राम तर्फि जुज सां हलिणो आ ।
शत्रुघ्न भरत बि गडु करिणो आ ॥

पो त भरत खे राउ चवायो ।
घोडा हाथी रथ बि सजायो ॥
राम तर्फि जुज सां हलिणो आ ।
शत्रुघ्न भरत बि गडु करिणो आ ॥

दोहो- घोडा हाथी रथ घणा
जुज जी सूहं अपारु ।
सोण बि सुहिणा थे लगा
पूरणु हर कमु कारु ॥

दोहो- घोडा हाथी रथ घणा
जुज जी सूहं अपारु ।
सोण बि सुहिणा थे लगा
पूरणु हर कमु कारु ॥

रामु सुमरि गुरु आग्या पाए ।
दशरथु निकितो संखु वजाए ॥
देव डिसण जुज खुशि थी आया ।
मंगलकारी फूल वसाया ॥

रामु सुमरि गुरु आग्या पाए ।
दशरथु निकितो संखु वजाए ॥
देव डिसण जुज खुशि थी आया ।
मंगलकारी फूल वसाया ॥

इन शादीअ लइ सोण नचनि था ।
हाणि कयो सचु ब्रह्म चवनि था ॥
जुज जा डिसिजनि अजबु नजारा ।
गजनि बि हाथी वजुनि नगारा ॥

इन शादीअ लइ सोण नचनि था ।
हाणि कयो सचु ब्रह्म चवनि था ॥
जुज जा डिसिजनि अजबु नजारा ।
गजनि बि हाथी वजुनि नगारा ॥

अग्रवाननि ज्ञज जड्हिं छिठी आ ।
मनु तनु गदिगदि खूबु खुशी आ ॥
से सभु संभिरी ज्ञज डे आया ।
ज्ञात्रियुनि खुशि थी ढोल वज्ञाया ॥

اَگوانن جَج جَدھن دِنِي آ
مَنْ تَنْ گَدگدِ خُوبُ خُوشي آ
سي سِي سَنپِرِي جَج دِي آيا
جَاجِيْن خُوشِ تِي دُولِ وَجَيا

सीता ज्ञातो ज्ञज आ आई ।
पंहिंजी महिमा प्रघटु कराई ॥
सुमरण सां सभु सिधियूं आयूं ।
राउ आजियां लइ पहुचायूं ॥

سِيता جاتو جَج آ آئي
پَنھنجِي مَھما پَرگھتُ کَرائِي
سُمَرَنُ سان سِي سَدِيُونِ آيُونِ
راءِ آجِيان لءِ پَھُچايُونِ

सीता महिमा राम बि ज्ञाती ।
परसनु दिल थी प्रीति सुज्ञाती ॥
बुधनि पिताश्री आहे आयो ।
आनंदु तिनि जे मन न समायो ॥

سِيता مَھما رامَ بَ جاتِي
پَرسَنُ دِل تِي پَرِيتِ سُجائِي
بُذَن پِताشَرِي آھي آيو
آنَدُ تِنِ جِي مَن نَ سَمايو

दोहो— दशरथ जड्हिं छिठी मुनी ।
ईंदे पुटिड़नि साणु ।
सुख सागर जी थाह में ।
राउ रमार पाणु ॥

دوھو— دَشَرَتِ جَدھنِ دِنُو مَني
اِيندِي پُٹَنِ سانُ
سُک ساگَرِ جِي تاهَ مِ
راءِ رَمائِي پاڻُ

मुनि खे राजा सीसु निवाए ।
सिर ते चरननि धूड़ि लग्गाए ॥
विश्वामित्र पो राउ उथारियो ।
खूबू खुशीअ सां छातीअ धारियो ॥

مُنِ كِي راجا سِيسُ نِوايِي
سِر تِي چَرَنَنِ دُورِ لَگائِي
وِشَواَمِترِ پُو راءِ اُثارِيو
خُوبُ خُوشيءِ سان چاتِيءِ دَاريو

राम लखन पो सीसु निवायो ।
राजा जे मन सुखु न समायो ॥
पुटनि मिली दुखु दर्दु मिटायो ।
ज्ञणु त मुअल में साहु समायो ॥

رامَ لَکَن پُو سِيسُ نِوايو
راجا جِي مَن سُک نَ سَمايو
پُٹَنِ مِلي دُک دَرْدُ مِٹايو
چَنُ تَ مَٹَل مِ ساھُ سَمايو

भरतु बि शत्रुघ्न सां गडु आयो ।
राम गले सिक साणु लगायो ॥
लछिमणु गदिगदि छिसंदे भ्राता ।
गडिजी हुब सां छातीअ लाता ॥

पैरुं बे शत्रुगहनं सानु गडु आयो ।
रामं गले सिक साणु लगायो ॥
लछिमणु गदिगदि छिसंदे भ्राता ।
गडिजी हुब सां छातीअ लाता ॥

ख्रासि लगनु शुभु ड्रींहुं बि छांयो ।
सर्दु नाहिरी महिनो भांयो ॥
वारु तिथी ऐं ग्रह बि निहारिया ।
लगनु मुहूरत ब्रह्म वीचारिया ॥

ख्रासि लगनु शुभु ड्रींहुं बि छांयो ।
सर्दु नाहिरी महिनो भांयो ॥
वारु तिथी ऐं ग्रह बि निहारिया ।
लगनु मुहूरत ब्रह्म वीचारिया ॥

जनकु पंडित खां सो थो ज्राणे ।
सबबु देरि जो छाजो हाणे ॥
सतानंद पो लोक सडाया ।
ख्रासि शयूं हू खणंदा आया ॥

जनकु पंडित खां सो थो ज्राणे ।
सबबु देरि जो छाजो हाणे ॥
सतानंद पो लोक सडाया ।
ख्रासि शयूं हू खणंदा आया ॥

संख नगारा ढोल वज्रनि था ।
सुंदरु मंगल कलश सजनि था ॥
सुहाग्रिणियुनि शुभु गीत बि ग्राया ।
ब्राह्मण पढंदे वेद बुधाया ॥

संख नगारा ढोल वज्रनि था ।
सुंदरु मंगल कलश सजनि था ॥
सुहाग्रिणियुनि शुभु गीत बि ग्राया ।
ब्राह्मण पढंदे वेद बुधाया ॥

दशरथु साथियुनि साणु बिराजियो ।
शानु छिसी जगपालु बि हारियो ॥
देवनि खुशि थी फूल वसाया ।
ब्राह्मण शांती पाठ कराया ॥

दशरथु साथियुनि साणु बिराजियो ।
शानु छिसी जगपालु बि हारियो ॥
देवनि खुशि थी फूल वसाया ।
ब्राह्मण शांती पाठ कराया ॥

हर हंधि डाढो शोरु मचे थो ।
गाल्हि न कांहिंजी को बि बुधे थो ॥
मंडप में पो रामु पधारियो ।
आसण ते उन खे वेहारियो ॥

हर हंधि डाढो शोरु मचे थो ।
गाल्हि न कांहिंजी को बि बुधे थो ॥
मंडप में पो रामु पधारियो ।
आसण ते उन खे वेहारियो ॥

सिक सां दशरथु जनकु मिलनि था ।
वैदिक लौकिक रस्म बि कनि था ॥
राउ बिन्ही जो मिलणु सघारो ।
शाइरु गोल्हे भेट लज्जारो ॥

वसिष्ठ परखी वक्तु सझायो ।
सतानंदु उति जल्दी आयो ॥
राजकुमारी हाणि घुरायो ।
परसनु थी मुनि मनु मुश्कायो ॥

सूहं त सीता जी इअं आहे ।
वर्ननु करणु बि सवलो नाहे ॥
पावनु सूरत रूप भंडारी ।
सभिनी जे लइ आ उपकारी ॥

मुनि फेरनि जी रीति कराई ।
राम रवाजनि रस्म निभाई ॥
सीता जे सिर सिंधुरु लातो ।
अजबु नज्जारो कडहिं न पातो ॥

जंहिं बि रीति रघुवरु परिणायो ।
लछिमणु शत्रुघ्न भरतु विहांयो ॥
झाजु बि शाही वर्ननु नाहे ।
सोन मणियुनि सां मंडपु आहे ॥

दोहो— शुभु मौको ऐं शुभु घड़ी
ज्जाणी जनक नरेश ।
चाढ़ियो तिनि खे पालकी
सुमिरे सत्य गणेश ॥

सिक् सान दशरथु जनकु मिलनि था ।
वैदिक लौकिक रस्म बि कनि था ॥
राउ बिन्ही जो मिलणु सघारो ।
शाइरु गोल्हे भेट लज्जारो ॥

वसिष्ठ परखी वक्तु सझायो ।
सतानंदु उति जल्दी आयो ॥
राजकुमारी हाणि घुरायो ।
परसनु थी मुनि मनु मुश्कायो ॥

सूहं त सीता जी इअं आहे ।
वर्ननु करणु बि सवलो नाहे ॥
पावनु सूरत रूप भंडारी ।
सभिनी जे लइ आ उपकारी ॥

मुनि फेरनि जी रीति कराई ।
राम रवाजनि रस्म निभाई ॥
सीता जे सिर सिंधुरु लातो ।
अजबु नज्जारो कडहिं न पातो ॥

जंहिं बि रीति रघुवरु परिणायो ।
लछिमणु शत्रुघ्न भरतु विहांयो ॥
झाजु बि शाही वर्ननु नाहे ।
सोन मणियुनि सां मंडपु आहे ॥

दोहो— शुभु मौको ऐं शुभु घड़ी
ज्जाणी जनक नरेश ।
चाढ़ियो तिनि खे पालकी
सुमिरे सत्य गणेश ॥

दोहो— देव वसाइन गुल घणा
मधुरु अपछरा गीत ।
दशरथु अवधपुरी हलियो
वज्रनि ढोल संगीत ॥

दोहो— دیو و سائین گل گھٹا
مڈرُ اَپِچرا گیت
دَشَرْتُ اَوَدِّپُورِی ہلیو
وَجَنِ دُولِ سَنگیت

साज नगारा खूबु वज्रनि था ।
परसनु माण्हू खूबु लग्नि था ॥
नर ऐं नारियुनि रामु निहारियो
पंहिंजे नेणनि खे हो ठारियो ॥

ساز نغارا خوبُ وَجَنِ تا
پَرسَنُ ماٹھوُ خوبُ لَگَنِ تا
نَرِ ۽ نارینِ رامُ نِهارِیو
پَنھنجِی نینِ کی هو نارِیو

दोहो—विच विच में तरिसी करे
डींदे सुख जी डाति ।
अवध भरि बि शुभु डींहं ते
पहुती आहि बराति ॥

दोहो— وِچِ وِچِ ۾ ترِسی کَری
دِیندی سَکِ جِی دَاتِ
اَوَدِّ پَرِ بَہ شُپُ دِینھنِ تی
پَہتی اَہِ بَرَاتِ

गुरु वसिष्ठ जी आग्या पाए ।
गणपति भगवन ध्यानु लगाए ॥
पार्वती शिव खे बि मनायो
दशरथु राजा नगरी आयो ॥

گُرُ وِسِشْتِ جِی اَگِیا پائی
گَنپَتِ پِگُونِ دِیانِ لَگائی
پاروتِی شو کی بہ مَنايو
دَشَرْتُ راجا نگرِی آيو

दोहो— मंगल उत्सव मौज नितु
वज्रनि डींहं इन रीति ।
अवधपुरी आनंद में
हर हंधि छाई प्रीति ॥

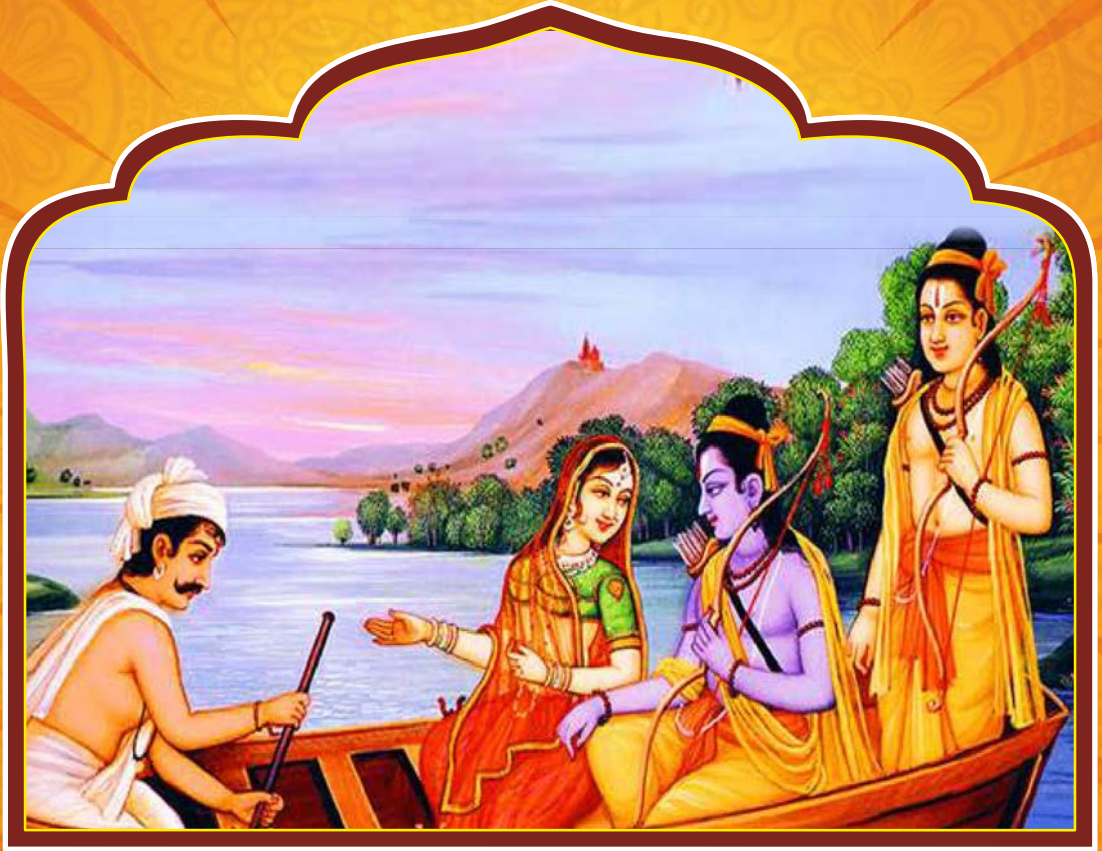
दोहो— مَنگَلِ اُتَسَوِ مَوِجِ نِتُ
وَجَنِ دِینھنِ اِنِ ریتِ
اَوَدِّپُورِی اَنَدِ ۾
ہر ہنَدِ چانھِی پَریتِ

(बाल काण्ड पूरो थियो)

(बाल काण्ड पुरो थियो)

अयोध्या काण्ड (अयोध्या काण्ड)

पुटु उपकारी रामु बि जंहिंजो ।
 करणु न सौखो वर्ननु तंहिंजो ॥
 आईने खे हथ में धारे ।
 राउ शिकिल ऐं मुकुटु संवारे ॥

پُٹُ اُپکاری رامُ بہ جنہنجو
 کرُٹُ نہ سؤکو ورنُنُ تنہنجو
 آئیني کي هتُ ہر ڈاري
 راءُ شڪل ۽ مُکُٹُ سنواري

कन जे भरिसां वार अच्छा हा ।
 ज़णु पीरीअ उपदेश छिना हा ॥
 राम तिलिकु मां छोन करायां ।
 जनमु सफलु मां छोन बणायां ॥

कَن جي پِرسان وار اِچا ها
 چُنُ پيريءُ اُپديشُ دِنا ها
 رامُ تلڪُ مان چوندُ ڪرايان
 جنمُ سَقْلُ مان چوندُ بڻايان

दोहो – दशरथ मन सोचे करे
 मौको समुझी पाण ।
 तन ऐं मन आनंद सां
 छिनी गुरुअ खे ज़ाण ॥

دوهو- دَشَرَتُ مَن سوجي ڪري
 مؤقعو سَمُجھي پاڻُ
 تن ۽ مَن اَنندُ سان
 ڏني گُروءُ کي جانُ

हाणि इछा मन मुंहिंजे आहे ।
 पूरणु थिए जे स्वामी चाहे ॥
 निर्मलु हुब खे मुनि साराहे ।
 राजन चउ छा आग्या आहे ॥

هاڻ اِچا مَن مُنھنجي آهي
 پورُنُ ٿئي جي سوامي چاهي
 نرمَلُ حُبُ کي مَن ساراهي
 راجن چؤ چا آگيا آهي

गुरु वसिष्ठ खे परसनु ज़ाणी ।
 राजन बोली मिठिड़ी वाणी ॥
 नाथ रामु युवराजु बणायो ।
 करण तयारी हुकुमु सुणायो ॥

گُرو وَسِشٽُ کي پَرسُنُ چاڻي
 راجنُ ٻولي مِٺڙي واڻي
 ناٿُ رامُ يوراجُ بڻايو
 ڪرُڻُ تياري حُڪمُ سڻايو

दोहो – हाणि न राजन देरि करि
 सभु सामानु सजाइ ।
 हर पलु शुभु आहे जडहि
 राजा रामु बणाइ ॥

دوهو - هاڻ نہ راجنُ ديرِ ڪرِ
 سڀُ سامانُ سڄاءِ
 هر پَلُ شُپُ آهي جڏهن
 راجا رامُ بڻاءُ

खुशि थी राजा वापसि आयो ।
दास घणा ऐं सुमंत्रु घुरायो ॥
तिनि जइ जइ सां सीसु झुकायो ।
राजन मंगलु वचनु बुधायो ॥

خوشِ تھی راجا واپسِ آیو
داس گھٹا ॥ सुमन्त्रु घुरायो
तिनि जइ जइ सां सीसु झुकायो
राजन मंगलु वचनु बुधायो ॥

परसनु मंत्री बुधंदे वाणी ।
ज्रणु त आस जे वलि पियो पाणी ॥
डिननि दुआरुं वज्रनि बि बाजा ।
साल करोड़ें जीओ राजा ॥

پرسنُ منتری بُدندی واڻی
جڙنُ ته آس جي ول پيو پاڻی
ڏينن دُعائونُ وڃن به باجا
سال ڪروڙين جيئو راجا

बुधनि रामु थो तिलिकु कराए ।
साज धमाधम अवधु वजाए ॥
सोण सुहाना राम लगनि था ।
सोण त सीता खे बि अचनि था ॥

بُدنِ رامُ ٿو تليڪُ ڪرائي
سازَ ڌماڌم اَوڏُ وڃائي
سوڻُ سُھانا رامَ لڳن ٿا
سوڻُ ته سیتا کي به اچن ٿا

प्रेम विचां पिए इअं गाल्हायो ।
भरत अचण जो नियापो आयो ॥
डींहं घणा थिया वियो नानाणे ।
सोण मिलण जा आहिनि हाणे ॥

پريمَ وچان پئي ائن ڳالھايو
پيرتَ اچنُ جو نياپو آیو
ڏينھن گھٹا ٿيا ويو ناناڻي
سوڻُ ملنُ جا آھن ھاڻي

शहरु सजे थो ढोल वज्रनि था ।
मंथरा दासीअ खे न वणनि था ॥
राम तिलिक जी गाल्हि बुधाई ।
अंदरु सड़ी वियो गलति चयाई ॥

شھرُ سڄي ٿو ڍولُ وڃن ٿا
منٿرا داسيءَ کي نه وڻن ٿا
رامَ تليڪُ جي ڳالھِ بُدائين
اندرُ سڙي ويو غلطِ چيائين

कैकेई वटि रुअंदे आई ।
सबबु पुछण ते पिए घबिराई ॥
कोन कुछे बस साहु उखाड़े ।
पाणु पिटे ऐं गोढा गाड़े ॥

ڪيڪيئي وٽ رُنڊي آئي
سبُ پُڇنُ تي پئي گھيرائي
ڪون ڪيچي بس ساهُ اڪاڙي
پاڻُ پتي ۽ ڳوڙها ڳاڙي

दोहो - पो डिज्जंदे राणीअ चयो
खुशि त रामु ऐं राउ ।
भरतु लखनु शत्रुघ्नु बुधी
कुबिड़ीअ मन में ताउ ॥

पुट्टु परडेह न तूं सोचीं थी ।
वस में राजा आ समुझीं थी ॥
सेज गदले निंड त आई ।
डिर्सीं न राजा छल चतुराई ॥

गाल्हि बुधी मन मेरी ज्ञाणी ।
चुपि रहु चवंदे भड़िकी राणी ॥
बीहरि कुछंदीअ जे घर फोड़ी ।
समुझु त तुंहिंजी जिभ मूं टोड़ी ॥

राम मिठल लइ धारियूं नाहियूं ।
कौशल्या जिअं प्यारियूं आहियूं ॥
ख्रासि त मूंसां प्रेमु बि लातो ।
प्रीति परीख्या में मूं ज्ञातो ॥

बीहरि जे छिए जनमु विधाता ।
रामु हुजे पुट्टु सभु सुख पाता ॥
रामु त प्राणनि प्यारो आहे ।
तिलिकु लग्गे दुखु तोखे छाहे ॥

दोहो - भरत कसमु तूं चउ सची
मंथरा कपटु मिटाइ ।
वक्त खुशी थी दुखु करीं
मूंखे सबबु बुधाइ ॥

दोहो - पो ढिज्जंदे राणीअ चयो
खुश त रामु ऐं राउ ।
भरतु लखनु शत्रुघ्नु बुधी
कुबिड़ीअ मन में ताउ ॥

पुट्टु परडेह न तूं सोचीं थी ।
वस में राजा आ समुझीं थी ॥
सेज गदले निंड त आई ।
डिर्सीं न राजा छल चतुराई ॥

गाल्हि बुधी मन मेरी ज्ञाणी ।
चुपि रहु चवंदे भड़िकी राणी ॥
बीहरि कुछंदीअ जे घर फोड़ी ।
समुझु त तुंहिंजी जिभ मूं टोड़ी ॥

राम मिठल लइ धारियूं नाहियूं ।
कौशल्या जिअं प्यारियूं आहियूं ॥
ख्रासि त मूंसां प्रेमु बि लातो ।
प्रीति परीख्या में मूं ज्ञातो ॥

बीहरि जे छिए जनमु विधाता ।
रामु हुजे पुट्टु सभु सुख पाता ॥
रामु त प्राणनि प्यारो आहे ।
तिलिकु लग्गे दुखु तोखे छाहे ॥

दोहो - भरत कसमु तूं चउ सची
मंथरा कपटु मिटाइ ।
वक्त खुशी थी दुखु करीं
मूंखे सबबु बुधाइ ॥

रामु बराबर प्यारो राणी ।
 रामु बि चाहे सा सचु वाणी ॥
 सो पहिरीं हो डींहं फिरी विया ।
 सज्रण वक्त ते वेरी थी विया ॥

कौशल्या ई आहि सियाणी ।
 गाल्हि बणाई मौको ज्राणी ॥
 हुन नानाणे भरतु उमाणियो ।
 राजा जी मति फेरी ज्राणियो ॥

प्रेमु करे थो राउ चवीं थी ।
 रीति पहाज्र न समुझ रखीं थी ॥
 जारु रचियो वसि राजा आयो ।
 राम तिलिक लइ सोणु कढायो ॥

दोहो— नीचपणियूं गाल्हियूं घडे
 मंथरा छल परबोधु ।
 चालि पहाज्रियुनि जी चवे
 पकिडे ज़ोर विरोधु ॥

कूडु बुधायां पापु कमायां ।
 पो करिणी जो फलु मां पायां ॥
 तिलिकु सुभाणे जिअं ई थीदो ।
 तो लइ दुख जो बिजु पोखीदो ॥

कैकेई जो मनु बि डुके थो ।
 कोन कुछे ज़णु साहु बिहे थो ॥
 बदन समूरे डुकिणी आई ।
 मति बदिली बदि सोच समाई ॥

रामु बराबर प्यारो राणी ।
 रामु बे चाहे सा सचु वाणी ॥
 सो पहिरीं हो डींहं फिरी विया ।
 सज्रण वक्त ते वेरी थी विया ॥

कौशल्या ई आहि सियाणी ।
 गाल्हि बणाई मौको ज्राणी ॥
 हुन नानाणे भरतु उमाणियो ।
 राजा जी मति फेरी ज्राणियो ॥

प्रेमु करे थो राउ चवीं थी ।
 रीति पहाज्र न समुझ रखीं थी ॥
 जारु रचियो वसि राजा आयो ।
 राम तिलिक लइ सोणु कढायो ॥

दोहो— नीचपणियूं गाल्हियूं घडे
 मंथरा छल परबोधु ।
 चालि पहाज्रियुनि जी चवे
 पकिडे ज़ोर विरोधु ॥

कूडु बुधायां पापु कमायां ।
 पो करिणी जो फलु मां पायां ॥
 तिलिकु सुभाणे जिअं ई थीदो ।
 तो लइ दुख जो बिजु पोखीदो ॥

कैकेई जो मनु बि डुके थो ।
 कोन कुछे ज़णु साहु बिहे थो ॥
 बदन समूरे डुकिणी आई ।
 मति बदिली बदि सोच समाई ॥

मंथरा अहिड़ा बोल बुधाए ।
 ड़िए ज़णु माखी ज़हरु मिलाए ॥
 पो हुन राणीअ खे समुझायो ।
 राउ वचन खे यादि करायो ॥

मंथरा अहड़ा बोल बुधायी ।
 ड़िये ज़णु माखी ज़हरु मिलायि ॥
 पो हुन राणीअ के समुझायो ।
 राउ वचन के यादि करायो ॥

राजा वटि वर आहिनि बाकी ।
 घुरु बेई करि थधिड़ी छाती ॥
 हिकिड़ी बन में रामु उमाणियो ।
 राजु भरत खे सभु सुख माणियो ॥

राजा वटि वर आहिनि बाकी ।
 घुरु बेई करि थधिड़ी छाती ॥
 हिकिड़ी बन में रामु उमाणियो ।
 राजु भरत के सभु सुख माणियो ॥

दोहो— राजनु राम कसमु खणे
 पो त कजां वेसाहु ।
 चइजां पो धीरजु धरे
 खणंदे थधिड़ो साहु ॥

दोहो— राजनु राम कसमु खणे
 पो त कजां वेसाहु ।
 चइजां पो धीरजु धरे
 खणंदे थधिड़ो साहु ॥

आस सुभाणे पूरणु चाहियां ।
 अखि जी पुतली तोखे ठाहियां ॥
 इअं दासीअ खे आदरु ड़ेई ।
 कोप भवन में कैकइ वेई ॥

आस सुभाणे पूरणु चाहियां ।
 अखि जी पुतली तोखे ठाहियां ॥
 इअं दासीअ के आदरु ड़ेई ।
 कोप भवन में कैकइ वेई ॥

नगर समूरे आनन्दु आहे ।
 पर अनर्थ जी कंहिं सुधि नाहे ॥
 कैकेई थी ढांगु रचाए ।
 बदकारी सां ज़ारु विछाए ॥

नगर समूरे आनन्दु आहे ।
 पर अनर्थ के कंहिं सुधि नाहे ॥
 कैकेई थी ढांगु रचाए ।
 बदकारी सां ज़ारु विछाए ॥

दोहो— कैकइ जे महलात वियो
 दशरथु थींदे शाम ।
 ज़णु त प्रेमु खुदि थो वजे
 डांहुं निठरि जे धाम ॥

दोहो— कैकइ के महलात वियो
 दशरथु थींदे शाम ।
 ज़णु त प्रेमु खुदि थो वजे
 डांहुं निठरि के धाम ॥

कोप भवन जो नाउ बुधे थो ।
पेरु बि डप खां कोन खजे थो ॥
इन्द्र वसे बल बाहुनि जंहिजे ।
डुबिराई थी तन ते तंहिजे ॥

डिज्जंदे दशरथु उन वटि आयो ।
हालति डिसंदे मनु घबिरायो ॥
कपड़ा झूना पट ते पेई ।
तन तां ग्रहिणा लथल सभेई ॥

सिक सां राजा हथु बि वधायो ।
कैकेईअ झटि सां झटिकायो ॥
राउ पुछे थो प्राणनि प्यारी ।
कांहिं आ तोखे पीड़ा डियारी ॥

सबबु रुसण जो कोन बुधाए ।
छल सां राजा खे तड़िफाए ॥
आणि अखियुनि में कावड़ि भारी ।
फूकारे जणु नांगिणि कारी ॥

राउ चवे थो जो कुञ्जु मुंहिंजो ।
कुटुंब प्रजा सभ ते वसु तुंहिंजो ॥
कूड़ कपट सां कुञ्जु न चवां मां ।
राम कसमु थो हाणि खणां मां ॥

घुरु तूं जो कुञ्जु घुरिणो आहे ।
कसमु खंयां आ फिरिणो नाहे ॥
तुर्तु वेसु ही लाहिजि राणी ।
वापसि ग्रहिणा पाइजि राणी ॥

कोपं योनं जो नानं भूदि थो ।
पेरु बे डपं कान कणे कजे थो ।
इन्द्र वसे बल बाहुनि जंहिजे ।
डुबिराई थी तन ते तंहिजे ॥

डिज्जंदे दशरथु उन वटि आयो ।
हालति डिसंदे मनु घबिरायो ॥
कपड़ा झूना पट ते पेई ।
तन तां ग्रहिणा लथल सभेई ॥

सिक सां राजा हथु बि वधायो ।
कैकेईअ झटि सां झटिकायो ॥
राउ पुछे थो प्राणनि प्यारी ।
कांहिं आ तोखे पीड़ा डियारी ॥

सबबु रुसण जो कोन बुधाए ।
छल सां राजा खे तड़िफाए ॥
आणि अखियुनि में कावड़ि भारी ।
फूकारे जणु नांगिणि कारी ॥

राउ चवे थो जो कुञ्जु मुंहिंजो ।
कुटुंब प्रजा सभ ते वसु तुंहिंजो ॥
कूड़ कपट सां कुञ्जु न चवां मां ।
राम कसमु थो हाणि खणां मां ॥

घुरु तूं जो कुञ्जु घुरिणो आहे ।
कसमु खंयां आ फिरिणो नाहे ॥
तुर्तु वेसु ही लाहिजि राणी ।
वापसि ग्रहिणा पाइजि राणी ॥

दोहो— कसमु वड्डो राजा खंयों
कैकेई मन ठारु ।
वेस वग्गा पाता वरी
उणणु कपट जो ज़ारु ॥

दोहो— قَسْمُ وَدُو رَا جَا كَنِبُون
كَيْكَيْي مَن نَارُ
وَيْسُ وَبَا پَا تَا وَرِي
اَلُّ كَيْتَ جُو جَارُ ॥

दोहो — राजन घुरु घुरु था चओ
डियणु वठणु पर नाहि ।
वर ब्रु डियण लइ हो चयो
से बि मिलणु शकु आहि ॥

दोहो— رَا جَنَ گُهْرُ گُهْرُ تَا چَنُو
دِيئُ وَنُّ پَرِ نَاهِ
وَرِ بِ دِيئُ لَهْ هُو چِيُو
سِي بِ مِلُّ شَكُّ آهِ ॥

कूडो मूते डोहु लगाई ।
बिनि जा चारि बि घुरु पक पाई ॥
रघुकुल रीति सदा खां आहे ।
प्राण वजनि प्रनु वजिणो नाहे ॥

कूडो— كُوڈُو مُونُ تِي ڈُوهُ لُگَائِي
بِنِ جَا چَارِ بِ گُهْرُ پَكَّ پَائِي
رِگُهْرُ كَلُ رِي تِ سَدَا كَانِ آهِ
پَرَانُ وَجِنِ پَرُنُ وَچِنُو نَاهِي ॥

हिकु वरु मुंहिंजे मन ते धारियो ।
राजगदीअ ते भरतु विहारियो ॥
ब्रियो वरु जोड़े हथ वरिजायां ।
नाथ मनोरथु पूरनु पायां ॥

हिकु— هِكُ وَرُ مُنْهِنَجِي مَن تِي ڈَارِيُو
رَا جَغْدِيءُ تِي پَرْتُ وَهَارِيُو
पियो وَरु जौडِي هَتْ وَرَجَائِي
नाथ मَنोरْठु पोरुन पَائِي ॥

वेसु तपस्वी भावु उदासी ।
रामु वरिहय चोडहं बनवासी ॥
राउ डुके थो बुधंदे वाणी ।
दिल बि सुके थी सूरत साणी ॥

वेसु— وَيْسُ تَپَسْوِي पौ अडَاسِي
रामु وَرِهِيءُ چَوْدَهَنُ बَنَوَاسِي
राउ डुकी थो बुधंदी वाणी
दिल बि सुकी थी सूरत साणी ॥

घब्रिरायो कुझु कोन कुछे थो ।
लगंदे गहिरो घाउ लुछे थो ॥
दशरथ चहिरे इअं रंगु धारियो ।
जिअं त खजीअ खे बिजलीअ ब्रारियो ॥

घब्रिरायो— گُهْرِيَرِيُو كُوْجُو كُونِ كُوچِي تُو
लगंदे— لُگَنْدِي گُهْرُو گَهَاءُ لُچِي تُو
दशरथ— दशरْठु चहरी अँ रंगु धारियो
जिअं त खजीअ— जिन त खजीअ की बजलीअ बरियो ॥

कैकेई घटि वधि गाल्हाए ।
दशरथ दिल ते तीर चुभाए ॥
ताना तुनिका खूबु लगाए ।
लूण फटनि ते जिअं बुर्काए ॥

किक्किं गेहं वदं गाल्हाए ।
दशरथं दिल ते तीर चुभाए ॥
ताना तुनिका खूबु लगाए ।
लूण फटनि ते जिअं बुर्काए ॥

दोहो— सिज उभिरे मुनि वेस में
रामु न बन वियो हाणि ।
मां मरंदसि राजा अजसु
राजन पक ई ज्ञाणि ॥

दोहो— सिज उभिरे मुनि वेस में
रामु न बन वियो हाणि ।
मां मरंदसि राजा अजसु
राजन पक ई ज्ञाणि ॥

दोहो— रोग इलाजु डिंसी न को
दशरथु आहि अधीरु ।
धरतीअ ते वेही रटे
रामु रामु रघुवीरु ॥

दोहो— रोग इलाजु डिंसी न को
दशरथु आहि अधीरु ।
धरतीअ ते वेही रटे
रामु रामु रघुवीरु ॥

राम सुभाउ त नरमु सिधो आ ।
अगु न डिठो दुखु ऐं न बुधो आ ॥
धीरजु धारे मौको ज्ञाणी ।
कैकेई खे बोली वाणी ॥

राम सुभाउ त नरमु सिधो आ ।
अगु न डिठो दुखु ऐं न बुधो आ ॥
धीरजु धारे मौको ज्ञाणी ।
कैकेई खे बोली वाणी ॥

पूजि पिता खे दुखु छा आहे ।
उदमु कजे जो दुख खे लाहे ॥
कैकेई थी सबबु बुधाए ।
उन खे तुंहिंजो मोहु मुझाए ॥

पूजि पिता खे दुखु छा आहे ।
उदमु कजे जो दुख खे लाहे ॥
कैकेई थी सबबु बुधाए ।
उन खे तुंहिंजो मोहु मुझाए ॥

वचन ब्र मूखे ड्रियणु चयो हो ।
जो बि वणियो सो मूं त कयो हो ॥
राजा बुधंदे वियो घबिराए ।
सघे न तुंहिंजो मोहु मिटाए ॥

वचन ब्र मूखे ड्रियणु चयो हो ।
जो बि वणियो सो मूं त कयो हो ॥
राजा बुधंदे वियो घबिराए ।
सघे न तुंहिंजो मोहु मिटाए ॥

दोहो—पुट जी हुब हिति कौलु हुति
संकट फाथो राउ ।
रामु सबबु ज्ञाणण लगो
निर्मलु आहि सुभाउ ॥

कैकेई इअं वचन चई आ ।
व्याकुलता खुदि व्याकुल थी आ ॥
रघुवर खे सभु गाल्हि बुधार्ई ।
तनु धरि वेठी जणु निठरार्ई ॥

राम चयो सो पुटु वडुभागी ।
मात पिता जे प्रन अनुरागी ॥
तिनि जो ई सुखु जो पुटु चाहे ।
जग में जननी अणलभु आहे ॥

दोहो — बन में मिलंदा सभु मुनी
मुंहिंजो हितु सभ रीति ।
तंहिंते आग्या पीउ जी
तुंहिंजी सहमति प्रीति ॥

भाउ भरतु जे तिलिकु लग्गए ।
दाता मुंहिंजो भागु जग्गए ॥
जे न वजां बन शुभु कम अहिडे ।
गणप भूक में अगु मूं जहिडे ॥

राम चवण ते परसनु राणी ।
कपट प्रेम सां बोली वाणी ॥
कसमु भरत ऐं तुंहिंजो आहे ।
बी का मूंखे ज्ञाण त नाहे ॥

दोहो— पुंत्तुं जी हुब हिति कौलु हुति
संकट फाथो राउ ।
रामु सबबु ज्ञाणण लगो
निर्मलु आहि सुभाउ ॥

कैकेई इअं वचन चई आ ।
व्याकुलता खुदि व्याकुल थी आ ॥
रघुवर खे सभु गाल्हि बुधार्ई ।
तनु धरि वेठी जणु निठरार्ई ॥

राम चयो सो पुटु वडुभागी ।
मात पिता जे प्रन अनुरागी ॥
तिनि जो ई सुखु जो पुटु चाहे ।
जग में जननी अणलभु आहे ॥

दोहो— बन में मिलंदा सभु मुनी
मुंहिंजो हितु सभ रीति ।
तंहिंते आग्या पीउ जी
तुंहिंजी सहमति प्रीति ॥

भाउ भरतु जे तिलिकु लग्गए ।
दाता मुंहिंजो भागु जग्गए ॥
जे न वजां बन शुभु कम अहिडे ।
गणप भूक में अगु मूं जहिडे ॥

राम चवण ते परसनु राणी ।
कपट प्रेम सां बोली वाणी ॥
कसमु भरत ऐं तुंहिंजो आहे ।
बी का मूंखे ज्ञाण त नाहे ॥

दोहो— दशरथु आयो होश में
मुख में पुट जो नामु ।
हथ जोड़े मंत्री चयो
आयो आहे रामु ॥

दोहो— दशरुतु आयो होशु म्
मुकु म् म् पुतु जो नामु ।
हतु जोड़े मन्त्री चयो
आयो आहे रामु ॥

पुट खे राजा लातो छाती ।
नांग मणी ज़णु वापस पाती ॥
राउ डिसे थो रामु चिताए ।
नेणनि मां थो नीरु वहाए ॥

पुतु खे राजा लातो छाती ।
नांग मणी ज़णु वापस पाती ॥
राउ डिसे थो रामु चिताए ।
नेणनि मां थो नीरु वहाए ॥

दोहो—रामु करे थो वेनती
त्याग्रियो मोह वीचारु ।
खुशि थी आग्या डिज्यो पिता
आनंदु आहे अपारु ॥

दोहो— रामु करे थो वेनती
त्याग्रियो मोह वीचारु ।
खुशि थी आग्या डिज्यो पिता
आनंदु आहे अपारु ॥

रामु झुकी हथ जोड़े आयो ।
माता चरननि सीसु निवायो ॥
माता उन खे गलि लाताई ।
ग्रह ऐं कपड़ा घोर कयाई ॥

रामु झुकी हथ जोड़े आयो ।
माता चरननि सीसु निवायो ॥
माता उन खे गलि लाताई ।
ग्रह ऐं कपड़ा घोर कयाई ॥

दोहो—चोड़हं वरिह्य वचन करे
पूरो थिए बनवासु ।
पसंदुसि चरन वरी अची
माता थी न उदासु ॥

दोहो— चोड़हं वरिह्य वचन करे
पूरो थिए बनवासु ।
पसंदुसि चरन वरी अची
माता थी न उदासु ॥

दोहो— ख़बर इहा सीता बुधी
थी बेचैनु अपारु ।
ससु जे चरननि में अची
वेठी हेठि कपारु ॥

दोहो— ख़बर इहा सीता बुधी
थी बेचैनु अपारु ।
ससु जे चरननि में अची
वेठी हेठि कपारु ॥

सीता नेणनि नीरु वहाए ।
 कौशल्या पुट खे समुझाए ॥
 पुट बुधु सीता नाजुक न्यारी ।
 ससु सहुरे ऐं सभ जी प्यारी ॥

सिता नीत्तं नीरु वहाए ।
 कौशल्या पुट खे समुझाए ॥
 पुट बुधु सीता नाजुक न्यारी ।
 ससु सहुरे ऐं सभ जी प्यारी ॥

सा सीता गड्डु बनू थी चाहे ।
 तंहिं लइ तुंहिंजी आग्या छाहे ॥
 चंड किरणि जो आनंदु पाए ।
 तंहिं किअं सिज जी तपति जुगाए ॥

सा सीता गड्डु बनू थी चाहे ।
 तंहिं लइ तुंहिंजी आग्या छाहे ॥
 चंड किरणि जो आनंदु पाए ।
 तंहिं किअं सिज जी तपति जुगाए ॥

माता साम्हूं कुञ्जु न कुछे थो ।
 वक्तु डिसी पो रामु चवे थो ॥
 बुधु सीता आ रायो मुंहिंजो ।
 मनु बि न उबतो सोचे तुंहिंजो ॥

माता साम्हूं कुञ्जु न कुछे थो ।
 वक्तु डिसी पो रामु चवे थो ॥
 बुधु सीता आ रायो मुंहिंजो ।
 मनु बि न उबतो सोचे तुंहिंजो ॥

मुंहिंजी तुंहिंजी आहि भलाई ।
 घर में रहू तूं आहि चडाई ॥
 ससु सहुरे जी शेवा थींदी ।
 शेवा तिनि खे आथतु डींदी ॥

मुंहिंजी तुंहिंजी आहि भलाई ।
 घर में रहू तूं आहि चडाई ॥
 ससु सहुरे जी शेवा थींदी ।
 शेवा तिनि खे आथतु डींदी ॥

रस्ते में पंधि ई हलिणो आ ।
 ऐं धरतीअ ते ई सुम्हिणो आ ॥
 जबल पहण ऐं नदियूं नाला ।
 शींहं बघड़ रिछ कष्ट कशाला ॥

रस्ते में पंधि ई हलिणो आ ।
 ऐं धरतीअ ते ई सुम्हिणो आ ॥
 जबल पहण ऐं नदियूं नाला ।
 शींहं बघड़ रिछ कष्ट कशाला ॥

चंद्रमुखी तूं कोमलु नारी ।
 झंगल में राकास बि भारी ॥
 सभु सोचे हिति रहणु सुखियो आ ।
 तुंहिंजे लइ बन हलणु डुखियो आ ॥

चंद्रमुखी तूं कोमलु नारी ।
 झंगल में राकास बि भारी ॥
 सभु सोचे हिति रहणु सुखियो आ ।
 तुंहिंजे लइ बन हलणु डुखियो आ ॥

सीता बेहदि थी वेगणी ।
 बुधंदे मिठिड़ी रघुवर वाणी ॥
 छडणु पती थो मूंखे चाहे ।
 हिन खां वधि दुखु जगु में नाहे ॥

सिंता बि हदि थी विगणी
 बुधंदे मिठिड़ी रघुवर वाणी ॥
 छडणु पती थो मूंखे चाहे
 हिन कां वधि दुखु जगु में नाहे ॥

ससु ऐं स्वामी खे बाडाए ।
 हथिडा जोडे सीसु निवाए ॥
 नाथ अहां बिन जीवनु नाहे ।
 सुगु बि मूं लइ नगु त आहे ॥

ससु ऐं स्वामी की बाडाए
 हथिडा जोडे सीसु निवाए ॥
 नाथ अहां बिन जीवनु नाहे
 सुगु बि मूं लइ नगु त आहे ॥

दोहो – चोडहं वरिहय अवध रहां
 निकिरी वेंदा प्राण ।
 महिरबान रघुकुलमणी
 सभ जी रखंदड़ ज्राण ॥

दोहो – चोडहं वरिहय अवध रहां
 निकिरी वेंदा प्राण ।
 महिरबान रघुकुलमणी
 सभ जी रखंदड़ ज्राण ॥

सीता सोचे नाथ जुदाई ।
 तन मन पीड़ा आहि समाई ॥
 राम छिठो जे साणु न थींदी ।
 सीता पंहिंजा प्राण छडींदी ॥

सीता सोचे नाथ जुदाई
 तन मन पीड़ा आहि समाई ॥
 राम छिठो जे साणु न थींदी
 सीता पंहिंजा प्राण छडींदी ॥

पो सूरजकुल प्रभु वरिजायो ।
 साणु हलण जो करि तूं सायो ॥
 अजु विखाद जो मौको नाहे ।
 देरि न करि झटि हलिणो आहे ॥

पो सूरजकुल प्रभु वरिजायो
 साणु हलण जो करि तूं सायो ॥
 अजु विखाद जो मौको नाहे
 देरि न करि झटि हलिणो आहे ॥

खबर इहा जिअं लछिमण ज्राती ।
 शिकिल उदासी झटि डुक पाती ॥
 तन डकिणी जलु नेणनि आयो ।
 चरन झले सिक सां बाडायो ॥

खबर इहा जिअं लछिमण ज्राती
 शिकिल उदासी झटि डुक पाती ॥
 तन डकिणी जलु नेणनि आयो
 चरन झले सिक सां बाडायो ॥

सोच इहा छा मुंहिंजो थींदो ।
गड्डु रखंदो या साथु छडींदो ॥
हथ जोड़े इअं बीठो आहे ।
जणु जग सां को नातो नाहे ॥

सोच इहा जा मुंहेजो थिंदो
गड्डु रकंदो या सातु चडिंदो
हथ जोडै इअं बीठो आहे
जणु जग सां को नातो नाहे

रामु लखन खे थो समुझाए ।
तुंहिंजो हिति ई रहणु जुगाए ॥
पूजि पिता खे पीडा आहे ।
भरतु शत्रुघ्न पिणि हिति नाहे ॥

रामु लखन खे थो समुझाए
तुंहिंजो हिति ई रहणु जुगाए
पूजि पिता खे पीडा आहे
भरतु शत्रुघ्न पिणि हिति नाहे

लखन चयो ही हुब जो नातो ।
प्रीति भरवसो वेदनि गातो ॥
मुंहिंजो सभु कुझु आहियो स्वामी ।
दीन दयालू अंतरजामी ॥

लखन चयो ही हुब जो नातो
प्रीति भरवसो वेदनि गातो
मुंहिंजो सभु कुझु आहियो स्वामी
दीन दयालू अंतरजामी

दोहो - राम दयालूअ भाउ खे
डिनलु डिठो सभ रीति ।
छातीअ लातो जोर सां
जाणी उनजी प्रीति ॥

दोहो - राम दयालूअ भाउ खे
डिनलु डिठो सभ रीति
छातीअ लातो जोर सां
जाणी उनजी प्रीति

वजु माता खां हुकुमु वठी आ ।
भाउ हलण बन जी जल्दी आ ॥
लछिमणु खुशि आ बुधंदे वाणी ।
बह बह बहकी सूरत साणी ॥

वजु माता खां हुकुमु वठी आ
भाउ हलण बन जी जल्दी आ
लछिमणु खुशि आ बुधंदे वाणी
बह बह बहकी सूरत साणी

सुमित्रा माता वटि झटि आयो ।
उनजे चरननि सीसु निवायो ॥
तनु बसि माता कदमनि में हो ।
पर मनु रघुवर सीता डे हो ॥

सुमित्रा माता वटि झटि आयो
उनजे चरननि सीसु निवायो
तनु बसि माता कदमनि में हो
पर मनु रघुवर सीता डे हो

लछिमण पूरी गाल्हि बुधार्ई ।
पर छा चवंदी सोच इहा ई ॥
सोचे सोचे मनु धड़िके थो ।
लखनु विधाता खे सुमरे थो ॥

धीरजु धारे माउ वराणियो ।
मोहु छड़े हुन मौको ज्राणियो ॥
लछिमण खे सभु कुझु समुझायो ।
रघुवर सीता जो जसु गायो ॥

रामु पिता आ जगु जो दाता ।
सीता ज्राणिजि पंहिंजी माता ॥
पुट कजि शेवा ध्यानु लगाए ।
वजु बन पंहिंजो भागु जगाए ॥

माता चरननि सीसु निवाए ।
लछिमणु निकितो आग्या पाए ॥
गदिगदि थी हू ईअं डुके थो ।
फंदो टोड़े हरणु भजे थो ॥

पहुतो उति जिति रघुवरु दाता ।
साणु हुई जिति सीता माता ॥
तिनि जे चरननि सीसु निवायो ।
राजमहल में गडिजी आयो ॥

तुर्तु वजीर बि राउ उथारियो ।
खेसि बुधायो रामु पधारियो ॥
सीता सां गड्डु पुट ब निहारे ।
राजा व्याकुल धीरु न धारे ॥

لِجَمَنْ پُورِي ڳالھ بُڌائي
پَر ڇا چُونڊِي سوچِ اِها ئِي
سوچِي سوچِي مَن ڌڙڪِي تُو
لَڪَن وڌاتا کي سُمري تُو

ڌيرِجُ ڌاري ڌاري ماءُ ورائيو
موهُ ڇڏي هُن مَوَقعو ڄاڻيو
لِجَمَنْ کي سِي ڪُجھ سُمجھايو
رَگھوَر سِيئا جو جَسُ ڳايو

رامُ پتا آ جڳ جو داता
سِيئا ڄاڻج پَنهِنجِي ماता
پُٽ ڪڇ شيوا ڌيانُ لڳائي
وَجُ بَن پَنهِنجو پاڳ جڳائي

ماता چَرَن سِيسُ نِوايِي
لِجَمَنْ نِڪتو اڳيا پائي
گڏِ گڏِ تِي هُو اِيئن ڏکي تُو
قَنڊو توڙي هَرُ پِچي تُو

پَهتو اُت جِت رَگھوَرُ داता
ساڻ هُئي جِت سِيئا ماता
تِن جي چَرَن سِيسُ نِوايو
راجَمَحل ۾ گڏِجي آيو

تُرُتُ وِزيرُ به راءُ اُٿاريو
کيسِ بُڌايو رامُ پڌاريو
سِيئا سان گڏُ پُٽُ به نِهاري
راجا وِياڪلُ ڌيرُ نه ڌاري

सघनि न राजा कुञ्जु गाल्हाए ।
पीड़ जुदाईअ जी तड़िफाए ॥
रघुवर मोकल लइ ब्राडायो ।
निविड़ी चरननि सीसु निवायो ॥

सगहन न राजा कुंजु गाल्हाए ।
पीठ जुदाईअ जी तड़िफाए ॥
रगुवर मोकल लइ ब्राडायो ।
निविड़ी चरननि सीसु निवायो ॥

पूजि पिता जी आग्या चाहियां ।
वचन अह्वां जे ते खुशि आहियां ॥
मोह मुंझी जे का भुल थींदी ।
जग जसु वेंदो निंदा ईंदी ॥

पूजि पिता जी आग्या चाहियां ।
वचन अह्वां जे ते खुशि आहियां ॥
मोह मुंझी जे का भुल थींदी ।
जग जसु वेंदो निंदा ईंदी ॥

खल्क दुखी सुधि राजा नाहे ।
कुञ्जु बि त कंहिखे कोन सुझाए ॥
रामु हलियो मुनि वेसु बणाए ।
मात पिता खे सीसु निवाए ॥

खल्क दुखी सुधि राजा नाहे ।
कुञ्जु बि त कंहिखे कोन सुझाए ॥
रामु हलियो मुनि वेसु बणाए ।
मात पिता खे सीसु निवाए ॥

होशु संभालियो राजा जाग्रियो ।
सुमंत्र खे पो राजन आखियो ॥
रामु हलियो बन साहु न वियो आ ।
सुख कहिड़े लइ तन में पियो आ ॥

होशु संभालियो राजा जाग्रियो ।
सुमंत्र खे पो राजन आखियो ॥
रामु हलियो बन साहु न वियो आ ।
सुख कहिड़े लइ तन में पियो आ ॥

इन खां वधि दुख कहिड़ा ईंदा ।
जहिं सां तन खे प्राण छडींदा ॥
सज्रण हली वजु रथ खे काहे ।
रामु लखनु जिति सीता आहे ॥

इन खां वधि दुख कहिड़ा ईंदा ।
जहिं सां तन खे प्राण छडींदा ॥
सज्रण हली वजु रथ खे काहे ।
रामु लखनु जिति सीता आहे ॥

दोहो - कोमलु निर्मलु पुट बई
सीता नाजुकु नारि ।
बनु डेखारे गडु वठी
मोटिजि डींहनि चारि ॥

दोहो - कोमलु निर्मलु पुट बई
सीता नाजुकु नारि ।
बनु डेखारे गडु वठी
मोटिजि डींहनि चारि ॥

दोहो— आग्या राजा जी बुधी
वियो रथ साणु वजीरु ।
पहुतो जिति हो रामु ऐं
सीता लछिमणु वीरु ॥

दोहो— आग्या राजा जी बुधी
वियो रथ साणु वजीरु ।
पहुतो जिति हो रामु ऐं
सीता लछिमणु वीरु ॥

सुमंत्र पहिरीं सीसु निवायो ।
पो राजा जो हुकुमु बुधायो ॥
सभिनी खे रथ ते चाढायो ।
हुननि अवध खे सीसु निवायो ॥

सुमंत्र पहिरीं सीसु निवायो ।
पो राजा जो हुकुमु बुधायो ॥
सभिनी खे रथ ते चाढायो ।
हुननि अवध खे सीसु निवायो ॥

श्रंगवेरपुर सभु पहुचनि था ।
पावनु गंगा भरि बि अचनि था ॥
रामु लही रथ तां भुंइ आयो ।
गंगा जी खे सीसु निवायो ॥

श्रंगवेरपुर सभु पहुचनि था ।
पावनु गंगा भरि बि अचनि था ॥
रामु लही रथ तां भुंइ आयो ।
गंगा जी खे सीसु निवायो ॥

निषाद गुहु पिणि जिअं ई ज्ञातो ।
राम अचण जो आनंद पातो ॥
कंद मूल गुल फुल सभु ठाहे ।
मिलण हलियो मनु गदिगदि आहे ॥

निषाद गुहु पिणि जिअं ई ज्ञातो ।
राम अचण जो आनंद पातो ॥
कंद मूल गुल फुल सभु ठाहे ।
मिलण हलियो मनु गदिगदि आहे ॥

गुहु उति पहुतो भेटा धारे ।
नमनु करे थो नाथु निहारे ॥
हुब जे वसि थी वियो रघुराई ।
पुछण लगो पो चाकु चडाई ॥

गुहु उति पहुतो भेटा धारे ।
नमनु करे थो नाथु निहारे ॥
हुब जे वसि थी वियो रघुराई ।
पुछण लगो पो चाकु चडाई ॥

चरन कमल जा दर्शन थी विया ।
चाकु चडाई सभु त अची विया ॥
नाथ असां सभु कुञ्जु बि त नाहियूं ।
सिर्फु अहां जा शेवक आहियूं ॥

चरन कमल जा दर्शन थी विया ।
चाकु चडाई सभु त अची विया ॥
नाथ असां सभु कुञ्जु बि त नाहियूं ।
सिर्फु अहां जा शेवक आहियूं ॥

नाथ नगर में चरन घुमायो ।
 हिन शेवक जो मानु वधायो ॥
 राम चयो सिक तो में आहे ।
 मगरि पिता जी आग्या नाहे ॥

नात नगर ۾ چرن گھمایو
 هن شیوک جو مان وڌایو
 رام چيو سک تو ۾ آهي
 مگر پتا جي آگيا ناهي

दोहो – चोडहं वरिहय त बन रही
 वेसु मुनीअ जो धारि ।
 नगर न घिड़िणो आ बुधी
 गुहु खे पीड़ अपारि ॥

दोहो- چوڏهن ورهيه ته بن رهي
 ويس مونيءَ جو ڌار
 نگر نه گهڙڻو آ ٻڌي
 گھ کي پيڙ اپار

पो गुहु हिकिड़ी जाइ सुझाई ।
 वण अशोक लइ राइ बुधाई ॥
 राम सहूलियत वारी ज्ञाती ।
 जगृहि बि बेहदि सुंदरु पाती ॥

पो گھ هڪڙي جاءِ سُجھائي
 ون اشوک لءِ راءِ ٻڌائي
 رام سهوليت واري ڄاڻي
 جگھ به بي حد سندر پاتي

दोहो— राति लखन पहिरो डिनो
 चाढ़े तीरु कमानु ।
 गुहु बि अची वेठो उते
 खूबु कयो सन्मानु ॥

दोहो- रात لکن پهرو ڏنو
 چاڙهي تير کمان
 گھ به اچي ويٺو اتي
 خوب کيو سمنان

दोहो— कोन डिसी थो गुहु सघे
 धरतीअ ते श्रीरामु ।
 ऐं सीता माता डिसी
 कोन अचे आरामु ॥

दोहो- कोन ڏسي ٿو گھ سگھي
 ڌرتيءَ تي شري رام
 ۽ سيتا माता ڏسي
 कोن اچي آرام

सुमंत्र खे पिणि दुखु हो भारी ।
 गाल्हि सुबुह जो हुन वीचारी ॥
 राम अग्रियां हथ जोड़े आयो ।
 राजा जो पो हुकुमु बुधायो ॥

सुमंत्र کي پڻ ڏک هو ڀاري
 ڳالھ صبح جو هن ويچاري
 رام اڳيان هٿ جوڙي آيو
 راجا جو پو حڪم ٻڌايو

पुट ऐं सीता रथ वेहारे ।
साणु वठी अचु बनु ड़ेखारे ॥
दर्शनु गंगा जो बि कराए ।
अचिजां जल्दी खेनि वराए ॥

پُٹ ۽ ۽ सीता रथ ۽
साणु वठी अचु बनु ड़ेखारे ॥
दर्शनु गंगा जो बि कराए ।
अचिजां जल्दी खेनि वराए ॥

दोहो- जाहिरु इअं मंत्रीअ कयो
राजा जो वीचारु ।
अर्जु करे पेरनि किरी
रुअण लगो जिअं ब्रारु ॥

दोहो- जाहिरु इअं मंत्रीअ कयो
राजा जो वीचारु ।
अर्जु करे पेरनि किरी
रुअण लगो जिअं ब्रारु ॥

मंत्री हर हर मिन्थ करे थो ।
मोट करण लइ ज़ोरु भरे थो ॥
रामु बि उन खे थो समुझाए ।
ग्यान भरिया थो वचन बुधाए ॥

मंत्री हर हर मिन्थ करे थो ।
मोट करण लइ ज़ोरु भरे थो ॥
रामु बि उन खे थो समुझाए ।
ग्यान भरिया थो वचन बुधाए ॥

धर्म बराबर को सचु नाहे ।
वेद पुराण बि आखियो आहे ॥
धर्मु इहो सुखु मूखे ड़ींदो ।
वचनु छडण सां अपजसु थींदो ॥

धर्म बराबर को सचु नाहे ।
वेद पुराण बि आखियो आहे ॥
धर्मु इहो सुखु मूखे ड़ींदो ।
वचनु छडण सां अपजसु थींदो ॥

दोहो- पूजि पिता खे चउ वजी
हिति सभु सुखु ई आहे ।
का बि न चिंता कनि पिता
मोटणु वाजिबु नाहे ॥

दोहो- पूजि पिता खे चउ वजी
हिति सभु सुखु ई आहे ।
का बि न चिंता कनि पिता
मोटणु वाजिबु नाहे ॥

राम वचनु सो पुख्तो आहे ।
उन ते वसु बि त कहें जो नाहे ॥
सुमंत्र आखिरि सीसु निवायो ।
अवध वजण जो आहे सायो ॥

राम वचनु सो पुख्तो आहे ।
उन ते वसु बि त कहें जो नाहे ॥
सुमंत्र आखिरि सीसु निवायो ।
अवध वजण जो आहे सायो ॥

सुमंत्र नेणनि में जलु आहे ।
जोरीअ निकितो रथ खे काहे ॥
रथ जा घोड़ा कीन वधनि था ।
द्विसंदे गुहु जा नेण भिज्जनि था ॥

सुमन्त्रे नेणनिं मे जलु आहे ।
जोरीअ निकितो रथ खे काहे ॥
रथ जा घोड़ा कीन वधनि था ।
द्विसंदे गुहु जा नेण भिज्जनि था ॥

जंहिं खां विछुड़ी जीव रुअनि था ।
मात-पिता ब्रिया कीअं जिअनि था ॥
सुमंत्र खे जिअं तिअं मोटायो ।
रामु वरी कप गंगा आयो ॥

जन्हं खां विछुड़ी जीव रुअनि था ।
मात-पिता ब्रिया कीअं जिअनि था ॥
सुमन्त्रे खे जिअं तिअं मोटायो ।
रामु वरी कप गंगा आयो ॥

नाव घुरी त न केवटु आणे ।
चरन छुहण जो मरमु सुजाणे ॥
धूडि चरन जी हूंदी छाहे ।
मनुषु करण जी बूटी आहे ॥

नाव घुरी त न केवटु आणे ।
चरन छुहण जो मरमु सुजाणे ॥
धूडि चरन जी हूंदी छाहे ।
मनुषु करण जी बूटी आहे ॥

पेरु लगण सां पथर वारी ।
अहिल्या थी हुई सुंदरु नारी ॥
मुंहिंजी ब्रेडी जे थी नारी ।
रोजी रोटी वेंदी मारी ॥

पेरु लगण सां पथर वारी ।
अहिल्या थी हुई सुंदरु नारी ॥
मुंहिंजी ब्रेडी जे थी नारी ।
रोजी रोटी वेंदी मारी ॥

इन सां ई मां कुटुंबु संभालियां ।
ब्रियो कमु धंधो को बि न पालियां ॥
पारि वजणु ई प्रभु थो चाहे ।
चरन धुअणु छा आग्या आहे? ॥

इन सां ई मां कुटुंबु संभालियां ।
ब्रियो कमु धंधो को बि न पालियां ॥
पारि वजणु ई प्रभु थो चाहे ।
चरन धुअणु छा आग्या आहे? ॥

कृपा समुंड खिल सां वरिजायो ।
सो करि ब्रेडी जिअं न विजायो ॥
जल्दु खणी जलु पेर धुआरियो ।
देरि वई थी पारि उतारियो ॥

कृपा समुंड खिल सां वरिजायो ।
सो करि ब्रेडी जिअं न विजायो ॥
जल्दु खणी जलु पेर धुआरियो ।
देरि वई थी पारि उतारियो ॥

चरन धुअण सां आथतु थी वियो ।
 सो जलु पीतो कुटुंबु तरी वियो ॥
 केवट ब्रेडीअ में वेहारियो ।
 सभिनी खे हुन पारि उतारियो ॥

چَرَنَ دُكُتُّ سَانِ اَتَتْ تِي وَيُو
 سُو جَلُّ پِيَتُو كُتُّنَبُ تَرِي وَيُو
 كِيَوَتْ بِيटِيءِ ۾ ويہاريو
 سِيٺِي كِي هُنَ پارِ اُتاريو

स्वामी मंशा सीता ज्ञाती ।
 खुशि थी पंहिंजी मुंडी लाथी ॥
 वठु ही भाड़ो नाथ चयाई ।
 व्याकुल केवट चरन झलियाई ॥

सुवामी मंशा सिता ज्ञाती
 खुश थी पंहेजि मुन्दी लाती
 वठु ही भाडो नाथ चयाई
 व्याकुल केवट चरन जहलियाई

कुञ्जु बि न घुरिजे कुञ्जु न चवां मां ।
 दीन दयालू महिर घुरां मां ॥
 मोटी मूखे डींदा जो ई ।
 सिक सां सिर ते रखंदुसि सो ई ॥

कुंजु बे न गुरेजे कुंजु न चवां मान
 दीन दयालू महेर गुरां मान
 मोटी मुखे दींदा जो ई
 सिक सां सिर ते रखंदुसि सो ई

दोहो— केवट खे सभिनी चयो
 कोशिश थी बेकारु ।
 पो भगिती जो वरु डिनो
 राम कयो उपकारु ॥

दोहो— केवट की सिंणी चियो
 कोशिश थी बेकारु
 पो भगिती जो वरु डिनो
 राम कयो उपकारु

दोहो— राम वरी गुहु खे चयो
 वजु पंहिंजे घरि हाणि ।
 गुहु जी शिकिल लही वई
 दुख जी आग्या ज्ञाणि ॥

दोहो— राम वरी गुहु की चियो
 वजु पंहेजे घरि हाणि
 गुहु जी शिकिल लही वई
 दुख जी आग्या ज्ञाणि

गुहु हथ जोड़े सीसु झुकायो ।
 नाथ न अहिड़ो हुकुमु बुधायो ॥
 राह ड्रसे ऐं साधन ठाहे ।
 पो घरि वेंदुसि प्रभु जिअं चाहे ॥

गुहु हथ जोरि सीसु जेहायो
 नाथ न अहिडो हुकुमु बुधायो
 राह ड्रसे ऐं साधन ठाही
 पो गुरे विन्दुसि प्रभु जिअं चाही

दोहो— गंगा जी खे हथ ब्रधी
नमनु कयो श्री राम ।
लखनु सखा सीता वठी
निकितो अलग्नि मुकाम ॥

दोहो— گنگا جي ڪي هٿ ٻڌي
نمن ڪيو شري رام
لکن سکا سينا وني
نکتو الگ مقام

पोइ त्रिवेणी दर्शन पातो ।
सुमिरण सां ई जंहिं दुखु लाथो ॥
खुशि थी विहिंजी शिव शेवा थी ।
तीरथ देवनि जी पूजा थी ॥

پوءِ تروپي ڏرشن ڀاتو
سمرن سان ئي جنهن ڏک لاثو
خوش ٿي وهنجي شو شيوا ٿي
تيرت ديون جي پوجا ٿي

भारद्वाज वटि पो प्रभु आयो ।
मुनि जे चरननि सीसु निवायो ॥
मुनि उनखे झटि छातीअ लातो ।
जणु त ब्रह्म जो आनंदु पातो ॥

ڀاردواج وٽ پو پرپ آيو
من جي چرنن سيس نوايو
من ان کي جهٽ چاتي لاثو
جن ت برهم جو آند پاتو

खबर लग्ण ते नगर निवासी ।
सभु नर नारी ऐं बन वासी ॥
भारद्वाज जे आश्रम आया ।
दर्शन जा था लग्नि सिकाया ॥

خبر لڳن تي نگر نواسي
سڀ نر ناري ۽ بنو واسي
ڀاردواج جي آشرم آيا
ڏرشن جا تا لڳن سکايا

सुंदरु मुखिड़नि जो दर्शनु थियो ।
नेण ठरी पिया मनु परसनु थियो ॥
पो रघुवर खे सीसु निवाए ।
वापसि विया सभु आनंदु पाए ॥

سندر ڏرشن جو ڏرشن ٿيو
نيئن ٿري پيا من پرسن ٿيو
پو رگهور کي سيس نوائي
واپس ويا سڀ آند پائي

आश्रम में ई राति गुजारी ।
सुबुह वजण जी कयनि तयारी ॥
सभिनी मुनि खे सीसु निवायो ।
पो बन पासे कदमु वधायो ॥

آشرم ۾ ئي رات گذاري
صبح وڃڻ جي ڪين تياري
سڀني من کي سيس نوايو
پو بن پاسي قدم وڌايو

दोहो— पो रघुवर गुह खे छिनी |
घरि वापसि जी राइ ||
राम हुकुमु सिर ते धरे |
हलणु कयो खुदि जाइ ||

दोहो— पो रक्हुवरु गहु कि डुनी
गहरु वापसि जी राइ
राम हुकुमु सरि ते धरे
हलणु कयो खुदि जाइ

ब्रीहरि जमुना जे भरि आया |
जोड़े हथ गुण उनजा ग्राया ||
लछिमणु सीता रामु हलनि था |
बन जे रस्तनि झाहुं वधनि था ||

ब्रीहरि जमुना जे भरि आया
जोड़े हथ गुण उनजा ग्राया
लछिमणु सीता रामु हलनि था
बन जे रस्तनि झाहुं वधनि था

जिति जिति तिनि थे पेर घुमाया |
दर्शन लइ थे माण्हू आया ||
रुपु निहारे प्रेमु समायो |
नेणनि में जलु भरिजी आयो ||

जिति जिति तिनि थे पेर घुमाया
दर्शन लइ थे माण्हू आया
रुपु निहारे प्रेमु समायो
नेणनि में जलु भरिजी आयो

प्रभु खे कुदिरत खूबु लुभायो |
वाल्मीक जे आश्रम आयो ||
राम छिठो मुनि वासु त प्यारो |
सुंदरु पर्वत जलु झंगु न्यारो ||

प्रभु खे कुदिरत खूबु लुभायो
वाल्मीक जे आश्रम आयो
राम छिठो मुनि वासु त प्यारो
सुंदरु पर्वत जलु झंगु न्यारो

दोहो— खबर लगी मुनिनाथ खे
रामु पधारियो आहि |
वठण हलियो रघुवीर खे
पलु आरामु बि नाहि ||

दोहो— खबर लगी मुनिनाथ
रामु पधारियो आहि
वठण हलियो रघुवीर खे
पलु आरामु बि नाहि

राम मुनीअ खे सीसु निवायो |
आश्रम में मुनि वठंदो आयो ||
रामु पसी उन सुखु आ पातो |
खुदि खे भागुनि वारो ज्ञातो ||

राम मुनीअ खे सीसु निवायो
आश्रम में मुनि वठंदो आयो
रामु पसी उन सुखु आ पातो
खुदि खे भागुनि वारो ज्ञातो

राम चयो हिति को गुञ्जु नाहे ।
नाथ अक्हां जे हथि जगु आहे ॥
कीअं डिनो बनु कैकइ आहे ।
खेसि बुधायो कारणु छाहे ॥

राम चियो हति को गुञ्जु नाहे ।
नाथ अक्हां जे हथि जगु आहे ॥
कीअं डिनो बनु कैकइ आहे ।
खेसि बुधायो कारणु छाहे ॥

दोहो- वचनु पिता जो मात हितु
भरतु बणे थो राउ ।
दर्शनु आहे डिनो अक्हां
पुत्र जो आहे प्रभाउ ॥

दोहो- वचनु पिता जो मात हितु
भरतु बणे थो राउ ।
दर्शनु आहे डिनो अक्हां
पुत्र जो आहे प्रभाउ ॥

महिर करे का जगहि सुझायो ।
वासु करण लइ उति पहुचायो ॥
गाह पननि जी कुटिया ठाहियां ।
रहणु वक्तु कुञ्जु उति थो चाहियां ॥

महिर करे का जगहि सुझायो ।
वासु करण लइ उति पहुचायो ॥
गाह पननि जी कुटिया ठाहियां ।
रहणु वक्तु कुञ्जु उति थो चाहियां ॥

दोहो- स्वामी थो मूंखां पुछे
कीअं सुझायां जाइ ।
अहिड़ी का बि न जाइ आ
जिति न वसे रघुराइ ॥

दोहो- स्वामी थो मूंखां पुछे
कीअं सुझायां जाइ ।
अहिड़ी का बि न जाइ आ
जिति न वसे रघुराइ ॥

पो बि मुनीअ हिक जगहि सुझाई ।
चित्रकूट आ सभ सुखदाई ॥
पर्वतु झंगलु सुंदरु साथी ।
घुमनि हरण ऐं शाही हाथी ॥

पो बि मुनीअ हिक जगहि सुझाई ।
चित्रकूट आ सभ सुखदाई ॥
पर्वतु झंगलु सुंदरु साथी ।
घुमनि हरण ऐं शाही हाथी ॥

रघुवर उति ई वासु बणायो ।
चित्रकूट जो जबलु वसायो ॥
खबर बुधण ते माण्हू आया ।
सभिनी रघुवर जा गुण गायो ॥

रघुवर उति ई वासु बणायो ।
चित्रकूट जो जबलु वसायो ॥
खबर बुधण ते माण्हू आया ।
सभिनी रघुवर जा गुण गायो ॥

रामु अवध खे जडुहिं बि सारे ।
नेणनि में थो गोढा तारे ॥
यादि पिता ऐं माता जी आ ।
भरत शत्रुघ्न जी छिक थी आ ॥

रामु ओउ क्यि जडुहिं बि सारी
नेणनि में थो गोढा तारी
यादि पिता ऐं माता जी आ
भरत शत्रुघ्न जी छिक थी आ

अवधपुरी में सुमंत्र आयो ।
मन खे बेहदि सोच डुकायो ॥
खाली रथ किअं महल वजां मां ।
रामु न आयो कीअं चवां मां ॥

अवधपुरी में सुमंत्र आयो
मन खे बेहदि सोच डुकायो
खाली रथ किअं महल वजां मां
रामु न आयो कीअं चवां मां

दोहो— सुमंत्र खे ईदो डिसी
राजा महलु उदासु ।
भवनु भयानकु इअं लग्गे
जुणु भूतनि जो वासु ॥

दोहो— सुमंत्र क्यि अइन्दो डिसी
राजा महलु उदासु
भवनु भयानकु इअं लग्गे
जुणु भूतनि जो वासु

राजा दशरथु व्याकुलु थियो आ ।
आसणु त्याग्गे पट ते पियो आ ॥
रामु लखनु ऐं सीता सारे ।
रटणु करे दुखु भारी धारे ॥

राजा दशरथु व्याकुलु थियो आ
आसणु त्याग्गे पट ते पियो आ
रामु लखनु ऐं सीता सारी
रटणु करे दुखु भारी धारी

सुमंत्र अंदरि आयो आहे ।
राजन खे जुणु सुधि बुधि नाहे ॥
हालु वठण लइ राउ लुछे थो ।
किथि आ प्यारो रामु पुछे थो ॥

सुमंत्र अंदरि आयो आहे
राजन खे जुणु सुधि बुधि नाहे
हालु वठण लइ राउ लुछे थो
किथि आ प्यारो रामु पुछे थो

हुन वजीर खे छातीअ लातो ।
जुणु बुडंदड कुञ्जु टेको पातो ॥
प्रेम घणे सां भरि वेहारे ।
राउ पुछे जलु नेणनि हारे ॥

हुन वजीर क्यि छातीअ लातो
जुणु बुडंदड कुञ्जु टेको पातो
प्रेम घणे सां भरि वेहारी
राउ पुछे जलु नेणनि हारी

ख़बर राम जी ड़ीमि सनेही ।
 किथि लछिमणु आ किथि वैदेही ॥
 वापस आंदइ या बन जा थिया ।
 सुमंत्र जा पो नेण भिज़ी विया ॥

ख़बर राम जी ड़ीमि सनेही
 क़त् लछमं अ क़त् विदेही
 वापस आंदइ या बन जा थिया
 सुमंत्र जा पो नेण भिज़ी विया

हर हर राजा ग़ाल्हि पुछे थो ।
 राम सनीहे लाइ लुछे थो ॥
 राम मिलण जो करि को हीलो ।
 सुमंत्र जो मुखु दुख में पीलो ॥

हर हर राजा ग़ाल्हि पुछे थो
 राम सनेही लाइ लुछे थो
 राम मिलण जो करि को हीलो
 सुमंत्र जो मुखु दुख में पीलो

सुमंत्र राजा जसु साराहियो ।
 महाराज खुदि ग्यानी आहियो ॥
 साधु संत जा हे उपकारी ।
 धीरजु धारियो महिर भंडारी ॥

सुमंत्र राजा जसु साराहियो
 महाराज खुदि ग्यानी आहियो
 साधु संत जा हे उपकारी
 धीरजु धारियो महिर भंडारी

रघुवर मूखे व्याकुलु ज़ाणी ।
 धीरजु धारे ब़ोली वाणी ॥
 सज़ण पिता खे सीसु निवाए ।
 हर हर चरननि में चितु लाए ॥

रघुवर मूखे व्याकुलु ज़ाणी
 धीरजु धारे ब़ोली वाणी
 सज़ण पिता खे सीसु निवाए
 हर हर चरननि में चितु लाए

पेर झले कजि अर्जु इहो ई ।
 करि न पिताश्री दुखु ग़मु को ई ॥
 बन में थींदो शुभु त असां जो ।
 महिर भरियो हथु आहि अह्हां जो ॥

पेर ज़हली क़ज अर्जु इहो ई
 करि न पिताश्री दुखु ग़मु को ई
 बन में थींदो शुभु त असां जो
 महिर भरियो हथु आहि अह्हां जो

ग़ाल्हि बुधी भुंइ राउ किरी पियो ।
 मोह करे मनु बेवसि थी पियो ॥
 माताउनि पिणु सुधि बुधि खोई ।
 साणियूं थियूं सभु रोई रोई ॥

ग़ाल्हि बुधी भुंइ राउ किरी पियो
 मोह करे मनु बेवसि थी पियो
 माताउनि पिणु सुधि बुधि खोई
 साणियूं थियूं सभु रोई रोई

साहु गुले में राजन आयो ।
ज्रणु बिन मणि को नांगु लुछायो ॥
अंग सभेई निर्बलु थी विया ।
ज्रणु बिन पाणी कंवल सुकी विया ॥

साहु ग्लि म राजन आयो ।
ज्रणु बिन मणि को नांगु लुछायो ॥
अंग सभेई निर्बलु थी विया ।
ज्रणु बिन पाणी कंवल सुकी विया ॥

हर हर बोले रामु किथे आ ।
सीता प्यारी लखनु किथे आ ॥
राति उहा ज्रणु युगु गुजिरे थो ।
धीरे धीरे तनु मुरिजे थो ॥

हर हर बोले रामु किथे आ ।
सीता प्यारी लखनु किथे आ ॥
राति उहा ज्रणु युगु गुजिरे थो ।
धीरे धीरे तनु मुरिजे थो ॥

दोहो – राम राम रट राम जी
राम राम हे राम ।
राम विरह में तनु छडे
राजनु वियो सुखधाम ॥

दोहो – राम राम रट राम जी
राम राम हे राम ।
राम विरह में तनु छडे
राजनु वियो सुखधाम ॥

रुअनि घणो ई सभेई राणियूं ।
रोई रोई थियूं सभु साणियूं ॥
राजन जे जस बल खे सारे ।
चवनि छडे वियो कंहिंजि सहारे ॥

रुअनि घणो ई सभेई राणियूं ।
रोई रोई थियूं सभु साणियूं ॥
राजन जे जस बल खे सारे ।
चवनि छडे वियो कंहिंजि सहारे ॥

घर घर रोदनु पिटिको आहे ।
चैनु बि हिकु पलु कंहिंखे नाहे ॥
सिजकुल जो सिजु हाणि बुडी वियो ।
रूप धर्म गुण खाणि हली वियो ॥

घर घर रोदनु पिटिको आहे ।
चैनु बि हिकु पलु कंहिंखे नाहे ॥
सिजकुल जो सिजु हाणि बुडी वियो ।
रूप धर्म गुण खाणि हली वियो ॥

दोहो – मुनि वसिष्ठ वर्ननु कयो
पंहिंजो ग्यानु अपारु ।
जंहिंसां आथतु थो मिले
सो वेदनि जो सारु ॥

दोहो – मुनि वसिष्ठ वर्ननु कयो
पंहिंजो ग्यानु अपारु ।
जंहिंसां आथतु थो मिले
सो वेदनि जो सारु ॥

तेल नाव में देहि रखियाऊं । तिल नाव में दिह रक्याऊं
 दूत सड़ाए ईअं चयाऊं ॥ दूत सड़ाए ईअं चयाऊं ॥
 जल्दु भरत वटि वजिणो आहे । जल्दु भरत वटि वजिणो आहे ।
 राउ सिधारणु चविणो नाहे ॥ राउ सिधारणु चविणो नाहे ॥

अनर्थु थियो आ अवध जडहिं खां । अनर्थु थियो आ अवध जडहिं खां ।
 भरत लगा अपसोण तडहिं खां ॥ भरत लगा अपसोण तडहिं खां ॥
 राति भयानकु सुपिना आया । राति भयानकु सुपिना आया ।
 अंदाजा थे गलति लगाया ॥ अंदाजा थे गलति लगाया ॥

दोहो- भरतु मुंघलु हो सोच में । दोहो- भरतु मुंघलु हो सोच में ।
 कासिदु पहुतो आहि । कासिदु पहुतो आहि ।
 गुरु जी आग्या खे बुधी । गुरु जी आग्या खे बुधी ।
 निकितो देरि त नाहि ॥ निकितो देरि त नाहि ॥

हिकु हिकु पलु जणु सालु लग्ने थो । हिकु हिकु पलु जणु सालु लग्ने थो ।
 तेजु हवा जिअं भरतु अचे थो ॥ तेजु हवा जिअं भरतु अचे थो ॥
 नगर घिड़ी अपसोण डिठाई । नगर घिड़ी अपसोण डिठाई ।
 कांव बि कां कां करणु बुधाई ॥ कांव बि कां कां करणु बुधाई ॥

को बि निवासी कोन कुछे थो । को बि निवासी कोन कुछे थो ।
 भरतु सहिमिजी कोन पुछे थो ॥ भरतु सहिमिजी कोन पुछे थो ॥
 खबर लगी पुटु भरतु अचे थो । खबर लगी पुटु भरतु अचे थो ।
 कैकेई जो ख्वाबु नचे थो ॥ कैकेई जो ख्वाबु नचे थो ॥

पाण वठण लइ दर ते आई । पाण वठण लइ दर ते आई ।
 कैकेई ब्रह ब्रह मुशकाई ॥ कैकेई ब्रह ब्रह मुशकाई ॥
 भरतु बि शत्रुघ्न साणु कयाई । भरतु बि शत्रुघ्न साणु कयाई ।
 महल तर्फि ई हलणु चयाई ॥ महल तर्फि ई हलणु चयाई ॥

सभिनी पासे आहि उदासी ।
 दासु बि दुख में दुख में दासी ॥
 हिक कैकेई ई खुशि आहे ।
 उनजे मुख ते को दुखु नाहे ॥

सिनी पासी आह अदासी
 दासु बि दुख में दुख में दासी
 हिक कैकेई ई खुशि आहे
 उनजे मुख ते को दुखु नाहे

पुट खे दुखु ऐं सोच डिठाई ।
 ध्यानु मटण लइ तुरु चयाई ॥
 पेकनि में सभु ठीकु त आहे ।
 चिंता जी का गाल्हि त नाहे ॥

पुट खे दुखु ऐं सोच डिठाई
 ध्यानु मटण लइ तुरु चयाई
 पेकनि में सभु ठीकु त आहे
 चिंता जी का गाल्हि त नाहे

भरत चयो उति को दुखु नाहे ।
 पर हिति मनु छो व्याकुलु आहे ॥
 आहि पिता किथि किथि आ माता ।
 रघुवरु सीता लछिमणु भ्राता ॥

भरत चयो उति को दुखु नाहे
 पर हिति मनु छो व्याकुलु आहे
 आहि पिता किथि किथि आ माता
 रघुवरु सीता लछिमणु भ्राता

दोहो- पुट जी हालति खे डिसी
 नेणनि छल जो नीरु ।
 पापिणि गाल्हि चवण लगी
 जणु त चुभाए तीरु ॥

दोहो- पुट जी हालति खे डिसी
 नेणनि छल जो नीरु
 पापिणि गाल्हि चवण लगी
 जणु त चुभाए तीरु

पुट मूं पूरी गाल्हि संवारी ।
 मंथरा ई गड्डु थी वेचारी ॥
 आहि विधाता कम खे खारियो ।
 महाराजु परलोक सिधारियो ॥

पुट मूं पूरी गाल्हि संवारी
 मंथरा ई गड्डु थी वेचारी
 आहि विधाता कम खे खारियो
 महाराजु परलोक सिधारियो

भरतु बुधी ई निसतो थी वियो ।
 शींहं गजण ते गजु छिरिकी वियो ॥
 पिता पिता पियो फकति पुकारे ।
 भूइ किरी पियो दुखु वीचारे ॥

भरतु बुधी ई निसतो थी वियो
 शींहं गजण ते गजु छिरिकी वियो
 पिता पिता पियो फकति पुकारे
 भूइ किरी पियो दुखु वीचारे

अंत वक्ति बि न दर्शन ई थियो |
 ऐं न राम वटि मूखे साँपियो ||
 धीरजु धारे पाणु झलियाई |
 पीउ मरण जो सबबु पुछियाई ||

अंत वक्तं न दर्शनं त्थियो
 ॥ न राम वटं मुंखे सुंपियो
 धीरजु धारे पाणु ज्जलियाई
 पीउ मरणं जो सब्बु पुच्छियाई

गाल्हि बुधी पुट जी कैकेई |
 ज़हरु भरे थी चीरो ड़ेई ||
 पंहिंजी करिणी ऐं चतुराई |
 परसनु मन सां साफु बुधाई ||

गाल्हि बुधी पुट जी कैकेई
 ज़हरु भरे थी चीरो ड़ेई
 पंहिंजी करिणी ऐं चतुराई
 परसनु मन सां साफु बुधाई

पो त सहिमिजी वियो शहज़ादो |
 ज़ख्म करे पियो माउ इरादो ||
 भरतु चवे थो ओ मन कारी |
 माउ न तूं कुल नासु हचारी ||

पो त सहिमिजी वियो शहज़ादो
 ज़ख्म करे पियो माउ इरादो
 भरतु चवे थो ओ मन कारी
 माउ न तूं कुल नासु हचारी

जे अहिड़ो ई छलु हो धारियो |
 छो न ज़मण ते मूखे मारियो ||
 वण खे टोड़े पनु पालीं थी |
 मछलीअजो तूं जलु हारीं थी ||

जे अहिड़ो ई छलु हो धारियो
 छो न ज़मण ते मूखे मारियो
 वण खे टोड़े पनु पालीं थी
 मछलीअजो तूं जलु हारीं थी

जड़हिं वई मति तुंहिंजी मारी |
 दिलि बि ड़रियइ छो कोन हचारी ||
 जड़हिं घुरियइ मुख सां वर भारी |
 छो न गरी जिभ तुंहिंजी कारी ||

जड़हिं वई मति तुंहिंजी मारी
 दिलि बि ड़रियइ छो कोन हचारी
 जड़हिं घुरियइ मुख सां वर भारी
 छो न गरी जिभ तुंहिंजी कारी

शत्रुघ्न खे पिणि क्रोध तपायो |
 वसु न हले थो क्रोधु दबायो ||
 उन मौके ते कुबिड़ी आई |
 ग़हनि ग़ठनि सां संभिरी आई ||

शत्रुघ्न खे पिणि क्रोध तपायो
 वसु न हले थो क्रोधु दबायो
 उन मौके ते कुबिड़ी आई
 ग़हनि ग़ठनि सां संभिरी आई

शत्रुघ्न उरुसंदे खूबु तपी वियो |
जणु त बाहि मे गीहु छटी वियो ||
पो हुन भारी लत फहिकाई |
मंथरा रडंदे धरतीअ आई ||

شترُگهنُ دَسندي خُوبُ تَپي ويو
جَنُ ते बाह् मे गीह् च्छटि वियो
पो हुन भारी लत फहिकाई
मंथरा रडंदे धरतीअ आई

पकिड़े चोटी पिए फेरायो |
व्यासु करे पो भरत छडायो ||
भाउ बिन्ही ते दुख जी छाया |
कौशल्या वटि गडिजी आया ||

पकिड़े चोटी पिए फेरायो
व्यासु करे पो भरत छडायो
भाउ बिन्ही ते दुख जी छाया
कौशल्या वटि गडिजी आया

भरतु डिसी बीठी बलु पाए |
पर न सघी थे कदमु वधाए ||
भरतु डुकी माता वटि आयो |
चरन झले रोई बाडायो ||

भरतु डिसी बीठी बलु पाए
पर न सघी थे कदमु वधाए
भरतु डुकी माता वटि आयो
चरन झले रोई बाडायो

मूं जहिड़ो को पापी नाहे |
मुंहिजे कारण संकटु आहे ||
मात अहां जो हालु डिसां थो |
बदकिस्मतु खुदि खे समुझां थो ||

मूं जहिड़ो को पापी नाहे
मुंहिजे कारण संकटु आहे
मात अहां जो हालु डिसां थो
बदकिस्मतु खुदि खे समुझां थो

दोहो— भरत वचन डुखंदड़ बुधी
माउ संभालियो पाणु |
भरतु खणी लातो गुले
कौशल्या सिक साणु ||

दोहो— भरत वचन डुखंदड़ बुधी
माउ संभालियो पाणु
भरतु खणी लातो गुले
कौशल्या सिक साणु

तनु डुबिरो आ लुडिक वहन था |
राउ विछोड़े पूर पवनि था ||
शत्रुघ्न खे पिणि प्यारु जतायो |
भाउ बिन्ही खे ग्यानु बुधायो ||

तनु डुबिरो आ लुडिक वहन था
राउ विछोड़े पूर पवनि था
शत्रुघ्न खे पिणि प्यारु जतायो
भाउ बिन्ही खे ग्यानु बुधायो

वसिष्ठ सभिनी खे समुझायो ।
छा करिणो आ ख़ासि बुधायो ॥
राउ तयारु बि हाणि करायो ।
तुर्तु भरतु गुरु भरिसां आयो ॥

وَسِثَّ سَبِينِي كِي سَمُجْهَائِي
چَا كَرْتُو آ خَاصِ بُدَائِي
رَاءُ تِيَارُ بَه هَاڻُ كَرَائِي
تُرْتُ پِرْتُ گُرُ پِرْسَانِ آيُو

वेदनि जी पिणि रीति बुधाई ।
धर्म मुताबिकि नीति बुधाई ॥
राजन जे तन खे विहिंजायो ।
अजबु विमानु बि ख़ासि बणायो ॥

وَيْدَنِ جِي पِي ڻ رِيَتِ بُدَائِي
دَرْمِ مُطَابِقِ نِيَتِ بُدَائِي
رَاجَنَ جِي تَنَ كِي وَهِنَجَائِي
عَجَبُ وِمَانُ بَه خَاصِ بَنَائِي

चंदन अगर जा ढेर बि आया ।
खुशबुइ जा सामान घुराया ॥
सरयू कप ते चिख्या ठाहे ।
ज्रणु त सुरु जी डाकणि आहे ॥

چَنَدَنَ اَگر جَا دِيرَ بَه آيَا
خُوشْبُوءِ جَا سَامَانِ گُھَرَايَا
سَرِيُو کَپَ تِي چَکِيَا نَاهِي
جَنُ تَه سُرُگِ جِي دَاکُنِ آهي

अग्नि क्रिया इन रीति कई आ ।
तिलांजली पिणि सभिनि छिनी आ ॥
वेद पुराणनि खे अपनायो ।
कर्म धर्म ड़ह ड़ीहं करायो ॥

اَگِنِ کَرِيَا اِنَ رِيَتِ کَئِي آ
تِلَانَجَلِي پِي ڻ سَبِينِ دِنِي آ
وَيْدَ پُرَانِنِ کِي اَپَنَائِي
کَرْمُ دَرْمُ دُھُ دِيْنَهَنَ کَرَائِي

मुनि वसिष्ठ शुभु मौको ज़ाणी ।
सभु मंत्रियुनि खे बोली वाणी ॥
भरत साणु पो शत्रुघ्न आयो ।
मुनि सभिनी खे कर्म सुझायो ॥

مُنِ وَسِثَّ شُپُ مَوْعُو جَائِي
سَبِي مُنْتَرِيْنِ کِي بُولِي وَائِي
پِرَتَ سَانُ پُو شَتْرُگْهَنَ آيُو
مُنِ سَبِينِي کِي کَرْمُ سُجْهَائِي

दोहो— मुनिवर दुख में इअं चयो
भावी आ बलवानु ।
हाजी लाभु जिअणु मरणु
सभु जगु नाथ विधानु ॥

दोहो— مُنُورَ دُکِ مَرِ اِنَّنِ چِيُو
پَاوِي آ بَلَوَانُ
هَاجِي لَپُ جِئُنُ مَرُنُ
سَبِي جَگِ نَاثِ وَدَانُ

किस्मत समुझी इन खे वारियो ।
हाणि अजायो दुखु था धारियो ॥
भरत इहा तूं पीड़ भुलाए ।
राजा आग्या रखु सिर लाए ॥

قِسْمَتِ سَمُجْهِی اِن کي وارियो
هاڻ اُجايو دُکُ تا ڌاريو
پِرتِ اِها تُون پيڙ ڀلائي
راجا آگيا رُکُ سرِ لائي

राजन तोखे राजु छिनो आ ।
पीउ वचन खे सचु करिणो आ ॥
प्रनु पालण लइ रामु बि त्यागियो ।
राम विरह में पाणु बि त्यागियो ॥

راجن توکي راجُ ڏنو آ
بيءُ وچن کي سچُ ڪرڻو آ
پرنُ پالڻ لاءِ رامُ به تياگيو
رام ورهه ۾ پاڻُ به تياگيو

दोहो— गलति सही सोचे बिना
मजनि पिता जी राइ ।
से ई सुखु भोगिनि हिते
वजनि सुर्ग जी जाइ ॥

दोहो- غلطِ صحيح سوچي بنا
मिजन पिता جي ڀاءُ
سي ئي سُکُ پوڳن هتي
ويجن سُرگُ جي جاءِ

दोहो—हथ जोड़े सभिनी चयो
गुरु आग्या सिर धारि ।
रघुवर अचनि त ठीकु जिअं
समुझीं तिअं वीचारि ॥

दोहो- هت جوڙي سڀني چيو
گُرُ آگيا سرِ ڌارِ
رگھور اچن ته نيڪُ جن
سَمُجھين تڻن ويجارِ

कौशल्या उन खे समुझाए ।
सोचि भरत दुख पीड़ मिटाए ॥
कुटुंब प्रजा लइ बियो को नाहे ।
हाणि सहारो तुंहिंजो आहे ॥

ڪوڻشليا اُن کي سَمُجھائي
سوچ پرت دُکُ پيڙ مٽائي
ڪُنُڀ پرجا لاءِ ٻيو ڪو ناهي
هاڻ سهارو تڻهنجو آهي

भरत चयो मां पाप निवासी ।
रामु लखनु सीता बनवासी ॥
राम त बन डे कदमु वधायो ।
राजनु विछुड़ी सुर्ग समायो ॥

پرت چيو مان پاپِ نواسي
رامُ لکنُ سيتا بنواسي
رامُ ته بن ڏي ڪدمُ وڌايو
راجنُ ويڙي سُرگُ سمايو

दोहो—पंहिंजी डुखंदड़ दीनता
चवंदुसि मां निष्कामु ।
जलन न लहंदी जीअ जी
जे न पसां श्रीरामु ॥

दोहो— पंهنجي ڏڪندڙ دينتا
چوندس مان نشڪام
جلن نه لهندي جيءَ جي
جي نه پسان شري رام

बी न रिथा का मां समुझां थो ।
जाहिरु दिल जी गाल्हि कयां थो ॥
हिकिड़ो निश्चो मनु थो चाहे ।
असुर प्रभू डे वजिणो आहे ॥

बी نه रिता का مان समجهان थो
ظاهر دل جي گالھه کيان थو
هڪڙو نيشچو منن تو چاهي
اسر ڀريو ڏي وڃڻو آهي

जिअं त बुरो मां ऐं डोहारी ।
मुंहिंजे कारण थी बदकारी ॥
पो बि त मूंखे शरण लगाए ।
माफु कंदो प्रभु महिर वसाए ॥

जिन ते बुरो मान ऐं ڏوهاري
منهنجي ڪارڻ تي بدڪاري
پو به ته مونکي شرڻ لڳائي
معاف ڪندو ڀرڻ مهر وسائي

भरत वचन हर जीअ समाया ।
ज्रणु त राम जे प्रेम पुसाया ॥
राम विरह में सभु तड़िफनि था ।
हाणि मिलण लइ सभु ब्रहकनि था ॥

भरत वचन हर جيءَ समाया
जڻ ته राम جي پريم پساया
राम विरह में सभु तड़िफनि था
हाڻ ملڻ لاءِ سڀ بهڪن था

दोहो— अवसि हलो श्रीराम डे
सुंदरु भरत सलाह ।
शोक समुंड में आ कई
सुख जी बेड़ीअ काह ॥

दोहो— ओस हलो शري राम ڏي
سندر برت صلاح
شوک سمنڊ ۾ آ ڪئي
سڪ جي ٻيڙيءَ ڪاه

आहिनि बेहदि खुशि नर नारी ।
चित्रकूट जी कयनि तयारी ॥
हाथी घोड़ा रथ बि सजनि था ।
ब्राह्मण मंत्री मुनि बि वजनि था ॥

आھن بي حد خوش نر ناري
چترڪوٽ جي کين تياري
هاڻي گهوڙا رت به سجنن था
براهمن منترين من به وڃنن था

सुंदरु सुंदरु डोलियूं आणियूं ।
जिनि में वेठियूं सभई राणियूं ॥
शत्रुघ्न भरतु बि साणु रवाना ।
छा त नजारा लगनि सुहाना ॥

सुंदरु सुंदरु डोलियूं आणियूं ।
जिन में वेठियूं सभई राणियूं ॥
शत्रुघ्न भरतु बि साणु रवाना ।
छा त नजारा लगनि सुहाना ॥

प्रेम मगनु थी भरतु वजे थो ।
रघुवर जो ई नामु जपे थो ॥
सोच लगी हू पंधि घुमनि था ।
शत्रुघ्न भरतु बि पंधि हलनि था ॥

प्रेम मगनु थी भरतु वजे थो ।
रघुवर जो ई नामु जपे थो ॥
सोच लगी हू पंधि घुमनि था ।
शत्रुघ्न भरतु बि पंधि हलनि था ॥

कौशल्या पो वेजो आई ।
सिक सां पंहिंजी राइ बुधार्ई ॥
पुट चढु रथ माता बलिहारी ।
न त पंधि हलंदा सभु नर नारी ॥

कौशल्या पो वेजो आई ।
सिक सां पंहिंजी राइ बुधार्ई ॥
पुट चढु रथ माता बलिहारी ।
न त पंधि हलंदा सभु नर नारी ॥

भरतु मजे थो चरननि पेई ।
रथनि चढ़िया पो भाउर बेई ॥
सई किनारे रुकणु कयाऊं ।
सुबुह सवेरो हलणु कयाऊं ॥

भरतु मजे थो चरननि पेई ।
रथनि चढ़िया पो भाउर बेई ॥
सई किनारे रुकणु कयाऊं ।
सुबुह सवेरो हलणु कयाऊं ॥

श्रंगवेरपुर ताई आया ।
निषाद गुहु खे भरम समाया ॥
नियत भरत जी हूंदी खोटी ।
जोर लगाए थो नहं चोटी ॥

श्रंगवेरपुर ताई आया ।
निषाद गुहु खे भरम समाया ॥
नियत भरत जी हूंदी खोटी ।
जोर लगाए थो नहं चोटी ॥

साफु करणु थो रस्तो चाहे ।
तड्डहिं वजे थो सेना काहे ॥
जानि बि रघुवर लइ डींदासीं ।
तीर खणी उनसां लडंदासीं ॥

साफु करणु थो रस्तो चाहे ।
तड्डहिं वजे थो सेना काहे ॥
जानि बि रघुवर लइ डींदासीं ।
तीर खणी उनसां लडंदासीं ॥

भेदु लहण लइ गुहु उति आयो ।
परियां खां गुरुदेवु पसायो ॥
पो गुहु गुरु खे सीसु निवायो ।
पंहिंजो नालो खेनि बुधायो ॥

पिदु लहण लै गहु अति आयो ।
परियान कान गुरदिवु पसायो ।
पो गहु गुरु के सीसु निवायो ।
पन्हिंजो नालो केनि बुधायो ।

गुरुअ भरत खे सभु समुझायो ।
नाथ सखा गुहु आहि बुधायो ॥
भरतु छडे रथु भुंइ ते आयो ।
प्रेम उमंग सां कदमु वधायो ॥

गुरुअ भरत के सभु समुझायो ।
नाथ सखा गुहु आहि बुधायो ॥
भरतु छडे रथु भुंइ ते आयो ।
प्रेम उमंग सां कदमु वधायो ॥

गुहु बि भरत जो प्रेमु सुजातो ।
पंहिंजे सिर खे धरतीअ लातो ॥
भरत खणी गुहु छातीअ लातो ।
जणु त लखन जी हुब खे पातो ॥

गुहु बि भरत जो प्रेमु सुजातो ।
पन्हिंजे सिर के धरतीअ लातो ॥
भरत खणी गुहु छातीअ लातो ।
जणु त लखन जी हुब के पातो ॥

गुहु सभिनी खे नमनु करे थो ।
आसीसुनि सां झोल भरे थो ॥
पो हथ जोड़े अर्जु कयाई ।
नगर पधारण लाइ चयाई ॥

गुहु सभिनी के नमनु करे थो ।
आसीसुनि सां झोल भरे थो ॥
पो हथ जोड़े अर्जु कयाई ।
नगर पधारण लाइ चयाई ॥

गुहु जो सुंदरु नगरु ड़िठारुं ।
तरह तरह जो सुखु पातारुं ॥
गंगा जी खे नमनु कयारुं ।
पावन जल खे सिर लातारुं ॥

गुहु जो सुंदरु नगरु ड़िठारुं ।
तरह तरह जो सुखु पातारुं ॥
गंगा जी के नमनु कयारुं ।
पावन जल के सिर लातारुं ॥

जागी जागी राति गुजारी ।
सुबुह सवेरो कयनि तयारी ॥
बेड़ीअ में गुरु खे वेहारियो ।
सभु माताउनि खे पो चाड़ियो ॥

जागी जागी राति गुजारी ।
सुबुह सवेरो कयनि तयारी ॥
बेड़ीअ में गुरु के वेहारियो ।
सभु माताउनि के पो चाड़ियो ॥

सभई गंगा पार लगनि था ।
पो प्रयाग ड़े तुर्तु वधनि था ॥
गुहु सभिनी खे राह बुधाए ।
राम मिलण जी आस जगाए ॥

सिंयि गंगा पार लङ्गन ता
पो प्रियाग ड़ी तर्तु वडन ता
गुहु सभिनी खे राह बुधाए
राम मिलण जी आस जगाए

प्रयाग पहुता संझा धारे ।
आब त्रिवेणी ड़ाहुं निहारे ॥
सभई जल में विहिंजी आया ।
भरत बि विहिंजी दान कराया ॥

प्रियाग पहुता संझा धारे
आब त्रिवेणी ड़ाहुं निहारे
सभई जल में विहिंजी आया
भरत बि विहिंजी दान कराया

भरतु न दौलत मोखु न चाहे ।
राजु करण जी लालच नाहे ॥
तीर्थराज खे बसि बाडाए ।
जनम जनम में रामु मिलाए ॥

भरतु न दौलत मोखु न चाहे
राजु करण जी लालच नाहे
तीर्थराज खे बसि बाडाए
जनम जनम में रामु मिलाए

भारद्वाज मुनि वटि पो आयो ।
सोचे सोचे मनु घबिरायो ॥
मुनिवरु पुछंदो राम कहाणी ।
कहिड़ी ड़ींदुसि आंउ वराणी ॥

भारद्वाज मुनि वटि पो आयो
सोचे सोचे मनु घबिरायो
मुनिवरु पुछंदो राम कहाणी
कहिड़ी ड़ींदुसि आंउ वराणी

भरतु ड़िसी मुनि मनु मुश्कायो ।
झटि हिर्दे सां खेसि लगायो ॥
मुनिवर मिठिडा वचन बुधाया ।
त्याग तपस्या जा गुण गाया ॥

भरतु ड़िसी मुनि मनु मुश्कायो
झटि हिर्दे सां खेसि लगायो
मुनिवर मिठिडा वचन बुधाया
त्याग तपस्या जा गुण गाया

तो जिअं को वडुभागी नाहे ।
रामु लखनु ऐं सीता चाहे ॥
प्रेमु सचाई सीलु ड़िसां थो ।
मां त भरत में रामु पसां थो ॥

तो जिअं को वडुभागी नाहे
रामु लखनु ऐं सीता चाहे
प्रेमु सचाई सीलु ड़िसां थो
मां त भरत में रामु पसां थो

दर्शन जो सुखु भोगे शाही |
 भरत वज्रण जी आग्या चाही ||
 राह सुजाणू साणु कराए |
 चित्रकूट ड़े वियो चितु लाए ||

دَرشَنَ جو سُکُ ڀوڳي شاهي |
 ڀرَتَ وِجَنُ جِي آگيا چاهي ||
 راهَ سُجاڻُون ساڻُ ڪرائي |
 چترڪوٽَ ڏي ويو چتُ لائي

जमुना कप ते राति रहनि था |
 सुबुह पारि थी राह हलनि था ||
 जे नर नारी पंधि मिलनि था |
 राम वज्रण जी राह ड़सिनि था ||

جَمُنا ڪَپَ تي راتِ رَهَنِ ٿا |
 صُبحُ پارِ ٿي راهَ هَلَنِ ٿا ||
 جي نرِ ناري پَنڌِ مِلَنِ ٿا |
 رامَ وِجَنُ جِي راهَ ڏسِنِ ٿا

शेवक साथी साणु हलनि था |
 राम राम जो सुमरणु कनि था ||
 जिति जिति प्रभु हो वासु बणायो |
 उति उति सभिनी सीसु निवायो ||

شيوڪَ ساٿي ساڻُ هَلَنِ ٿا |
 رامَ رامَ جو سُمرَنُ ڪَنِ ٿا ||
 جِتِ جِتِ پُڙِ هو واسُ بڻايو |
 اُتِ اُتِ سڀني سڀسُ نوايو

हुति सीता खे सुपिनो आयो |
 भरत सज्रण जो हालु बुधायो ||
 तनु ड़ुबिरो आ नाथ विछोड़े |
 माताउनि खे पीड़ वकोड़े ||

هُتِ سیتا کي سُپينو آيو |
 ڀرَتَ سَجَنُ جو حالُ ٻڌايو ||
 تَنُ ڏِڀرو آ ناٿَ وِچوڙي |
 ماتائُن کي ڀيڙَ وِڪوڙي

रघुवर नेणनि में जलु आयो |
 सार भरत जी मनु कूमायो ||
 रघुवरु पूजा पाटु करे थो |
 उत्तर दिशा में धुधुड़ि ड़िसे थो ||

رگھوَرُ نيڻنِ ۾ جَلُ آيو |
 سارَ ڀرَتَ جِي مَنُ ڪومايو ||
 رگھوَرُ پوڄا پاٽُ ڪري ٿو |
 اُترَ دِشا ۾ ڏڏڙَ ڏسي ٿو

भीलनि पहुची खबर बुधार्ई |
 भरत साणु आ फौज बि आई ||
 आनंदु तन मन में न समायो |
 सोच लगी कंहिं कारण आयो ||

ڀيلنِ پُهچي خَبَرِ ٻڌائي |
 ڀرَتَ ساڻُ آ فوجَ به آئي ||
 آندُ تَنَ مَنَ ۾ نه سَمايو |
 سوچَ لڳي ڪنهن ڪارڻَ آيو

लछिमण रायो साफु बुधायो ।
 आहि भरत में कपटु समायो ॥
 नियत बुरी सां आयो काहे ।
 राज रंडक थो डाहिणु चाहे ॥

لِجَمَنْ رايو صافُ بُدَيو
 آهِ پَرَتَ ۾ ڪَپَٽُ سَمايو
 نِيَتَ بُرِي سان آيو ڪاهي
 راجَ رَنڊَڪَ تُو ڏاهي چاهي

अगरि भरत में छलु को नाहे ।
 फौज वठी छो आयो आहे ॥
 रामु अकेलो बन में आहे ।
 समुझे थो को रख्यकु नाहे ॥

اگرِ پَرَتَ ۾ چَلُ ڪو ناهي
 فوجَ وٺي چو آيو آهي
 رامُ اڪيلو بنَ ۾ آهي
 سمجھي تُو ڪو رکيڪُ ناهي

लछिमणु कावड़ि में भरिजे थो ।
 नीति अनीती सभु भुलिजे थो ॥
 चवण लगो केसीं सहंदासीं ।
 सबकु ड्रियण लइ पक लड़ंदासीं ॥

لِجَمَنْ ڪاوڙِ ۾ پرجي تُو
 نيتِ اَنيتي سڀُ ڀُليجي تُو
 چَوڻَ لڳو ڪيسين سهنداسين
 سڀُ ڏيڻَ لاءِ پڪَ لڙنداسين

क्रोधु लखन जो देव ड्रिसनि था ।
 अनर्थु थींदो पाण डिजनि था ॥
 लछिमण जे ब्रल खे साराहे ।
 उभ मां वाणी उति थी आहे ॥

ڪروڙُ لڪنَ جو ديُو ڏسنِ ٿا
 اَنرَٿُ ٿيندو پاڻَ ڊڄنِ ٿا
 لِجَمَنْ جي پَلَ ڪي ساراهي
 اُپَ مان واڻي اُتِ ٿي آهي

सोच बिना जो कमु आ थींदो ।
 वेद चवनि था हाजी ड्रींदो ॥
 जल्दुबाजु थी कुञ्जु चइजे थो ।
 पो पछिताओ ई रहिजे थो ॥

سوچَ بنا جو ڪمُ آ ٿيندو
 ويدَ چَوڻَ ٿا هاڃي ڏيندو
 جلدبازُ ٿي ڪُجهَ چئجي تُو
 پو پڇتائو ٿي رهجي تُو

रामु भरत जो सीलु सुजाणे ।
 को बि न शकु थो मन में आणे ॥
 राम चयो हू सभ हितकारी ।
 आहे मुंहिंजो आग्याकारी ॥

رامُ پَرَتَ جو سيلُ سڃاڻي
 ڪو به نه شڪُ تُو منَ ۾ آڻي
 رامَ چيو هو سڀَ هٿڪاري
 آهي مُنهنجو اڳيڪاري

अंधकारु भलि सिज खे खाए ।
अर्शु भले ई ककर समाए ॥
मगरि भरत में फर्कु न आहे ।
राज नशो हू मूरु न चाहे ॥

أَنذَكَرُ يَلِ سَجِ كِي كَائِي
عَرَشُ يَلِي تِي كَكَرِ سَمَائِي
مَكَرِ يَرِتِ مِ فَرُقُ نِ أَهِي
رَاجَ نَشُو هُو مُوْرُ نِ چَاهِي

भरतु बि हुति गुरु आग्या पाए ।
मंदाकिनी जो जलु सिर लाए ॥
शत्रुघ्न ऐं गुहु साणु कराए ।
रघुवर ड़े थो कदम वधाए ॥

يَرِتُ بِي هُتِ كُرُ أَكِيَا پَائِي
مَنْدَاكِنِي جُو جَلُ سِرِ لَائِي
شَتْرُكْهِنِ ۽ گُھُ سَانُ كَرَائِي
رَگْهُوْرُ ذِي تُو قَدَمِ وَذَائِي

प्रेमु भरत जो वर्ननु नाहे ।
तरह तरह जी सोच बि आहे ॥
निषादगुहु जा नेण भिजनि था ।
आखिर आश्रम भरि पहुचनि था ॥

پَرِيْمُ يَرِتَ جُو وَرَنُنُ نَاهِي
طَرَحَ طَرَحِ جِي سَوِچَ بِي أَهِي
نِشَادْگُھُ جَا نِيئُ پِچِنِ تَا
آخِرِ آشْرَمِ يَرِ پَهْچِنِ تَا

सुंदरु वण टिण गुल फुल न्यारा ।
हंस हरण ऐं झरिणा प्यारा ॥
आश्रम पहुची दर्दु मिटे थो ।
जणु जोगीअ खे मोखु मिले थो ॥

سُنْدَرُ وَنُ تِنُ گُلِ قُلِ نِيَارَا
هَنَسَ هَرَنُ ۽ جَهْرِنَا پِيَارَا
آشْرَمِ پَهْچِي دَرْدُ مِٹِي تُو
جَنُ جُوگِيءَ كِي مَوَكُ مِلِي تُو

लछिमणु रघुवर साम्हूं आहे ।
सीता सोभ्या वर्ननु नाहे ॥
सीस जटा ऐं धनुषु कुल्हनि में ।
वेसु तपस्वी बाण हथनि में ॥

لِچْمَنُ रَگْهُوْرُ سَامْهُوْنُ أَहِي
सِيता सَوِيया وَरَنनु नَاهِي
सिस जता ॽ दनुश कुलनि में
विसु तपस्वी बानु हथनि में

भरतु प्रेम में हो मस्तानो ।
विसिरियो सुखु दुखु गमु वीरानो ॥
करि रख्या प्रभु माफु पुकारे ।
लकुण मिसिलि पियो धरतीअ धारे ॥

يَرِتُ پَرِيْمَ مِ هُو مَسْتَانُو
وَسِرِيو سَكُ دُكُ غَمُ وِيرَانُو
كَرِ رَكِيَا پَرِي مَعَاْفُ پُكَارِي
لَكُنُ مِثِلِ پِيُو دَرْتِيءَ دَارِي

दोहो— छातीअ लातो ज़ोर सां
खणंदे खुदि भगवान् ।
भरतु रामु गड्डिजणु ड़िसी
हैरत में इन्सान ॥

दोहो— च़ातियै लातु ज़ोर सान
क़न्दी खुद प़िग़वान्
प़रतु रामु ग़ड़िजणु ड़िसी
हैरत में इन्सान

शत्रुघ्न गुहु सां रामु मिले थो ।
भरत लखन जो नीहं जुड़े थो ॥
शत्रुघ्न गुहु सां लखनु मिले थो ।
सभु मुनियुनि खे नमनु करे थो ॥

शत्रुघ्न गुहु सां रामु मिले थो
भरत लखन जो नीहं जुड़े थो
शत्रुघ्न गुहु सां लखनु मिले थो
सभु मुनियुनि खे नमनु करे थो

मन में सीता गदिगदि थी आ ।
आसीस बि सिक साणु ड़िनी आ ॥
सभ जो बेहदि प्रेमु पसे थो ।
पो त भरत जो भउ बि लहे थो ॥

मन में सीता गदिगदि थी आ
आसीस बि सिक साणु ड़िनी आ
सभ जो बेहदि प्रेमु पसे थो
पो त भरत जो भउ बि लहे थो

को बि त कंहिंखे कुझु न सले थो ।
प्रेम बुडलु मनु कोन हले थो ॥
उन मौके गुहु धीरु समाए ।
हथड़ा जोड़े ज़ाण कराए ॥

को बि त कंहिंखे कुझु न सले थो
प्रेम बुडलु मनु कोन हले थो
उन मौके गुहु धीरु समाए
हथड़ा जोड़े ज़ाण कराए

दोहो— नाथ मुनीवर साणु ई
माता शेवक लोक ।
आया वीर वज़ीर सभु
राम विरह जे शोक ॥

दोहो— नाथ मुनीवर साणु ई
माता शेवक लोक
आया वीर वज़ीर सभु
राम विरह जे शोक

रामु गुरुअ जो अचणु बुधे थो ।
शत्रुघ्न सीता साणु छड़े थो ॥
तकिड़ो तकिड़ो रामु हले थो ।
मन खे रोके कोन सधे थो ॥

रामु गुरुअ जो अचणु बुधे थो
शत्रुघ्न सीता साणु छड़े थो
तकिड़ो तकिड़ो रामु हले थो
मन खे रोके कोन सधे थो

राम लखन जिअं दर्शनु पातो ।
 उन जे चरननि में सिरु लातो ॥
 मुनिवर छातीअ खेनि लगायो ।
 भाउ बिन्ही सां नीहं जतायो ॥

राम लकन जेअं दर्शन पातो
 उन जे चरननि में सिरु लातो
 मुनिवर छातीअ खेनि लगायो
 भाउ बिन्ही सां नीहं जतायो

रामु मिले थो अगु कैकेई ।
 कोमल हिर्दे सां सिक डेई ॥
 सोच त माता करिणी नाहे ।
 सभु त विधाता हथ वसि आहे ॥

रामु मिले थो अगु कैकेई
 कोमल हिर्दे सां सिक डेई
 सोच त माता करिणी नाहे
 सभु त विधाता हथ वसि आहे

दोहो— सभु माताउनि सां मिली
 खेनि बुधायो आहि ।
 ईश्वर जे आधीन जगु
 डोहु त कंहिं जो नाहि ॥

दोहो— सभु माताउनि सां मिली
 खेनि बुधायो आहि
 ईश्वर जे आधीन जगु
 डोहु त कंहिं जो नाहि

दोहो— माताऊं ब्राह्मण गुरु
 वठंदे साणु वजीर ।
 आश्रम डांहुं हलणु कयो
 भरत लखन रघुवीर ॥

दोहो— माताऊं ब्राह्मण गुरु
 वठंदे साणु वजीर
 आश्रम डांहुं हलणु कयो
 भरत लखन रघुवीर

सभई आश्रम में पहुचनि था ।
 सीता नेणनि लुड़िक वहनि था ॥
 ससुनि खे बि जंहिं हालति पातो ।
 राम विछोड़े जो दुखु ज्ञातो ॥

सभई आश्रम में पहुचनि था
 सीता नेणनि लुड़िक वहनि था
 ससुनि खे बि जंहिं हालति पातो
 राम विछोड़े जो दुखु ज्ञातो

जणु धरतीअ ते करुणा छांई ।
 सभिनी मन में प्रीत बि भांई ॥
 भावुकु सीता नमनु कयाई ।
 आसीसूं मन जूं पाताई ॥

जणु धरतीअ ते करुणा छांई
 सभिनी मन में प्रीत बि भांई
 भावुकु सीता नमनु कयाई
 आसीसूं मन जूं पाताई

ही जगु माया मुनि समुझायो ।
 राउ सिधारियो सुगु बुधायो ॥
 रघुवर बेहदि ई दुखु भांयो ।
 लछिमण सीता रोदनु छांयो ॥

हेी जगु माया मुनि समुझायो ।
 राउ सिधारियो सुगु बुधायो ॥
 रघुवर बेहदि ई दुखु भांयो ।
 लछिमण सीता रोदनु छांयो ॥

दोहो— सुबह वेल रघुनाथ खे
 मुनि समुझाई रीति ।
 वेद विधी पूजा कई
 राम लगाए प्रीति ॥

दोहो— सुबह वेल रघुनाथ खे
 मुनि समुझाई रीति ।
 वेद विधी पूजा कई
 राम लगाए प्रीति ॥

दोहो— रामु लखनु सीता छिसी
 कैकेई दुखु आहि ।
 बाडाए यमराज खे
 मौतु बि ईदो नाहि ॥

दोहो— रामु लखनु सीता छिसी
 कैकेई दुखु आहि ।
 बाडाए यमराज खे
 मौतु बि ईदो नाहि ॥

दोहो— भरतु बि व्याकुलु सोच में
 नेणनि में निंड नाहि ।
 जिअं मछली गप में हुजे
 पाणी पाणी चाहि ॥

दोहो— भरतु बि व्याकुलु सोच में
 नेणनि में निंड नाहि ।
 जिअं मछली गप में हुजे
 पाणी पाणी चाहि ॥

हिक बि दलील न मन में आई
 भरत सोच में राति विजाई ॥
 विहिंजि सुबुह प्रभु सीसु निवायो ।
 जिअं ई वेठो मुनीअ घुरायो ॥

हिक बि दलील न मन में आई
 भरत सोच में राति विजाई ॥
 विहिंजि सुबुह प्रभु सीसु निवायो ।
 जिअं ई वेठो मुनीअ घुरायो ॥

दोहो— गुरु जी आग्या खे बुधी
 वेठो सीसु निवाइ ।
 पंडित ऐं मंत्री अची
 वेठा सभु उन जाइ ॥

दोहो— गुरु जी आग्या खे बुधी
 वेठो सीसु निवाइ ।
 पंडित ऐं मंत्री अची
 वेठा सभु उन जाइ ॥

वसिष्ठ पंहिंजी राइ बुधार्ई ।
 राम इछा ई आ सुखदार्ई ॥
 हाणि तव्हां सभु राइ बुधायो ।
 सभिनी खे यकराइ बणायो ॥

दोहो -राम हुकुम ऐं रुखु त आ
 सभिनी जे हित लाइ ।
 सोचे समुझी सो चऊं
 जेका बणिजे राइ ॥

राम तिलिकु ई आ हितकारी ।
 लोक समूरे लइ उपकारी ॥
 अवध पधारिनि किअं रघुरार्ई ।
 सोच करे रिथ गोलिहयूं सा ई ॥

मुनिवरु सभ खां राइ पुछे थो ।
 परमार्थ हित नीति चवे थो ॥
 को बि जवाबु न कंहिं खां आयो ।
 हथ जोड़े सिरु भरत निवायो ॥

मुनिवर ग्यानी ध्यानी आहियो ।
 पो बि असां खां ज्ञाणणु चाहियो ॥
 भरत सिदिक जी गाल्हि कई आ ।
 वसिष्ठ पंहिंजी राइ चई आ ॥

शतुघ्न भरतु बि भाउर बेई ।
 वजनि हली खुशि थी बन डे ई ॥
 रघुवरु सीता लखनु मजाए ।
 वजनि अवध डे पेर वधाए ॥

वसिष्ठ पंहिंजी राइ बुधार्ई ।
 राम इछा ई आ सुखदार्ई ॥
 हाणि तव्हां सभु राइ बुधायो ।
 सभिनी खे यकराइ बणायो ॥

दोहो -राम हुकुम ऐं रुखु त आ
 सभिनी जे हित लाइ ।
 सोचे समुझी सो चऊं
 जेका बणिजे राइ ॥

राम तिलिकु ई आ हितकारी ।
 लोक समूरे लइ उपकारी ॥
 अवध पधारिनि किअं रघुरार्ई ।
 सोच करे रिथ गोलिहयूं सा ई ॥

मुनिवरु सभ खां राइ पुछे थो ।
 परमार्थ हित नीति चवे थो ॥
 को बि जवाबु न कन्हन कां आयो ।
 हथ जोड़े सिरु भरत निवायो ॥

मुनिवर ग्यानी ध्यानी आहियो ।
 पो बि असां खां ज्ञाणणु चाहियो ॥
 भरत सिदिक जी गाल्हि कई आ ।
 वसिष्ठ पंहिंजी राइ चई आ ॥

शतुघ्न भरतु बि भाउर बेई ।
 वजनि हली खुशि थी बन डे ई ॥
 रघुवरु सीता लखनु मजाए ।
 वजनि अवध डे पेर वधाए ॥

वचन बुधी खुशि बेई भ्राता ।
जुणु त सुर्य जा सभु सुख पाता ॥
तन मन में आ आनंदु छांयो ।
खुदि खे भागनि वारो भांयो ॥

وَجَن بُدِي خُوشِ بِيئي پِراتا
جَنُ تہ سُرگِ جا سِي سِکِ پاتا
تَن مَن ۾ آ آندُ چانِيو
خُودِ کي پاڳنِ وارو پانِيو

भरत चयो शुभु मुनि जो रायो ।
इन सां जग खे सुखु पहुचायो ॥
उमिरि भरि रहां बन में चाहे ।
इन खां वधि सुखु मूं लइ नाहे ॥

پِرَت چِيو شُپِ مَن جو رايو
ان سان جِگِ کي سِکِ پھچايو
عَمِرِ پِرِ رھان بَن ۾ چاھي
ان کان وَدِ سِکِ مُون لءِ ناھي

प्रेम समुंडु जुणु ब्रहकी आयो ।
भरत प्रेमु हर जह्न समायो ॥
मुनि वसिष्ठ खुदि सुधि बुधि खोई ।
भरत समानु न जग में को ई ॥

پريمِ سَمُنْدُ جَنُ بھکي آيو
پِرَت پريمُ ھر جھن سَمايو
مَن وَسِثتِ خُودِ سَدِ بَدِ کُوئي
پِرَت سَمانُ نہ جِگِ ۾ کُوئي

राम तर्फि मुनि हलणु चयाई ।
मंत्री साथी साणु कयाई ॥
राम सभिनि खे नमनु कयो आ ।
सुंदरु आसणु खेनि छिनो आ ॥

رامِ طَرَفِ مَن ھَلُنُ چيائين
مَنترِي ساڻي ساڻ کيائين
رامِ سَپِنِ کي نَمَنُ کيو آ
سُندرُ آسَنُ کين ڏنو آ

मुनिवर आखियो सभु वीचारे ।
देश वक्त ऐं मौके धारे ॥
राम अक्हां सभु ज्ञाणणहारी ।
नीति धर्म गुण ग्यान भंडारी ॥

مُنورِ آکيو سِپِ ويچاري
دِشَ وَقَتِ ۽ مَوْعِي ڌاري
رامِ اوهان سِپِ جَانڻھاري
نِيَتِ ڌرمِ گُنِ گيانِ پِنڊاري

दोहो— सभ जे दिल अंदरि वसो
ज्राणो सभ जो भावु ।
भरत लोक ऐं मात हित
डसिजो सो त सुझावु ॥

دوھو— سِي جِي دِلِ اَندرِ وَسو
چاڻو سِپِ جو پاؤ
پِرَتِ لوکِ ۽ ماتِ ھتِ
ڏسجُو سو تہ سُجھاؤ

राम चयो सभु हथि त अह्वां जे |
 कुञ्जु बि न आहे वसि त असां जे ||
 मुनिवर जहिड़ी आग्या झींदा |
 ज्ञाणी सचु सभु सा त मजींदा ||

पहिरीं मूं लइ हुकुमु बुधायो |
 तुर्त करण जो थींदो सायो ||
 पो सभिनी खे जिअं बि सलींदा |
 शरण अह्वांजे सभई ईंदा ||

मुनिवर पंहिंजी सोच बुधार्ई |
 भरत सनेह त सुधि बि विजार्ई ||
 भरतु चवे जिअं आहि चडार्ई |
 सभु शुभु थींदो लोक भलार्ई ||

दोहो— अर्जु भरत जो ई बुधो
 बैदि कयो वीचारु |
 मन में धारे लोक मतु
 ऐं वेदनि जो सारु ||

राम चयो आ भरतु लज्जारो |
 भाउ नंढो आ समुझ सघारो ||
 जिअं हू चवंदो करणु भलार्ई |
 पो रघुवर खे ई चुपि आई ||

दोहो— तडहिं भरत खे मुनि चयो
 छडि पंहिंजो संकोचु |
 महिर कंदड़ रघुवीर खे
 चउ तूं दिल जो सोचु ||

रामर चियो सपु हत ते ओहान जि
 कुजु हे ने अही वस ते आसन जि
 मुनुर जहरी अग्या डींदा
 जाणी सचु सपु सा ते मजिंदा

पहिरिन मुं ले हुकुम बुधायो
 तुर्त करण जो थींदो सायो
 पो सभिनी खे जिअं बि सलींदा
 शरण ओहान जि सपु सा ते मजिंदा

मुनुर पंहिंजी सोच बुधार्ई
 भरत सनेह ते सुधि बि विजार्ई
 भरतु चवे जिअं आहि चडार्ई
 सभु शुभु थींदो लोक भलार्ई

दोहो— अर्जु भरत जो ई बुधो
 बैदि कयो वीचारु |
 मन में धारे लोक मतु
 ऐं वेदनि जो सारु ||

रामर चियो आ भरतु लज्जारो
 भाउ नंढो आ समुझ सघारो
 जिअं हू चवंदो करणु भलार्ई
 पो रघुवर खे ई चुपि आई

दोहो— तडहिं भरत खे मुनि चयो
 छडि पंहिंजो संकोचु |
 महिर कंदड़ रघुवीर खे
 चउ तूं दिल जो सोचु ||

गुरु ऐं स्वामी जो रुखु ज्ञातो ।
 बारु सजो खुदि जे सिर पातो ॥
 भरतु कुछे किअं पियो वीचारे ।
 नेणनि मां हुब जो जलु हारे ॥

गुरु ॥ सोमि जो रुखु ज्ञातो
 बारु सजो खुदि जे सिर पातो
 भरतु कुछे किअं पियो वीचारे
 नेणनि मां हुब जो जलु हारे

राम वरी सो ई दुहिरायो ।
 भरत चई डे पंहिंजो रायो ॥
 सो त कंदासीं जो तूं चाहीं ।
 धर्म रख्यकु ऐं ग्यानी आहीं ॥

राम वरी सो ई दुहिरायो
 भरत चई डे पंहिंजो रायो
 सो त कंदासीं जो तूं चाहीं
 धर्म रख्यकु ऐं ग्यानी आहीं

भगतनि जे वसि आ रघुराई ।
 भरतु करे श्रीराम वडाई ॥
 मूं डोहीअ खे मानु डिनो आ ।
 साणु दया जो दानु डिनो आ ॥

भगतनि जे वसि आ रघुराई
 भरतु करे श्रीराम वडाई
 मूं डोहीअ खे मानु डिनो आ
 साणु दया जो दानु डिनो आ

दोहो— महिर घणी आहे कई
 रघुकुलमणि सभ रीति ।
 भरत झुकाए सिरु चयो
 मन में धारे प्रीति ॥

दोहो— महिर घणी आहे कई
 रघुकुलमणि सभ रीति
 भरत झुकाए सिरु चयो
 मन में धारे प्रीति

जो स्वामी में सोच समाए ।
 सो कंहिं लाइकु कोन चवाए ॥
 शेवक जो हितु इनमें आहे ।
 हरदम स्वामी शेवा चाहे ॥

जो स्वामी में सोच समाए
 सो कंहिं लाइकु कोन चवाए
 शेवक जो हितु इनमें आहे
 हरदम स्वामी शेवा चाहे

दोहो— नाथ अर्जु मुंहिंजो बुधो ।
 पो ई रखिजो राइ ॥
 जो बि मुनासिबु थो लगे ।
 आग्या डियो रघुराइ ॥

दोहो— नाथ अर्जु मुंहिंजो बुधो
 पो ई रखिजो राइ
 जो बि मुनासिबु थो लगे
 आग्या डियो रघुराइ

प्रभु मोटण में लोक भलाई ।
हुकुम मजण में आहि चडाई ॥
ही उपकारी जग लइ आहे ।
सफल कजो जे प्रभु मनु चाहे ॥

परि मोतुं मर लोक पलायि
हुकुम मजण मर अह चगायि
ही उपकारी जग लइ आहे
सफल कजो जे प्रभु मनु चाहे

शत्रुघ्न मां बन ड़े वेंदासीं ।
या लखनु बि गड्डु टे वेंदासीं ॥
या त लखनु शत्रुघ्न मोटायो ।
मूंखे खुदि सां साणु करायो ॥

शत्रुघ्न मान बन ड़े विन्दसिन
या लखनु बि गड्डु टे विन्दसिन
या त लखनु शत्रुघ्न मोटायो
मूंखे खुदि सां साणु करायो

जिअं बि अह्हां जो मनु थो चाहे ।
सीस धरियूं जा आग्या आहे ॥
अवधपुरी खे नाथ वसायो ।
लोकनि जो दुखु दर्दु मिटायो ॥

जिअं बि अह्हां जो मनु थो चाहे
सीस धरियूं जा आग्या आहे
अवधपुरी खे नाथ वसायो
लोकनि जो दुखु दर्दु मिटायो

राजतिलक जी आहि तयारी ।
आग्या चाहियूं प्रभु उपकारी ॥
चरन कसमु प्रभु आहि सचाई ।
हिन ई हीले जगत भलाई ॥

राजतिलक जी आहि तयारी
आग्या चाहियूं प्रभु उपकारी
चरन कसमु प्रभु आहि सचाई
हिन ई हीले जगत भलाई

माठि कई खुदि ई रघुराई ।
प्रभु चुपि ते सभ सोच समाई ॥
जनक दूतु उन मौके आयो ।
वसिष्ठ जनकु बि तुरुं सडायो ॥

माठि कई खुदि ई रघुराई
प्रभु चुपि ते सभ सोच समाई
जनक दूतु उन मौके आयो
वसिष्ठ जनकु बि तुरुं सडायो

दोहो— जनक पधारण जो बुधी ।
मन में जागी प्रीति ॥
रामु तुरुं ई थो वजे ।
मिलण निभाइण रीति ॥

दोहो— जनक पधारण जो बुधी
मन में जागी प्रीति
रामु तुरुं ई थो वजे
मिलण निभाइण रीति

भाउर मंत्री गुरु बि वजनि था ।
जल्दी साम्हूं जनक अचनि था ॥
जनकु बि ईदो रामु छिसे थो ।
आदर लइ रथ हेठि लहे थो ॥

पाँत्र मन्त्रि गुरु बे वजनि ता
जल्दी साम्हूं जनक अचनि ता
जनक बे अइदो रामु ड़िसे थो
आदर ले रथ हेठि लहे थो

जनकु मुनी जे चरननि आयो ।
राम रिष्युनि खे सीसु निवायो ॥
मिलण करण जा फ़र्ज निभाया ।
पो सभु गडिजी आश्रम आया ॥

जनक मुनी जे चरननि आयो
राम रिष्युनि खे सीसु निवायो
मिलण करण जा फ़र्ज निभाया
पो सभु गडिजी आश्रम आया

राजा दशरथु यादि अचे थो ।
सभिनी नेणनि नीरु वहे थो ॥
हरको बेहदि दुखु थो धारे ।
राजन जा गुण सारे सारे ॥

राजा दशरथु यादि अचे थो
सभिनी नेणनि नीरु वहे थो
हरको बेहदि दुखु थो धारे
राजन जा गुण सारे सारे

व्याकुल आहिनि सभु माताऊं ।
आथतु हिक बिए खां पाताऊं ॥
अवध निवासी जनक निवासी ।
दुख में आहिनि सभु बनवासी ॥

व्याकुल आहिनि सभु माताऊं
आथतु हिक बिए खां पाताऊं
अवध निवासी जनक निवासी
दुख में आहिनि सभु बनवासी

सीता पंहिजी माउ वठी पो ।
पंहिजे ड़ेरे में पहुती पो ॥
गुरु वसिष्ठ जी आग्या पाए ।
जनकु बि पहुतो नींहुं समाए ॥

सीता पंहिजी माउ वठी पो
पंहिजे ड़ेरे में पहुती पो
गुरु वसिष्ठ जी आग्या पाए
जनकु बि पहुतो नींहुं समाए

प्रेम समुंडु ज़णु उथिली आयो ।
गुलि सीता खे जनक लगायो ॥
मात पिता जो प्यारु संभारे ।
जनक दुलारी धीरजु धारे ॥

प्रेम समुंडु ज़णु उथिली आयो
गुलि सीता खे जनक लगायो
मात पिता जो प्यारु संभारे
जनक दुलारी धीरजु धारे

ड्रींहं घणा थिया पो रघुराई ।
गुरु खे मन जी पीड़ बुधार्ई ॥
नाथ भरतु ऐं अवध निवासी ।
माताऊं पिणि हिति बनवासी ॥

دِينَهَن گھٹا ٿيا پو رگھرائي
گرُ کي مَنَ جي پيڙ ٻڌائي
ناٿ پرتُ ۽ اوڏَ نواسي
ماتائون پڻ هتِ بنواسي

राउ जनकु ऐं मिथिला वासी ।
हर चहरे ते आहि उदासी ॥
जो बि मुनासिब आहि करायो ।
हाणि सभिनि जी पीड़ मिटायो ॥

راءُ جَنکُ ۽ مٿلا واسي
هرُ چھري تي آھ اُداسي
جو بہ مُناسِبُ آھ کرايو
ھاڻ سِينَ جي پيڙ مٽايو

राउ जनक वटि वसिष्ठु आयो ।
महाराज का राह सुझायो ॥
जंहिमें सभ जी आहि भलाई ।
धर्मु बचे रिथ डूसिजो सा ई ॥

راءُ جَنکُ وَتِ وَسِثُ آيو
مھاراج کا راھ سُجھايو
جَنھن ۾ سڀَ جي آھ پلائي
دَرُمُ بچي رتِ دُسجُو سا ئي

राजन खां वधि ग्यानी नाहे ।
संकट जो हलु हाणे छाहे ॥
जनकु बि हुब में काइलु आहे ।
सोच वराई करिणो छाहे ॥

راجَن کان وَدَ گياني ناھي
سَنکَتُ جو حلُ ھاڻي چاھي
جَنکُ بہ حُبَ ۾ ڦاڻلُ آھي
سوچَ ورائي کَرڻو چاھي

जनक भरत खे बोली वाणी ।
राम सुभाउ त तूं पिणि ज्ञाणी ॥
जिअं बि चवीं तिअं गाल्हि वधायूं ।
रामचंद्र खे राइ बुधायूं ॥

جَنکُ پرتُ کي ٻولي وائي
رامَ سڀاءُ تہ تُون پڻ چاڻي
جَنَ بہ چوين تَنَ گالھِ وَڌايُون
رامچندرُ کي راءِ ٻڌايُون

भरत चयो आ मूं में खामी ।
पिता बराबर आहियो स्वामी ॥
बालकु समुझी राह बुधायो ।
छाहि मुनासिबु सो समुझायो ॥

پرتُ چيو آ مُون ۾ خامي
پتا برابر آھيو سوامي
بالکُ سَمجھي راھ ٻڌايو
چاھِ مُناسِبُ سو سَمجھايو

धर्मु निभाइणु अवलो आहे ।
 हितु समुझाइणु सवलो आहे ॥
 हाणि कयो जो धर्मु संवारे ।
 रघुवर जो रुखु प्रनु वीचारे ॥

डर्मु नियाँतुँ ओलु आहे
 हेतुँ समुज्हाँतुँ सओलु आहे
 हाँतुँ क्यौँ जो डर्मुँ सँवारे
 रँगुवरुँ जो रुखुँ वीचारे

भरत वचन जो अर्थु डुखियो आ ।
 सख्तु चवणु या सरलु सुखियो आ ॥
 जनकु बि वर वरि थो साराहे ।
 भरत बराबर को बि त नाहे ॥

पँरत वचन जो अर्थुँ डुख्यौँ आ
 सख्तुँ चवणुँ या सरलुँ सुख्यौँ आ
 जनकुँ बि वर वरिँ थोँ साराहे
 भरत बराबरुँ कोँ बिँ त नाहे

भरतु जनकु ऐं वसिष्ठु टेई ।
 सभई साथी साणु करे ई ॥
 पहुता उति जिति रघुवर आहे ।
 कंहिंजे मन में धीरजु नाहे ॥

पँरतुँ जनकुँ ऐँ वसिष्ठुँ टेई
 सभईँ साथीँ साणुँ करे ई
 पहुताँ उतिँ जितिँ रघुवरुँ आहे
 कंहिँजेँ मनँ मेंँ धीरजुँ नाहे

वसिष्ठ पूरी गाल्हि बुधाई ।
 भरत जनक जे विच जा आई ॥
 हाणि अहां जिअं आग्या डींदा ।
 सिदिक साणु सभु लोक मर्जीदा ॥

वसिष्ठुँ पूरीँ गाल्हिँ बुधाई
 भरत जनक जे विच जा आई
 हाणि अहां जिअं आग्या डींदा
 सिदिक साणु सभु लोक मर्जीदा

राम चयो ही ठीकु त नाहे ।
 हिति राजनु ऐं मुनिवरु आहे ॥
 अहां बिन्ही जी आग्या जा ई ।
 लोक सभेई मजंदा सा ई ॥

राम च्यौँ हीँ ठीकुँ त नाहे
 हितिँ राजनुँ ऐँ मुनिवरुँ आहे
 अहां बिन्हीँ जीँ आग्याँ जा ई
 लोक सभेईँ मजंदाँ सा ई

दोहो— मूंझारे ऐं प्रेम में
 फाथलु आहि अवामु ।
 जोड़े हथ बि भरत चयो
 सुमारे सीता रामु ॥

दोहो— मुंजहारीँ ऐँ प्रेमँ में
 फाथलुँ आहिँ अवामुँ ।
 जोड़ेँ हथँ बिँ भरत च्यौँ
 सुमारेँ सीताँ रामुँ

नाथ अह्वां ई गुरु ऐं स्वामी ।
मात पिता ऐं अंतर्जामी ॥
शरण लग्गे जी रख्या वारा ।
सभ खे ड्डींदड़ सिख्या वारा ॥

नाث ओहान् ऐं गुरु ऐं स्वामी
मात पिता ऐं अंतर्जामी
शरण लगे जी रक्या वारा
सभे के डींदड़ सिया वारा

मूं जहिड़ो को पापी नाहे ।
गुण अवगुण जो ग्यानु न आहे ॥
वचनु पिता ऐं आग्या मेटे ।
आयुसि जल्दी फौज समेटे ॥

मूं जहिड़ो को पापी नाहे
गुण अवगुण जो ग्यानु न आहे
वचनु पिता ऐं आग्या मेटे
आयुसि जल्दी फौज समेटे

कोन ड्ढिठो आ को जगु धारे ।
जो रघुवर जी आग्या टारे ॥
थी गुस्ताखी मूंखां आहे ।
तबि प्रभु मुंहिंजो जसु साराहे ॥

कोन ड्ढो आ को जगु धारे
जो रघुवर जी आग्या टारे
थी गुस्ताखी मूंखां आहे
तबि प्रभु मुंहिंजो जसु साराहे

मंगल चरननि दर्शनु पातो ।
नाथु दयालू आहे ज्ञातो ॥
हर हंधि मुंहिंजो मानु वधायो ।
डोहु वडो प्रभु प्रेमु वसायो ॥

मंगल चरननि दर्शनु पातो
नाथु दयालू आहे ज्ञातो
हर हंधि मुंहिंजो मानु वधायो
डोहु वडो प्रभु प्रेमु वसायो

माफु कयो प्रभु कयल ड्ङिगाई ।
जल्दु करण में समुझ न आई ॥
मां शेवकु कांहिं लाइकु नाहियां ।
हाणि वज्रण जी आग्या चाहियां ॥

माफु कयो प्रभु कयल ड्ङिगाई
जल्दु करण में समुझ न आई
मां शेवकु कांहिं लाइकु नाहियां
हाणि वज्रण जी आग्या चाहियां

इअं चवंदे मन प्रेमु समायो ।
नेणनि में जलु भरिजी आयो ॥
राम चरन में मस्तकु आहे ।
सो त नज़ारो वर्ननु नाहे ॥

इअं चवंदे मन प्रेमु समायो
नेणनि में जलु भरिजी आयो
राम चरन में मस्तकु आहे
सो त नज़ारो वर्ननु नाहे

राम भरत जो जसु डेखारियो |
हथु पकिड़े भरि में वेहारियो ||
भरत वचन में को छलु नाहे |
काइलु रघुवरु लोकु बि आहे ||

राम ५रत जो जसु डेखारियो |
हथु पकिड़े भरि में वेहारियो ||
भरत वचन में को छलु नाहे |
काइलु रघुवरु लोकु बि आहे ||

राम चयो तूं धर्म पुजारी |
लोकनि वेदनि ज्ञाणणहारी ||
सूरजकुल जी रीति बि ज्ञाणीं |
शुहरत राजन जी बि सुजाणीं ||

राम चयो तूं धर्म पुजारी |
लोकनि वेदनि ज्ञाणणहारी ||
सूरजकुल जी रीति बि ज्ञाणीं |
शुहरत राजन जी बि सुजाणीं ||

पीउ न हो सभु गुरुनि संभालियो |
कुटुंबु प्रजा ऐं नेमु बि पालियो ||
गुरुवर आग्या सभ हितकारी |
घर ऐं बन लइ आ सुखकारी ||

पीउ न हो सभु गुरुनि संभालियो |
कुटुंबु प्रजा ऐं नेमु बि पालियो ||
गुरुवर आग्या सभ हितकारी |
घर ऐं बन लइ आ सुखकारी ||

सो ई करि मूंखां बि कराई |
कुल जो रख्यकु भरतु चवाई ||
कुटुंब प्रजा खे सुखु पहुचाई |
चोडहं वरिह्य बि फर्जु निभाई ||

सो ई करि मूंखां बि कराई |
कुल जो रख्यकु भरतु चवाई ||
कुटुंब प्रजा खे सुखु पहुचाई |
चोडहं वरिह्य बि फर्जु निभाई ||

भरत घणो ई आथतु पातो |
रघुवर जो रुखु वाजिबु ज्ञातो ||
मुर्क चपनि ते कष्टु मिटे थो |
जणु गूंगे खे सुरु बि मिले थो ||

भरत घणो ई आथतु पातो |
रघुवर जो रुखु वाजिबु ज्ञातो ||
मुर्क चपनि ते कष्टु मिटे थो |
जणु गूंगे खे सुरु बि मिले थो ||

हाणि दयालू आग्या जा ई |
आदर सां मां धारियां सा ई ||
पर मूंखे ड्रियो नाथ सहारो |
जंहिंसां थींदो वक्त गुजारो ||

हाणि दयालू आग्या जा ई |
आदर सां मां धारियां सा ई ||
पर मूंखे ड्रियो नाथ सहारो |
जंहिंसां थींदो वक्त गुजारो ||

भरत प्रेम जे वसि रघुराई |
पर हिजाब में सोच वराई ||
पो बि चाखिड़ी राम वधाई |
भरत श्रधा सां सीस लगाई ||

پَرَتَ پَرِیْمَ جِی وَسِ رَگْهَرَاہِی |
پَرِ حِجَابِ ۾ سَوِجَ وَرَاہِی |
پُو بَ چَاکْڑِی رَامِ وَدَاہِی |
پَرَتَ شَرَدَا سَاں سِیَسَ لَگَاہِی ||

भरत खुशीअ जो काथो नाहे |
प्रेम खजानो पातो आहे ||
आग्या लइ पो सीसु निवायो |
राम गुले सां खेसि लगायो ||

پَرَتَ خُوشِیءَ جُو کَاٹُو نَاہِی |
پَرِیْمَ خَزَانُو پَاتُو آہِی ||
آگِیَا لَءِ پُو سِیَسُ نِوَایُو |
رَامِ گُلِی سَاں کِیَسِ لَگَایُو ||

पो शत्रुघ्न खे प्यारु जतायो |
वक्तु जुदाईअ जो हो आयो ||
धीरज वारनि धीरजु हारियो |
सभिनी नेणनि हो जलु धारियो ||

پُو شَرُگْهَن کِی پِیَارُ جَتَایُو |
وَقْتُ جُدَاہِیءَ جُو هُو آیُو ||
ذِیْرَجَ وَارِنِ ذِیْرَجُ هَارِیُو |
سِیْنِی نِیٹِنِ هُو جَلُ دَارِیُو ||

जनक भरत जा सभई साथी |
सजनि सुवारियूं घोड़ा हाथी ||
गुरु मुनि मंत्री जेके आया |
राम लखन सिक सां मोटाया ||

جَنَکَ پَرَتَ جَا سِیْنِی سَاہِی |
سَجَنِ سُوَارِیُونِ گْهَوْرَا هَاہِی ||
گُرُ مُنِ مَنْتَرِی جِیکی آیَا |
رَامَ لَخَنَ سِکَ سَاں مَوْتَايَا ||

सभिनि ससुनि गुलि सीता लाती |
दुआ उन्हनि जी सीता पाती ||
माताउनि खे चाढ़ियो झोली |
आसीसुनि सां भरिजी झोली ||

سِیْنِ سَسُنِ گُلِ سِیْتَا لَاتِی |
دُعَا اُنْهِنِ جِی سِیْتَا پَاتِی ||
مَاتَاؤُنِ کِی چَاڑْهِیُو ڈُولِی |
آسِیَسُنِ سَاں پِرِجِی جِھُولِی ||

निषाद गुहु जो छडणु ठिकाणो |
नाथ विरह में हो वेगणो ||
राम लखन सभु मोट कराया |
पो गडु सीता कुटिया आया ||

نِشَاد گُھُ جُو چِڈَنُ نِکَاٹُو |
نَاثَ وِیْرَہِ ۾ هُو وِیگَاٹُو ||
رَامَ لَخَنَ سَبْهُ مَوْتُ کَرَايَا |
پُو گُڈُ سِیْتَا کُٹِیَا آيَا ||

भरतु जनकु गुरु सभु त वजनि था ।
 चुपि चुपि में ई राह हलनि था ॥
 पहिरीं जमुना रहणु कयाऊं ।
 पो गंगा ते वासु कयाऊं ॥

झींहं टिएं ते गोमति आया ।
 झींहं त चोथें अवध अझाया ॥
 चारि झिहाड़ा जनकु रहियो हो ।
 राज्ज करण जो डांउ ठहियो हो ॥

जनक समूरो कमु समुझायो ।
 पो तिरहुत में वापसि आयो ॥
 नर नारी गुरु आग्या ज्ञाणी ।
 अवध नगर सुखु शांती माणी ॥

भरतु सभिनि खे सीसु निवाए ।
 चाखिड़ियुनि जी आग्या पाए ॥
 नंदी गांव में पो हू आयो ।
 झूपडु ठाहे वासु बणायो ॥

सीस जटा मुनि वेसु बि धारियो ।
 खोटे भुंइ डभ सेजु संवारियो ॥
 खाधि पीति ऐं विर्त समाया ।
 रिषियुनि जा सभु नेम निभाया ॥

दोहो— निति पूजे प्रभु चाखिड़ी
 मन में धारे प्रीति ।
 उन खां ई आग्या वठी
 राज्ज करे सभ रीति ॥

पैरुतु जनकु गुरु सभु त वजनि था ।
 चुपि चुपि में ई राह हलनि था ॥
 पहिरीं जमुना रहणु कयाऊं ।
 पो गंगा ते वासु कयाऊं ॥

झींहं टिएं ते गोमति आया ।
 झींहं त चोथें अवध अझाया ॥
 चारि झिहाड़ा जनकु रहियो हो ।
 राज्ज करण जो डांउ ठहियो हो ॥

जनक समूरो कमु समुझायो ।
 पो तिरहुत में वापसि आयो ॥
 नर नारी गुरु आग्या ज्ञाणी ।
 अवध नगर सुखु शांती माणी ॥

भरतु सभिनि खे सीसु निवाए ।
 चाखिड़ियुनि जी आग्या पाए ॥
 नंदी गांव में पो हू आयो ।
 झूपडु ठाहे वासु बणायो ॥

सीस जटा मुनि वेसु बि धारियो ।
 खोटे भुंइ डभ सेजु संवारियो ॥
 खाधि पीति ऐं विर्त समाया ।
 रिषियुनि जा सभु नेम निभाया ॥

दोहो— निति पूजे प्रभु चाखिड़ी
 मन में धारे प्रीति ।
 उन खां ई आग्या वठी
 राज्ज करे सभ रीति ॥

अरण्य काण्ड

अरुण कान्द

गुल हिक भेरे चूडे आया ।
 उन जा गृह खुदि राम बणाया ॥
 सीता खे सिक सां पहराया ।
 पर्वत ते पो वेहण आया ॥

पुटु त इंद्र जो जयंतु आहे ।
 रघुवर जो बलु परखणु चाहे ॥
 थाहु समुंड जो किउली चाहे ।
 कांउ बणी सो आयो काहे ॥

मूर्खु सीता चरन पसे थो ।
 चुहिंब हणी झटि सां उडिरे थो ॥
 राम ड़िठो रतु वहंदो आयो ।
 सरकंडे जो तीरु चढ़ायो ॥

जंहिं सभिनी सां मोहु कयो आ ।
 जयंत उन सां डोहु कयो आ ॥
 ब्रह्म बाण जो फलु हू ज़ाणे ।
 तेजु भजे थो डप में हाणे ॥

इंद्र तर्फि हू डुकंदो आयो ।
 सभिनी देवनि खे बाड़ायो ॥
 कांहिं बि न उनते रहमु कयो आ ।
 रघुवर वेरी आहि चयो आ ॥

नारद व्याकुल खेसि ड़िठो आ ।
 कोमल चित सां रहमु कयो आ ॥
 जल्दु राम वटि उन पहुचायो ।
 माफ़ु कंदो आ शरणनि आयो ॥

गुल हिक भेरे चूडे आया ।
 उन जा गृह खुदि राम बणाया ॥
 सीता खे सिक सां पहराया ।
 पर्वत ते पो वेहण आया ॥

पुटु त इंद्र जो जयंतु आहे ।
 रघुवर जो बलु परखणु चाहे ॥
 थाहु समुंड जो किउली चाहे ।
 कांउ बणी सो आयो काहे ॥

मूर्खु सीता चरन पसे थो ।
 चुहिंब हणी झटि सां उडिरे थो ॥
 राम ड़िठो रतु वहंदो आयो ।
 सरकंडे जो तीरु चढ़ायो ॥

जंहिं सभिनी सां मोहु कयो आ ।
 जयंत उन सां डोहु कयो आ ॥
 ब्रह्म बाण जो फलु हू ज़ाणे ।
 तेजु भजे थो डप में हाणे ॥

इंद्र तर्फि हू डुकंदो आयो ।
 सभिनी देवनि खे बाड़ायो ॥
 कांहिं बि न उनते रहमु कयो आ ।
 रघुवर वेरी आहि चयो आ ॥

नारद व्याकुल खेसि ड़िठो आ ।
 कोमल चित सां रहमु कयो आ ॥
 जल्दु राम वटि उन पहुचायो ।
 माफ़ु कंदो आ शरणनि आयो ॥

जयंतु रघुवर चरननि आयो ।
रख्या रख्या लइ बाझायो ॥
नाथ अक्हांजो बलु लासानी ।
मां घटि अकुली नीचु अग्यानी ॥

جَيْنْتُ رَكْهُوَرُ چَرَنِ آيو
رَکيا رَکيا لءِ باڏايو
ناٺ اوهان جو بلُ لائاني
مان گهٽ عقلي نيچُ اڳياني

जहिड़ो करिणो सो भरिणो आ ।
करमु करण जो फलु मिलिणो आ ॥
जयंतु शरणनि आयो ज्ञाणी ।
नाथ कयसि बसि हिक अखि काणी ॥

جَهڙو ڪرڻو سو ڀرڻو آ
ڪرُمُ ڪرڻُ جو ڦلُ ملڻو آ
جَيْنْتُ شَرَنِ آيو ڄاڻي
ناٺ ڪيسِ بسِ هڪَ اکِ ڪاڻي

राम कयो ही खेलु निरालो ।
जन जन जे मुख ईदो नालो ॥
ही मशहूरी जिअं जिअं थींदी ।
रघुवर सोचियो भीड़ बि ईदी ॥

رامَ ڪيو هي ڪيلُ نرالو
جَن جَن جي مڪَ ايندو نالو
هي مشهورِي جتنُ جتنُ ٿيندي
رَگهَوَرُ سوچيو ڀيڙَ به ايندي

पो रिषियुनि जी आग्या पाए ।
निकिता टेई नगरु छुडाए ॥
अत्रि जे आश्रम में पहुचनि था ।
मुनिवर स्वागतु करण अचनि था ॥

پو رِشِينِ جي آگيا پائي
نِڪِتا ٽيئي نگرُ ڇڏائي
اترِ جي آشرَمَ ۾ پهچن ٿا
مُنورَ سواگتُ ڪرڻُ اچن ٿا

रामु छिसी ई नेण ठरी पिया ।
आश्रम आदर साणु वठी विया ॥
अनुसुइया रिषि पत्नी आई ।
छिसंदे सीता खे मुश्काई ॥

رامُ ڏسي ٿي نيئَ نري پيا
آشرَمَ آدرَ ساڻ وٺي ويا
انسُئا رِشِ پٽني آئي
ڏسندي سينا ڪي مُشڪائي

सीता उनखे सीसु निवायो ।
नारि धर्मु पिण उन समुझायो ॥
हुब में गुजिरियो वक्तु इलाही ।
राम वत्रण जी आग्या चाही ॥

سِيتا اُن ڪي سِسُ نوايو
نارِ ڌرمُ پڻ اُن سَمجهايو
حُبَ ۾ گذريو وقتُ الاهي
رامَ وڃڻَ جي آگيا چاهي

मुनि जे चरननि सीसु निवायो |
 रघुवरु स्वामी बिए बन आयो ||
 रामु अग्रियां पो सीता माता |
 उन खां पो हो लछिमणु भ्राता ||

مَنْ جِي چَرَنं सिसुं नोवो
 रगुवरुं स्वामी बिये बन आयो
 रामु अग्रियां पो सीता माता
 उनुं खां पो हो लछिमणु भ्राता

जिति जिति रघुवर देव वजनि था |
 उति उति छाया बादल कनि था ||
 दैतु विराधु बि रस्ते आयो |
 रघुवर मारे झटि केरायो ||

जिति जिति रगुवर देव वजनि था
 उति उति छाया बादल कनि था
 दैतु विराधु बि रस्ते आयो
 रगुवर मारे झटि केरायो

पो हुन असुली रूपु पसायो |
 राम बि उन खे धाम वसायो ||
 शरभंग मुनि वटि पो सभु आया |
 मुनि रघुवर खे वचन बुधाया ||

पो हुन असुली रूपु पसायो
 राम बि उन खे धाम वसायो
 शरभंग मुनि वटि पो सभु आया
 मुनि रगुवर खे वचन बुधाया

मुनीअ चयो रघुवर उपकारी |
 मान सरोवर शिव भंडारी ||
 मां त ब्रह्म जे लोक वजां पियो |
 बन में ईदो रामु बुधां पियो ||

मुनीअ चयो रगुवर उपकारी
 मान सरोवर शिव भंडारी
 मां त ब्रह्म जे लोक वजां पियो
 बन में ईदो रामु बुधां पियो

झींहं राति पिए वाट निहारी |
 हाणि ड्रिसी प्रभु छाती ठारी ||
 कंहिं बि तरह मां लाइकु नाहियां |
 प्रेम अह्हां जे काइलु आहियां ||

झींहं राति पिये वाट निहारी
 हाणि ड्रिसी प्रभु छाती ठारी
 कंहिं बि तरह मां लाइकु नाहियां
 प्रेम अह्हां जे काइलु आहियां

अर्पणु जप तप विर्त कयाई |
 भगिती जो वरदानु वताई ||
 शरभंग पंहिंजी चिख्या ठाहे |
 वेठो सभई मोह बि लाहे ||

अर्पणु जप तप विर्त कयाई
 भगिती जो वरदानु वताई
 शरभंग पंहिंजी चिख्या ठाहे
 वेठो सभई मोह बि लाहे

योग अग्नि सां पाणु जलायो ।
 राम दया सां धाम मिलायो ॥
 मुनिवर सभई रामु जपिनि था ।
 सभु रघुवर जी जइ जइ कनि था ॥

योग अग्नि सां पाणु जलायो ।
 राम दया सां धाम मिलायो ॥
 मुनिवर सभई रामु जपिनि था ।
 सभु रघुवर जी जइ जइ कनि था ॥

हलणु कयो बन ड़े रघुराई ।
 साणु हलिया रिषि झुण्ड घणा ई ॥
 ढेरु हड्डियुनि जो नाथ ड़िठो आ ।
 उन लइ रिषिवर अर्जु कयो आ ॥

हलणु कयो बन ड़े रघुराई ।
 साणु हलिया रिषि झुण्ड घणा ई ॥
 ढेरु हड्डियुनि जो नाथ ड़िठो आ ।
 उन लइ रिषिवर अर्जु कयो आ ॥

जाण अथव त बि पुछंदा स्वामी ।
 समदर्सी खुदि अंतर्जामी ॥
 दैत रिषियुनि खे खाजु बणायो ।
 रघुवर नेणनि में जलु आयो ॥

जाण अथव त बि पुछंदा स्वामी ।
 समदर्सी खुदि अंतर्जामी ॥
 दैत रिषियुनि खे खाजु बणायो ।
 रघुवर नेणनि में जलु आयो ॥

दोहो— दैत मुक्त धरती कयां
 प्रनु धारे थो रामु ।
 मुनियुनि जे आश्रम वजी
 खेनि ड़िनो आरामु ॥

दोहो— दैत मुक्त धरती कयां
 प्रनु धारे थो रामु ।
 मुनियुनि जे आश्रम वजी
 खेनि ड़िनो आरामु ॥

मुनि अगस्त्य जो सिखु हो ग्यानी ।
 नांउ सुतीक्ष्णु भग्वन ध्यानी ॥
 करम वचन मन राम सनेही ।
 सुपिने में बि न बियो को पेही ॥

मुनि अगस्त्य जो सिखु हो ग्यानी ।
 नांउ सुतीक्ष्णु भग्वन ध्यानी ॥
 करम वचन मन राम सनेही ।
 सुपिने में बि न बियो को पेही ॥

नाथु अचण जो जड़हिं बुधाई ।
 आस करे झटि ड़ुक पाताई ॥
 रामु त आहे दीन दयालू ।
 महिर कंदो छा हिति बि कृपालू ॥

नाथु अचण जो जड़हिं बुधाई ।
 आस करे झटि ड़ुक पाताई ॥
 रामु त आहे दीन दयालू ।
 महिर कंदो छा हिति बि कृपालू ॥

शेवकु ठाहिनि खबर न आहे ।
अकुलु बि मूं में बिल्कुलु नाहे ॥
को बि त निश्चो कोन ठहे थो ।
मन में धीरजु कोन रहे थो ॥

रामु लखनु ऐं सीता माता ।
मुनीअ टिन्ही जा दर्शन पाता ॥
चरन लगो पर मनु हो मांदो ।
पो सभिनी खे आश्रम आंदो ॥

हे स्वामी सभु ज्ञाणणहारी ।
मां त न ज्ञाणां खातिरदारी ॥
राम मुनीअ जो सिदिक्कु बि ज्ञातो ।
पो त मुनीअ खे छातीअ लातो ॥

राम चयो घुरु वरु जो चाहे ।
मुनीअ चयो कुझु समुझ ई नाहे ॥
प्रभु भगिती जो दानु छिनो आ ।
सभिनि गुणनि जो ग्यानु छिनो आ ॥

दोहो— रिषि चाहियो मन में वसे
लछिमणु सीता रामु ।
जिअं उभ में ई चंड जो
आहे अटलु मुकामु ॥

इअं ई थींदो राम बुधायो ।
रिषि अगस्त्य सां गडिजण आयो ॥
तुर्तु सुतीक्षण ज्ञाण कराई ।
आया दर्शन लइ रघुराई ॥

शियोकु नाहिन खबर न आहे ।
एकुलु बि मूं में बिल्कुलु नाहे ॥
को बि त निश्चो कोन ठहे थो ।
मन में धीरजु कोन रहे थो ॥

रामु लखनु ऐं सीता माता ।
मुनीअ टिन्ही जा दर्शन पाता ॥
चरन लगो पर मनु हो मांदो ।
पो सभिनी खे आश्रम आंदो ॥

हे स्वामी सभु ज्ञाणणहारी ।
मां त न ज्ञाणां खातिरदारी ॥
राम मुनीअ जो सिदिक्कु बि ज्ञातो ।
पो त मुनीअ खे छातीअ लातो ॥

राम चयो घुरु वरु जो चाहे ।
मुनीअ चयो कुझु समुझ ई नाहे ॥
प्रभु भगिती जो दानु छिनो आ ।
सभिनि गुणनि जो ग्यानु छिनो आ ॥

दोहो— रिषि चाहियो मन में वसे
लछिमणु सीता रामु ।
जिअं उभ में ई चंड जो
आहे अटलु मुकामु ॥

इअं ई थींदो राम बुधायो ।
रिषि अगस्त्य सां गडिजण आयो ॥
तुर्तु सुतीक्षण ज्ञाण कराई ।
आया दर्शन लइ रघुराई ॥

साणु लखनु ऐं सीता आई |
 प्रभु जो सुमरणु आ सुखदाई ||
 अगस्त्य बुधंदे जल्दी आयो |
 नाथु पसी जलु नेण वहायो ||

सानु लकनु ऐं सीता आई |
 प्रपुं जो सुमरुं आ सुखदाई ||
 अगस्तिये बुधन्दी जल्दी आयो |
 नाथु पसी जलु नेण वहायो ||

रिषीअ चरन पिया ब्रेई भ्राता |
 उन बि खणी पो छातीअ लाता ||
 हालु पुछी आसण वेहारियो |
 प्रभु जी पूजा सां मनु ठारियो ||

रिषीअ चरन पिया ब्रेई भ्राता |
 उन बि खणी पो छातीअ लाता ||
 हालु पुछी आसण वेहारियो |
 प्रभु जी पूजा सां मनु ठारियो ||

रिषिवर खे पो राम बुधायो |
 ज्ञाणो था किअं आहियां आयो ||
 नाथ अहां खां कुञ्जु गुञ्जु नाहे |
 सो न बुधायो कारणु छाहे ||

रिषिवर खे पो राम बुधायो |
 ज्ञाणो था किअं आहियां आयो ||
 नाथ अहां खां कुञ्जु गुञ्जु नाहे |
 सो न बुधायो कारणु छाहे ||

हाणि अहां जो मंत्र बि धारियां |
 जंहीं रिथ मुनियुनि डोही मारियां ||
 रिषिवरु मुशिकयो बुधंदे वाणी |
 अहां पुछो छा मूखे ज्ञाणी ||

हाणु अहां जो मंत्र बि धारियां |
 जंहीं रिथ मुनियुनि डोही मारियां ||
 रिषिवरु मुशिकयो बुधंदे वाणी |
 अहां पुछो छा मूखे ज्ञाणी ||

रूपु अहांजो वर्ननु ज्ञाणां |
 प्रीति अहां जी नाथ सुजाणां ||
 दासनि जो था मानु वधायो |
 इन लइ मूखां पुछणु जुगायो ||

रूपु अहांजो वर्ननु ज्ञाणां |
 प्रीति अहां जी नाथ सुजाणां ||
 दासनि जो था मानु वधायो |
 इन लइ मूखां पुछणु जुगायो ||

हे प्रभु सुंदरु वासु निरालो |
 पंचवटी आ जंहीं जो नालो ||
 दण्डक बन खे पवित्रु बणायो |
 गौतम जो बि सिरापु मिटायो ||

हे प्रभु सुंदरु वासु निरालो |
 पंचवटी आ जंहीं जो नालो ||
 दण्डक बन खे पवित्रु बणायो |
 गौतम जो बि सिरापु मिटायो ||

उति ई रघुवर वासु बणायो ।
सभिनि मुनी ते महिर वसायो ॥
रामु मुनीअ जो अर्जु मजे थो ।
पंचवटी भरि जल्दु अचे थो ॥

दोहो— नाउं जटायू हो पखी
तंहिं सां जोड़ी प्रीति ।
गोदावरि भरिसां ठही
कख कुटिया इन रीति ॥

शूर्पणखा घटि दैतिणि नाहे ।
सा रावण जी भेणु बि आहे ॥
पंचवटी हिक भेरे आई ।
राजकुमारनि ते हिरखाई ॥

प्रभु वटि सुहिणो रूपु बणाए ।
गाल्हि चयाई हुन मुश्काए ॥
तो जिअं पुरुषु न मूं जिअं नारी ।
सोच विधाता जी साकारी ॥

मुंहिंजे लाइकु को नरु नाहे ।
लोकु सज्जो मूं गोल्हियो आहे ॥
सबब इन्हीअ मां रहियसि कुंवारी ।
डिसंदे तोखे आस संवारी ॥

डिसंदे सीता प्रभु मुश्कायो ।
भाउ कुंवारी आहे बुधायो ॥
लखन भेणु दुश्मन जी ज्ञाणी ।
प्रभु खे डिसंदे बोली वाणी ॥

اتِ ئي رَگھُورِ واسُ بَٹايو
سینِ مُني تي مَهرِ وسايو
رامُ مُنيءَ جو عَرَضُ مَجي تو
پَنچوٽي پَرِ جَلدُ اَجي تو

दोहो— नानै जटायू हो पकी
तन्हें सां जोड़ी प्रीति
गोदावरि भरिसां ठही
कक कुटिया इन रीति

शूर्पणखा घटि दैतिणि नाहे
सा रावण जी भेणु बि आहे
पंचवटी हिक भेरे आई
राजकुमारनि ते हिरखाई

प्रभु वटि सुहिणो रूपु बणाए
गाल्हि चयाई हुन मुश्काए
तो जिअं पुरुषु न मूं जिअं नारी
सोच विधाता जी साकारी

मुंहिंजे लाइकु को नरु नाहे
लोकु सज्जो मूं गोल्हियो आहे
सबब इन्हीअ मां रहियसि कुंवारी
डिसंदे तोखे आस संवारी

डिसंदे सीता प्रभु मुश्कायो
भाउ कुंवारी आहे बुधायो
लखन भेणु दुश्मन जी ज्ञाणी
प्रभु खे डिसंदे बोली वाणी

बुधु सुंदरी मां शेवक आहियां ।
परवसि किअं सुखु तुंहिंजो चाहियां ॥
प्रभु कोसलपुर राउ सघारो ।
जो बि करे खुदि आ वस वारो ॥

राम तर्फिं झटि वापसि आई ।
प्रभु लछिमण वटि ई पहुचाई ॥
लखन चयो सो ई अपनाए ।
जो प्रनु टोड़े शरमु विजाए ॥

पो काविड़िजी रामु छिठाई ।
रूपु भयानकु प्रघटु कयाई ॥
सीता डप में लछिमणु आयो ।
राम इशारे सां समुझायो ॥

दोहो— लछिमण पूरे जोश सां
नकु कन बि कया धार ।
रावण खे उनजे हथां
ज्रणु त कई ललकार ॥

खूनु वहे थो ईअं लग्गे थी ।
पर्वत मां रत धार वहे थी ॥
खर दूषण वटि रड़ंदे आई ।
लानत तुंहिंजे बल खे भाई ॥

शूर्पणखां उन खे समुझायो ।
पो हुन दैतनि झुण्डु सझायो ॥
डुकनि इएं राकास घणा ई ।
ज्रणु जबलनि खे पर सुरमाई ॥

بُدُّ سُنْدَرِي مان شيوكُ آهيان
پَرَوَسِ كِئِن سَكُ تَنْهِنجُو چاهيان
پَرِپُ كَوَسَلِپُور راءُ سَگهارو
جو به كَرِي خُودِ آ وَسِ وارو

رامر طرفِ جَهَتِ واپسِ آئي
پَرِپُ لَچَمَنُ وَتِ ئِي پَهُچائِي
لَکَنُ چِيو سو ئِي اپنائِي
جو پَرِنُ تُوڑِي شَرْمُ وِجائِي

پو کاوڑجي رامُ دِنائين
رُوبُ پِيانکُ پَرگَهَتُ کِيائين
سِيتا دَبُ مِ لَچَمَنُ آيو
رامر اِشاري سان سَمُجهايو

دوهو— لَچَمَنُ پُوري جُوشِ سان
نَکُ کَنُ به کِيا دَارُ
راوَنُ کِي اُن جِي هَتان
جُئُ تِه کَئِي لَلکارُ

خُونُ وَهِي تُو اِيئِن لَگِي تِي
پَرِبَتِ مان رَتِ دَارُ وَهِي تِي
کَرِ دُوشَنُ وَتِ رَزَندي آئي
لَعنَتُ تَنْهِنجِي بَلِ کِي پِائِي

شُورِپُٹِکا اُن کِي سَمُجهايو
پو هُن دِيئِن جَهَندُ سَدايو
دُکَنِ اِيئِن راکاس گَهَٹا ئِي
جُئُ جَبَلِنِ کِي پَرِ سُرْمائِي

के त चवनि जिंदह पकिड़ायो ।
या मारे ई नारि छिनायो ॥
उभ मंडल में धुधिड़ि समाई ।
राम लखन खे रिथ समुझाई ॥

कِي تہ چُونِ زَنده پِکڑايو
يا ماري ئِي نَارِ چِنايو
اُپ مَنَدَلِ مِ دُذِّزِ سَمَائِي
رَامِ لَکَنَ کِي رِثِ سَمُجھائِي

सीता सां वजु जबल गुफ़ाऊं ।
दैत भयानकु टोलियूं आयूं ॥
लछिमणु सीता साणु वजे थो ।
साणु धनुषु ऐं ब्राण खणे थो ॥

سیتا سان وَجُ جَبَلِ غُفَاؤُنِ
دَیْتِ بَیَانِکُ تُولِیُونِ آیُونِ
لِچِمَنُ سِیتا سَانُ وَجِی تُو
سَانُ دَنُشُ ۽ بَانُ کَنُی تُو

राम छिटो दलु दुश्मन आयो ।
खिलंदे भारी धनुषु चढ़ायो ॥
राकासनि खे ईअं छिसे थो ।
ज्रणु हाथियुनि खे शेरु तके थो ॥

رَامِ دَنُو دَلُ دُشْمَنِ آیُو
کَلِنْدِی پَارِی دَنُشُ چَرَّھايو
رَاکاسَنِ کِي اِیْنِ دَسِی تُو
جَنُ ھَاتِیْنِ کِي شِیرُ تَکِی تُو

दुश्मन सेना चुपि ई आहे ।
ब्राण चुटण जी ताकत नाहे ॥
खर दूषण में अजबु समायो ।
अहिड़ो सुंदरु छिसणि न आयो ॥

دُشْمَنِ سِینا چُپِ ئِي آھي
بَانُ چُتَنُ جِي طاقَتِ ناھي
کَرْدُوشَنُ مِ عَجَبُ سَمايو
اَھِزُو سُنْدَرُ دِسَنُ نِ آيو

हिन बदसूरत भेणु कई आ ।
पो बि न मारण लाइकु ही आ ॥
चओ वजी ड़े नारि वधाए ।
मोटनि घर ड़े जानि बचाए ॥

ھِنِ بَدصُورَتِ پِیْنُ کَئِي آ
پو بہ نہ مارَنُ لائِقُ ھِي آ
چَئُو وَجِی دِی نَارِ وَدَائِي
مَوْتَنِ گَھَرُ دِی جَانِ بَچَائِي

ही तजवीज़ बि खेसि बुधाए ।
दूत वठी अचु उतरु वराए ॥
ख़बर अची थो दूतु बुधाए ।
राम वराणियो आ मुश्कार ॥

ھِي تَجْوِيزِ بہ کِيسِ بُدَائِي
دُوتُ وَنِی اُچُ اُتَرُ وَرَائِي
خَبَرُ اَچِی تُو دُوتُ بُدَائِي
رَامِ وَرَائِيو آ مُشکائِي

आहियूं नर पर दैतनि नासी ।
मुनि रख्यक ऐं दुष्ट विनासी ॥
मोट कयो सभु जे बलु नाहे ।
कोन वजां मां पुठियां काहे ॥

आहियूं नर पर दैतनि नासी ।
मुनि रख्यक ऐं दुष्ट विनासी ॥
मोट कयो सभु जे बलु नाहे ।
कोन वजां मां पुठियां काहे ॥

जंगि करण में छलु चतुराई ।
दुष्ट दया आ दुर्बलताई ॥
दूतनि पहुची तुरु बुधायो ।
खर दूषण जो जिगरु जलायो ॥

जंगि करण में छलु चतुराई ।
दुष्ट दया आ दुर्बलताई ॥
दूतनि पहुची तुरु बुधायो ।
खर दूषण जो जिगरु जलायो ॥

दोहो— पो राकास डुकण लगा
रघुवर बल जी ज्ञाण ।
वसण लगा श्री राम ते
अस्त्र शस्त्र ऐं बाण ॥

दोहो— पो राकास डुकण लगा
रघुवर बल जी ज्ञाण ।
वसण लगा श्री राम ते
अस्त्र शस्त्र ऐं बाण ॥

छंद— हलनि था तीर अपार ।
जुणु नांगनि फूकार ॥
जंगि में क्रुधु श्री रामु ।
तीर हलाया तमामु ॥

छंद— हलनि था तीर अपार ।
जुणु नांगनि फूकार ॥
जंगि में क्रुधु श्री रामु ।
तीर हलाया तमामु ॥

छंद— दुश्मन जी आ ज्ञाण ।
राम चढ़ाया बाण ॥
तीर अचनि आकास ।
कटिजनि था राकास ॥

छंद— दुश्मन जी आ ज्ञाण ।
राम चढ़ाया बाण ॥
तीर अचनि आकास ।
कटिजनि था राकास ॥

खर दूषण ऐं त्रिशिरा आया ।
तरह तरह हथियार हलाया ॥
राम तर्फि सभु वधंदा आया ।
पल में सभई राम मिटाया ॥

खर दूषण ऐं त्रिशिरा आया ।
तरह तरह हथियार हलाया ॥
राम तर्फि सभु वधंदा आया ।
पल में सभई राम मिटाया ॥

राम वटां जे तीर अचनि था ।
 ड़िसी ड़िसी सभु दैत भज्जनि था ॥
 खर दूषण खे क्रोधु अचे थो ।
 भाउ टियों त्रिशिरा बि तपे थो ॥

रामर वतान जे तीर अचनि था ।
 ड़िसी ड़िसी सभु दैत भज्जनि था ॥
 खर दूषण खे क्रोधु अचे थो ।
 भाउ टियों त्रिशिरा बि तपे थो ॥

ड़िननि हिदायत भज्जंदो जो ई ।
 हथनि असां जे मरंदो सो ई ॥
 दैत वरी ड़प खां मोटनि था ।
 वरी राम ते हमिलो कनि था ॥

ड़िननि हिदायत भज्जंदो जो ई ।
 हथनि असां जे मरंदो सो ई ॥
 दैत वरी ड़प खां मोटनि था ।
 वरी राम ते हमिलो कनि था ॥

देव ड़िज्जनि था रामु अकेलो ।
 हुति दैतनि जो आहे मेलो ॥
 राम रची पो अहिड़ी माया ।
 सभ में रघुवर रूप समाया ॥

देव ड़िज्जनि था रामु अकेलो ।
 हुति दैतनि जो आहे मेलो ॥
 राम रची पो अहिड़ी माया ।
 सभ में रघुवर रूप समाया ॥

राम ड़िसणि हर मुख ते आया ।
 हिक ब्रिए ते पिए तीर हलाया ॥
 पाण में विढंदा ऐं मरंदा विया ।
 देव बि ग्राए जसु हलंदा विया ॥

राम ड़िसणि हर मुख ते आया ।
 हिक ब्रिए ते पिए तीर हलाया ॥
 पाण में विढंदा ऐं मरंदा विया ।
 देव बि ग्राए जसु हलंदा विया ॥

दुश्मन जी युधि रामु खटे थो ।
 देव मुनी जो ड़पु बि लहे थो ॥
 लछिमणु सीता सां गड्डु आयो ।
 चरन लगो प्रभु जो जसु ग्रायो ॥

दुश्मन जी युधि रामु खटे थो ।
 देव मुनी जो ड़पु बि लहे थो ॥
 लछिमणु सीता सां गड्डु आयो ।
 चरन लगो प्रभु जो जसु ग्रायो ॥

शूर्पणखा रावणु भड़िकायो ।
 पंहिंजी गति जो हालु बुधायो ॥
 लफ़ज़ चयाई कावड़ि भारी ।
 तो त असां जी सुधि बि विसारी ॥

शूर्पणखा रावणु भड़िकायो ।
 पंहिंजी गति जो हालु बुधायो ॥
 लफ़ज़ चयाई कावड़ि भारी ।
 तो त असां जी सुधि बि विसारी ॥

दोहो— मंझि सभा व्याकुलु बणी
रोए कढंदे पार ।
तुंहिजे हूंदे कोन आ
मुंहिजे गति जी सार ॥

बुधंदे हरिको तपिजी आयो ।
खेसि उथारे पिए समुझायो ॥
रावण पुछियो चउ थियो छाहे ।
कंहिं कन ऐं नकु कपियो आहे ॥

अवध राउ दशरथ जो ज्रायो ।
बणिजि शिकारी बन में आयो ॥
समुझां थी उन जे मन छाहे ।
दैतनि बिन भुंइ करणु त चाहे ॥

ताकतवर ही ब्रेई भ्राता ।
दैत मरनि था मुनि सुख पाता ॥
हिकु त रामु आ सूहं भंडारी ।
तंहिं सां गड्डु हिक सुंदरु नारी ॥

ईअं विधाता नारि संवारी ।
सौ करोड़ रति उन तां वारी ॥
कन नकु उनजे भाउ कटियो आ ।
तंज हणी पो हुननि खिलियो आ ॥

खर दूषण ऐं त्रिशिरा आया ।
साणु जंगि लइ वीर घुराया ॥
राम उन्हनि खे मारियो आहे ।
रावण धीरजु धारियो नाहे ॥

दोहो— मَنَجِه سِيا وِياكُلُ بَٹِي
रोठी कइन्दी पार
तुंहेन्जि हुन्दी कुन् आ
मुंहेन्जि गत जी सार

बुन्दी हेरुको तपिजी आयो
केसि अठारी पेन् सिंजहायो
राउं पुंजियो चं तियो चाहे
कने कं ॥ नकु कपियो आहे

अवध राउ दशरत जो ज्रायो
बणिजि शिकारी बन में आयो
समुझां थी उन जे मन छाहे
दैतनि बिन भुंइ करणु त चाहे

ताकतवर ही ब्रेई भ्राता
दैत मरनि था मुनि सुख पाता
हिकु त रामु आ सूहं भंडारी
तंहिं सां गड्डु हिक सुंदरु नारी

ईअं विधाता नारि संवारी
सौ करोड़ रति उन तां वारी
कन नकु उनजे भाउ कटियो आ
तंज हणी पो हुननि खिलियो आ

खर दूषण ऐं त्रिशिरा आया
साणु जंगि लइ वीर घुराया
राम उन्हनि खे मारियो आहे
रावण धीरजु धारियो नाहे

देव दुष्ट में ताकत छाहे ।
मुंहिंजे दास बराबर नाहे ॥
खर दूषणु मूं जिअं ब्रल दाता ।
मारे सघंदो सिर्फु विधाता ॥

रावणु मन में निश्चो ठाहे ।
जे अवतारी भगवनु आहे ॥
पो त विढण लइ मां हटु धारियां ।
ब्राण प्रभूअ भव सागरु तारियां ॥

जे शहजादो मानवु आहे ।
पो युधि जीतणु मुशिकल नाहे ॥
उन खे मारणु सवलो आहे ।
नारी आणणु अवलो नाहे ॥

पो मारिच वटि रावणु आयो ।
उनखे पूरो हालु बुधायो ॥
कपट हरणु तोखे बणिणो आ ।
सुंदरु नारी खे खणिणो आ ॥

मारिच उन खे राइ बुधाई ।
वेरु करण में नाहि भलाई ॥
ही साधारणु मानवु नाहे ।
को अवतारी भगवनु आहे ॥

रावणु कावड़ि में भरिजे थो ।
घटि वधि वचननि सां बि गजे थो ॥
मूर्ख मूंखे थो समुझाई ।
मूंखां वधि आ केरु चयाई ॥

दियो दुश्त में पातत चाहे ।
मुंहेन्जि दास बराबर नाहे ।
कर दुश्तुं मों जेत्तुं बलदाता ।
मारी सगहनदो सरु वडाना ॥

रावणु मन में निश्चो नाहे ।
जे अवतारी भगवनु आहे ॥
पो त विढण लइ मां हटु धारियां ।
ब्राण प्रभूअ भव सागरु तारियां ॥

जे शहजादो मानवु आहे ।
पो युधि जीतणु मुशिकल नाहे ॥
उन खे मारणु सवलो आहे ।
नारी आणणु अवलो नाहे ॥

पो मारिच वटि रावणु आयो ।
उनखे पूरो हालु बुधायो ॥
कपट हरणु तोखे बणिणो आ ।
सुंदरु नारी खे खणिणो आ ॥

मारिच उन खे राइ बुधाई ।
वेरु करण में नाहि भलाई ॥
ही साधारणु मानवु नाहे ।
को अवतारी भगवनु आहे ॥

रावणु कावड़ि में भरिजे थो ।
घटि वधि वचननि सां बि गजे थो ॥
मूर्ख मूंखे थो समुझाई ।
मूंखां वधि आ केरु चयाई ॥

मारिच सोचियो कोन मर्जीदो |
हरणु न ठहंदुसि ही मारींदो ||
पो खुदि खे इअं थो समुझाए |
राम हथां ई मरणु जुगाए ||

मारिच सोचियो कोन मर्जिन्दो
हरणु न ठहंदुसि ही मारिन्दो
पो खुदि खे इअं थो समुझाए
राम हथान ई मरणु जुगाए

मारिचु बेहदि परसनु आहे |
रघुवर जो थो दर्शनु चाहे ||
बाणु हणी मूखे मारींदो |
शरण लगे खे मोखु बि डींदो ||

मारिचु बेहदि परसनु आहे
रघुवर जो थो दर्शनु चाहे
बाणु हणी मूखे मारींदो
शरण लगे खे मोखु बि डींदो

उन बन भरिसां रावणु आयो |
हरण रूपु मारीच बणायो ||
अजबु लगे थो वर्ननु नाहे |
मोतियुनि सां तनु सोनो आहे ||

उन बन भरिसां रावणु आयो
हरण रूपु मारीच बणायो
अजबु लगे थो वर्ननु नाहे
मोतियुनि सां तनु सोनो आहे

सीता सुंदरु हरणु छिठो आ |
पो रघुवर खे अर्जु कयो आ ||
हिन त हरण जी सूंहं निराली |
पकिड़े छियो ओ जगु जा वाली ||

सीता सुंदरु हरणु छिठो आ
पो रघुवर खे अर्जु कयो आ
हिन त हरण जी सूंहं निराली
पकिड़े छियो ओ जगु जा वाली

राम चयो पो सीता प्यारी |
माया रचिणी आहे न्यारी ||
राक्षस मारियां जेसीताई |
रहिजि अग्नि में तेसीताई ||

राम चयो पो सीता प्यारी
माया रचिणी आहे न्यारी
राक्षस मारियां जेसीताई
रहिजि अग्नि में तेसीताई

हरणु छिसी प्रभु कमरि कशियाई |
बाणु धनुष ते पिणि चाढ़ियाई ||
गाल्हि लखन खे प्रभु समुझाई |
बन में आहिनि दैत घणा ई ||

हरणु छिसी प्रभु कमरि कशियाई
बाणु धनुष ते पिणि चाढ़ियाई
गाल्हि लखन खे प्रभु समुझाई
बन में आहिनि दैत घणा ई

प्रघट्टु लिकणु इअं कपट्टु करे थो ।
 प्रभु खे वठंदे दूरि वजे थो ॥
 राम तकींदे तीरु बि मारियो ।
 धरतीअ पियो ऐं ज़ोर पुकारियो ॥

पहिरीं लछिमणु नांउ पुकारियो ।
 पो मन में श्रीरामु उचारियो ॥
 मरण महिल तनु प्रघट्टु कयाई ।
 राम नामु सिक साणु चयाई ॥

उनजे मन में प्रेमु ड़िठो आ ।
 राम बि उनखे मोखु ड़िनो आ ॥
 देवनि खुशि थी फूल वसाया ।
 वर वरि रघुवर जा गुण ग़ाया ॥

मारिचु मारे रामु हलियो आ ।
 तीर खंयां ऐं धनुषु झलियो आ ॥
 सीता रड़ि सां सड्डु बि बुधो आ ।
 डिज़ी लखन खे ईअं चयो आ ॥

वजु संकट में तुंहिंजो भ्राता ।
 लखन चयो खिल में बुधु माता ॥
 प्रभु जे चाहे परलइ थींदी ।
 तंहिं ते किअं का आफ़त ईंदी ॥

सीता भाषा कड़कु चई आ ।
 लखन दुखी थी ग़ालिह मजी आ ॥
 देव जपे हुन लीक लग़ाई ।
 पहुतो उति जिति हो रघुराई ॥

परग़हूँ लक़्णुँ अत्तुँ कप़्ठुँ करिँ थो
 प्रभुँ खे वठ़्णुँ दूरि वजे थो
 राम तकिँणुँ दे तीरु बि मारियो
 धरतीअ पियो ऐं ज़ोर पुकारियो

पहरीं लछिमणुँ नांउ पुकारियो ।
 पो मन में श्रीरामु उचारियो ॥
 मरण महिल तनु प्रघट्टु कयाई ।
 राम नामु सिक साणु चयाई ॥

अनजे मन में प्रेमु ड़िठो आ ।
 राम बि उनखे मोखु ड़िनो आ ॥
 देवनि खुशि थी फूल वसाया ।
 वर वरि रघुवर जा गुण ग़ाया ॥

मारिचु मारे रामु हलियो आ ।
 तीर खंयां ऐं धनुषु झलियो आ ॥
 सीता रड़ि सां सड्डु बि बुधो आ ।
 डिज़ी लखन खे ईअं चयो आ ॥

वजु संकट में तुंहिंजो भ्राता ।
 लखन चयो खिल में बुधु माता ॥
 प्रभु जे चाहे परलइ थींदी ।
 तंहिं ते किअं का आफ़त ईंदी ॥

सीता भाषा कड़कु चई आ ।
 लखन दुखी थी ग़ालिह मजी आ ॥
 देव जपे हुन लीक लग़ाई ।
 पहुतो उति जिति हो रघुराई ॥

रावणु उति सुनसानु छिसे थो ।
सन्यासी जो वेसु धरे थो ॥
जंहिंजे डप खां देव डुकनि था ।
सो रावणु जिअं चोर लिक्नि था ॥

घणनि कथा जो सारु बुधायो ।
राजनीति डपु प्रेमु जतायो ॥
लीक टिपण लइ ज़ोर बुधार्ई ।
सीता खे मजबूरु कयार्ई ॥

कावड़ि में पो रावण आयो ।
पंहिंजो असुली रूपु पसायो ॥
जिअं हुन पंहिंजो नांउ बुधायो ।
सीता जे मन में डपु आयो ॥

पो सीता आ धीरजु धारियो ।
मन में रघुवर नांउ उचारियो ॥
रावण खे हुन आ धमकायो ।
बीहु इझो ई रघुवरु आयो ॥

रावण सीता खे डेज्जारियो ।
ज़ोरीअ पकिड़े रथ वेहारियो ॥
बेसबुरो उभ ड़ाहुं वत्रे थो ।
रथु काहिण में खूबु डिज्जे थो ॥

सीता रोए ओ रघुरार्ई ।
नाथ दया कंहिं ड़ोह भुलार्ई ॥
ओ रघुवर ओ अंतर्जामी ।
सूर्य कमल ओ रघुकुल स्वामी ॥

रावुनु अत सुंसान ड़िसे थो ।
सुन्यासी जो वेसु धरे थो ॥
जन्हिंजे डप खां देव ड़ुकनि था ।
सो रावुनु जिअं चोर लिक्नि था ॥

गहन्न कथा जो सारु बुधायो ।
राजनीति डपु प्रेमु जतायो ॥
लीक टिपण लइ ज़ोर बुधार्ई ।
सीता खे मजबूरु कयार्ई ॥

कावड़ि में पो रावण आयो ।
पंहिंजो असुली रूपु पसायो ॥
जिअं हुन पंहिंजो नांउ बुधायो ।
सीता जे मन में डपु आयो ॥

पो सीता आ धीरजु धारियो ।
मन में रघुवर नांउ उचारियो ॥
रावण खे हुन आ धमकायो ।
बीहु इझो ई रघुवरु आयो ॥

रावण सीता खे डेज्जारियो ।
ज़ोरीअ पकिड़े रथ वेहारियो ॥
बेसबुरो उभ ड़ाहुं वत्रे थो ।
रथु काहिण में खूबु डिज्जे थो ॥

सीता रोए ओ रघुरार्ई ।
नाथ दया कंहिं ड़ोह भुलार्ई ॥
ओ रघुवर ओ अंतर्जामी ।
सूर्य कमल ओ रघुकुल स्वामी ॥

लछिमण तुंहिंजो डोहु त नाहे ।
 क्रोधु कयो फलु पातो आहे ॥
 दुख में रडं दे दाहं करे थी ।
 हाणि प्रभूअ जी महिर परे थी ॥

दाहं जटायू दुख जी ज्ञाती ।
 रघुवर जी आ नारि सुजाती ॥
 नीच दैत ई आहि भजाई ।
 जिअं मलेछ हथि कपिला आई ॥

पो त जटायू ईअं उडे थो ।
 खिंविणि मिसिल हू तेजु डुके थो ॥
 सीता पुटिड़ी को डपु नाहे ।
 हिन त दैत खे मरिणो आहे ॥

दुष्ट अडे छो कोन बिहीं थो ।
 पापी मूखे न सुजाणीं थो ॥
 जिअं यम वांगुरु अचणु डिठाई ।
 पो रावण इअं सोच कयाई ॥

हि मैनाक या गरुडु त नाहे ।
 पर बल मुंहिंजे वाकुफु आहे ॥
 ही त जटायू आ छा थींदो ।
 मुंहिंजे हथ में प्राण छडींदो ॥

पखीराज खे क्रोध तपायो ।
 बुधु रावण तूं मुंहिंजो रायो ॥
 छडि सीता खे वजु घरि मोटी ।
 न त भोगींदे करिणी खोटी ॥

لِجَمَّئِ تَنْهَنجُو دَوُهْ تَ نَاهِي
 كَرُوْدُ كَيُو قُلُّ پَاتُو آهي
 دُكُ مِر رَزُنْدِي دَانَهَن كَرِي تِي
 هَانُ پَرِيُوءُ جِي مَهَرِ پَرِي تِي

دَانَهَن جَتَايُو دُكُ جِي جَاتِي
 رَگُهَوَرُ جِي آ نَارِ سُجَاتِي
 نِيچَ دِيَتِ تِي آهِ پِجَاتِي
 جِئَنُ مَلِيچَ هَتِ كِپَلَا آئِي

پُو تَ جَتَايُو اِيئَن اُڏِي تُو
 كِنُوڻُ مِثَلُ هُو تِيَزُ دُكِي تُو
 سِيَتَا پُتَرِي كُو دِپُ نَاهِي
 هِنُ تَ دِيَتِ كِي مَرِئُو آهي

دُشَتَ اَڙِي چُو كُوَنَ بِيهِنِ تُو
 پَپِي مُونَكِي نَ سُجَاتِيَن تُو
 جِئَنُ يَمَرُ وَاَنگَرُ اچُنُ دِنَائِيَن
 پُو رَاوَنُ اِنَن سُوچَ كِيَائِيَن

هَ مِيَنَاكُ يَا گَرُزُ تَ نَاهِي
 پَرِ بَلُ مُنَهِنجِي وَاَقْفُ آهي
 هِي تَ جَتَايُو آ چَا تِيَندُو
 مُنَهِنجِي هَتُ مِر پَرَانُ چِڏِيَندُو

پَکِيَرَاچَ کِي کَرُوْدُ تَپَايُو
 ڀُڏُ رَاوَنُ تُونُ مُنَهِنجُو رَايُو
 چِڏِ سِيَتَا کِي وِچُ گَهَرِ مَوْتِي
 نَ تَ پُوگِيَندي کَرِڻِي کَوْتِي

पहुतो रावण वटि ललकारे ।
जख्म कयाई चुहिंबूं मारे ॥
जंगि बिन्ही में आहे जारी ।
हमलो कनि हिक ब्रिए ते भारी ॥

रावण खे पो कावड़ि आई ।
हुन तलवार बि तेजु हलाई ॥
पर कतिरियाई बेवसि थी पियो ॥
पो त जटायू हेठि किरी पियो

सीता सां पो रथ खे काहे ।
हलियो उबहिरो घटि डपु नाहे ॥
सीता बेवसि थी सुडिके थी ।
हरणि शिकारीअ हथि फथिके थी ॥

बांदर पर्वत डांहुं डिसे थी ।
वस्त्रु खणी तिनि डे उछिले थी ॥
रावणु सीता खणी वजे थो ।
बन अशोक में खेसि रखे थो ॥

होडे रघुवर लखनु डिठो आ ।
मन में डाढो सोचु कयो आ ॥
त्यागि अकेली जनक दुलारी ।
लछिमण तो आ आग्या टारी ॥

हिति राकासनि झुण्डु बि आहे ।
शायद सीता आश्रम नाहे ॥
लखनु ब्रधी हथ अर्जु करे थो ।
नाथ न मुंहिंजो डोहु चवे थो ॥

पहुतो रावण वटि ललकारे ।
जख्म कयाई चुहिंबूं मारे ॥
जंगि बिन्ही में आहे जारी ।
हमलो कनि हिक ब्रिए ते भारी ॥

रावणु की पो कावड़ि आई ।
हुन तलवार बि तेजु हलाई ॥
पर कतिरियाई बेवसि थी पियो ॥
पो त जटायू हेठि किरी पियो

सीता सां पो रथ खे काहे ।
हलियो उबहिरो घटि डपु नाहे ॥
सीता बेवसि थी सुडिके थी ।
हरणि शिकारीअ हथि फथिके थी ॥

बांदर पर्वत डांहुं डिसे थी ।
वस्त्रु खणी तिनि डे उछिले थी ॥
रावणु सीता खणी वजे थो ।
बन अशोक में खेसि रखे थो ॥

होडे रघुवर लखनु डिठो आ ।
मन में डाढो सोचु कयो आ ॥
त्यागि अकेली जनक दुलारी ।
लछिमण तो आ आग्या टारी ॥

हिति राकासनि झुण्डु बि आहे ।
शायद सीता आश्रम नाहे ॥
लखनु ब्रधी हथ अर्जु करे थो ।
नाथ न मुंहिंजो डोहु चवे थो ॥

भाउ सां गडिजी प्रभु उति आयो ।
पाण जिते हो वासु बणायो ॥
सीता आश्रम में न ड़िठाई ।
आम मनुष जिअं शोकु कयाई ॥

प्याँ सान गडिजी प्रपु अति आयो ।
पानुं जिते हो वासु बणायो ॥
सीता आश्रम में न ड़िठाई ।
आम मनुष जिअं शोकु कयाई ॥

सीता सीता रामु पुकारे ।
भाभी भाभी लखनु पुकारे ॥
हिति हुति गोल्हा में भटिकनि था ।
बन जे जीवनि खां बि पुछनि था ॥

सीता सीता रामु पुकारे ।
भाभी भाभी लखनु पुकारे ॥
हिति हुति गोल्हा में भटिकनि था ।
बन जे जीवनि खां बि पुछनि था ॥

राह जटायू ड़िसणि अचे थो ।
राम नाम जो जापु जपे थो ॥
पर कटिजण सां जख्मी आहे ।
रघुवरु उनजा दुख थो लाहे ॥

राह जटायू ड़िसणि अचे थो ।
राम नाम जो जापु जपे थो ॥
पर कटिजण सां जख्मी आहे ।
रघुवरु उनजा दुख थो लाहे ॥

पो त जटायू धीरजु धारे ।
चवण लगो हू वाकिओ सारे ॥
प्रभु रावण ही हालु कयो आ ।
खणंदे सीता खे बि भगो आ ॥

पो त जटायू धीरजु धारे ।
चवण लगो हू वाकिओ सारे ॥
प्रभु रावण ही हालु कयो आ ।
खणंदे सीता खे बि भगो आ ॥

ड़खिण दिशा ड़े रावणु वियो आ ।
सीता खे दुखु बेहदि थियो आ ॥
प्रभु दर्शन लइ रुकियो आहियां ।
हाणि न प्राण बि रोकणु चाहियां ॥

ड़खिण दिशा ड़े रावणु वियो आ ।
सीता खे दुखु बेहदि थियो आ ॥
प्रभु दर्शन लइ रुकियो आहियां ।
हाणि न प्राण बि रोकणु चाहियां ॥

हर हर रघुवर ड़ांहुं निहारे ।
नाथ चयो रखु प्राण संभारे ॥
हुन बि चयो प्रभु साम्हू आहे ।
हाणि त बी का आस बि नाहे ॥

हर हर रघुवर ड़ांहुं निहारे ।
नाथ चयो रखु प्राण संभारे ॥
हुन बि चयो प्रभु साम्हू आहे ।
हाणि त बी का आस बि नाहे ॥

पर हिक विनती दासु बणायो |
 मुंहिंजे दिलि में वासु बणायो ||
 जिनि जे मन में आहि सचाई |
 लाभु मिले थो करण भलाई ||

پَرِ هِڪَ وِنتِي داسُ بڻايو |
 مُنهنجي دل ۾ واسُ بڻايو ||
 جن جي من ۾ آهي سچائي |
 لاپُ ملي تو ڪرڻ پلائي ||

दोहो-अखंडु भगिती वरु घुरी
 पहुतो हू प्रभु धाम |
 क्रिया कर्मु उन जो कयो
 पंहिंजे हथ श्रीराम ||

دوهو- اکندُ پڳتي ورُ گھري
 پھتو هو پري دَام |
 ڪرياکرمُ ان جو ڪيو
 پنهنجي هت شري رام ||

निकिता गोलहन सीता बेई |
 झंगलु घाटो जीव बि केई ||
 दैत कबंध खे मारि किरायो |
 सिरापु लगणु हुन सारु बुधायो ||

نيڪتا گولهنُ سيتا بيئي |
 جهنگلُ گھاتو جيو بہ ڪيئي ||
 ديتُ ڪبندُ ڪي مارِ ڪرايو |
 سراپُ لڳڻُ هنُ سارُ بڻايو ||

दुरवासा हिकु सिरापु छिनो हो |
 प्रभु दर्शन सां पापु लथो सो ||
 राम चयो भुल माफु न आहे |
 जंहिं वटि ब्राह्मण आदरु नाहे ||

دُرواسا هڪُ سراپُ ڏنو هو |
 پريُ ڏرشنُ سان پاپُ لٿو سو ||
 رام چيو پلُ معافُ نہ آهي |
 جنهن وٽِ براهمنُ آڏرُ ناهي ||

गंधर्व असुली रूपु बि पातो |
 नीति धर्म जो ज्ञानु बि ज्ञातो ||
 राम चरन में सीसु निवायो |
 रागींदडु उभ पासे आयो ||

گنڌرو اَصلي رُوپُ بہ پاتو |
 نيتِ ڌرمُ جو گيانُ بہ ڄاتو ||
 رام چرنُ ۾ سيسُ نوايو |
 راڳيندڙُ اُپ پاسي آيو ||

अगिते बन ड़े पेर वधाया |
 पो शबरी जे आश्रम आया ||
 रामु पधारियो शबरीअ ज्ञातो |
 चवणु मुनीअ जो हुन सचु पातो ||

اگتي بنُ ڏي پيرُ وڌايا |
 پو شبري جي آشرمُ آيا ||
 رامُ پڌاريو شبريءَ ڄاتو |
 چوڻُ مٺيءَ جو هنُ سچُ پاتو ||

वचनु न मुख में प्रेमु समाए ।
हर हर चरननि सीसु निवाए ॥
आदर सां जलु चरननि धारियो ।
सुहिणे आसण ते वेहारियो ॥

وچنُ نہ مُک ۾ پریمُ سَمَائِي
هَرَهَرُ چَرَنَنُ سِيسُ نِوَائِي
آدَرُ سانِ جَلُ چَرَنَنُ دَارِيو
سُهِيئِي آسَنُ تِي ويهاريو

दोहो – खाइण लइ मेवो मिठो
शबरीअ आंदो आहि ।
रघुवरु खाए प्रेम सां
को ई भेदु बि नाहि ॥

दोहो- کائِنُ لءِ ميوو مَنو
شَبْرِيءُ آندو آه
رَگھورُ کائي پریمُ سان
کو ئي پيڏُ به ناه

मां घटि अकुली शबरी आहियां ।
नाथ अह्हां खे किअं साराहियां ॥
जाति बि मुंहिंजी नीची आहे ।
खिजिमत करणु बि ईदी नाहे ॥

مان گهتِ عَقْلِي شَبْرِي آهيان
ناثِ اوهانِ کي کئنُ ساراهيان
ذاتِ به مُنهنجِي نِچِي آهي
خِذِمَتُ کَرُنُ به ايندي ناهي

राम चयो मां जाति न जाणां ।
धन ऐं बल खे कोन सुजाणां ॥
सभु कुञ्जु हूंदे भगिती नाहे ।
सो बिन पाणी बादलु आहे ॥

रामُ चيو मानِ ذاتِ न ज्ञान
दं ६ बल क्ये कुन सुज्ञान
सभु कुञ्जु हुन्दि भगिती नاهि
सो बिन पाणी बादलु आهي

तो में भगिती जो रसु आहे ।
प्रीति बि तुंहिंजी का घटि नाहे ॥
हाणि बुधाइजि का सुधि आहे ।
सीता जी का खबर त नाहे ॥

तो ۾ भगिती जो रसु आهي
प्रीति به तुन्हजि का गेह नاهि
हाणि बुधाइजि का सुधि आهي
सिता जि का खबर ते नاهि?

शबरी प्रभु जे चरननि आई ।
उनखे पूरी गाल्हि बुधाई ॥
पंपा ढंढ ते वजु रघुराई ।
थींदव सुग्रीव साणु सणाई ॥

शَبْرِي प्रभु ज्ये चरननि आइ
अनखे पूरी गाल्हि बुधाइ
पंपा ढंढ ते वजु रघुराइ
थींदव सुग्रीव साणु सणाइ

मदद कंदो हू जेका चाहियो ।
 नाथ अव्हां खुदि ज्ञाणूं आहियो ॥
 शबरीअ जो पिणि भागु खुलियो आ ।
 दर्शन सां ई मोखु मिलियो आ ॥

(अरण्य काण्ड पूरो थियो)

مَدَدَ كَندو هُوَ جِڪا چاهيو
 نَاثَ اَوھان خود جَانُون آھيو
 شَبْرِيءَ جو پڻ پاڳُ کُليو آ
 دَرشَن سان ئي موکُ مليو آ

(अरुथि कान्द पुरो थियो)

किष्किंधा काण्ड

(کِشکِنْدَا کَانِد)

रघुवर अग्रिते कदमु वधायो ।
रिष्यमूक भरि पर्वत आयो ॥
उति सुग्रीव जो ड़ेरो आहे ।
गड्डु मंत्रियुनि जो घेरो आहे ॥

رڱهور اڳتي قَدَمُ وڌايو
رشيْموڪ پير پربت آيو
اُت سگريو جو ڏيرو آهي
گڏُ منترين جو گهيرو آهي

सुग्रीव ब्र ज़णा अचणु छिठो आ ।
हनूमान खे ईअं चयो आ ॥
वज्रु उति ब्राह्मण वेसु बणाए ।
मोटु समूरी ख़बर लगाए ॥

سگريو به جئا اچن ڏنو آ
هنومان ڪي ايئن چيو آ
وَج اُت براهمن ويس بڻائي
موتُ سموري خبر لڳائي

सुग्रीव जे मन में डपु आयो ।
ब़ालीअ तिनि खे आ पहुचायो ॥
जे ब़ालीअ जा ही ब़लशाली ।
तुर्त कयां मां पर्वतु ख़ाली ॥

سگريو جي من ۾ ڊپُ آيو
باليءَ تن ڪي آ پهچايو
جي باليءَ جا هي بلشالي
تُرُت ڪيان مان پربتُ خالي

हनुमतु ब्राह्मणु बणिजी आयो ।
भेदु वठण लइ सीसु निवायो ॥
केरु अब्हां खुदि वीर लग्गो था ।
खत्री रूप में झंगल घुमो था ॥

هنمتُ براهمنُ بڻجي آيو
بيدُ وڻن لءِ سيسُ نوايو
ڪيرُ اوهان خود ویر لڳو ٿا
ڪتري رُوبُ ۾ جهنگل گهمو ٿا

चरन नरमु भुंइ नाहि सणांगी ।
कदम कदम ते राह अणांगी ॥
कहिड़ी नगरी नाथ रहो था ।
छा लइ बन जा कष्ट सहो था ॥

چرن نرْمُ پڻءِ ناه سٿانگي
قَدَمُ قَدَمُ تي راه اٿانگي
ڪهڙي نگرِي ناٿ رهو ٿا
چا لءِ بن جا ڪشٽُ سهو ٿا

कोशल राजा दशरथ ज़ाया ।
वचन पिता जे बन में आया ॥
नांउ रामु ऐं लछिमणु भाई ।
सीता नारी गड्डु हुई आई ॥

ڪوشلُ راجا دشرٿُ چايا
وچن پتا جي بن ۾ آيا
نائُ رامُ ۽ لچمنُ پائي
سيتا ناري گڏُ هئي آئي

मुंहिंजी पत्नी दैत भज्राई |
 गोलहण निकिता आहियूं सा ई ||
 तारुफु खुदि जो आहि बुधायो |
 ब्राह्मण पंहिंजी ज्ञाण करायो ||

مُنهنجي پتني ديت پڄائي
 گولهن نڪتا آهيون سا ئي
 تعارف خود جو آھ ٻڌايو
 براهمن پنهنجي ڄاڻ ڪرايو

हनुमतु बेहदि गदिगदि आहे |
 कुझु बि चवण जी हालति नाहे ||
 रूपु निहारे वेसु डिसे थो |
 राम चरन में सीसु धरे थो ||

هنمت بي حد گدگد آهي
 ڪجهه به چوڻ جي حالت ناهي
 روپ نهاري ويس ڏسي ٿو
 رام چرن ۾ سيس ڌري ٿو

बांदरु आहियां ग्यानु न आयो |
 मूं त पुछण जो फर्जु निभायो ||
 रघुवर माया सां अणजातो |
 तड्हिं त स्वामी कोन सुजातो ||

باندر آهيان گيان نه آيو
 مون ته پڇڻ جو فرض نپايو
 رگهور مايا سان اڻڄاتو
 تڏهن ته سوامي ڪونه سڃاتو

चरन लगो मन में घबिरायो |
 पंहिंजो असुली रूपु पसायो ||
 रघुवर खणंदे छातीअ लातो |
 हनुमत बेहदि सुखु आ पातो ||

چرن لڳو من ۾ گهرايو
 پنهنجو اصلي روپ پسايو
 رگهور ڪنڊي چاٽيءَ لائو
 هنمت بي حد سڪ آ پاتو

हुन इअं ज्ञातो प्रभु खुशि आहे |
 हाणि त मन में को दुखु नाहे ||
 नाथ जबल ते राउ असांजा |
 सुग्रीवु आहिनि दास अव्हांजा ||

هن ائن ڄاتو پرپ خوش آهي
 هاڻ ته من ۾ ڪو ڏک ناهي
 ناٿ جبل تي راءِ اسان جا
 سگريو آهن داس اوهان جا

तंहिंखे स्वामी सज्जणु बणायो |
 दीनु ज्ञाणि डप मुक्तु करायो ||
 सो सीता जी खोज करार |
 हिति हुति बांदर जाम भजाए ||

تنهن کي سوامي سڃڻ ٻڌايو
 دين ڄاڻ ڊپ مڪت ڪرايو
 سو سیتا جي ڪوڄ ڪرائي
 هت هت باندر ڄام پڄائي

हनूमान सभु कुञ्जु समुझायो ।
 राम लखन खे कुल्हनि चढायो ॥
 सुग्रीव जिअं ई रामु छिठो आ ।
 हुन त जनम खे सफलु मजो आ ॥

هُنُومانَ سَبھُ ڪُڄھُ سَمُجھايو
 رامَ لَڪنَ ڪي ڪُلھنِ چڙھايو
 سَگريو جِئَنَ تِي رامُ ڏٺو آ
 هُنَ تہ جنم ڪي سَقَلُ مَجو آ

सुग्रीव चरननि सीसु निवायो ।
 राम लखन गलि खेसि लग्गायो ॥
 सुग्रीवु सोचे थो छा थींदो ।
 प्रभु छा मूखे अपनाईंदो ॥

سَگريو چَرَنَنِ سِيسُ نِوايو
 رامَ لَڪنَ ڳلِ ڪيسَ لڳايو
 سَگريو سوچي ٿو ڇا ٿيندو
 پڙ ڇا مونڪي اپنائيندو

दोहो— हनुमत पो अग्रिते वधी
 कमु त कयो इन रीति ।
 शाहिदु अग्नी खे मजी
 जोड़ी पुख्ती प्रीति ॥

دوھو— ھنمَتَ پو اڳتي وڌي
 ڪمُ تہ ڪيو ان ريتِ
 شاھدُ اڳني ڪي مڇي
 جوڙي پُختي پريتِ

प्रीति जुड़ी कुञ्जु भेदु न आयो ।
 लछिमण प्रभु जो जसु दुहरायो ॥
 सुग्रीव नेणनि में जलु आयो ।
 सीता मिलंदी ज़ोर बुधायो ॥

پريتِ جُڙي ڪُڄھُ پيدُ نہ آيو
 لَچمَنَ پڙ ڇو جَسُ دُھرايو
 سَگريو نيئَنَ ۾ جَلُ آيو
 سِيتا مِلندي زورَ ٻُڏايو

साणु वजीरनि सां हिक भरे ।
 सोच कई थे वेही डेरे ॥
 उभ जे रस्ते छिसणि त आयो ।
 परवसि रुअंदे हुन बाडायो ॥

ساڻَ وِزيرَن سان هِڪَ پيري
 سوچَ ڪَئي ٿي ويهي ڏيري
 اُپَ جي رستي ڏسڻَ تہ آيو
 پروسَ رُئندي هُنَ ٻاڏايو

राम राम हे राम रड़े थी ।
 वस्त्रु फिटी हू हेठि करे थी ॥
 रामु तुरुत्तु सो वस्त्रु घुरे थो ।
 छातीअ लाए विरह झुरे थो ॥

رامَ رامَ هي رامَ رڙي ٿي
 وَسَترُ ڦِٽي هُو هيٺَ ڪري ٿي
 رامُ تَرُتُ سو وَسَترُ گُهري ٿو
 ڇاٽِيءَ لائي ورهَ جُهري ٿو

नाथ न दुख में सीता सारियो ।
 सोच छड़े प्रभु धीरजु धारियो ॥
 तरह तरह सां कोशिश थीं दी ।
 पक ई माता सीता ईं दी ॥

نَاثَ نَ دُخَ مَ سِیتَا سَارِیو
 سَوچَ چَڈِی پَرِی ڈِیرَجُ ڈَارِیو
 طَرَحَ طَرَحَ سَا نَ کَوَشِشَ تِیْنِدی
 پَکَ ئِی مَاتَا سِیتَا اِیْنِدی

दोहो— खुशि थी उनखां थो पुछे
 सुख सागरु रघुराइ ।
 पबत ते छोथो रहीं
 इन जो सबबु बुधाइ ॥

دوہو— خوش تھی اُن کاں تو پُچھی
 سُک ساگرُ رگھُراءِ
 پَرِیتَ تھی چو تو رَہین
 اِن جو سَببُ بُڈاءِ

बाली ऐं मां भाउर बेई
 प्रीति असां में गहरी पेई ॥
 मायावी हो मय जो ज्ञायो
 दैतु असां जी नगरी आयो ॥

بالی ۽ مان پائُرُ بیئی
 پریتِ اَسان مَرِ گھری بیئی
 مایاوی ہو مِیہ جو جیو
 دیتُ اَسان جی نگرِی آيو

राति वक्ति हुन आ ललकारियो
 बालीअ पंहिंजो बलु डेखारियो ॥
 दैत पुठियां जिअं बाली डोड़ियो
 भाउ पुठियां मूं पिणि रुखु मोड़ियो ॥

راتِ وَقتِ هُن آ لَلکارِیو
 بالِی۽ پَنهِنجُو بَلُ ڈِیکارِیو
 دیتُ پُنیان جِئَن بالِی ڈوڑِیو
 یاءُ پُنیان مون پِٹ رُخُ موڑِیو

जबल गुफ़ा में सो त हली वियो
 बाली मूंखे ईअं चई वियो ॥
 हिक पख ताई तूं डिसिजां पियो
 जे न अचां पो समुञ्जु मरी वियो ॥

جَبَلُ غُفا مَرِ سو تَ هَلِی وِیو
 بالِی مونکی اِیٹَن چَئی وِیو
 هِک پَک تائِن تُون ڈِیجان پِیو
 جی نَ اچان پو سَمجُھُ مَرِی وِیو

मूं त महीनो वाट निहारी
 निकिती रत जी धार बि भारी ॥
 शायदि बालीअ खे मारियो आ
 ईंदो मूं डे शकु धारियो आ ॥

مُون تَ مَہینو واٹ نِہاری
 نِکِتی رَتَ جی ڈارَ بہ پاری
 شایدِ بالِی۽ کی ماریو آ
 اِیْندو مون ڈِی شَکُ ڈاریو آ

मूं त गुफा ते भिक बि लग्गई ।
 राक्षस खां मूं जानि बचाई ॥
 पर ब्रालीअ हो राक्षसु मारियो ।
 रोक लग्गण ते हुन शकु धारियो ॥

مُون تہ غُفا تي پڪَ بہ لڳائي
 راکشَسَ کان مُونَ جانِ بچائي
 پرَ باليءَ هو راکشَسُ ماريو
 روڪَ لڳڻ تي هُنَ شڪُ ڌاريو

सुग्रीव जे मन खोटी समाई ।
 इन जे लइ ई भिक बि लग्गई ॥
 हुन में जागी लालच आहे ।
 राजु करणु थो सुग्रीवु चाहे ॥

سُگريو جِي مَنَ ڪوٽِ سَمائي
 ان جِي لاءِ ٿي پڪَ بہ لڳائي
 هُنَ ۾ جاڳي لالچِ آهي
 راڄُ ڪرڻُ تو سُگريوُ چاهي

हिति बि वजीरनि सोचियो आहे ।
 नगरीअ जो को राजा नाहे ॥
 रीति नीति जी गाल्हि कयाऊं ।
 जोरीअ मूखे राजु छिनाऊं ॥

هِتِ بہ وَزيرِنَ سوچيو آهي
 نگرِيءَ جو ڪو راجا ناھي
 ريتِ نيٽِ جِي ڳالھِ ڪيائون
 زوريءَ مونڪي راڄُ ڏنائون

मूं हो पंहिंजो फर्जु निभायो ।
 पर हुन मूते डोहु लग्गयो ॥
 जिअं ई ब्राली वापसि आयो ।
 छिसंदे मूखे क्रोधु वधायो ॥

مون هو پنهنجو فرض نپايو
 پرَ هُنَ مُونَ تي ڏوهَ لڳايو
 جڻن ٿي بالي واپس آيو
 ڏسندي مونڪي ڪروڙُ وڌايو

मूखे दुश्मन जिअं मारियाई ।
 हुन सभुकुझु ऐं जोइ खसियाई ॥
 हाणे उनखां ई त छिजां थो ।
 हिति हुति मां बेहालु फिरां थो ॥

مونڪي دُشمنَ جڻن ماريائين
 هُنَ سڀُ ڪُجهَ ۽ جوءُ ڪسيائين
 هاڻي اُنَ کان ٿي تہ ڊڄان ٿو
 هِتِ هِتِ مان بي حالَ ڦِران ٿو

हिते सिराप वसि ईदो नाहे ।
 तड्हिं बि मन डपु थींदो आहे ॥
 बुधंदे शेवक जूं प्रभु दाहूं ।
 फड़िकियूं उन जूं शाही ब्राहूं ॥

هتي سِراپِ وسِ ايندو ناھي
 تڏهن بہ مَنَ ڊپُ ٿيندو آهي
 بُڏندي شيوڪَ جونَ پرڀُ داھون
 ڦڙڪيون اُنَ جونَ شاھي پاھون

दोहो— ब्राली पक मरंदो उते
मुंहिंजे हिक ई ब्राण ।
ब्रह्मा शरण भली वजे
पो बि न बचंदसि प्राण ॥

दोहो— ٻالي پڪَ مَرندو اُتي
مُنهنجي هڪَ ئي ٻانُ
برهما شرڻُ ڀلي وڃي
پو به نه بچندسِ پراڻُ

दोस्तु दोस्त जे कमि ईदो आ ।
साथी दुख सुख जो थींदो आ ॥
पंहिंजे दुख खे घटि समुझे थो ।
हुन जे दुख खे वधि समुझे थो ॥

دوستُ دوستَ جي ڪمِ ايندو آ
ساٿي دُڪَ سُڪَ جو ٿيندو آ
پنهنجي دُڪَ کي گهٽِ سُمجهي ٿو
هُنَ جي دُڪَ کي وَڌِ سُمجهي ٿو

जेको चाहे करणु वडाई ।
परपुठि चाहे करणु बुराई ॥
जंहिंजे मन में कुपति समाई ।
दोस्त उन्हीअ खे छडणु चडाई ॥

جيڪو چاهي ڪرڻُ وَڌائي
پرپڻَ چاهي ڪرڻُ بُرائي
جنهن جي منَ ۾ ڪپتِ سمائي
دوستُ انهيءَ کي ڇڏڻُ چڱائي

ब्रालीअ जो बलु आहे शाही ।
ज्राण कराइणु सुग्रीव चाही ॥
भारी जोधा हार मजनि था ।
ब्राली डिसंदे या त भजनि था ॥

ٻاليءَ جو ٻلُ آهي شاهي
ڄاڻُ ڪرائڻُ سُگريو چاهي
پاري جوڌا هارَ مڃنَ ٿا
ٻالي ڏسندي يا تہ پڃنَ ٿا

दुन्दुभि नाले दैतु वडो हो ।
ब्राली सां युधि करण लगो हो ॥
सो राकासु बि ब्रालीअ मारियो ।
ढेरु हडियुनि जो सो डेखारियो ॥

دُنڊپِ نالي ديتُ وَڏو هو
ٻالي سان يڏِ ڪرڻُ لڳو هو
سو راکاسُ به ٻاليءَ ماريو
ڏيرُ هڏينَ جو سو ڏيڪاريو

ढेरु न को ई सघंदो डाहे ।
रघुवर पल में डाहियो आहे ॥
खजियुनि जा ही सत वण आहिनि ।
हिक भेरे में डहिणा आहिनि ॥

ڏيرُ نه ڪو ئي سگهندو ڊاهي
رگهورَ پلَ ۾ ڊاهيو آهي
گجينَ جا هي ستَ وَڻَ آهن
هڪَ پيري ۾ ڊهڻا آهن

ही त करे कमु सघंदो जो ई ।
 बाली मारे सघंदो सो ई ॥
 रघुवर हिकु ई ब्राणु चढायो ।
 सतनि वणनि खे झटि केरायो ॥

هي ته ڪري ڪم سگهندو جو ئي
 ٻالي ماري سگهندو سو ئي
 رگهور هڪ ئي بان چڙهايو
 ستن وٽن کي جهٽ ڪيرايو

सुग्रीव प्रभु सां प्रीति वधाई ।
 बाली मरंदो उन पक आई ॥
 हर हर चरननि सीसु निवाए ।
 नाथु सुजाणे आनंद पाए ॥

سُگريو پڙي سان پريت وڌائي
 ٻالي مردو ان پڪ آئي
 هر هر چرنن سيس نوائي
 ناٿ سڃاڻي آند پائي

रघुवरु सुग्रीव जो संगी थियो ।
 साणु धनुषु ऐं ब्राण खणी वियो ॥
 सुग्रीवु बाली वटि पहुचे थो ।
 प्रभु जे बल ते ज़ोर गजे थो ॥

رگهور سُگريو جو سنگي ٿيو
 سان ڏنڻس ۽ بان گڻي ويو
 سُگريو ٻالي وٽ پهچي ٿو
 پڙي جي بل تي زور گجي ٿو

बालीअ खे थी कावड़ि भारी ।
 समुझाए थी तारा नारी ॥
 स्वामी जिनि सां सुग्रीवु आहे ।
 भाउ बिन्ही में घटि बलु नाहे ॥

ٻاليءَ کي ٿي ڪاوڙ پاري
 سمجھائي ٿي تارا ناري
 سوامي جن سان سُگريو آهي
 پيءُ ٻنهي ۾ گهٽ بل ناهي

कालु बि युधि में जीतिनि जे ई ।
 रामु लखनु पुट दशरथ से ई ॥
 बाली खे को असरु न आहे ।
 का बि गाल्हि हू बुधणु न चाहे ॥

ڪال به يڏي ۾ جيتن جي ئي
 رام لکن پٽ دشرت سي ئي
 ٻالي کي ڪو اثر نه آهي
 ڪا به ڳالهه هو ٻڌن نه چاهي

दोहो— बुधु डिजिणी बालीअ चयो
 समदर्सी आ रामु ।
 जे मूखे मारे छडे
 मिलंदो रुचो धामु ॥

دوھو— ٻڌ ڊڄي ٻاليءَ چيو
 سمدرسي آ رام
 جي مونکي ماري ڇڏي
 ملندو اوچو ڌام

ईअं चई वियो हू अभिमानी ।
सुग्रीव खे कखु ज्राणि अग्यानी ॥
युधि में बाली थो धमकाए ।
ठोके ठौंशा ज़ोर गजाए ॥

ایئن چئی ویو هو ايماني
سُگريو کي ڪڪُ جاڻ اگياني
يُڌِ ۾ ٻالي تو ڌمڪائي
نوڪي نونشا زور گجائي

सुग्रीवु वापसि थियो घबिराए ।
ठौंशे धकु ज़णु भिक टकराए ॥
मूं त चयो ई हो रघुराई ।
यमु आ मुंहिंजो नाहे भाई ॥

سُگريو واپس ٿيو گهبرائي
نونشي ڏڪُ جنُ پڪُ ٽڪرائي
مون تہ چيو ئي هو رگهراي
يَمُ آ مُنهنجو ناهي پائي

मिलियो अह्हां जो साथु बि नाहे ।
हालति मुंहिंजी नाजुकु आहे ॥
राम चयो छे मारियो नाहे ।
शिकिलि बिन्ही जी हिकु ई आहे ॥

مليو اوهان جو ساڻ بہ ناهي
حالت مُنهنجي نازڪُ آهي
رامُ چيو چو ماريو ناهي
شڪلِ ٻنهي جي هڪُ ئي آهي

सुग्रीव खे पो माला पाती ।
राम दया सां ताकत ज़ाती ॥
पो थी घणनी तरह लड़ाई ।
वण जे पुठियां हो रघुराई ॥

سُگريو کي پو مالا پاتي
رامُ ڏيا سان طاقت چاتي
پو ٿي گهڻي طرح لڙائي
وڻُ جي پٺيان هو رگهراي

दोहो— दाव घणा सुग्रीव कया
डप में हो त अधीरु ।
रघुवर बालीअ खे हंयों
तेजु चुटाए तीरु ॥

دوهو— داو گهڻا سُگريو ڪيا
ڊپُ ۾ هو تہ اڌيرُ
رگهڙوَر ٻاليءَ کي هنيون
تيزُ چٽائي تيرُ

तीरु लगो हू पियो पट धारे ।
पो झटि वेठो नाथु निहारे ॥
सीस जटा तनु स्यामु बणाए ।
अखिड़ियूं गाढ़ियूं धनुषु चढाए ॥

تيرُ لڳو هو پيو پٽ ڌاري
پو جهٽ وينو ناٿُ نھاري
سيسُ جٽا تَنُ سيارُ بٽائي
اڪڙيون گاڙهيون ڏنُشُ چڙھائي

वर वरि चरननि में चितु लातो ।
सफलु जनमु थियो नाथु सुजातो ॥
वचन तिखा मन प्रेमु कयाई ।
रामु चिताए खेसि चयाई ॥

وَر وِر چَرَنَنِ ۾ چُتُ لاतो
سَقْلُ جَنَمُ ٿيو ناٿُ سُجاतो
وَجَنَ تِڪا مَنَ پَريمُ ڪيائين
رامُ چِٽائي ڪيس چيائين

धर्म रख्या लइ प्रभु अवतारियो ।
बणिजि शिकारी मूखे मारियो ॥
सुग्रीवु प्यारो ऐं मां वेरी ।
कहिड़ी भुल प्रभु नजर बि फेरी ॥

دَرَمَ رَڪيا لءِ پَڙِ اوتاريو
بَنِجُ شِڪاري موني ڪاريو
سُگريو پيارو ۽ مان ويڙي
ڪهڙي ڀل پڙي نظر به ڦيري

राम चयो बुधु मूर्ख प्राणी ।
पूजण लाइकु निर्मलु नियाणी ॥
भेणु बि आ ऐं पुट घरवारी ।
जोइ भाउ जी बुधु विभिचारी ॥

رامُ چيو ٻڏُ مُورڪ پراڻي
پُوڄڻُ لائِڪُ نِرمَلُ نياڻي
پيئُ به آ ۽ پُٽُ گهرواري
جوءِ پاءُ جي ٻڏُ ويچارِي

नजर बुरी जो इन ते चाहे ।
तंहिं खे मारणु पापु न आहे ॥
बेहदि आहीं तूं अभिमानी ।
मजीं न कंहिंजी राइ सुहानी ॥

نظر بُري جو ان تي چاهي
تنهن ڪي مارڻُ پاپُ نه آهي
بي حدِ آهين تون ايماني
مڃين نه ڪنهن جي راءِ سُهاني

दोहो— हाणि अहां रघुनाथ सां
चालाकी बेकारु ।
हाणि बि आखिर वक्त में
समुझो था डोहारु ॥

دوهو— هاڻ اوهان رڳهنات سان
چالاڪي بيڪارُ
هاڻ به آخرِ وقت ۾
سمجھو ٿا ڏوهارُ

रामु निमाणा वचन बुधे थो ।
बालीअ सिर ते हथु बि धरे थो ॥
प्राण बचाइणु प्रभु थो चाहे ।
पर बालीअ जी हामी नाहे ॥

رامُ نِماڻا وِچن ٻڌي ٿو
باليءَ سِر تي هٿُ به ڌري ٿو
پراڻُ بچائڻُ پڙي ٿو چاهي
پرِ باليءَ جي حامي ناهي

जनम जनम मुनि जतन कंदो आ ।
 रामु अंत में बि न मिलंदो आ ॥
 सो खुदि मुंहिंजे आड्डो आयो ।
 कुदिरत आहे योगु बणायो ॥

جَنَمَ جَنَمَ مُنِ جَتَنُ ڪَنڊو آ
 رَامُ اَنَتَ ۾ به نه ملَندو آ
 سو خودِ مُنهنجي آڏو آيو
 قُدِرَتَ آهي يوگُ بڻايو

रघुवर हाणे वचनु घुरां थो ।
 हथडा जोडे अर्जु कयां थो ॥
 जंहीं बि जूणि में जनमु वठां मां ।
 चरन अक्हांजे प्रेमु कयां मां ॥

رَگهَوَرُ هاڻي وَجَنُ گهَرانِ تو
 هَتَرَا جوڙي عَرَضُ ڪيانِ تو
 جَنهن به جوڻِ ۾ جَنَمُ وَتانِ مان
 چَرَنَ اوهان جي پريمُ ڪيانِ مان

ही पुट्टु मुंहिंजो अंगदु आहे ।
 मूखां ताकत में घटि नाहे ॥
 हथु पकिडे प्रभु दासु बणायो ।
 मन में पंहिंजो वासु बणायो ॥

هي پُٽُ مُنهنجو اَنگدُ آهي
 مُونڪان طاقتَ ۾ گهٽِ ناهي
 هٿُ پڪڙي پريُ داسُ بڻايو
 مَن ۾ پنهنجو واسُ بڻايو

दोहो— रामु जपे इन रीति ई
 निकिता ब्राली प्राण ।
 गलि मां माला जिअं किरे
 नाहे हाथी ज्राण ॥

دوهو- رَامُ جِپي اِن رِيَتِ ئي
 نِڪِيتا بَالي پَراڻُ
 گَلِ مان مالا جِئَن ڪَري
 ناهي هاڻي جَراڻُ

नगर निवासी डुकंदा आया ।
 व्याकुलु दुख में सभु घबिराया ॥
 ब्राली इस्त्री तारा आई ।
 रुअंदी रडंती सुधि बि न का ई ॥

نَگرِ نِواسي ڊُڪندا آيا
 وياڪُلُ دُڪَ ۾ سَڀُ گهَرايا
 بَالي اِسٽري تارا آئي
 رُوندي رُوندي سڏِ به نه ڪا ئي

राम ग्यान जी ग्राह्मि सुणार्ई ।
 पंजनि तत्वनि देहि बणार्ई ॥
 भुंइ जलु अग्नी ऐं उभु आहे ।
 हवा पंजीं बियो कुझु बि त नाहे ॥

رَامَ گِيانَ جي گَالمِ سُنائي
 پَنجن تَتونَ ديهِ بڻائي
 پُنءَ جُلُ اَگنيءَ ۽ اُپُ آهي
 هوا پَنجين بيو ڪُجھُ به نه ناهي

सभिनी जे मन आथतु आयो ।
सुग्रीव खे पो राम सड्डायो ॥
बाली लइ उन खे समुझायो ।
क्रिया कर्मु सभ रीति करायो ॥

سڀني جي من آتت آيو
سُگريو کي پو رام سڏايو
بالي لءِ ان کي سمجھايو
ڪريا ڪرم سڀ ريت ڪرايو

रामु लखन खे थो समुझाए ।
अचु सुग्रीव खे राउ बणाए ॥
सभु रघुवर जी आग्या पाए ।
निकिता चरननि सीसु निवाए ॥

रामُ لکن کي ٿو سمجھائي
اچُ سُگريو کي راءِ بڻائي
سڀ رڳھور جي آگيا پائي
نڪتا چرنن سيس نوائي

दोहो— तुर्तु अची उति गड्डु कया
ब्राह्मण लोकु समाजु ।
सौंपियो राजु सुग्रीव खे
अंगदु आ युवराजु ॥

دوهو— تڙت اچي ات گڏ ڪيا
براهمن لوڪ سماج
سڀنيو راج سُگريو کي
انگڏ آ يوراج

सुग्रीवु जो डप में रहंदो हो ।
बेहदि चिंता में ग्रंदो हो ॥
हाणे बांदर राजा आहे ।
राम दयालू जिअं को नाहे ॥

سُگريو جو ڊپ ۾ رهندو هو
بي حد چنتا ۾ ڳرندو هو
هاڻي باندر راجا آهي
رام ديالو جنن ڪو ناھي

सुग्रीव खे पो राम सड्डायो ।
मुंद मींहं जी आ समुझायो ॥
नगर न मूखे घिड़िणो आहे ।
पर्वत ते ई रहिणो आहे ॥

سُگريو کي پو رام سڏايو
مُند مينهن جي آ سمجھايو
نگر نه مونکي گهڙڻو آهي
پربت تي ٿي رهڻو آهي

अंगद सां रहु राजु संभारे ।
पर कमु मुंहिंजो रखु मन धारे ॥
जिअं सुग्रीवु घरि वापसि आयो ।
राम प्रबर्षण जबलु वसायो ॥

انگڏ سان ره راج سنپاري
پر ڪم منهنجو رک من ڌاري
جنن سُگريو گهر واپس آيو
رام پربرشن جبل وسايو

देवनि प्रभु लइ वासु बणायो ।
जबल गुफा में आहि अडायो ॥
सुंदरु बन थे खूबु लुभायो ।
पखण पसुनि ऐं भौरनि ग्रायो ॥

ديونَ پرپُ لءِ واسُ بٿايو
جَکَلُ غُفا ۾ آه اڏايو
سُندرُ بنَ تي خوبُ لُپايو
پَڪڻُ پَسُن ۽ پيُونرنِ ڳايو

आसमान में ककर गजनि था ।
खिंविणि खजे थी तेजु वसनि था ॥
भुइं भरिसां जिअं ककर अचनि था ।
मुंद सुहानी मोर नचनि था ॥

آسمانَ ۾ ڪڪرُ گجَنِ ٿا
ڪِنوڻُ ڪچي تي تيزُ وسنِ ٿا
پُنءِ پِرسانِ جئنِ ڪڪرُ اچنِ ٿا
مُندَ سُهانِي مورَ نچنِ ٿا

ढंढ सभेई फूहु लगनि था ।
नदियूं नाला तेजु वहनि था ॥
ट्रां ट्रां ट्रां ट्रां डेडर कनि था ।
ज्रणु कुञ्जु बालक वेद पढनि था ॥

ڍنڍَ سڀيئي فُوهُ لڳنِ ٿا
نَدِيُونِ نالا تيزُ وهنِ ٿا
ٿرانِ ٿرانِ ٿرانِ ڏيڏرُ ڪنِ ٿا
جئنُ ڪُجهُ بالڪَ ويدَ پڙهنِ ٿا

हे लछिमण छिसु मीहुं हली वियो
मौसमु थधि जो हाणि अची वियो ।
ढंढनि जो जलु निर्मलु आहे ॥
जिअं संतनि में मोहु बि नाहे ।
॥

هي لچمڻُ ڏسُ مينهنُ هلي ويو
مؤسَمُ ٿڌَ جو هاڻِ اچي ويو
ڍنڍنِ جو جُلُ نرملُ آهي
جئنُ سنتنِ ۾ موهُ به ناهي

गप चिक नाहे धूडि बि नाहे ।
ककर बिना उभु सुंदरु आहे ॥
पर सीता जी खबर न का ई ।
हाणि उदासी आहे आई ॥

گپَ چڪَ ناهي ڏوڙَ به ناهي
ڪڪرُ بنا اُپُ سندرُ آهي
پرَ سِيتا جي خبرَ نه ڪا ئي
هاڻِ اُداسِي آهي آئي

कांहिं बि जगहि ते सीता आहे ।
वापसि आणणु मुशिकल नाहे ॥
सुग्रीव मुंहिंजी सुधि बि विसारी ।
राजु खजानो पाती नारी ॥

ڪنهن به جڳهه تي سِيتا آهي
واپسِ اٿڻُ مُشڪلُ ناهي
سُگريو مُنهنجي سُڌَ به وساري
راجُ خزانو پاتي ناري

राज नशे में चूरि लगे थो |
मुंहिंजे कम लइ कोन जगे थो ||
लखन डिठो प्रभु क्रोध तपायो |
बाण खंयां ऐं धनुषु चढ़ायो ||

رَاجَ نَشِي ۾ چُورِ لَگِي ٿو
مُهنجِي کَمَ لَءِ کونَ جَگِي ٿو
لَکَنَ دِنُو پَريُّ کَروڏَ تَپايو
بَانُ کَنِيانَ ۽ دَنُشُ چَڙهايو

दोहो— दीन दयालू रामु आ
समुझाए थो भाउ |
डपु डेखारे अचु वठी
घटि करि पंहिंजो ताउ ||

دوہو— دین دِیالو رامُ آ
سَمُجھائی ٿو پِءُ
ڊِڀُ ڏیکاری اچُ وٺِي
گَھتِ کَرِ پَنهنجو تاءُ

हनूमान हुति मन वीचारियो |
सुग्रीव प्रभु जो कमु बि विसारियो ||
पहुची चरननि सीसु निवायो |
राजनीति जो ग्यानु बुधायो ||

هَنومانُ هُتِ مَنَ وِچارِيو
سُگريو پَريُّ جو کَمَ بهِ وِسارِيو
پَهچِي چَرَنَنِ سِيسُ نِوايو
رَاجَنِيتِ جو گِيانُ ٻُڏايو

सुग्रीव डिज्जंदे आ पछितायो |
ऐश त मुंहिंजो ज्ञानु मिटायो ||
हनूमान पो दूत सझाया |
मानु करे हुन वचन बुधायो ||

سُگريو ڊِجَندي آ پِچَتايو
عِيشَ تہ مُنهنجو گِيانُ مِٹايو
هَنومانُ پو دُوتَ سَڏايا
مَانُ کَري هُنَ وِچَنَ ٻُڏايا

प्रीति नीति ऐं भउ समुझायो |
सभिनी चरननि सीसु निवायो ||
लछिमणु उन ई महिल अचे थो |
हरको डिसंदे क्रोधु डुके थो ||

پَريتِ نِيتِ ۽ پِئُ سَمُجھايو
سِيني چَرَنَنِ سِيسُ نِوايو
لِچَمَنُ اُنَ ٺِي مَهَلِ اچِي ٿو
هَرَکو ڏِسَندي کَروڏُ ڏکِي ٿو

दोहो— चाढ़े धनुषु लखन चयो
आणे क्रोधु अपारु |
खाकि कंदुसि नगरी सज्जी
आयो बालिकुमारु ||

دوہو— چاڙهي دَنُشُ لَکَنَ چِيو
آڻِي کَروڏُ اَپارُ
خاکِ کَندُسِ نَگَري سَچِي
اَيو بِالکُمارُ

सीसु निवाए अर्जु कयाई |
 लछिमण आथत ब्राहं डिनाई ||
 सुग्रीव हनुमतु तुरु सद्दायो |
 तारा सां गडु वजणु बुधायो ||

سیسُ نِوائِي عَرَضُ ڪِبَائِينِ |
 لَچَمِنُ آتَتْ بَانَهِنِ دِنَائِينِ ||
 سُوگریو هَنُمَتُ تَرُتُ سَدَائِيو |
 تارا سان گڏُ وِجَنُ بَدَائِيو ||

दोहो— हनुमत पहुचण में उते
 देरि कई का नाहि |
 प्रभु गुण गए लखन खे
 शांति करायो आहि ||

दोहो— هَنُمَتُ پَهُچَنُ ۾ اُتي
 ديرِ ڪَئي ڪا ناهِ |
 پرپُ گُڏُ گَڏِي لَڪَنُ ڪي
 شانَتِ ڪرايو آهَ ||

पो हुन खे महलात बि आंदो |
 सुग्रीव जो मनु आहे मांदो ||
 हनुमत आसण ते वेहारियो |
 उनजे चरननि में चितु धारियो ||

پو هُن ڪي مَحَلاتِ به آندو |
 سُوگریو جو مَنُ آهي ماندو ||
 هَنُمَتُ آسَنُ تي ويهاريو |
 اُن جي چَرَنِنِ ۾ چِتُ ڌاريو ||

सुग्रीवु आयो ऐं बाडायो |
 विशयनि मन में मोहु जगायो ||
 इन्हनि त रिषियुनि खे बि मुंझायो |
 माफु कयो मूं फर्जु भुलायो ||

سُوگریو آيو ۽ ٻاڏايو |
 وِشِينِ مَنُ ۾ موهُ جَگايو ||
 اِنهِنِ تہ رِشِينِ ڪي به مُنجَهايو |
 معافُ ڪيو مُونُ فَرُضُ پُلايو ||

इनजी विनतीअ शांति करायो |
 लछिमण उनखे सभु समुझायो ||
 पो हनुमत सभु हालु बुधायो |
 जिअं जिअं दूतनि खे पहुचायो ||

ان جي وِنتِيءَ شانَتِ ڪرايو |
 لَچَمِنُ اُنڪي سَپُ سُمجَهايو ||
 پو هَنُمَتُ سَپُ حالُ بَدايو |
 جِنُ جِنُ دُوتِنِ ڪي پَهچايو ||

दोहो— सभु निकिता गडु थी करे
 अंगद जो हो साथु |
 लछिमणु अग्रियां थो हले
 पहुता जिति रघुनाथु ||

दोहो— سَپُ نِڪِتا گڏُ تي ڪري
 اَنگڏُ جو هو ساڻُ |
 لَچَمِنُ اَڳيانُ ٿو هلي
 پَهتا جِتِ رَگهَناڻُ ||

सुग्रीव रघुवर खे बाडायो ।
सुखनि सबबि कुझु यादि न आयो ॥
नाथ कपटु को मूं में नाहे ।
देव अह्वां जी माया आहे ॥

سُگريو رَگھورَ کي باڏايو
سُکن سَبَبِ ڪُجھُ يادِ نہ آيو
ناٿ ڪَپَٽُ ڪو مُونُ ۾ ناھي
ديو اُوھان جي مَيا آھي

नाथ चयो खुशि थी मुश्काए ।
सोच इहा छडि हाणि भुलाए ॥
जतनु उहो करि ध्यानु लगाए ।
जेको सीता सां बि मिलाए ॥

ناٿ چيو خوش ٿي مُشڪائي
سوچُ اِها چڏِ هاڻُ ڀِلائي
جَتَنُ اُهو ڪَرِ ڌيانُ لڳائي
جيڪو سِيتا سان بہ ملائي

दोहो—गाल्हि ब्रोल्हि हलंदी रही
आया बांदर जाम ।
अलग्नि रंग सभ जा लगा
नजर घुमाई राम ॥

دوھو- ڳالھِ بولھِ ھلندي رھي
آيا باندرَ جامرَ
اَلڳَ رنگَ سڀ جا لڳا
نَظَرُ گھمائي رامَ

हिति हृति बीठा आग्या पाए ।
सुग्रीवु सभ खे थो समुझाए ॥
रघुवर कमु आ अर्जु कयां थो ।
हर हंधि पहुचो जीअं चवां थो ॥

ھتِ ھتِ بيٺا آگيا پائي
سُگريو سڀ کي ٿو سَمُجھائي
رَگھورَ ڪمُ آ عَرَضُ ڪيان ٿو
ھرَ ھنڌِ پھچو جيئن چوان ٿو

महिनो हाणे वक्तु रखां थो ।
सीता गोलहण लाइ चवां थो ॥
जो बिन गोलहे वापसि ईदो ।
मौत हवाले सो ई थींदो ॥

مُهينو ھاڻي وِقتُ رکان ٿو
سِيتا ڳولھڻ لاءِ چوان ٿو
جو بِنَ ڳولھي واپس ايندو
مَوَتَ حوالي سو ٿي ٿيندو

दोहो— सभिनी आग्या खे मजी
छडणु कयो इस्थानु ।
पो ई थो सुग्रीवु सडे
अंगदु नलु हनुमानु ॥

دوھو- سڀني آگيا کي مڃي
چڏڻُ ڪيو اِستَانُ
پو ٿي ٿو سُگريو سڌي
انگڏُ نلُ ھنمانُ

डुखिण दिशा डे वजिजो टेई |
जामवंतु पिणि गड्डु आहे ई ||
सुग्रीव खे पो सीसु निवाए |
डुखिण तर्फि विया आज्ञा पाए ||

हनूमान खे राम सड्डायो |
तुर्तु अची हुन सीसु निवायो ||
सिर हथु फेरे खेसि डिठाई |
मुंडी शेवकु ज्ञाणि डिनाई ||

सीता खे सभु हालु बुधाए |
खबर लगाए अचिजि वराए ||
जनमु सफलु हनुमतु वीचारे |
निकितो मन में रघुवरु धारे ||

दोहो— गोल्हींदा झंगल घणा
ढंढ जबल ऐं गार |
रघुवर कम में लीनु मनु
बी का नाहे सार ||

राक्षस मिलनि त तिनि खे मारियो |
डिसनि मुनी तबि खेनि पुकारियो ||
उज बि सताए पाणी नाहे |
हनुमतु बेहदि व्याकुल आहे ||

जबल चढी थे नज़र घुमाई |
डिसणि गुफा हिक भुंइ में आई ||
उति बघुला ऐं हंस घुमनि था |
पखण उड्डी उन मंझि वजनि था ||

डَكِئْ دِشا ڈِي وَيَجُو تَبِي
جَامُونْتُ پِيں گُڈُ آهي تِي
سُگريُو کي پُو سِيسُ نَوائي
دَكِئْ طَرَفِ وِبا اَکيا پائي

هُنومان کي رَامَ سَڏايو
تُرْتُ اَچي هُن سِيسُ نَوايو
سِر هُتُ قِيري کيسِ ڏنائين
مُنڊي شيوڪُ جَانُ ڏنائين

سِيتا کي سِپُ حالُ ٻُڌائي
خَبَرُ لَکائي اَچِجُ وِرائي
جَنَمُ سَقُلُ هِنَمْتُ وِچاري
نِڪتو مَنُ ۾ رَگهَوُرُ ڌاري

دوهو— گولھيندا جھنگل گھٹا
ڍنڍِ جَبَلِ ۽ غارِ
رَگهَوُرُ ڪَمَ ۾ لِينُ مَنُ
بي ڪا ناھي سارِ

راڪشَسَ ملَن تہ تِن کي ماريو
ڏَسَن مَنِي تہ بہ کين پُڪاريو
اَچِ بہ ستائي پائي ناھي
هِنَمْتُ بي حدِ وِباڪُلُ آھي

جَبَلِ چڙھي تي نَظَرُ گھمائي
ڏَسَنُ غُفا هڪُ پِينُ ۾ آئي
اُتُ بَگھلا ۽ هَنَسُ گھمنُ تا
پَڪُئُ اُتي اُن مَنجھِ وِجِنُ تا

जबल लही सभ खे ड़ेखारी ।
अजबु गुफ़ा आ सभिनि निहारी ॥
हनुमत पुठियां सभु त लगी विया ।
तुर्तु गुफा में दाख़िलु थी विया ॥

दोहो— अंदरि सुंदरु बागु हो
मंदर रूपु अपारि ।
कंवल टिड़नि पिया ढंढ में
ऐं हिक जोगिणि नारि ॥

परितां सभिनी सीसु निवायो ।
सबबु अचण जो खेसि बुधायो ॥
नारि चयो कुझु बि न घबिरायो ।
जलु पी मिठिड़ा मेवा खाओ ॥

मेवा खाई उन वटि आया ।
हाणि लगनि था कोन थकाया ॥
जोगिणि पंहिंजी गाल्हि बुधाई ।
मां त वजां थी जिति रघुराई ॥

सभई अखिड़ियूं बंदि कयो ई ।
मिलंदी सीता आस रखो ई ॥
अखिड़ियूं खोलियूं अचिरजु ज़ातो ।
समुंड किनारे खुदि खे पातो ॥

जोगिणि पहुती जिति रघुराई ।
राम चरन में प्रीति लगाई ॥
रघुवर उनते महिर कयाई ।
उनखे भगिती दानु डिनाई ॥

جَبَل لَهِي سَيِّ كِي ڏيڪاري
عَجَبُ غُفَا آ سَيِّنِ نِهاري
هُنْمَتَ پُٺِيَانِ سَپُ تَه لَڳِي وِيا
تُرْتُ غُفَا ۾ داخِلُ ٿِي وِيا

دوهو— اَندَرِ سُنْدَرُ باغُ هو
مَندَرُ رُوپُ اَپارِ
ڪَنوَلِ تِڙنِ پِيا ڍنڍِ ۾
ءِ هِڪَ جوڳڻِ نارِ

پَرِتانِ سَپِنِي سِيسُ نِوايو
سَبَبُ اَچُنُ جو ڪِيسُ ٻُڌايو
نارِ چِيو ڪُجھُ به نَه گھربايو
جَلُ پِي مِٽڙا مِوا ڪاڻو

مِوا ڪاڻِي اُن وِٽِ آيا
هاڻ لَڳنِ ٿا ڪوڏَ ٿڪايا
جوڳڻِ پَنهِنجِي ڳالھِ ٻُڌائي
مان تَه وِجانِ ٿِي جِٽِ رَڳھرائِي

سَپِي اَڪڙيُون بَندي ڪيو ٿِي
مِلندي سِيتا اَس رَڪو ٿِي
اَڪڙيُون ڪوليُون اَچرُ جاتو
سَمَنڊَ ڪناري خودِ ڪي پاتو

جوڳڻِ پَهتي جِٽِ رَڳھرائِي
رامَ چَرَنَ ۾ پريتِ لَڳائي
رَڳھورَ اُن تي مَهَرُ ڪيائين
اُن ڪي پَڳتي دانُ ڏنائين

हुति बांदर मन सोच बि आहे ।
वक्तु खतमु थियो कमु थियो नाहे ॥
सभिनी खे सा चिंता आहे ।
वापसि वजणु बि वाजिबु नाहे ॥

अंगद नेणनि में जलु आहे ।
सोच इहा ई आई काहे ॥
खबर न सीता जी को डींदो ।
सुग्रीवु राजा हुति मारींदो ॥

जामवंत सभ जो दुखु ज्ञाणी ।
खेनि बुधार्ई ख्रासि कहाणी ॥
सज्रण राम खे मनुषु न ज्ञाणो ।
अजरु अमरु ऐं ब्रह्मु सुजाणो ॥

जबल गुफा में हो सम्पाती ।
बांदर आहिनि हुन सुधि पाती ॥
गदिगदि थी गिञ्जु बाहिर आयो ।
अजु त विधाता खाजु मिलायो ॥

अजु सभिनी खे भोजनु ठाहियां ।
घणनि डिहाड़नि बुख ते आहियां ॥
सभिनी सोचियो मौतु अची वियो ।
पर अंगद जो अकुलु जग्गी वियो ॥

गाल्हि बुधार्ई अंगद आहे ।
धन्य जटायू जिअं को नाहे ॥
रघुवर जे कम लइ तनु त्यागियो ।
वैकुंठ में वियो सो वडु भागियो ॥

هُتِ باندَرَ مَنْ سوچَ به آهي
وَقْتُ خَتْمُ ٿيو ڪَمُ ٿيو ناھي
سڀني ڪي سا چنتا آهي
واپسِ وڃڻُ به واجبُ ناھي

انگد نيئن ۾ جلُ آهي
سوچُ اها ئي آئي ڪاهي
خبرَ نه سڀتا جي ڪو ڏيندو
سُگريوُ راجا هُتِ ماريندو

جامونَتَ سڀي جو ڏکُ ڄاڻي
کين ٻڌائي خاص ڪهاڻي
سڄڻُ رام ڪي منسُ نه ڄاڻو
اَجْرُ امرُ ۽ برهمُ سُڃاڻو

جبلُ غفا ۾ هو سمپاتي
باندَرَ آهن هُن سڌِ پاتي
گدگدِ ٿي گجھُ ٻاهرِ آيو
اُچُ نه وڌاتا ڪاڇُ ملايو

اُچُ سڀني ڪي پوڄنُ ناھيان
گھڻنُ ڏھاڙنِ بڪُ تي آھيان
سڀني سوچيو مؤتُ اچي ويو
پرُ انگدُ جو عقلُ جگي ويو

گالمِ ٻڌائي انگدُ آهي
ڏنيہ جتايوُ جئن ڪو ناھي
رگھورُ جي ڪم لاءِ تنُ تياڳيو
ويڪنٽ ۾ ويو سو وڏُ ڀاڳيو

पखीअ बुधी सुख दुख जी वाणी ।
 ज्ञाणणु चाही सा त कहाणी ॥
 सभिनी खे भउ मुक्तु कयो आ ।
 हुननि जटायू सारु चयो आ ॥

پڪيءَ بُڌِي سڪَ دُڪَ جي واڻِي
 ڄاڻڻُ چاهِي سا تہ ڪھاڻِي
 سڀني کي پيءُ مُڪتُ ڪيو آ
 هُنن جڻايو سارُ چيو آ

भाउ जटायू जो जसु गायो ।
 सम्पाती मनु भरिजी आयो ॥
 रामु दयालू सभ लइ आहे ।
 उन जे मन में भेदु बि नाहे ॥

پاءُ جڻايو جو جسُ ڳايو
 سڀڻي مانُ پڙجي آيو
 رامُ ديالو سڀ لاءِ آهي
 ان جي من ۾ بهيدُ به ناهي

दोहो— समुंड किनारे हलु वठी
 कमु करि मुंहिंजो रासि ।
 डींदुसि मां त तिलांजली
 मदद कंदुसि मां खासि ॥

دوهو— سَمُنڊَ ڪناري هَلُ وڻِي
 ڪَمُ ڪَرِ مُنهنجو راسِ
 ڏيندَسِ مان تہ تِلانجَلِي
 مَدَدَ ڪَنڊَسِ مان خاصِ

तिलांजली जी रस्म निभाई ।
 पो सम्पाती गाल्हि बुधाई ॥
 ब असां भाउर जड्ढहिं जवानी ।
 थी उभ डे सिज डांहुं रवानी ॥

تِلانجَلِي جي رَسَمَ نِيائي
 پو سڀڻي ڳالھِ بُڌائي
 به اسان پائڙُ جڏهن جَواني
 ٿي اُپ ڏي سِجَ ڏانهن رَواني

तेजु तपति हुन खे मोटायो ।
 पर मूं में हो अहमु समायो ॥
 सिज जी गर्मी पंख सड़ी विया ।
 किरियुसि भुंइ ते जख्म लगी विया ॥

تيزُ تپتِ هُن کي موٽايو
 پَرَ مونُ ۾ هو اَهمُ سمايو
 سِجَ جي گرمي پنڪَ سڙِي ويا
 ڪَريَسِ پُڻءَ تي زخَمَ لڳِي ويا

मुनिवर मुंहिंजी हालति ज्ञाणी ।
 अहम लहण जी बोली वाणी ॥
 मुंहिंजो कूड़ो घमंडु मिटायो ।
 नांउ चंद्रमा वचनु बुधायो ॥

مُنورُ مُنهنجي حالتِ ڄاڻِي
 اَهمُ لَهَنَ جِي ٻولي واڻِي
 مُنهنجو ڪوڙو گَهَمَنڊُ مِٽايو
 نانءُ چَنڊرما وِچَنُ بُڌايو

त्रेता में प्रभु मानवु थींदो ।
 राक्षसु उनजी नारि खसींदो ॥
 दूत उन्हीअ जा गोलहण ईंदा ।
 कष्ट बि तुंहिंजा पूरा थींदा ॥

تریتا ۾ پرپُ مانو ٿیندو
 راکشسُ اُن جي نارِ کسیندو
 دوتُ انهيءَ جا ڳولهنُ ایندا
 ڪشتُ به تنهنجا پورا ٿیندا

ज्रमंदइ पंख बि फ़िर्कु न धारीं ।
 तिनि खे सीता तूं ड़ेखारीं ॥
 चवणु मुनीअ जो सचु थियो आहे ।
 गाल्हि चवां थो सा कमु ठाहे ॥

جَمَندءُ پَنڪَ به فِڪرُ نه ڌارين
 تن کي سیتا تون ڏيکارين
 چوئُ مُنيءَ جو سچُ ٿيو آهي
 ڳالھ چوان ٿو سا ڪمُ ناهي

त्रिकूट परबत ते आ लंका ।
 रावणु उति आ बिन डप शंका ॥
 बन अशोक में रहंदी आहे ।
 सीता सभु दुख सहंदी आहे ॥

ترڪوتُ پريتِ تي آ لَنڪا
 راوئُ اُتِ آ بِنَ ڊپَ شَنڪا
 بَنَ اشوڪَ ۾ رهندي آهي
 سیتا سڀُ ڏڪُ سهندي آهي

दोहो— मां त ड़िसां पर कोन तूं
 गिझ जी नज़र अपारु ।
 मां त बुढो न त हां कयां
 तुंहिंजो कुझु कमु कारु ॥

دوهو— مان ته ڏسان پر ڪونه تون
 ڳجهه جي نظرَ اپارُ
 مان ته ٻڏو نه ته هان ڪيان
 تنهنجو ڪجهه ڪمُ ڪارُ

जो सौ योजन सागरु तारे ।
 सो रघुवर जो कमु बि संवारे ॥
 ड़िसु मूखे तूं आणि दिलासो ।
 राम दया किअ तनु थियो खासो ॥

جو سؤ يوجنَ ساگرُ تاري
 سو رڳهورُ جو ڪمُ به سنواري
 ڏسُ مونکي تون اڻ ڏلاسو
 رامَ ديا ڪئن تَن ٿيو خاصو

जेको प्रभु जो नांउ उचारे ।
 सो ऊन्हों भव सागरु तारे ॥
 दूत छडे ड़े तूं हीणार्ई ।
 रामु जपे करि तूं रिथ का ई ॥

جيڪو پرپُ جو نانءُ اُچاري
 سو اونهو پو ساگرُ تاري
 دوتُ ڇڏي ڏي تون هيٺائي
 رامُ جپي ڪر تون رت ڪا ئي

पो सम्पाती तुरु उडी वियो ।
सभिनी जे मन अजबु वरी वियो ॥
सभिनी पंहिंजो बलु डेखारियो ।
पारि समुंड लइ पर मनु हारियो ॥

پو سَمپاتِي تَرُتُ اُڏِي وِيو
سَپِنِي جِي مَنَ عَجَبُ وِري وِيو
سَپِنِي پَنهِنجُو بَلُ ڏيڪاريو
پارِ سَمُنڊ لَءِ پَر مَنُ هاريو

अंगद आख्यो पारि वजां मां ।
पर मोटण में शकु समुझां मां ॥
बियनि चयो तूं लाइकु आहीं ।
छडणु न वाजिबु नाइकु आहीं ॥

انگدَ آڪيو پارِ وِجان مان
پَر موٽڻَ مَ شڪُ سَمجھان مان
بِينَ چيو تُون لَاتِقُ آھين
چِڏڻُ نہ واجبُ نائڪُ آھين

जामवंत हनुमानु पुकारियो ।
ओ बलशाली छो चुपि धारियो ॥
हिति ताकतवरु तूं ई आहीं ।
अकुल अकाबरु तूं ई आहीं ॥

جامونَتَ هَنمانُ پُڪاريو
او بَلشالِي چو چُپِ ڌاريو
هتِ طاقتورُ تُون ئي آھين
عَقَلُ اڪابرُ تُون ئي آھين

उन खे सिरापु बि मिलियलु आहे ।
इन लइ बलु हू भुलियलु आहे ॥
यादि कराए को जागाए ।
पो ई पंहिंजो बलु बि पसाए ॥

اُنَ ڪي سِراپُ بَ مِلِيلُ آھي
انَ لَءِ بَلُ هُوُ يُلِيلُ آھي
يادِ ڪرائِي ڪو جاڳائي
پو ئي پَنهِنجُو بَلُ بَ پَسائي

ओ हनुमत सो कमु कहिड़ो आ ।
सज्जण न तोखां थी सघंदो आ ॥
रघुवर कम लइ तूं अवतारी ।
बुधंदे थी वियो पर्वतु भारी ॥

او هَنمَتَ سو ڪَمُ ڪهڙو آ
سَجڻُ نہ توکان ٿي سَگھندو آ
رَگھورُ ڪَمَ لَءِ تُون اوتاري
ٻُڏندي ٿي وِيو پَرِبَتُ پاري

देहि वडी ऐं घटि बलु नाहे ।
जणु जबलनि जो राजा आहे ॥
शींहनि वांगुरु पो त गजे थो ।
झटि ओरांग्यां समुंडु चवे थो ॥

ديھِ وڏِي ۽ گھٽِ بَلُ ناھي
جڻُ جَبَلَنَ جو راجا آھي
شِينھَنَ وانگرُ پو تہ گجِي ٿو
جھٽِ اورانگِيانَ سَمُنڊُ چوي ٿو

अची सघां थो रावणु मारे ।
साणु त्रिकूटु बि पर्वतु धारे ॥
जामवंत मां तोखां ज्ञाणा ।
राइ सई का ड्रसिजि सियाणा ॥

اچي سگهان ٿو راوڻ ماري
سان ٽرڪوٽ به پربت ڌاري
جامونٽ مان توکان ڄاڻا
راءِ سئين ڪا ڏسج سياتا

जामवंत पो राइ ड्रसी आ ।
सीता जी बसि खबर लही आ ॥
रघुवरु खुदि आ ताकत वारो ।
खणंदो नाले लइ लशकारो ॥

جامونٽ پو راءِ ڏسي آ
سيتا جي بس خبر لهي آ
رگهور خود آ طاقت وارو
ڪٽندو نالي لءِ لشڪارو

रघुवरु राक्षस सभु मारींदो ।
सीता खे पो गड्डु आणींदो ॥
लोक टई सो जसु गाईदा ।
देव रिषी सभु सुखु पाईदा ॥

رگهور راکشس سپ ماريندو
سيتا کي پو گڏ آئيندو
لوڪ ٽئي سو جس ڳائيندا
ديو رشي سپ سگ پائيندا

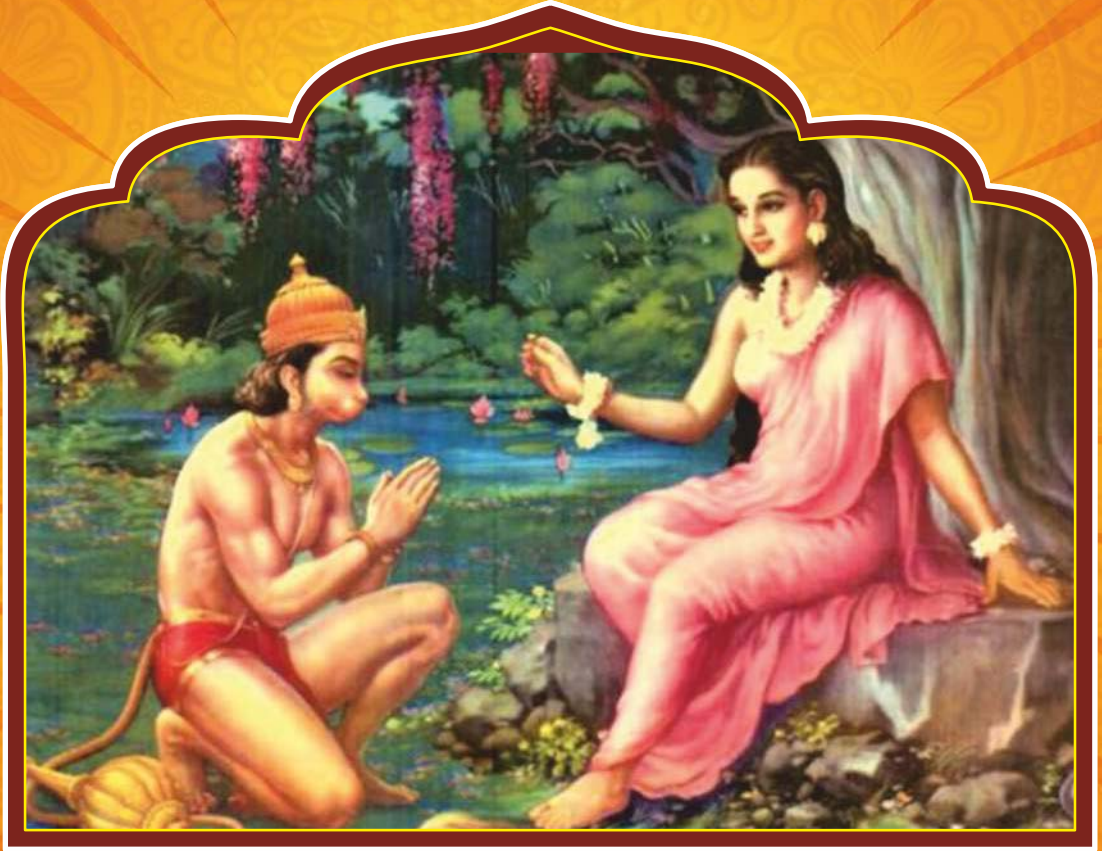
(किष्किंधा कांड पूरो थियो)

(ڪشڪنڌا ڪانڊ پورو ٿيو)

सुन्दर काण्ड

سُندر کاند

जामवंत जी वाणी न्यारी ।
हनुमान खे भाई प्यारी ॥
डिसिजो मूखे तेसीताई ।
सुख सां मोटां जेसीताई ॥

जामवंत जी वाणी न्यारी ।
हनुमान खे भाई प्यारी ॥
डिसिजो मूखे तेसीताई ।
सुख सां मोटां जेसीताई ॥

सीता मिलंदी को शकु नाहे ।
कमु पक थींदो मनु खुशि आहे ॥
हनुमतु निकितो सीसु निवाए ।
हिर्दे में श्रीरामु समाए ॥

सीता मिलंदी को शकु नाहे ।
कमु पक थींदो मनु खुशि आहे ॥
हनुमतु निकितो सीसु निवाए ।
हिर्दे में श्रीरामु समाए ॥

पर्वतु सुहिणो समुंड किनारे ।
यकदम पहुतो उति टिपु मारे ॥
वर वरि रघुवर नांउ संभारे ।
उछल छिनी हनुमत बल वारे ॥

पर्वतु सुहिणो समुंड किनारे ।
यकदम पहुतो उति टिपु मारे ॥
वर वरि रघुवर नांउ संभारे ।
उछल छिनी हनुमत बल वारे ॥

हनुमतु लंका छे काहियो आ ।
देवनि परखणु बलु चाहियो आ ॥
आई सुरसा नांगिणि कारी ।
रूपु भयानकु आ डप वारी ॥

हनुमतु लंका छे काहियो आ ।
देवनि परखणु बलु चाहियो आ ॥
आई सुरसा नांगिणि कारी ।
रूपु भयानकु आ डप वारी ॥

मूं लइ खाधो देवनि आणियो ।
बुधंदे हनुमत ईअं वराणियो ॥
प्रभु जे कम लइ आंउ वजां थो ।
खबर डई मां मोट कयां थो ॥

मूं लइ खाधो देवनि आणियो ।
बुधंदे हनुमत ईअं वराणियो ॥
प्रभु जे कम लइ आंउ वजां थो ।
खबर डई मां मोट कयां थो ॥

पो मुख धिड़ंदुसि छडिजां खाई ।
गाल्हि खणी मजु आहि सचाई ॥
पो बि न सुरसा वजणु छिनाई ।
खाउ खाउ हनुमान चयाई ॥

पो मुख धिड़ंदुसि छडिजां खाई ।
गाल्हि खणी मजु आहि सचाई ॥
पो बि न सुरसा वजणु छिनाई ।
खाउ खाउ हनुमान चयाई ॥

नांगिणि योजनु बदनु वधायो |
 हनुमत ब्रीणो तनु फहिलायो ||
 पो सौ योजन मुखु बि पसारियो |
 कदु नंढिड़ो पो हनुमत धारियो ||

नान्गिणं योजनं बदनं वधायो |
 हनुमतं ब्रीणो तनु फहिलायो ||
 पो सौ योजनं मुखं बि पसारियो |
 कदु नंढिड़ो पो हनुमत धारियो ||

वात घिड़ी पो बाहिरि आयो |
 मोकल जे लइ सीसु निवायो ||
 सुरसा देवनि राजु बुधायो |
 बलु परखण लइ तिनि पहुचायो ||

वात गहरी पो बाहिरि आयो |
 मोकल जे लइ सीसु निवायो ||
 सुरसा देवनि राजु बुधायो |
 बलु परखण लइ तिनि पहुचायो ||

दोहो— राम कमु त पक ई कंदें
 तूं बल अकुल महानु |
 सुरसा इअं चवंदे वई
 खुशि थी वियो हनुमानु ||

दोहो— राम कमु त पक ई कंदिन
 तूं बल अकुल महानु |
 सुरसा इअं चवंदे वई
 खुशि थी वियो हनुमानु ||

हिक राकासिणि समुंड रहे थी |
 माया सां उभ जीव झटे थी ||
 उभ मे जिअं ई उडुंदो को ई
 ड्रिसंदी जल में पाछो सो ई ||

हिक राकासिणि समुंड रहे थी |
 माया सां उभ जीव झटे थी ||
 उभ मे जिअं ई उडुंदो को ई
 ड्रिसंदी जल में पाछो सो ई ||

छांव झले तिनि खे फासाए |
 जीव गगन जा पेई खाए ||
 छलु हनुमत सां सो ई लातो |
 पर हुन झटि ई कपटु सुजातो ||

छांव झले तिनि खे फासाए |
 जीव गगन जा पेई खाए ||
 छलु हनुमत सां सो ई लातो |
 पर हुन झटि ई कपटु सुजातो ||

उन खे मारे धीरु धरे थो |
 समुंडु बि बल सां पारि करे थो ||
 उति पहुची बनु सुंदरु पातो |
 गूंजनि भौरा आनंदु ज्ञातो ||

उन खे मारे धीरु धरे थो |
 समुंडु बि बल सां पारि करे थो ||
 उति पहुची बनु सुंदरु पातो |
 गूंजनि भौरा आनंदु ज्ञातो ||

वण टिण फल ऐं फूल इलाही |
कुदिरत जी हर शइ मन चाही ||
हिकिड़ो साम्हू जबलु डिठाई |
झटि चढंदो वियो डपु न कयाई ||

وَن تَنْ قَل ۽ قَوْلِ الْاِلهِي
قُدِرَتْ جِي هَر شَهْ مَن چَاهِي
هَكِزُو سامهُونُ جَبَلُ ذِنَائِي
جَهَتْ چَژهندو ويو دَبُ نَ كِيائِي

नज़रि जबल तां लंका आई |
सूंहं किले जी आहि लुभाई ||
सागरु उन जे चइनी पासे |
सोन भितियुनि में तजलो भासे ||

نَظَرِ جَبَلِ تان لَنكا آئي
سُونَهَن قَلعي جِي آهِ لُبايِي
ساگَرُ اُن جِي چَئني پاسي
سون پِتيَن ۾ تَجَلو پاسي

सजियल रस्ता ऐं घर शाही |
हाथी घोड़ा खचर इलाही ||
राकासनि जी सेना भारी |
जोधन जी आ पहरेदारी ||

سَجِيلِ رَسْتا ۽ گَهَرِ شاهي
هاڻي گَهوڙا خَچَرِ الْاِلهِي
راکاسَن جِي سينا پارِي
جوڏَن جِي آ پَهريدارِي

दोहो— उति डिसंदे पहिरी घणा
हनुमत मन वीचारु |
छो न नगर अंदरि घिड़ां
जिअं थींदो अंधिकारु ||

दोहो— اُتِ دِسَندي پَهري گَهڻا
هَنمَتَ مَن ويچارُ
چو نَ نَگَرِ اَندرِ گَهڻان
جِئَن ٿيندو اَنڌِکارُ

पो हुन नंढिड़ो रूपु बणायो |
नरहरि सुमरे लंका आयो ||
दैति लंकिनी दर ते आहे |
हकल कई किअं आएं काहे ||

पो هُنَ نَنڊيڙو رُوپُ بڻايو
نَرِ هَرِ سُمري لَنكا آيو
دَيتِ لَنکِني دَرِ تي آهي
هَکَلِ کَئي کَئَن آئين کاهي

मूर्ख तोखे ज्राण बि नाहे |
चोरु त मुंहिंजो खाधो आहे ||
हनूमान हिकु ठौंशो मारियो |
दैतिणि लुड़िकी भुंइ खे धारियो ||

مُورکَ توکي جاڻَ به ناهي
چورُ تَه مُنهنجو کاڌو آهي
هَنومانُ هَکُ ٿوئشو ماريو
دَيتِڻِ لُڙکِي پُئِءَ کي ڌاريو

हनुमतु नंढिड़ो रूपु धरे थो ।
मन में प्रभु खे नमनु करे थो ॥
रूप नंढे में नगर घिड़े थो ।
लंका अंदरि तुरु अचे थो ॥

هَنْمَتُ نَنْدِيڑُو رُوپُ دَرِي تُو
مَنْ مَرِ پَرِي كِي نَمْنُ كَرِي تُو
رُوپُ نَنْدِي مَرِ نَكْرُ گَهْڑِي تُو
لَنكَا اَنْدَرِ تَرْتُ اَجِي تُو

महल महल में खोज कयाई ।
जिति किथि जोधा जाम डिठाई ॥
डहसिर वारे महल घिड़े थो ।
उन जी रौनक अजबु डिसे थो ॥

مَحَلَّ مَحَلَّ مَرِ كُوچَ كِيائِي
جَتِ كَتِ جُوڈَا جَامَرِ ذَنائِي
دَهَسِرِ واري محل گَهْڑِي تُو
اُن جِي رُوْتَقَّ عَجْبُ دَسِي تُو

रावणु उनमें निंड में आहे ।
सीता माता पर उति नाहे ॥
डिसणि महलु हिकु अहिड़ो आयो ।
जिति कंहिं मंदरु आहि बणायो ॥

راوَنُ اُن مَرِ نِنْدَبَ مَرِ آهي
سِيْتَا مَاتَا پَرِ اُتِ ناهي
دِسِنُ مَحَلُّ هِڪُ اَهِيڑُو آيو
جَتِ كَنهنِ مَندرُ آهِي بَنايُو

दोहो- राम धनुषु चिटियलु डिठो
सोभ्या वर्ननु नाहि ।
तुलिसीअ जा बूटा डिसी
परसनु हनुमतु आहि ॥

دوهو- رَامَ دَنْشُ چِٹِيَلُ ذِئُو
سوِيَا وَرَنُّ نَاهِي
تُلسِيءَ جَا بُوْتَا دَسِي
پَرَسَنُ هَنْمَتُ آهِي

राकासनि घरु लंका आहे ।
किअं भल मानवु मंदरु ठाहे ॥
हनुमत मन में सोचु त सागियो ।
वक्ति उन्हीअ ई विभिषणु जागियो ॥

رَاكاسِنِ گَهْرُ لَنكَا آهي
كِنُّ يَلُ مانُو مَندرُ ناهي
هَنْمَتُ مَنْ مَرِ سوچُ تِه ساگِيُو
وَقْتِ اُنهيءَ ئِي وِپِشَنُ جَاگِيُو

राम नाम जो जापु जपे थो ।
नेकु पुरुषु ऐं साधु लग्ने थो ॥
करणु सुजाणप हनुमतु चाहे ।
सोचियो इन में हाजी नाहे ॥

رَامَ نَامَ جُو جَاپُ جِپِي تُو
نِيڪُ پُرُشُ ءِ سَاڈُ لَگِي تُو
كَرَنُ سُوچَاڻَپُ هَنْمَتُ چاهي
سوچِيُو اِن مَرِ هاجِي ناهي

ब्राह्मणु बणिजी खेसि सड्डे थो ।
 विभिषणु बुधंदे तर्तु अचे थो ॥
 सोचियो प्रभु जो भग्तु त नाहे ।
 मनु मुंहिंजो छो परसनु आहे ॥

ब्राह्मणु बणिजी खेसि सड्डे थो
 विभिषणु बुधंदे तर्तु अचे थो
 सोचियो प्रभु जो भग्तु त नाहे
 मनु मुंहिंजो छो परसनु आहे

या खुदि रघुवर भागु जग्रायो ।
 दर्शनु डेई पारि लग्रायो ॥
 अर्जु कयो हुन सीसु झुकाए ।
 ब्राह्मणु पंहिंजी ज्राण कराए ॥

या खुदि रघुवर भागु जग्रायो ।
 दर्शनु डेई पारि लग्रायो ॥
 अर्जु कयो हुन सीसु झुकाए ।
 ब्राह्मणु पंहिंजी ज्राण कराए ॥

दोहो— हनुमत ज्राण डई कयो
 जाहिरु पंहिंजो नामु ।
 गदिगदि बेहदि थिया बई
 सुमरि सुमरि श्रीरामु ॥

दोहो— हनुमत ज्राण डई कयो
 जाहिरु पंहिंजो नामु ।
 गदिगदि बेहदि थिया बई
 सुमरि सुमरि श्रीरामु ॥

विभिषण आखी वक्त गुजारी ।
 डुंदनि विचि जिअं जिभ वेचारी ॥
 माफु कंदो छा हर भुल स्वामी ।
 महिर कंदो छा रघुकुल स्वामी ॥

विभिषण आखी वक्त गुजारी ।
 डुंदनि विचि जिअं जिभ वेचारी ॥
 माफु कंदो छा हर भुल स्वामी ।
 महिर कंदो छा रघुकुल स्वामी ॥

राम चरन में ध्यानु रहे थो ।
 हनुमतु खुशि थी खेसि चवे थो ॥
 रघुकुल रीति इहा ई आहे ।
 शेवक खे प्रभु हरदम चाहे ॥

राम चरन में ध्यानु रहे थो ।
 हनुमतु खुशि थी खेसि चवे थो ॥
 रघुकुल रीति इहा ई आहे ।
 शेवक खे प्रभु हरदम चाहे ॥

विभिषण सीता ज्राण डिनी आ ।
 जिति बि रहे थी गाल्हि कई आ ॥
 अर्जु कयो हनुमत बुधु भ्राता ।
 ड्रिसणु त चाहियां सीता माता ॥

विभिषण सीता ज्राण डिनी आ ।
 जिति बि रहे थी गाल्हि कई आ ॥
 अर्जु कयो हनुमत बुधु भ्राता ।
 ड्रिसणु त चाहियां सीता माता ॥

राह विभीषण खेसि बुधार्ई ।
 हनुमत चाही तुरु विदा ई ॥
 अशोक बन में पहुची वियो आ ।
 जिति सीता खे दैत रखियो आ ॥

राह वीषणु किये बुधार्ई ।
 हनुमत चाही तुरु विदा ई ॥
 अशोक बन में पहुची वियो आ ।
 जिति सीता खे दैत रखियो आ ॥

मन ई मन में नमनु करे थो ।
 रूप नंढे में राति कटे थो ॥
 डुबिरो सीता जो तनु आहे ।
 रामु जपण में ई मनु आहे ॥

मन ई मन में नमनु करे थो ।
 रूप नंढे में राति कटे थो ॥
 डुबिरो सीता जो तनु आहे ।
 रामु जपण में ई मनु आहे ॥

वणनि पननि जी ओट वताई ।
 करिणो छाहे सोच कयाई ॥
 वक्ति उन्हीअ उति रावणु आयो ।
 साणु जाइफूं पाणु सजायो ॥

वणनि पननि जी ओट वताई ।
 करिणो छाहे सोच कयाई ॥
 वक्ति उन्हीअ उति रावणु आयो ।
 साणु जाइफूं पाणु सजायो ॥

रावणु सीता खे समुझाए ।
 साम दाम भउ भेद डुकाए ॥
 ब्रिए सभु दासियूं समुझु सियाणी ।
 हिकिड़ी तूं ई रहंदीअ राणी ॥

रावणु सीता खे समुझाए ।
 साम दाम भउ भेद डुकाए ॥
 ब्रिए सभु दासियूं समुझु सियाणी ।
 हिकिड़ी तूं ई रहंदीअ राणी ॥

सीता सुमरे रामु सनेही ।
 सख्तु हिदायत ड्रिए वैदेही ॥
 खुड़खबीतो त टिमिकणु छाहे ।
 कडहिं कमलिनी टिड़ंदी आहे ॥

सीता सुमरे रामु सनेही ।
 सख्तु हिदायत ड्रिए वैदेही ॥
 खुड़खबीतो त टिमिकणु छाहे ।
 कडहिं कमलिनी टिड़ंदी आहे ॥

समुझु इएं ई मुंहिंजी वाणी ।
 पापी रघुवर ब्राण न ज्राणी ॥
 ज़ोरीअ मूखे आंदुइ काहे ।
 कांइर तोखे शरमु न आहे ॥

समुझु इएं ई मुंहिंजी वाणी ।
 पापी रघुवर ब्राण न ज्राणी ॥
 ज़ोरीअ मूखे आंदुइ काहे ।
 कांइर तोखे शरमु न आहे ॥

दोहो— खुड़खबीतो जडहिं बुधो
 रामु त सिज आकार ।
 डहमुख वचन बुधी कढी
 कावड़ि में तलवार ॥

दोहो— कुकैपितो जडहन बुदो
 रामु ते सिज आकार
 डहमुक वचन बुधी कढी
 कावड़ि में तलवार ॥

छा लइ मां अपमानु सहां थो ।
 तुंहिंजो सिरु धड़ धार कयां थो ॥
 न त मत्रु जल्दी मुंहिंजो रायो ।
 जीवनु वेदुइ हाणि अजायो ॥

छा लइ मां अपमानु सहां थो
 तुंहिंजो सिरु धड़ धार कयां थो
 न त मत्रु जल्दी मुंहिंजो रायो
 जीवनु वेदुइ हाणि अजायो ॥

प्रभु जूं बाहूं माला सुंदर ।
 बेहदि बलु आ तिनि जे अंदर ॥
 से बाहूं या कातु त तुंहिंजो ।
 रावण बुधु तूं प्रनु आ मुंहिंजो ॥

प्रभु जूं बाहूं माला सुंदर
 बेहदि बलु आ तिनि जे अंदर
 से बाहूं या कातु त तुंहिंजो
 रावण बुधु तूं प्रनु आ मुंहिंजो ॥

लफ़ज बुधी हू मारण आयो ।
 मंदोदरी उन खे समुझायो ॥
 पत्नीअ उन खे रीति बुधार्ई ।
 मारणु नाहे नीति बुधार्ई ॥

लफ़ज बुधी हू मारण आयो
 मंदोदरी उन खे समुझायो
 पत्नीअ उन खे रीति बुधार्ई
 मारणु नाहे नीति बुधार्ई ॥

क्रोध विचां हुन हुकुमु बुधायो ।
 सीता ते डपु डाउ वधायो ॥
 हिक महिने जो वक्तु रखां थो ।
 न त मारींदुसि सख्तु चवां थो ॥

क्रोध विचां हुन हुकुमु बुधायो
 सीता ते डपु डाउ वधायो
 हिक महिने जो वक्तु रखां थो
 न त मारींदुसि सख्तु चवां थो ॥

दोहो— रावणु जल्दी वियो हली
 हिति राकासिणि भीड़ ।
 डेजारिन शिकिलियूं मटे
 सीता ते आ पीड़ ॥

दोहो— रावणु जल्दी वियो हली
 हिति राकासिणि भीड़
 डेजारिन शिकिलियूं मटे
 सीता ते आ पीड़ ॥

दोहो— जिअं सभई हिति हुति वयूं
सीता मन आभासु ।
महिनो गुजिरण ते अची
मारींदो राकासु ॥

दोहो— جَنِّ سَيِّئِي هِتِ هِتِ وَيُونِ
سَيِّتَا مَنِ آيَاسُ
مَهِنُو كُذِرُّ تِي اَجِي
मारिन्दो राकासु

त्रिजटा उति हिक दैतिणि आहे ।
राम नाम जी जोगिणि आहे ॥
सीता उन खे अर्जु करे थी ।
खतमु करण लइ खेसि चवे थी ॥

ترجٹا اُتِ هِکِ دَیْتِیْ اَہِی
رَامَ نَامَ جِي جोगِي اَہِی
سَيِّتَا اُنِ کِي عَرَضُ کَرِي تِي
خَتْمُ کَرُّ لَ کيسِ چَوِي تِي

काठ घुराए बाहि जलाए ।
जीवनु मुंहिंजो छडि मेटाए ॥
रावण वाणी दिलि न सहे थी ।
तीरनि वांगुरु तेजु चुभे थी ॥

काठ गुराई बाह जलाई
जीवु मुंहिंजो छडि मेटाई ॥
रावण वाणी दिलि न सहे थी
तीरनि वांगुरु तेजु चुभे थी

को बि न मुंहिंजी दाहं बुधे थो ।
हाणि विधाता कोन डिसे थो ॥
हनूमान में दर्दु जग्रे थो ।
हिकु पलु जणु ब्रह्म डींहं लग्रे थो ॥

को बि न मुंहिंजी दाहं बुधे थो
हाणि विधाता कोन डिसे थो ॥
हनूमान में दर्दु जग्रे थो
हिकु पलु जणु ब्रह्म डींहं लग्रे थो

सोरठो— हनुमत मन वीचारु
मुंडी उछिलाए छिनी ।
कहिड़ो आ इसरारु
सीता खुशि थी आ खई ॥

सोरठो— हनुमत मन वीचारु
मुंडी उछिलाए छिनी ।
कहिड़ो आ इसरारु
सीता खुशि थी आ खई ॥

तडहिं छिठाई मुंडी सुंदर ।
राम नामु हो चिटियलु अंदर ॥
सा त सुजाणे अजबु निहारे ।
सुखु ऐं दुखु मन में वीचारे ॥

तडहिं छिठाई मुंडी सुंदर ।
राम नामु हो चिटियलु अंदर ॥
सा त सुजाणे अजबु निहारे ।
सुखु ऐं दुखु मन में वीचारे ॥

न खटी सघंदो को रघुराई ।
मुंडी माया सां न बणाई ॥
सीता मन में सोच समाई ।
राम कथा पो हनुमत गाई ॥

نه کتِي سگهندو کو رگھرائِي
مُنڊِي مایا سان نه بڻائي
سیتا من ۾ سوچ سَمائي
رامر کتا پو هُنمَت گائي

रामचंद्र जा गुण थो ग्राए ।
सीता जा दुख दर्द मिटाए ॥
बुधण लगी कनु ऐं मनु लाए ।
हनुमतु पूरी गाल्हि बुधाए ॥

रामچندر जा गुण थो गائي
सिता जा दुख दर्द मिटائي
बुधण लगी कनु ऐं मनु लाइ
हनुमतु पूरि गाल्हि बुधाइ

कन रसु जहिड़ो वचनु बुधायो ।
छो न प्रघटु था पाणु करायो ॥
हनूमानु पो साम्हूं आयो ।
ड्रिसंदे सीता अजबु वरायो ॥

कन रसु जहिड़ो वचनु बुधाओ
छो न प्रघटु था पाणु करायो
हनूमानु पो साम्हूं आयो
ड्रिसंदे सीता अजबु वराओ

राम दूतु मां आहियां माता ।
कसमु खणां थो रघुवर दाता ॥
हीअ मुंडी मूं ई उछिली आ ।
राम निशानी तौर ड्रिनी आ ॥

रामर दूतु मां आहियां माता
कसमु खणां थो रघुवर दाता
हीअ मुंडी मूं ई उछिली आ
रामर निशानी तौर ड्रिनी आ

सीता उन खां ज्राणणु चाहियो ।
किअं नर बांदर संगी आहियो ॥
हनुमत पूरी गाल्हि बुधाई ।
सीता जी दिलि भरिजी आई ॥

सिता उन खां ज्राणणु चाहियो
किअं नर बांदर संगी आहियो
हनुमत पूरि गाल्हि बुधाइ
सिता जी दिलि भरिजी आई

दोहो— हनुमत जूं गाल्हियूं बुधी
मन में आ विश्वासु ।
धर्म कर्म मन साणु ही
रघुवर जो आ दासु ॥

दोहो— हनुमत जूं गाल्हियूं बुधी
मन ۾ आ विश्वासु
धर्म कर्म मन साणु ही
रघुवर जो आ दासु

दोहो— रघुवर जो संदेश आ
 बुधु जननी धरि धीरु ।
 हनुमतु सीता खे चवे
 नेणनि आणे नीरु ॥

दोहो— रَگْهُوَرُ جو سَنَدِيشُ آ
 بُدْهُ جَنَنِ دَرِ دِيرُ
 هَنُمَتُ سِيَتَا كِي چَوِي
 نِيَنُ آڻِي نِيرُ

सीता लइ मनु सूर सले थो ।
 विरह अग्नि में रामु जले थो ॥
 चांडोकी सिज तपति लगे थी ।
 राति अंधेरी कालु बणे थी ॥

سِيَتَا لَءِ مَنُ سُوَرُ سَلِي تُو
 وَرَهَ اَگِنِ ۾ رَامُ جَلِي تُو
 چَانڊوڪِي سِجَ تَپَتِ لَگِي تِي
 رَاتِ اَنڌِيَرِي ڪَالُ بڻِي تِي

कहिंखे पंहिंजी पीड़ बुधायान् ।
 दुखंदे मन खे किअं समुझायान् ॥
 प्रेम मगनु थी सीता आहे ।
 उन खे तन जी का सुधि नाहे ॥

ڪَنهن ڪِي پَنهنجِي پِيڙُ ٻڌايان
 دُڪنڊِي مَنُ ڪِي ڪَئِنُ سَمُجهايان
 پريمَ مَگَنُ تِي سِيَتَا آهي
 اُن ڪِي تَنُ جِي ڪَا سُڌِي ناهي

धीरजु धरि सुखु थींदो माता ।
 रामु सुमरि जो आ सुख दाता ॥
 हनूमानु इअं अर्जु करे थो ।
 उन चरननि में सीसु धरे थो ॥

دِيرِجُ دَرِ سَڪُ ٿيندو ڏاڏا
 رَامُ سُمَرِ جو آ سَڪُ ڏاڏا
 هَنُومانُ اِئِنُ عَرَضُ ڪَري تُو
 اُن چَرَنِنِ ۾ سِيَسُ دَرِي تُو

हलणु वठी गड्डु सवलो आहे ।
 पर इअं प्रभु जी आगया नाहे ॥
 बांदर सेना सां गड्डु ईदो ।
 रघुवरु सभ जा कष्ट कटींदो ॥

هَلُنُ وَڻِي گڏُ سَوَلو آهي
 پَرِ اِئِنُ پَرِي جِي آگيا ناهي
 بانڊرُ سينا سان گڏُ ايندو
 رَگْهُوَرُ سِيَ جا ڪَشَتَ ڪَٿيندو

सीता जे मन में शकु आहे ।
 राक्षस साम्हूं बांदरु छाहे ॥
 हनुमत खुदि खे प्रघट्टु कयो आ ।
 सीता असुली रूपु छिठो आ ॥

سِيَتَا جِي مَنُ ۾ شَڪُ آهي
 راکشَسَ سامهُونُ بانڊرُ چاهي
 هَنُمَتَ خودِ ڪِي پَرگهَٽُ ڪيو آ
 سِيَتَا اَصلي رُوپُ ڏٺو آ

सोन जबल जिअं तनु हो भारी ।
जोधो जांठो हो ब्रलधारी ॥
वापसि नंढिड़ो रूपु बणायो ।
पो त भरवसो सीता आयो ॥

हनुमत दिलि जी गाल्हि चई आ ।
मूखे बेहदि बुख त लगी आ ॥
डिसणि अचनि था वण फलधारी ।
भरियल आहे टारी टारी ॥

बुधु पुट उति आ पहरेदारी ।
राक्षस आहिनि जोधा भारी ॥
तिनि जो माता को भउ नाहे ।
अगरि अहां जी आग्या आहे ॥

वजु पुट मन में जपि रघुराई ।
पेटु भरे अचु तूं फल खाई ॥
सीसु निवाए बन डे डोड़ियो ।
फल खाधाई वणु वणु टोड़ियो ॥

जेके जोधा झलण अचनि था ।
हनुमत ब्रल सां से त मरनि था ॥
जख्मी राक्षस दांहूं कनि था ।
सहिकी रावण खे त चवनि था ॥

नाथ घिड़ियो हिकु बांदरु आहे ।
अशोक बन खे पियो थो डाहे ॥
वण बि उखाड़े ऐं फल खाए ।
रख्यक महिटे भुंइ केराए ॥

सोन जबल जिनं तनु हो पारि ।
जोदो जानु हो बलदारी ॥
वापसि नन्दिरो रूपु बणायो ।
पो ते परोसो सिता आयो ॥

हनुमत दिलि जी गाल्हि चई आ ।
मूखे बेहदि बुख त लगी आ ॥
डिसणि अचनि था वण फलधारी ।
भरियल आहे टारी टारी ॥

बुधु पुट उति आ पहरेदारी ।
राक्षस आहिनि जोधा भारी ॥
तिनि जो माता को भउ नाहे ।
अगरि अहां जी आग्या आहे ॥

वजु पुट मन में जपि रघुराई ।
पेटु भरे अचु तूं फल खाई ॥
सीसु निवाए बन डे डोड़ियो ।
फल खाधाई वणु वणु टोड़ियो ॥

जेके जोधा झलण अचनि था ।
हनुमत ब्रल सां से त मरनि था ॥
जख्मी राक्षस दांहूं कनि था ।
सहिकी रावण खे त चवनि था ॥

नाथ घिड़ियो हिकु बांदरु आहे ।
अशोक बन खे पियो थो डाहे ॥
वण बि उखाड़े ऐं फल खाए ।
रख्यक महिटे भुंइ केराए ॥

रावण जोधा जाम भजाया ।
हनुमत भड़की से बि ड़काया ॥
राक्षस केई उति मरंदा विया ।
घायल राक्षस झटि भजंदा विया ॥

राوَنُ جوڌا جَامَ بَجَايَا
هُنْمَتَ پَرِڪِي سِي بَ ڏڪَايَا
راڪشَسَ ڪِيئي اُتِ مَرَنڊا وَيَا
گھايَلِ راڪشَسَ جَهَتِ پَجَنڊا وَيَا

रावण जोधो पुटु पहुचायो ।
अक्षय वीरनि सां गड्डु आयो ॥
हनुमत परितां खां ललकारियो ।
गजंदे लड़ंदे उन खे मारियो ॥

राوَنُ جوڌو پُٽُ پُهڄايو
اَڪشَيَ وِيرانِ سان گڏُ آيو
هُنْمَتَ پَرِتانَ کان لَلڪاريو
گَجَندي لَرَندي اُنَ کي ماريو

पुट वफ़ाति उन खे धधकायो ।
मेघनादु बलवानु पुजायो ॥
पुट बुधु उन खे मारणु नाहे ।
आहि किथां जो ड़िसिणो आहे ॥

پُٽُ وَفَاتِ اُنَ کي ڏڏڪايو
ميگھنادُ بَلوانُ پُڄايو
پُٽُ ٻُڌُ اُنَ کي مارُڻُ ناھي
اھِ ڪِتانَ جو ڏسِڻو آھي

मेघनादु पिणि वीरु सघो आ ।
भाउ मरण जो क्रोधु घणो आ ॥
हनुमत ज्ञातो जोधो आयो ।
तेजीअ डोड़ियो खूबु गजायो ॥

ميگھنادُ پيڻَ وِيرُ سگھو آ
پاءُ مَرڻُ جو ڪروڏُ گھڻو آ
هُنْمَتَ جاتو جوڌو آيو
تيزيءَ ڊوڙيو خوبُ گجايو

हिकिड़ो शाही वणु बि उखाड़ियो ।
रावण पुट जे रथ खे ड़ारियो ॥
हनुमत हिकिड़ो पलु बि न टारियो ।
राकासनि खे रगिड़े मारियो ॥

ھِڪڙو شاھي وَڻُ بَ اُڪاڙيو
راوَنُ پُٽَ جي رَتَ کي ڏاريو
هُنْمَتَ ھِڪڙو پُلُ بَ نہ تاريو
راڪاسَنَ کي رَگڙي ماريو

मेघनादु ऐं हनुमतु आहे ।
बिनि जे विच में कोई नाहे ॥
रावण पुट छल खेलु रचायो ।
जीत न पाती कपटु अजायो ॥

ميگھنادُ ۽ هُنْمَتُ آھي
پنَ جي وِچَ ۾ ڪوئي ناھي
راوَنُ پُٽَ چَلُ ڪيلُ رچايو
جيتَ نہ پاڻي ڪپُڻُ اڃايو

दोहो— ब्रह्म अस्त्र खे हुन खंयों
हनुमत मन वीचारु ।
ब्रह्म अस्त्र खे बि न मजां
महिमा मेटणहारु ॥

मेघनाद सो अस्त्र हलायो ।
हनुमत छातीअ ते टकिरायो ॥
हनुमत खे भुंइ ते केरायो ।
नागपाश सां वेढे आयो ॥

खबर बुधी सभु दैत डुकनि था ।
खेलु डिसण लइ महल अचनि था ॥
हनुमान खे को भउ नाहे ।
नांगनि विच जिअं गरुडु त आहे ॥

तूं त किथां जो रावण डाढियो ।
कांहिंजे बल ते बागु उजाड़ियो ॥
तो न बुधो जसु मुंहिंजो छाहे ।
तुंहिंजे मुख ते डपु बि न आहे ॥

राक्षस मुंहिंजा पियो थो मारीं ।
प्राण बि वेदइ ध्यानु न धारीं ॥
हनुमत रावण खे ललकारियो ।
मूं रघुवर जो ई बलु धारियो ॥

जग खे जेको ठाहे डाहे ।
राजाउनि जो अहमु बि लाहे ॥
खर दूषणु ऐं त्रिशिरा बाली ।
मारिया जंहिं ही सभु बलशाली ॥

दोहो— ब्रह्म अस्त्र कि हुन क्णियु
हनुमत मन वीचारु ।
ब्रह्म अस्त्र कि बे न मजान
महिमा मेटणहारु ॥

मेघनाद सो अस्त्र हलायो ।
हनुमत छातीअ ते टकिरायो ॥
हनुमत खे भुंइ ते केरायो ।
नागपाश सां वेढे आयो ॥

खबर बुधी सभु दैत डुकनि था ।
खेलु डिसण लइ महल अचनि था ॥
हनुमान खे को भउ नाहे ।
नांगनि विच जिअं गरुडु त आहे ॥

तूं त किथां जो रावण डाढियो ।
कांहिंजे बल ते बागु उजाड़ियो ॥
तो न बुधो जसु मुंहिंजो छाहे ।
तुंहिंजे मुख ते डपु बि न आहे ॥

राक्षस मुंहिंजा पियो थो मारीं ।
प्राण बि वेदइ ध्यानु न धारीं ॥
हनुमत रावण खे ललकारियो ।
मूं रघुवर जो ई बलु धारियो ॥

जग खे जेको ठाहे डाहे ।
राजाउनि जो अहमु बि लाहे ॥
खर दूषणु ऐं त्रिशिरा बाली ।
मारिया जंहिं ही सभु बलशाली ॥

जंहीं आ शिव जो धनुषु बि टोड़ियो ।
जोधनि वीरनि जो मुंहं मोड़ियो ॥
कासिदु आहियां मां उन जो ई ।
नारि रखी आ जंहींजी तो ई ॥

جَنهن آ شوَ جو دَنشُ به توڙيو
جوڏنَ ويرنَ جو مُنهنَ موڙيو
قاصدُ آهيانَ مانَ اُنَ جو ئي
نارِ رَڪي آ جَنهجي تو ئي

रावण मुंहिंजो डोहु त नाहे ।
खाइणु फल को डोहु त नाहे ॥
जिनि जिनि रोकियो तिनि खे मारियो ।
मुंहिंजी बुख त न धीरजु धारियो ॥

راوڻُ مُنهنجو ڏوهُ ته ناهي
ڪائڻُ ڦلَ ڪو ڏوهُ ته ناهي
جنَ رَڪيو تنَ کي ماريو
مُنهجي بَڪَ ته نه ڏيرجُ ڌاريو

अर्जु कयां थो हथड़ा जोड़े ।
मज्जु मतु मुंहिंजो अहमु वकोड़े ॥
पंहिंजे कुल जी सोचि वडाई ।
भरमु छडे जपि प्रभु रघुराई ॥

عَرضُ ڪيانَ ٿو هٿڙا جوڙي
مَڃُ مَتُ مُنهنجو اَهمُ وڪوڙي
پَنهجي ڪُلَ جي سوچِ وڌائي
پَرمُ ڇڏي جَپِ پَرمُ رَگهڙائي

कालु बि जंहीं खां डिजंदो आहे ।
पापी प्राणी भजंदो आहे ॥
वेरु न उनसां कडहिं जुगाए ।
माता सीता डे मोटाए ॥

ڪالُ به جَنهنَ کانَ ڊِجندو آهي
پاڻي پراڻي پِچندو آهي
ويرُ نه اُنَ سانَ ڪڏهنَ جُڳائي
ماتا سِيتا ڏي مواتي

शरण लगे ते रहमु करे थो ।
नफिरत लाहे प्रेमु भरे थो ॥
तंहिंजे शरणनि वज्जु चितु लाए ।
माफु कंदुइ सभु डोह भुलाए ॥

شَرڻُ لڳي تي رَحَمُ ڪَري ٿو
نَفرَتَ لاهي پَرمُ پَري ٿو
تَنهجي شَرڻنَ وِجُ ڇُتَ لائي
مَعاڻُ ڪَنڌَءَ سَڀُ ڏوهَ پُلائي

हनुमतु वर वरि ग्यानु चवे थो ।
रावणु खिलंदे तंज कसे थो ॥
ही बांदरु को आहे ग्यानी ।
समुझाए थो मूखे ध्यानी ॥

هُمُتُ وَرُ وَرُ گيانَ چوي ٿو
راوڻُ ڪَلندي طَنزَ ڪَسي ٿو
هي بانڊرُ ڪو آهي گياني
سَمجھائي ٿو مُونڪي ڌياني

क्रोधु करे पो तेजु चयाई |
 बांदर मूखे थो समुझाई ||
 हाणि त तुंहिंजो मौतु अचे थो |
 रावणु मारण लाइ उथे थो ||

वकित उन्हीअ ई विभिषणु आयो |
 भाउ वडे खे हुन समुझायो ||
 कासिदु मारणु नीती नाहे |
 डंड तरीको बियो बि त आहे ||

रावण खिलंदे राइ बुधार्ई |
 अंग भजी ई छडिजे भाई ||
 हर को मन में सोच करे थो |
 नीति अनीती खोज करे थो ||

दोहो— पुछ ते बांदर मोहु आ
 राइ इहा ई आहि |
 तेल बुडलु कपडो बधी
 उन में हणिजे बाहि ||

दुहिल वज्रनि था लोक नचनि था |
 हनूमान गड्डु शहरु घुमनि था ||
 उनजी फेरी खूबु फिराई |
 पो उनजे पुछ बाहि लगार्ई ||

हनुमत ऊंची देहि बणाई |
 महल महल ते आहि चढाई ||
 शहिरु सडे थो को वसु नाहे |
 हर हंधि छांयो मातमु आहे ||

क्रोडु करि पो तिरु चियाँन |
 बांदर मुंकी तु सभ्याँन ||
 हाँ ते तुंनहजो मुँ अचि तु |
 रावुँ मारुँ लाँ अँ तु ||

वकित अँह्यैँ तुँ विसुँ आयो |
 भाँ वडैँ खे हुन समुझायो ||
 कासिदु मारणु नीती नाहि |
 डंड तरीको बियो बि त आहे ||

रावुँ कलंदी राँ बुडार्ई |
 अंग यिँ तुँ चडिजे भाई ||
 हर को मन में सोच करि तु |
 नीति अनिती कोच करि तु ||

दोहो— पुँ ते बांदर मोहु आ
 राँ इहा ई आहि |
 तेल बुडलु कपडो बधी
 उन में हणिजे बाहि ||

दुहिल वज्रनि था लोक नचनि था |
 हनूमान गड्डु शहरु घुमनि था ||
 उनजी फेरी खूबु फिराई |
 पो उनजे पुछ बाहि लगार्ई ||

हनुमत ऊंची देहि बणाई |
 महल महल ते आहि चढाई ||
 शहिरु सडे थो को वसु नाहि |
 हर हंधि छांयो मातमु आहे ||

को बि निरादरु कीन फले थो |
नगरु अनाथनि मिसिलि जले थो ||
हुन हर घर खे आहि जलायो |
हिकु विभिषणु जो वासु बचायो ||

को به نرادَرُ کینِ قَلِي تُو
نَکَرُ اَنَاتِنِ مِثْلِ جَلِي تُو
هُن هَرُ گَهَرُ کِي آه جَلایُو
هَکُ وِیَشَنُ جُو وَاَسُ بَجایُو

पार्वती खे शिवु समुझाए |
राम दूत खे केरु जलाए ||
टिपंदे लंका नगरु जलायो |
पो टिपु सागर मंझि लग्गयो ||

پاروتِي کِي شُو سُمجھائی
رَامَ دُوتِ کِي کِيرُ جَلَائِي
تِپِنْدِي لَنکَا نَکَرُ جَلایُو
پُو تِپُ سَاگَرِ مَنجھ لَگایُو

दोहो— बाहि विसाए थकु भञ्जी
धारे नंढिड़ो रूपु |
सीता माता वटि अची
जाहिरु कयनि सरूपु ||

دوهو- باه وِسَائِي تَکُ پِچِي
ذَارِي نَنديڑُو رُپُ
سِيता माता वटِ अچِي
ظَاهِرُ کَيْنِ سَرُوپُ

माता सौंपियो का त निशानी |
जिअं सौंपी ही नाथ निशानी ||
चूड़ामणि पो हुन अर्पी आ |
हनुमत खुशि थी सा वरिती आ ||

माता सُونِपियो का ते नِशَانِي
जिअं सُونِपि हِي नाथ नِशَانِي
चूडामणि पो हुन अर्पि आ
हनुमत खुश थि सा वरति आ

मोकल वठंदे सीसु निवायो |
तेजु गजण सां लोकु डुकायो ||
समुंडु लंघे हुन पासे आयो |
साथियुनि सभिनी खेसि वरायो ||

मोक्ल वठندي सीसु न्वायो
तेजु गजण सां लोकु डुकायो
समुंडु लंघे हुन पासे आयो
साथियुनि सभिनी खेसि वरायो

हालु बुधी सभ ते सुखु छांयो |
जनमु नओं ज़णु साथियुनि भांयो ||
मुखु परसनु तन तेजु समायो |
रासि करे कमु हनुमतु आयो ||

हालु बुधी सभ ते सुखु छांयो
जनमु नओं जणु साथियुनि भांयो
मुखु परसनु तन तेजु समायो
रासि करे कमु हनुमतु आयो

बांदर सभई नचनि टिपनि था ।
हुन खां हर का गाल्हि पुछनि था ॥
हनुमत का बि न देरि लग्गई ।
हलण लग्गो जिति हो रघुराई ॥

बान्दर सैयि नचन तिन ता
हुन कान हर का गाल्ह पुचन ता
हनुमत का बि न देरि लग्गई
हलण लग्गो जिति हो रघुराई

सुग्रीव खे सभ सीसु निवायो ।
पो सभिनी खुशि हालु बुधायो ॥
हनुमत कार्जु रासि कयो आ ।
प्रभु जो ही कमु ख्रासि कयो आ ॥

सुग्रीवो खे सभ सीसु निवायो
पो सभिनी खुशि हालु बुधायो
हनुमत कार्जु रासि कयो आ
प्रभु जो ही कमु ख्रासि कयो आ

सुग्रीवु ऐं हनुमानु मिलनि था ।
सभु गड्डिजी प्रभु झांहुं वजनि था ॥
राम सभिनि जो अचणु पसियो आ ।
गदिगदि आहिनि कमु थी वियो आ ॥

सुग्रीवु ऐं हनुमानु मिलनि था
सभु गड्डिजी प्रभु झांहुं वजनि था
राम सभिनि जो अचणु पसियो आ
गदिगदि आहिनि कमु थी वियो आ

प्रभु जे चरननि सीसु निवायो ।
जामवंत सभु हालु बुधायो ॥
नाथ पवनसुत जी करिणी आ ।
अखुट मुखनि सां बि न कथिणी आ ॥

प्रभु जे चरननि सीसु निवायो
जामवंत सभु हालु बुधायो
नाथ पवनसुत जी करिणी आ
अखुट मुखनि सां बि न कथिणी आ

रघुवर जिअं ई ही सभु ज्जातो ।
तुर्तु गले सां हनुमतु लातो ॥
सलि त सज्जण किअं सीता आहे ।
प्राण रख्या जो साधनु छाहे ॥

रघुवर जिअं ई ही सभु ज्जातो
तुर्तु गले सां हनुमतु लातो
सलि त सज्जण किअं सीता आहे
प्राण रख्या जो साधनु छाहे

दोहो— नामु त पहरेदारु आ
दरु आ ध्यान निगाह ।
चरननि चित तालो हंयों
प्राण वजनि कंहें राह ॥

दोहो— नामु त पहरिदारु आ
दरु आ ध्यान निगाह
चरननि चित तालो हंयों
प्राण वजनि कंहें राह

उनजे नेणनि में जलु भारी ।
वचन चया कुञ्जु जनक दुलारी ॥
पल पल चरननि में चितु धारियो ।
रघुवर कहिड़े डोह विसारियो ॥

اُنْجِي نِيئِن ۾ جَلُ پاري
وَجَنَ چيا کُجھُ جَنَکُ دَلاري
پَل پَل چَرَنَن ۾ چِتُ داريو
رَگھوَر کَھڙي دَوھُ وساريو

नाथु छडे बि न प्राण वजनि था ।
प्रभु दर्शन जे लइ अटिकनि था ॥
हाणि सरीरु बि दुखु न सहे थो ।
नेणनि मां नितु नीरु वहे थो ॥

ناٺُ چڙي به نه پراڻُ وِجِنِ تا
پرپُ دَرشَنَ جِي لاءِ اَکَنِ تا
هاڻُ سَريرُ به دُکُ نه سَهي تو
نِيئَنَ مان نِتُ نِيرُ وِهي تو

कहिड़ा कहिड़ा कष्ट बुधायां ।
पंहिंजे मुख खां कीअं चवायां ॥
सीता माता ते दुखु भारी ।
तुर्तु कयो प्रभु हलण तयारी ॥

کَھڙا کَھڙا کَشٽُ ٻڏايان
پَنهنجي مُکُ کان کيئَنَ چوايان
سیتا ماتا تي دُکُ پاري
تُرٽُ کيو پرپُ هلُن تيارِي

चूड़ामणि हुन सौंपी आहे ।
प्रेम मगनु दिलि प्रभु जी आहे ॥
सा त वठी झटि छातीअ लाती ।
पंहिंजी हालति व्याकुलु ज्ञाती ॥

چُوڙامڻُ هُن سَوڻيپي آهي
پرپِرَ مَگَنُ دِلِ پرپُ جِي آهي
سا تہ وٺي جَھٽِ چاتِيءَ لاتي
پَنهنجي حالتِ وياڪُلُ جاتي

दुख सीता जे दर्दु वधायो ।
प्रभु जे नेणनि में जलु आयो ॥
हनुमत तुंहिंजो कर्जी आहियां ।
ही अहसानु त किअं मां लाहियां ॥

دُکُ سیتا جِي دَرْدُ وڌايو
پرپُ جِي نِيئِن ۾ جَلُ آيو
هَنُمتُ تَنهنجو قَرَضِي آهيان
هي آسانُ تہ کيئنَ مان لاهيان

हनूमानु ही वचन बुधे थो ।
झटि रघुवर जा चरन झले थो ॥
प्रेम मगनु आ कोन कुछे थो ।
उनजे सिर हथु रामु धरे थो ॥

هَنومانُ هي وِجَنَ ٻڏي تو
جَھٽُ رَگھوَر جا چَرَنَ جِھلي تو
پرپِرَ مَگَنُ آ کونہ کُچي تو
اُن جِي سِرَ هٺُ رامُ ڌري تو

हथु बि वधाए खेसि उथारियो |
पो पंहिंजे भरि में वेहारियो ||
सुग्रीव खे पिणि नाथ सुझायो |
हलण तयारी हाणि करायो ||

هَتْ بِه وَذَائِي كَيْسِ اُتَارِيو
پو پَنهنجِي پِر ۾ ويهاريو
سُگريو كِي پِنِ نَاتِ سُجھايو
هَلَنُ تيارِي هَارِ كَرايو

दोहो— बांदरपति आदेश ते
आई फौज तमामु |
रिछ ऐं बांदर हा घणा
कनि जइ जइ श्रीरामु ||

दोहो- باندرپَتِ آدیشِ تي
آئی فَوْجِ تَمَامُ
رِجِ ۽ باندرِ हा घणा
कَنِ जै जै श्री रामु

राम दया जे ब्रल खे पाए |
हलनि जबल ज्रणु पंख लगाए ||
फौज वठी थियो रामु रवानो |
सोण घणा ऐं वक्तु सुहानो ||

रामु दया जे बलु खे पाए
हलनि जबल ज्रणु पंख लगाए ||
फौज वठी थियो रामु रवानो |
सोण घणा ऐं वक्तु सुहानो ||

दोहो— समुंड किनारे ते अची
पहुती आहे फौज |
बन जा फल खाई मिठा
बांदर माणिनि मौज ||

दोहो- समुंड किनारे ते अची
पहुती आहे फौज |
बन जा फल खाई मिठा
बांदर माणिनि मौज ||

हुति राकासनि खे डपु आहे |
कुल रख्या लइ को ई नाहे ||
सभिनी चिंता तडुहिं वराई |
बांदर लंका जडुहिं जलाई ||

हुति राकासनि खे डपु आहे |
कुल रख्या लइ को ई नाहे ||
सभिनी चिंता तडुहिं वराई |
बांदर लंका जडुहिं जलाई ||

जंहिंजे कासिद में ब्रलु एडो |
तंहिंजे स्वामी में ब्रलु केडो ||
मंदोदरी पिणि व्याकुल आहे |
हाणि असां जी खैरियत नाहे ||

जंहिंजे कासिद में ब्रलु एडो |
तंहिंजे स्वामी में ब्रलु केडो ||
मंदोदरी पिणि व्याकुल आहे |
हाणि असां जी खैरियत नाहे ||

पो रावण जे चरननि आई ।
नीति अनीती राइ बुधार्ई ॥
नाथ हरी सां वेरु न धारियो ।
विनती हिर्दे मंझि उतारियो ॥

गाल्हि लगी हुन खे बेमानी ।
टहिक छिना जगु जे अभिमानी ॥
औरत डिजिणी आहि सचाई ।
उन जे मन जी आहि कचाई ॥

जे बांदर जो दलु हिति ईदो ।
राकासनि जो खाधो थींदो ॥
जंहीं खां पूरो लोकु डुके थो ।
जाल डिजे थी अजबु लगे थो ॥

रावण खे हिति खबर मिली आ ।
समुंड पारि हुति फौज मिड़ी आ ॥
दुश्मन जो दलु आयो आहे ।
हाणि सभा जो रायो छाहे ॥

तंहिं ते मंत्री खूबु खिलनि था ।
माठि विहण जी राइ डियनि था ॥
देव दुष्ट बि त कोन बचनि था ।
नर बांदर कंहिं गुणप अचनि था ॥

वक्त उन्हीअ ई विभिषणु आयो ।
भाउ चरन में सीसु निवायो ॥
विभिषण पंहिंजी राइ बुधार्ई ।
जो बि करण में आहि भलाई ॥

पो राउं जी चरनं आं ।
नीतं अनित्ति र्वा भूदां ।
नातं हरी सान वीरु न धारियो ।
वन्ति हरी मंजु अतारियो ॥

गाल्ह लगी हुन खे बेमानी ।
टहिक छिना जगु जे अभिमानी ॥
औरत डिजिणी आहि सचाई ।
उन जे मन जी आहि कचाई ॥

जे बांदर जो दलु हिति ईदो ।
राकासनि जो खाधो थींदो ॥
जंहीं खां पूरो लोकु डुके थो ।
जाल डिजे थी अजबु लगे थो ॥

रावण खे हिति खबर मिली आ ।
समुंड पारि हुति फौज मिड़ी आ ॥
दुश्मन जो दलु आयो आहे ।
हाणि सभा जो रायो छाहे ॥

तंहिं ते मंत्री खूबु खिलनि था ।
माठि विहण जी राइ डियनि था ॥
देव दुष्ट बि त कोन बचनि था ।
नर बांदर कंहिं गुणप अचनि था ॥

वक्त उन्हीअ ई विभिषणु आयो ।
भाउ चरन में सीसु निवायो ॥
विभिषण पंहिंजी राइ बुधार्ई ।
जो बि करण में आहि भलाई ॥

दोहो— कावड़ि लालचि डोहु सभु
नाथ नर्ग जी राह ।
त्यागे जपि रघुवीर खे
संतनि जी आ चाह ॥

दोहो— काउठ लालच डोहु सपि
नाथ नर्ग जी राह ।
त्यागे जपि रघुवीर की
संतनि जी आ चाह ॥

रामु को मानव नाहे स्वामी ।
हू खुदि भगवन आहे स्वामी ॥
मेरनि जो मनु साफु करे थो ।
शरण लग्ने खे माफु करे थो ॥

रामु को मानु नाही स्वामी
हू खुद पिकुणु आहे स्वामी
मेरनि जो मनु साफु करी थो
शरणु लगे खे माफु करी थो

वेरु करण में नाहि भलाई ।
शरण लग्ण में आहि भलाई ॥
नाथ प्रभूअ खे डे वैदेही ।
जपि खुदि भगवनु रामु सनेही ॥

वेरु करणु में नाही भलाई
शरणु लग्णु में आही भलाई ॥
नाथ प्रभूअ खे डे वैदेही
जपि खुदि भगवनु रामु सनेही ॥

पो कावड़ि में रावणु आयो ।
विभिषण खे घटि वधि गाल्हायो ॥
दुष्ट तूं अनु थो मुंहिंजो खाई ।
पर दुश्मन जा गुण थो गाई ॥

पो काउठु में रावणु आयो
विभिषणु खे घटि वधि गाल्हायो ॥
दुष्ट तूं अनु थो मुंहिंजो खाई
पर दुश्मन जा गुण थो गाई ॥

विभिषण खे लत ज़ोर हंयाई ।
वजु उन खे डे ग्यानु चयाई ॥
विभिषणु हर हर चरन अचे थो ।
रावणु वेतरि क्रोध मचे थो ॥

विभिषणु खे लत ज़ोर हंयाई
वजु उन खे डे ग्यानु चयाई ॥
विभिषणु हर हर चरन अचे थो
रावणु वेतरि क्रोध मचे थो ॥

विभिषण हलंदे पिणि चेतायो ।
राम जपण सां भागु बणायो ॥
मां त वजां थो डोहु न आहे ।
मुंहिंजो को ई डोहु न आहे ॥

विभिषणु हलंदे पिणि चेतायो
रामु जपणु सां भागु बणायो ॥
मां त वजां थो डोहु न आहे
मुंहिंजो को ई डोहु न आहे ॥

रामु दयालू आ वीचारे ।
पहुचे थो हुन समुंड किनारे ॥
उति सेना में शंका आहे ।
दुश्मन जो को दूतु त नाहे ॥

उन ते उति ई रोक लगाई ।
सुग्रीव खे आ ज्ञाण कराई ॥
सुग्रीवु प्रभु खे खबर करे थो ।
ही रावण जो भाउ लग्ने थो ॥

मिलण अह्हां सां आयो आहे ।
रामु पुछे थो करिणो छाहे ॥
सुग्रीव माया आहे बुधायो ।
रूपु मटे गुञ्जु ज्ञाणण आयो ॥

राम चयो किअं आयो आहे ।
बुधण करण में हर्जु त नाहे ॥
नाथ मुनासिब नीति चई आ ।
शरण अचण जी रीति चई आ ॥

जंहीं जे मन में छलु ई आहे ।
सो भरि मुंहिंजे ईदो नाहे ॥
जे रावणु जो क्रासिदु आहे ।
तबि भउ हाजी का ई नाहे ॥

दोहो— साणु वठी उनखे अचो
डींदे पूरो मानु ।
जय श्री रामु चई करे
विया अंगदु हनुमानु ॥

रामु दयालू आ वीचारे ।
पहुचे थो हुन समुंड किनारे ॥
उति सेना में शंका आहे ।
दुश्मन जो को दूतु त नाहे ॥

उन ते उति ई रोक लगाई ।
सुग्रीव खे आ ज्ञाण कराई ॥
सुग्रीवु प्रभु खे खबर करे थो ।
ही रावण जो भाउ लग्ने थो ॥

मिलण अह्हां सां आयो आहे ।
रामु पुछे थो करिणो छाहे ॥
सुग्रीव माया आहे बुधायो ।
रूपु मटे गुञ्जु ज्ञाणण आयो ॥

राम चयो किअं आयो आहे ।
बुधण करण में हर्जु त नाहे ॥
नाथ मुनासिब नीति चई आ ।
शरण अचण जी रीति चई आ ॥

जंहीं जे मन में छलु ई आहे ।
सो भरि मुंहिंजे ईदो नाहे ॥
जे रावणु जो क्रासिदु आहे ।
तबि भउ हाजी का ई नाहे ॥

दोहो— साणु वठी उनखे अचो
डींदे पूरो मानु ।
जय श्री रामु चई करे
विया अंगदु हनुमानु ॥

विभिषणु दर्शन लइ मांदो आ ।
 उन खे आदर सां आंदो आ ॥
 यकटकि प्रभु जो रूपु निहारे ।
 विभिषणु बीठो पलक बिहारे ॥

दर्शनु लछिमण जो पातो आ ।
 बेहदि आनंदु मन ज्ञातो आ ॥
 नेणनि में जलु भरिजी आयो ।
 पो हुन तारुफु पाणु करायो ॥

मां रावण जो आहियां भ्राता ।
 राक्षस कुल में ज्ञाउसि दाता ॥
 दैतु त चाहे पाप सहारो ।
 चिबिरो चाहे जिअं अंधियारो ॥

दोहो— आयो आहियां जसु बुधी
 आहि दयालू नाथु ।
 चरननि में पंहिंजे रखो
 मूंखे ज्ञाणि अनाथु ॥

दीन वचन सां हुन ब्राड्ढायो ।
 तुर्तु गले सां राम लग्गायो ॥
 विभिषण पंहिंजो हालु बुधायो ।
 कारण कहिड़े प्रभु वटि आयो ॥

हाणि अव्हां जी महिर मिली आ ।
 तन मन जी सभु पीड़ लथी आ ॥
 प्रभु मां कंहिंजे लाइकु नाहियां ।
 बसि भगिती जो वरु थो चाहियां ॥

وَيْشُنُ دَرَشَنُ لِّ مَانَدُو آ
 اَنْ كِي اَدَرُ سَانِ اَنْدُو آ
 يَكْتَكِ پَرِپُّ جُو رُوپُّ نِهَارِي
 وَيْشُنُ بِيئُو پَلَكِ بِهَارِي

دَرَشَنُ لِحِمَنُ جُو پَاتُو آ
 بِي حَدِ اَنْدُ مَنْ جَاتُو آ
 نَيْشَنُ ۾ جُلُّ پَرِجِي آيو
 پُو هُنُ تَعَارُفُ پَانُّ كَرَايو

مان راوَنُّ جُو آهِيانِ پِرَاتَا
 رَاكْسَسَ كُلِّ ۾ جَائِسُ دَاتَا
 دَيْتُ تَهْ چَاهِي پَآپَ سَهَارُو
 چَبَرُو چَاهِي جِئَنُ اَنْدِيَارُو

دوهو - آيو آهِيانِ جَسُ بُدِي
 آهِ دِيَالُو نَاتُ
 چَرَنِنِ ۾ پَنَهِنِجِي رَكَو
 مُونَكِي جَانُّ اَنَاتُ

دِينِ وَجَنَ سَانِ هُنُ بَادَايو
 تَرْتُ گَلِي سَانِ رَامَ لَگَايو
 وَيْشُنُ پَنَهِنِجُو حَالُ بُدَايو
 كَارَنُّ كَهَرِي پَرِپُّ وَتِ آيو

هاڻُ اوهانِ جِي مَهَرِ مِلِي آ
 تَنَ مَنَ جِي سِي پِيَرُ لَثِي آ
 پَرِپُّ مانِ كَنَهِنِ جِي لَاتِقُ نَاهِيانِ
 بَسِ يَگِيتِي جُو وَرُ تُو چَاهِيانِ

“इअं ई थींदो” राम चयो आ ।
 धन्य विभीषण खे बि कयो आ ॥
 खाणि दया जी आ रघुराई ।
 शरण लगे जी पीड़ मिटाई ॥

”إِنَّ اِي تِينِدُو“ رَامَ چِيَوِ آ
 ذَنِيَهَ وَيِيشَنُ كِي بَه كَبِيَوِ آ
 كَانُ دِيَا جِي آ رَغُهْرَايِي
 شَرَنُ لَجِي جِي پِيَرُ مِٹَايِي

विभीषणु जिअं ई प्रभु वटि आयो ।
 रावण दूतनि खे पहुचायो ॥
 दूतनि बांदर रूपु बनायो ।
 भेदु लहण लइ पाणु जुटायो ॥

ويِيشَنُ جِئَنُ تِي پَرِي وَتِ آيَوِ
 رَاوَنُ دُوَتَنِي كِي پَهُچَايَوِ
 دُوَتَنِي بَانْدَرُ رُوپُ بَنَايَوِ
 بِيَدُ لَهَنُ لَهَ پَانُ جُٹَايَوِ

कुंड कुड़िछ में जाच कयाऊं ।
 उति लछिमणु ऐं रामु छिठाऊं ॥
 प्रभु जी लीला खे ज्ञातो आ ।
 मन ई मन में जसु गातो आ ॥

كُنْدَ كُڙِيچَ مَن جَاچَ كِيَاوُنُ
 اُتِ لَچِمَنُ ءِ رَامُ چِٹَاوُنُ
 پَرِي جِي لِيَلَا كِي جَاتَوِ آ
 مَن تِي مَن مَن جَسُو گَاتَوِ آ

दूत सुजाणप में त अचनि था ।
 बांदर पकिड़े खेनि बधनि था ॥
 मारे मारे साणो कनि था ।
 पो सभु सुग्रीव तर्फि वजनि था ॥

دُوَتُ سُوچَاڻَپَ مَن تَه اچَنِي تَا
 بَانْدَرُ پَکِيڙِي کِينِ بَدَنِي تَا
 مَارِي مَارِي سَاڻُو کَنِي تَا
 پُو سَبُو سُوگَرِيوُ طَرَفِي وَجَنِي تَا

राम कसम सां पाणु बचायो ।
 रहमु लखन खे तिनि ते आयो ॥
 तिनि खे बंधन मुक्त कयो आ ।
 खत सां रावण खे बि चयो आ ॥

رَامَ قَسَمَ سَاڻَ پَانُ بچَايَوِ
 رَحَمُ لَکَنُ کِي تِنِي تِي آيَوِ
 تِنِي کِي بَنَدَنُ مُکُتُ کِيَوِ آ
 خَطُ سَاڻَ رَاوَنُ کِي بَه چِيَوِ آ

दुष्ट तुरु डे सीता माता ।
 शरण अची लगु रघुवर दाता ॥
 वेतरि पंहिंजो पाणु पडीं थो ।
 पाण ई पंहिंजो मौतु सडीं थो ॥

دُشُتُ تَرُتُ ذِي سِيَتَا مَاتَا
 شَرَنُ اچِي لَگُ رَغُهْوَرُ دَاتَا
 وَتَرِي پَنَهَنجُو پَانُ پَدِينِ تُو
 پَانُ تِي پَنَهَنجُو مَوُتُ سَدِينِ تُو

दूत लखन खे सीसु निवायो ।
मोट करण जो कनि था सायो ॥
पंहिंजा दुखिड़ा दर्द मिटाया ।
जसु गाईदे लंका आया ॥

دُوتَ لَكَنَّ كِي سِيسُ نَوايو
موتَ كَرुं जो कَنं ता सعيو
پَهِنجا دُكُرا دَرَدَ مِٹايا
جَسُ گائيندي لَنکا آيا

डहसिर खे तिनि सीसु निवायो ।
लछिमण जो सो खतु पहुचायो ॥
को बि दूत कुझु कोन कुछे थो ।
रावणु रड़ंदे हालु पुछे थो ॥

डَهसरَ کي تِن سِيسُ نَوايو
لِچَمَنं जो सो خَطُ پُهچايو
کو به دُوتَ کُجُه کوند کُچي تو
راوَنُ رَزَندي حالُ پُچي تو

दूतनि पूरो हालु बुधायो ।
गाल्हियुनि रावण खे भड़कायो ॥
खूबु खिलियो पो रावणु आहे ।
बांदर सेना खां डपु नाहे ॥

दुतَن पुरो हालु बुधायो
गाल्हिन रावणु क्यो पिकायो
खुबु क्लियो पो रावणु आह्ये
बान्दर सिना कान डपु नाह्ये

पो हिकु मंत्री आहि सझायो ।
लछिमण जे खत खे बि पढायो ॥
अंदर में खत खेसि डकायो ।
पर बाहिरि थे मुखु मुशकायो ॥

पो हिकु मन्त्रि आह सझायो
लचिमण जे खत क्ये बि पढायो
अन्दर में खत खेसि डकायो
पर बाहिरि थे मुखु मुशकायो

हिति सुग्रीवु ऐं विभिषणु आयो ।
राम उन्हनि खे आहि सझायो ॥
समुंडु घणो ई ऊन्हो आहे ।
पारि लगाइण जी रिथ छाहे ॥

हित सुग्रीवु ऐं विभिषणु आयो
राम उन्हनि क्ये आह सझायो
समुंडु घणो ई ऊन्हो आह्ये
पारि लगाइण जी रिथ छाह्ये

विभिषणु इअं थो राइ बुधाए ।
तीरु अवांजो समुंडु सुकाए ॥
तड्हिं बि इअं थी नीति सुणाए ।
अर्जु समुंड खे करणु जुगाए ॥

विभिषणु इअं थो राइ बुधाए
तीरु अवांजो समुंडु सुकाए
तड्हिं बि इअं थी नीति सुणाए
अर्जु समुंड खे करणु जुगाए

राइ सखा तो नेकु बुधार्ई |
 इन मे सभ जी आहि भलाई ||
 गाल्हि न लछिमण जे मन भाई |
 राम वचन ते दुविधा छाई ||

راءِ سکا تو نیڪُ بُدائی |
 ان ۾ سیٰ جی آھ پِلائی |
 ڳالھ نہ لچمڻ جی مَن پانہی |
 رامَ وچن تی دُوڌا چانہی |

देवनि ते विश्वासु अजायो |
 क्रोधु कयो प्रभु समुंडु सुकायो ||
 कांइर इन जे रहनि सहारे |
 देवनि खे बसि सुस्तु पुकारे ||

دیونَ تی وشواسُ اُجاویو |
 کروڏُ کیو پرپُ سَمُنڊُ سُکایو |
 کانترَ ان جی رهن سَهاری |
 دیونَ کی بس سُسْتُ پُکاری |

अर्जु कयूं पो ईअं कंदासीं |
 जीअं चवीं थो तीअं कंदासीं ||
 राम लखन खे इअं समुझायो |
 सागर भरिसां रघुवरु आयो ||

عَرَضُ کيُون پو اِيئنَ کَنڊاسين |
 جيئنَ چَوينَ ٿو تِيئنَ کَنڊاسين |
 رامَ لَڪَنَ کي اِئنَ سَمُجهايو |
 ساگرَ پِرسانَ رَڳهورُ آيو |

समुंड किनारे रामु विहे थो |
 पारि वज्रण जी राह घुरे थो ||
 निति पूजा ऐं पाटु करे थो |
 पर इन मां कुञ्जु कोन वरे थो ||

سَمُنڊَ کِناري رامُ وهي ٿو |
 پارِ وِجڻَ جی راھ گھري ٿو |
 نِتِ پُوڄا ۽ پاڻُ کَري ٿو |
 پرَ ان مان کُجھُ کونَ وري ٿو |

दोहो— समुंडु नथो विनती मजे
 गुज़िरनि था टे ड़ींहं |
 राम चयो डप जे बिना
 जुड़ंदा नाहिनि नींहं ||

دوھو— سَمُنڊُ نٿو ونٽي مِجي
 گُڏرنَ ٿا تي ڏينهنَ |
 رامَ چيو ڊپَ جی بنا
 جُڙندا ناهنَ نينهنَ |

हाणि त शांतीअ सां न मनायां |
 लखन धनुषु ड़े तीरु चढ़ायां ||
 तीरु चुटण सां शोरु मचे थो |
 समुझनि था सभु कहरु अचे थो ||

هاڻ تہ شانتيءَ سان نہ مَنايان |
 لَڪَنَ ڏنُشُ ڏي تيرُ چڙهايان |
 تيرُ چُٽڻَ سان شورُ مَچي ٿو |
 سَمُجھَن ٿا سِپُ قَهَرُ اچي ٿو |

डुकनि मछियूं ऐं मांगर शाही ।
समुड बि समुझी हाणि तबाही ॥
रतन मणी सां थालु भरायो ।
अहमु छडे थी ब्राह्मणु आयो ॥

دُكَن مَچِيُون ۽ مانگر شاهي
سَمُنَدَ به سَمُجھِي هاڻ تباھي
رَتَن مَڻِي سان ٿال پرايو
اھمُ چڏي ٿي براھمنُ آيو

चरन झले थो भुल बख्शाए ।
पंहिंजी करिणी ते पछिताए ॥
उभु अग्नी जलु भुंइ ऐं काया ।
नाथ अह्हां जी आहे माया ॥

چَرَن جھلي ٿو ڀل بَخشائي
پَنھنجي ڪرڻي تي پِچتائي
اُڀُ اَگني جَلُ ڀُنُ ۽ ڪايا
ناٿ اُوھان جي آھي مايا

हुकुमु मर्जी प्रभु मां त सुकां थो ।
पर हथ जोड़े अर्जु कयां थो ॥
इन सां मुंहिंजी नीति वजे थी ।
कुदिरत जी ई रीति वजे थी ॥

حُڪمُ مَچِين پَرِ پُ ماڻ تہ سُڪاڻ ٿو
پَر هٿ جوڙي عَرَضُ ڪيان ٿو
ان سان مُنھنجي نيتِ وِجي ٿي
قُدِرَت جي ئي ريتِ وِجي ٿي

ब्राणु चढियो आ रुकिणो नाहे ।
ब्राण खे वापसि झुकिणो नाहे ॥
देवु समुंडु थो चाह बुधाए ।
दैत मरनि सा राह बुधाए ॥

ٻاڻُ چڙھيو آ رُڪڻو ناھي
ٻاڻُ ڪي واپسِ جھڪڻو ناھي
ديوُ سَمُنَدُ ٿو چاھ ٻڌائي
ديتِ مَرَنِ سا راھ ٻڌائي

आहिनि पापी उतर किनारे ।
पापु मिटायो तिनि खे मारे ॥
रघुवर ओडे तीरु हलायो ।
देव समुंड प्रभु जो जसु ग्रायो ॥

آھنِ پاڀي اُترِ ڪناري
پاڻُ مِٽايو تِنِ ڪي ماري
رَگھوَرُ اوڏي تيرُ ھلايو
ديوُ سَمُنَدَ پَرِ پُ جو جسُ ڳايو

दोहो— वचन निमाणा ही बुधी
रघुवरु चाहि सुझाउ ।
सेना पारि लंघे वजे
अहिङ्गो ड्रसिजि उपाउ ॥

دوھو— وچَن نِماڻا ھي ٻڌي
رَگھوَرُ چاھ سَجھاءُ
سينا پارِ لَنگھي وِجي
اھڙو دَسِجُ اُڀاءُ

भाउ ब्रु आहिनि समुंड बुधायो ।
जिनि खे वरु आ रिषीअ सुणायो ॥
नीलु नलु त जो पहणु छुहनि था ।
नाथ दया सां से बि तरनि था ॥

रीति इन्हीअ प्रभु पुलि ठाराहियो ।
लोकनि टिनि में जसु साराहियो ॥
रघुवर जो ब्रु शानु मजे थो ।
सीसु निवाए समुंडु वजे थो ॥

(सुन्दर काण्ड पूरो थियो)

پاء بہ آہنِ سَمُنْدِ بُدایو
جِنِ کي وَرُ آ رِشِيءِ سُنایو
نیلُ نَلُ تَ جو پَهَنُ چُهَنِ تا
ناثَ دِیا سانِ سی بہ تَرَنِ تا

ریتِ انہیءِ پرپُ پُلِ ناراہیو
لوکَنِ تِنِ مِ جَسُ ساراہیو
رَگھوَرُ جو بَلُ شَانُ مِجی تو
سِیسُ نَوائی سَمُنْدُ وِجی ہتو

(سुन्दर काण्ड पूरो थियो)

लंका काण्ड

لنکا کاند

राम वजीरनि खे कोठायो ।
छो था हाणे देरि लग्गायो ॥
पुलि ठाहिण जो जतनु करायो ।
सेना खे हुन पारि लग्गायो ॥

रَامَ وَزِيرِنِ كِي كُونَايو
چو ٿا هاڻي دِيرِ لڳايو
پُلِ ٺاهڻُ جو جَتَنُ ڪرايو
سِينا کي هُنَ پارِ لڳايو

जामवंत नल नीलु सड्ढायो ।
तिनि खे पूरो सबबु बुधायो ॥
साणु असां जे रघुवरु आहे ।
पुलि ठाहिण में महिनत नाहे ॥

جَامَوَنَتَ نَلِ نِيلُ سَدَايو
تِنِ کي پورو سَبَبُ بُدَايو
ساڻُ اَسانَ جي رَگهَورُ آهي
پُلِ ٺاهڻُ ۾ مَحِنَتَ ناھي

पो रिछ बांदर टोला आया ।
तिनि खे तिनि जा कम समुझाया ॥
बुधंदे सभई तेजीअ डोड़िया ।
भिकूं खंयूं ऐं वण टिण टोड़िया ॥

پو رِچَ باندرِ ٽولا آيا
تِنِ کي تِنِ جا ڪَمَ سَمُجهايا
بُڏندي سِيئي تيزيءَ ڊوڙيا
پڪُون ڪنيون ۽ وَنَ تڻُ ٽوڙيا

जइ जइ जइ श्री रामु चवनि था ।
आणे नल ऐं नील ड्रियनि था ॥
पथर भारी ईअं वठनि था ।
ज्रणु हल्को को बालु खणनि था ॥

جَءَ جَءَ جَءَ شَري رَامُ چَوَنِ ٿا
آڻي نَلِ ۽ نِيلَ ڏيڻِ ٿا
پَٿرَ پاري اِيئنَ وَنَ ٿا
جَڻُ هَلڪو ڪو ٻالُ ڪَڻنِ ٿا

राम बुधार्ई वाणी प्यारी ।
हिन भुंइ जी आ महिमा न्यारी ॥
आहि इरादो मुंहिंजो सुंदरु ।
मां त अडिंदुसि शिव जो मंदरु ॥

رَامَ بُڏائي واڻي پياري
هِنَ پُڻءَ جي آ مَهَما نِاري
آھِ اِرادو مُنهنجو سُنڌرُ
مان تہ اڏيندس شوَ جو مَنڌرُ

सुग्रीव साधू संत घुराया ।
मुनियुनि पूजा पाठ कराया ॥
सिदिकु रखी शिव लिंगु अड्ढायो ।
रामेश्वरु ई नांउ चवायो ॥

سُگريو ساڏو سَنَتَ گهرايا
مُنيَن پوڄا پاٽَ ڪرايا
صِدقُ رَڪي شوَ لِنِگُ اڏايو
راميشورُ ئي نانءُ چوايو

चतुरु नील ऐं नल पुलि ठाही |
सुंदरु रचना प्रभु साराही ||
तरनि समुंड में पथर भारी |
जसु फहिलायो आ चौधारी ||

چترُ نیلِ ۽ نلِ پُلِ ناھي |
سُندرُ رچنا پرپُ ساراھي ||
ترنِ سمنڊَ ۾ پٿرِ پارِي |
جسُ ڦھلايو آ چوڌاري

पुलि बेहदि मजबूतु बणाई |
इन ते परसनु आ रघुराई ||
रामु लखनु था छिसनि नजारो |
सुंदरु सुंदरु समुंड किनारो ||

پُلِ بي حدِ مضبوطِ بڻائي |
ان تي پرسنُ آ رگھرائي ||
رامُ لکنُ ٿا ڏسنِ نظارو |
سُندرُ سُندرُ سمنڊَ ڪنارو

प्रभु आग्या सां वीर हलनि था |
बांदर टोला रिछ बि गजनि था ||
जइ जइ नारो जोशु भरे थो |
रामु बि सागरु पारि करे थो ||

پرپُ آگيا سان ويرِ هلنِ ٿا |
باندرُ ٽولا رچَ به گجنِ ٿا |
جئَ جئَ نعرو جوشُ پري ٿو |
رامُ به ساگرُ پارِ ڪري ٿو

उति ई ड़ेरो राम कयो आ |
दैतनि रावण खे बि चयो आ ||
पारि समुंड सभ खे पहुचायो |
रामु वठी हिति सेना आयो ||

اُتِ ٿي ڏيرو رامُ ڪيو آ |
ڊيتنِ راوڻُ ڪي به چيو آ |
پارِ سمنڊَ سڀَ ڪي پهچايو |
رامُ وڻي هتِ سينا آيو

रावणु बुधंदे ई घबिरायो |
सागरु किअं आ पारि करायो ||
तरह तरह जा सोच समाया |
पो डपु भुलिजी टहिक लग्गाया ||

راوڻُ ٻڌندي ٿي گھرايو |
ساگرُ ڪئنُ آ پارِ ڪرايو |
طرحَ طرحَ جا سوچَ سمايا |
پو ڊپُ ڀلجي ٿهڪَ لڳايا

मंदोदरी खे ख़बर लगी आ |
तुर्तु ड़हेसिर ड़ांहुं भगी आ ||
पांदु झले उन खे समुझायो |
रघुवर सां आ वेरु अजायो ||

مندودري ڪي خبرَ لڳي آ |
ترتُ ڏهيسرَ ڏانهن پڳي آ |
پانڊُ جهلي ان ڪي سڄهايو |
رگھورُ سان آ ويرُ آجايو

जंहिं राकासनि खे मारियो आ |
घणनी पापियुनि खे तारियो आ ||
नाथ अमटु ब्रलु उन में आहे |
खुदि भगवनु आ को शकु नाहे ||

रावणु पंहिंजो पाणु पड्डाए |
मंदोदरी खे थो समुझाए ||
प्यारी पंहिंजो छडि डपु लाहे |
मूं जहिडो को जोधो नाहे ||

कालु बि मुंहिंजे वस में आहे |
नर बांदर जो डपु ई छाहे ||
रावणु हिक बि न गाल्हि मजे थो |
आकड़ि सां हू तुरु वजे थो ||

लंका चोटी महलु अड्डायो |
रावणु उन में आहे आयो ||
ख़ासी महफिल ज़मंदी आहे |
सुंदरु नचिणी नचंदी आहे ||

दोहो— इंद्र तरह हरदमु रुगो |
ऐशु करणु ई चाहि |
ताक़तवरु दुश्मनु मथां |
पो बि न चिंता आहि ||

सुबुह सवेलो रामु उथे थो |
राइ वज़ीरनि खां बि पुछे थो ||
रिथ कहिड़ी आ हाणि बुधायो |
जामवंत पो सीसु निवायो ||

जंहेन राकासिन कि मारियो आ |
ग़ेह्नी पापिन कि तारियो आ ||
नाथ अमटु ब्रलु उन में आहे |
खुदि भगवनु आ को शकु नाहे ||

रावणु पंहिंजो पाणु पड्डाए |
मंदोदरी खे थो समुझाए ||
प्यारी पंहिंजो छडि डपु लाहे |
मूं जहिडो को जोधो नाहे ||

कालु बि मुंहिंजे वस में आहे |
नर बांदर जो डपु ई छाहे ||
रावणु हिक बि न गाल्हि मजे थो |
आकड़ि सां हू तुरु वजे थो ||

लंका चोटी महलु अड्डायो |
रावणु उन में आहे आयो ||
ख़ासी महफिल ज़मंदी आहे |
सुंदरु नचिणी नचंदी आहे ||

दोहो— इंद्र तरह हरदमु रुगो |
ऐशु करणु ई चाहि |
ताक़तवरु दुश्मनु मथां |
पो बि न चिंता आहि ||

सुबुह सवेलो रामु उथे थो |
राइ वज़ीरनि खां बि पुछे थो ||
रिथ कहिड़ी आ हाणि बुधायो |
जामवंत पो सीसु निवायो ||

सभिनी जो गुञ्जु ज्ञाणण वारा ।
 दीननि जा दुख टारण वारा ॥
 मति मूजिबि आ मुंहिंजो रायो ।
 बाली पुट खे दूतु बणायो ॥

सिनी जो गुंजु ज्ञाणु वारा ।
 दीननि जा दुख टारु वारा ।
 मति मूजिबि आ मुंहिंजो रायो ।
 बाली पुट खे दूतु बणायो ॥

सभिनी भांयो सुहिणो रायो ।
 अंगद खे आ राम बुधायो ॥
 लंका तोखे वजिणो आहे ।
 पुट मुंहिंजो कमु करिणो आहे ॥

सिनी पानियो सुहियो रायो ।
 अंगदु खे आ राम बुधायो ॥
 लंका तोखे वजिणो आहे ।
 पुट मुंहिंजो कमु करिणो आहे ॥

परमु चतुरु तूं छा समुझायां ।
 पुट मां कहिड़ी रीति बुधायां ॥
 दुश्मन सां कजि गाल्हि उहा ई ।
 कमु पंहिंजो थिए उन बि भलाई ॥

परमु चतुरु तूं छा समुझायां ।
 पुट मां कहिड़ी रीति बुधायां ॥
 दुश्मन सां कजि गाल्हि उहा ई ।
 कमु पंहिंजो थिए उन बि भलाई ॥

प्रभु चरननि में चित खे लाए ।
 अंगदु निकितो सीसु निवाए ॥
 हू त असुल खां जोधो आहे ।
 बाली पुट खे को डपु नाहे ॥

प्रभु चरननि में चित खे लाए ।
 अंगदु निकितो सीसु निवाए ॥
 हू त असुल खां जोधो आहे ।
 बाली पुट खे को डपु नाहे ॥

दोहो—रावण जी दरबारि वटि
 पहुतो सुमरे रामु ।
 शीहं मिसिलि हिति हृति डिसे
 बाली पुटु बल धामु ॥

दोहो—रावणु जी दरबारि वटि
 पहुतो सुमरे रामु ।
 शीहं मिसिलि हिति हृति डिसे
 बाली पुटु बल धामु ॥

तुर्तु दैत खे हुन पहुचायो ।
 रावण खे इतिलाउ करायो ॥
 डहसिर खिलंदे हुकुमु बुधायो ।
 बांदरु कहिड़ो आहि सझायो ॥

तुर्तु दैत खे हुन पहुचायो ।
 रावण खे इतिलाउ करायो ॥
 डहसिर खिलंदे हुकुमु बुधायो ।
 बांदरु कहिड़ो आहि सझायो ॥

हुकुमु बुधण ते दूत डुकनि था ।
साणु वठी उन खे बि अचनि था ॥
रावणु वेठलु ईअं लग्गे थो ।
जिंदह पर्वत जीअं लग्गे थो ॥

حُكْمُ بُدُنْ تِي دُوْتْ دُكَنْ تَا
سَانُّ وَنِي اُنْ كِي بَه اَجَنْ تَا
رَاوُنُّ وَبِنَلُّ اِبِيَنْ لَجِي تُو
زَنْدَهه پَرَبَتْ جِيئَنْ لَجِي تُو

तुर्तु सभा में अंगदु आयो ।
बांको उति तिरु बि न घबिरायो ॥
डिसंदे हर को जल्दु उथे थो ।
इन ते रावणु क्रोधु करे थो ॥

تُرْتُ سِيَا مِ اَنْگَدُ اَيُو
بَانِكُو اُتِ تِرُّ بَه نَه گَهْرَايُو
دِسَنْدِي هَرُ كُو جَلْدُ اُتِي تُو
اِنْ تِي رَاوُنُّ كَرُوْدُ كَرِي تُو

ओ बांदर तूं छा थो चाहीं ।
चउ त किथां खां आयो आहीं ॥
रघुवर जो मां कासिदु आहियां ।
मां त भलाई तुंहिंजी चाहियां ॥

او بَانْدَرِ تُونُ چَا تُو چَاهِيَنْ
چَهُّ تَه كِتَانُ كَانُ اَيُو اَهِيَنْ
رَغُوْوَرُ جُو مَانُ قَاصِدُ اَهِيَانُ
مَانُ تَه پِلَاثِي تَنْهِنَجِي چَاهِيَانُ

तो त घणनि ते जीत कई आ ।
लोक सजे ते धाक पर्ई आ ॥
शिव ब्रह्मा जो तूं त पुजारी ।
वेई तुंहिंजी किअं मति मारी ॥

تُو تَه گَهْنِ تِي جِيْتِ كَيْ اَ
لُوكِ سَجِي تِي ذَاكُ پَرِي اَ
شِوُ بَرَهْمَا جُو تُونُ تَه پُجَارِي
ويِي تَنْهِنَجِي كِيئَنْ مَتِ مَارِي

तोखे कहिड़े मोह मुंझायो ।
जगजननी खे तो चोरायो ॥
राइ चवां थो आहि सचाई ।
इनमें तुंहिंजी आहि भलाई ॥

توكِي كَهْرِي مَوَه مُنْجَاهِيُو
جَهْجَهْنِي كِي تُو چُورَايُو
رَاءِ چَوَانُ تُو اَهْ سَچَايِي
اِنْ مِ تَنْهِنَجِي اَهْ پِلَاثِي

रघुवर वटि अचु सीसु झुकाए ।
सीता माता डे मोटाए ॥
प्रभु पापी मनु साफु करे थो ।
शरण लग्गे खे माफु करे थो ॥

رَغُوْوَرُ وَتِ اَجُ سِيْسُ جَهْكَائِي
سِيْتَا مَاتَا دِي مَوْتَايِي
پَرِي پَآپِي مَنُ صَافُ كَرِي تُو
شَرَنْ لَجِي كِي مَعَاْفُ كَرِي تُو

पंहिंजो नालो छो न बुधाई |
ओ बांदर छो पीउ लिकाई ||
बाली पुटु अंगदु तो ज्रातो |
कडहिं पिता सां तुंहिंजो नातो ||

तूं बाली जो बालक आहीं |
पंहिंजो कुलु थो बोड़णु चाही ||
संगु तपस्वी जेको चाहे |
जनमु अजायो उन जो आहे ||

अंगद तो छा ज्रातो नाहे |
वीरु न को मूं जहिड़ो आहे ||
तुंहिंजी सेना में को नाहे |
जेको मुंहिंजे बल खे डाहे ||

रावण तुंहिंजी साख सुजाती |
तुंहिंजी ताकत आहे ज्राती ||
नकु कन तुंहिंजी भेणु कपाया |
छो पंहिंजा तो बल न लग्गाया ||

हनूमान थे लंका बारी |
राकासनि पो छो चुपि धारी ||
अशोक बन खे हुन त उजाड़ियो |
उन जो तो छा आहि बिगाड़ियो ||

तुंहिंजे बल खे खूबु सुजाणां |
तुंहिंजी हीणार्ई मां ज्राणां ||
चउ तूं कहिड़ो रावणु आहीं |
पंहिंजे बल खे थो साराहीं ||

पंहेजो नालो चो न बुधाई |
ओ बांदर चो पीउ लिकाई ||
बाली पुटु अंगदु तो ज्रातो |
कडहिं पिता सां तुंहिंजो नातो ||

तुं बाली जो बालक आहीं |
पंहिंजो कुलु थो बोड़णु चाही ||
संगु तपस्वी जेको चाहे |
जनमु अजायो उन जो आहे ||

अंगद तो छा ज्रातो नाहे |
वीरु न को मूं जहिड़ो आहे ||
तुंहिंजी सेना में को नाहे |
जेको मुंहिंजे बल खे डाहे ||

रावण तुंहिंजी साख सुजाती |
तुंहिंजी ताकत आहे ज्राती ||
नकु कन तुंहिंजी भेणु कपाया |
छो पंहिंजा तो बल न लग्गाया ||

हनूमान थे लंका बारी |
राकासनि पो छो चुपि धारी ||
अशोक बन खे हुन त उजाड़ियो |
उन जो तो छा आहि बिगाड़ियो ||

तुंहिंजे बल खे खूबु सुजाणां |
तुंहिंजी हीणार्ई मां ज्राणां ||
चउ तूं कहिड़ो रावणु आहीं |
पंहिंजे बल खे थो साराहीं ||

हिकु रावणु पाताल वजे थो |
बलि खे जीतण लाइ अचे थो ||
सो त तबेले सां ब्रुधिजे थो |
बलि कृपा सां सो छड्डिजे थो ||

هڪُ راوَنُ पातालِ وَجيِ تو
بَلِ کي جِيَتَ لاءِ اَچي تو
سو ते तَبِلي सान बَدِجي تو
बَلِ कृपा सान सो चड्डीजे तु

सहस्त्रबाहू बि हिकु पसियो हो |
कीड़ो समुझी आणि रखियो हो ||
उन त तमाशे में बि लगायो |
पुलस्त्य मुनि उन खे त छड्डायो ||

सहस्रबाहु बे हिकु पसियो हो
कीडु समुझी आनि रखियो हो
अन ते तमाशि मे बे लगीयो
पुलस्ति मनि उन कि ते चडायो

टिओं बि त रावणु नांउ चवायो |
ब्रालीअ कछ में खेसि दबायो ||
सचपचु साग्रियो रावणु आहीं |
तूं त लिकाइणु सचु थो चाहीं ||

तिओन बे ते रावणु नांउ चवायो
ब्रालीअ कछ मे खेसि दबायो
सचपचु साग्रीयो रावणु आहिं
तुं ते लिकाइणु सचु थो चाहिं

धारी नारीअ खे चोरायो |
किअं ब्रलशाली पाणु चवायो ||
हनुमत वाणी ई सचु आहे |
शर्मु हयाउ बि तो में नाहे ||

धारी नारीअ कि चोरायो
किअं ब्रलशाली पाणु चवायो
हनुमत वाणी ई सचु आहे
शर्मु हयाउ बे तो मे नाहे

चुभंदड़ वचननि पारो चाढियो |
बक बक बंदि करि रावणु डाढियो ||
तुंहिंजे स्वामीअ खे डपु खाए |
इन लइ क्रासिदु थो पहुचाए ||

चुभंदरु वचननि पारो चाडियो
बक बक बंदि करि रावणु डाडियो
तुंहिंजे स्वामीअ खे डपु खाए
अन लइ क्रासिदु थो पहुचाए

अंगद स्वामी पचर बुधाई |
भरी सभा में अजबु कयाई ||
प्रभु महिमा डे मनु मोड़ियाई |
पेरु खणी भुंइ ते खोड़ियाई ||

अंगद स्वामी पचर बुधाई
भरी सभा मे अजबु कयाई
प्रभु महिमा डे मनु मोडियाई
पेरु खणी भुंइ ते खोडियाई

केरु बि मुंहिंजो पेरु हटाए ।
 प्रनु त कयां थो बुधु कनु लाए ॥
 मां भुंइ ते तूं चढंदे चोटी ।
 प्रभु श्रीरामु बि वेंदो मोटी ॥

किरु बे मुंहेजो पिरु हेत्तै
 परुं ते कियान तुं बुद्धु कनु लाए
 मान पिनै ते तुं चढेदिन चोटी
 प्रभु श्रीरामु बे विन्दो मोटी

वीर उथनि था झटि खुशि थींदे ।
 शिकिलि लथल आ वापसि ईंदे ॥
 मेघनादु ऐं बिए बि अचनि था ।
 पेरु हटाए कोन सघनि था ॥

वीर अत्तुं ता जेत्तुं खुशि थींदे
 शिकिलि लथल आ वापसि ईंदे
 मेघनादु ऐं बिए बि अचनि था
 पिरु हेत्तै कोन सघनि था

हिक खां हिकु थे जोधो आयो ।
 हार शर्म खां कंधु झुकायो ॥
 अंगद रावण खे ललकारियो ।
 बांदर जो आ बलु डेखारियो ॥

हिकु कान हिकु थे जोधो आयो
 हार शर्म कान कंधु झुकायो
 अंगद रावणु के ललकारियो
 बांदरु जो आ बलु डेखारियो

चरनु छिकण लइ रावणु आयो ।
 झटि अंगद उन खे समुझायो ॥
 चरननि मुंहिंजे सां छा थींदो ।
 रघुवर वटि वजु सो बरख्शींदो ॥

चरनु चिकण लइ रावणु आयो
 झटि अंगद उन खे समुझायो
 चरननि मुंहिंजे सां छा थींदो
 रघुवर वटि वजु सो बरख्शींदो

रावण जो इअं तेजु मिटे थो ।
 जिअं सिज ईंदे चंडु लग्गे थो ॥
 गादीअ वेठो नजर झुकाई ।
 जणु सभु दौलत आहि विजाई ॥

रावणु जो इअं तेजु मिटे थो
 जिअं सिज ईंदे चंडु लग्गे थो
 गादीअ वेठो नजरु झुकाई
 जणु सभु दौलत आहि विजाई

शिवु बि उमा खे थो समुझाए ।
 रघुवर महिमा खे थो गाए ॥
 जो जगु सिर्जे नासु करे थो ।
 दूत उन्हीअ जो प्रनु न टरे थो ॥

शिवु बे उमा के थो समुझाए
 रघुवर महिमा के थो गाए
 जो जगु सिर्जे नासु करे थो
 दूत अन्हीअ जो प्रनु न टरे थो

हुन रावण जो अहमु मिटायो ।
अंगद वर वरि हो समुझायो ॥
हिक बि न रावणु गाल्हि मजे थो ।
वापसि प्रभु जो दूतु वजे थो ॥

هُن رَاوَنُ جُو اَهِمُ مِٽايو
اَنگَدَ وَرَ وَرِ هُو سَمُجھايو
هڪَ به نه رَاوَنُ ڳالھِ مِجِي ٿو
واپسِ پريُ جُو دُوٽُ وِجِي ٿو

दोहो— दुश्मन बलु टोड़े करे
बाली पुटु बलवानु ।
आयो चरननि राम जे
मुख ते आहे शानु ॥

دوهو— دُشْمَنَ بَلُ ٽوڙي ڪَري
بالي پُٽُ بَلوانُ
آيو چَرَنَنِ رامِ جي
مُڪَ تي آهي شانُ

राम बुधी आ उन जी वाणी ।
रीति नीति ऐं चतुरु सियाणी ॥
लंका जी हर खबर बुधार्ई ।
अजबु किले जी ज्ञाण कराई ॥

رامَ بُڏِي آ اُنَ جي واڻِي
رِيتِ نِيتِ ۽ چَٽُرُ سِيائي
لَنڪا جي هَرُ خَبَرُ بُڏائي
عَجَبُ قَلعي جي ڄاڻُ ڪَرائِي

राम वजीरनि खे बि सडायो ।
उति दरवाजा चारि बुधायो ॥
काह कजे किअं राइ सुणायो ।
उन मूजिबि ई फौज बणायो ॥

رامَ وِزيرِنَ ڪي به سڏايو
اُتِ دَرِوازا چارِ بُڏايو
ڪاهَ ڪَجي ڪئنَ راءِ سُڻايو
اُنَ مُوجِبِ ئي فُوجَ بڻايو

प्रभु महिमा सां फौज बणी आ ।
जइकारे जी गूज घणी आ ॥
बांदर छा ज़णु शीहं हलनि था ।
दरवाज़नि ते घेरो कनि था ॥

پريُ مَهِيما سان فُوجَ بڻِي آ
جَئڪاري جي گُونجَ گهڻِي آ
بانڌَرُ ڇا چَٽُ شينهنَ هَلَنِ ٿا
دَرِوازَنَ تي گهيرو ڪَنِ ٿا

यम जे सड्ड ते बांदर आया ।
मुंहिंजा राक्षस सभु त बुखाया ॥
रसद विधाता घरि पहुचाई ।
रावण खिलंदे तंज लग्गाई ॥

يَمَ جي سڏَ تي بانڌَرُ آيا
مُنهنجا راکشَسَ سڀُ ته بُڪايا
رَسَدَ وَڌاتا گهرُ پَهچائي
رَاوَنُ ڪَلندي طَنزَ لڳائي

राकासनि खे हुकुमु बुधायो ।
जल्दु वज्रो सभु बांदर खाओ ॥
राक्षस जोधा जाम वजनि था ।
किस्मनि जा हथियार खणनि था ॥

राकासिन कि हुकुम बुधायो
जल्दु वज्रो सभु बांदर खाओ
राक्षस जोधा जाम वजनि था
किस्मनि जा हथियार खणनि था

दोहो— शस्त्र घणा हथ में खणी
लड़नि करे ललकार ।
व्याकुलु रिछ बांदर कया
राकासनि जी मार ॥

दोहो— शस्त्र गह्णा हत मर क्ति
लडन करे ललकार
व्याकुलु रिछ बांदर कया
राकासनि जी मार

हनुमतु ओलह व्दार लड़े थो ।
बांदर सेना डिनल बुधे थो ॥
मेघनाद सां लगल लड़ाई ।
व्दार टुटण में आ डुखियाई ॥

हनुमतु ओलह व्दार लड़े थो
बांदर सेना डिनल बुधे थो
मेघनाद सां लगल लड़ाई
व्दार टुटण में आ डुखियाई

क्रोधु घणो हनुमत खे आयो ।
यम जिअं जोधो आहि गजायो ॥
जल्दु किले ते टिपंदो आयो ।
रथ डे भिक खे हो उछिलायो ॥

क्रोधु घणो हनुमत खे आयो
यम जिअं जोधो आहि गजायो
जल्दु किले ते टिपंदो आयो
रथ डे भिक खे हो उछिलायो

रथ खे टोड़ियो सारथि मारियो ।
मेघनाद खे भुंइ ते धारियो ॥
हुन ज्ञातो को रस्तो नाहे ।
बिए रथ में वियो घर डे काहे ॥

रथ खे टोड़ियो सारथि मारियो
मेघनाद खे भुंइ ते धारियो
हुन ज्ञातो को रस्तो नाहे
बिए रथ में वियो घर डे काहे

दोहो— खबर लगी आहे किले
बसि हिकु ई हनुमानु ।
डुकंदे बुर्ज मथां चढ़ियो
बाली पुटु बलवानु ॥

दोहो— खबर लगी आहे किले
बसि हिकु ई हनुमानु
डुकंदे बुर्ज मथां चढ़ियो
बाली पुटु बलवानु

हाणि ब्रु जोधा महल चढनि था |
 कलश महल जा भज्जनि भुरनि था ||
 रावण ते डप छाया छाई |
 मायुनि सभिनी आफत भाई ||

हाणुं भे जोदा मल च्छेहनिं ता
 कलसुं मल जा यिचनं युरनिं ता
 रावणुं ते डप च्छाया च्छाई
 मायुनिं सभिनीं आफतुं भाई

दोहो— दुश्मन दलु हीणो कयो
 छिठनि डीहं जो अंतु |
 हनुमत अंगद टिपु छिनो
 पहुता जिति भग्वंतु ||

दोहो— दुश्मनं दलुं हीणो कयो
 छिठनिं डीहं जो अंतु
 हनुमतं अंगदं टिपुं छिनो
 पहुतां जितिं भग्वंतु

हुति रावण सभु वीर सड्डाया |
 जे बि मरी विया से बि बुधायी ||
 रिछ बांदर अधु सेना मारी |
 हाणे कहिड़ी आहि तयारी ||

हुति रावणुं सभु वीर सड्डाया
 जे बि मरी विया से बि बुधायी
 रिछ बांदर अधु सेना मारी
 हाणे कहिड़ी आहि तयारी

रावण जो हिकु नानो आहे |
 माल्यवंतु तंहिं नालो आहे ||
 उन जी मति आ चतुरु सियाणी |
 आहि बुढो तबि गाल्हि वराणी ||

रावणुं जो हिकु नानो आहे
 माल्यवंतु तंहिं नालो आहे
 उन जी मति आ चतुरु सियाणी
 आहि बुढो तबि गाल्हि वराणी

जिअं सीता खे तो चोरायो |
 अपसोणनि उन वक्ति वरायो ||
 हाणि बि सीता डे मोटाए |
 राम नाम में प्रेमु लग्गाए ||

जिअं सीता खे तो चोरायो
 अपसोणनि उन वक्ति वरायो
 हाणि बि सीता डे मोटाए
 राम नाम में प्रेमु लग्गाए

रावण खे इन राइ तपायो |
 जणु त तिखो कंहिं तीरु लग्गायो ||
 पो भड़िकी थो तेजु धिकारे |
 तू त बुढो न त छड्डियां मारे ||

रावणुं खे इन राइ तपायो
 जणु त तिखो कंहिं तीरु लग्गायो
 पो भड़िकी थो तेजु धिकारे
 तू त बुढो न त छड्डियां मारे

सुबुह वरी रिछ बांदर आया ।
 दरवाजनि ते वीर लगाया ॥
 मेघनाद खे खबर पर्ई आ ।
 बिगुलु वजाए काह कई आ ॥

صُبْحُ وَرِي رِيچَ بانَدَرَ آيا
 دَرِوازَنِ تي وَيَرَّ لَगाيا
 ميگَهَنادَ کي خَبَرَ پَري آ
 بَگُلُ وَجاَي کاهَ کَري آ

रामु किथे किथि लछिमणु आहे ।
 ऐं किथि डोही विभिषणु आहे ॥
 सभु मारींदुसि ज़ोर चयाई ।
 धनुषु छिकियो हुन आ कन ताई ॥

रामُ कَति कَति لَछिमणु आهي
 ऐं कَति डोही विभिषणु आهي
 सभु मारिंदुसि ज़ोर चयाई
 धनुषु छिकियो हुन आ कन ताई

गड्डु बि घणा ई ब्राण अचनि था ।
 ज़णु पर वारा नांग डुकनि था ॥
 जिति किथि बांदर रिछ बि किरनि था ।
 उनजे साम्हूं थी न सघनि था ॥

गड्डु बि घणा ई ब्राण अचनि था
 ज़णु पर वारा नांग डुकनि था
 जिति किथि बांदर रिछ बि किरनि था
 उनजे साम्हूं थी न सघनि था

हनूमान खे कावड़ि आई ।
 कालु बणी हुन डोड़ लगाई ॥
 पर्वतु भारी खणंदो आयो ।
 मेघनाद ते हुन उछिलायो ॥

हनूमान खे कावड़ि आई
 कालु बणी हुन डोड़ लगाई
 पर्वतु भारी खणंदो आयो
 मेघनाद ते हुन उछिलायो

पर्वतु ड़िसंदे खूबु ड़के थो ।
 माया सां उभ ड़ांहुं उडे थो ॥
 हनुमत जे ब्रल खे हू ज़्राणे ।
 अचणु न चाहे साम्हूं हाणे ॥

पर्वतु ड़िसंदे खूबु ड़के थो
 माया सां उभ ड़ांहुं उडे थो
 हनुमत जे ब्रल खे हू ज़्राणे
 अचणु न चाहे साम्हूं हाणे

मेघनादु प्रभु ड़ांहुं वजे थो ।
 पो बेहूदा ब्रोल बके थो ॥
 तरह तरह जा शस्त्र हलाया ।
 रांदि करण जिअं नाथ उड़ाया ॥

मेघनादु प्रभु ड़ांहुं वजे थो
 पो बेहूदा ब्रोल बके थो
 तरह तरह जा शस्त्र हलाया
 रांदि करण जिअं नाथ उड़ाया

प्रभु जी ताकत खां घबिरायो ।
पो हुन माया खेलु रचायो ॥
नांग बचो जिअं हथ में धारे ।
हू त गरुड़ खे थो डेजारे ॥

प्रपुं जी ताकत कान गेहरायो
पो हुन माया किल रचायो
नांग बचो जिन हत मे धारे
हु ते गरुड खे थो डेजारे

आसमान मां बाहि वसाए ।
धरतीअ मां जलु कडहिं कढाए ॥
भूत भूतिणियूं जाम नचनि थियूं ।
मारियो काटियो ज़ोर रड़नि थियूं ॥

आसमान मान बाह वसाए
धरतीअ मान जल कडहिं कढाए
भूत भूतिणियूं जाम नचनि थियूं
मारियो काटियो ज़ोर रड़नि थियूं

कडहिं हड्डियुनि जा ढेर फिराया ।
पथर शाही कडहिं किराया ॥
बांदर माया खां धधिकनि था ।
पर रघुवर उन ते मुश्कनि था ॥

कडहिं हड्डियुनि जा ढेर फिराया
पथर शाही कडहिं किराया
बांदर माया खां धधिकनि था
पर रघुवर उन ते मुश्कनि था

मेघनाद पो धुधिड़ि वसाई ।
हथु न डिसे हथु कारि कराई ॥
बाणु छिके रघुवीर हलायो ।
जल्दी माया ज़ारु हटायो ॥

मेघनाद पो धुधिड़ि वसाई
हथु न डिसे हथु कारि कराई
बाणु छिके रघुवीर हलायो
जल्दी माया ज़ारु हटायो

दोहो— अंगदु बांदर गड्डु वठी
निकितो ऊचो शानु ।
लछिमणु निकितो क्रोध मां
खणंदे तीरु कमानु ॥

दोहो— अंगदु बांदर गड्डु वठी
निकितो ऊचो शानु
लछिमणु निकितो क्रोध मां
खणंदे तीरु कमानु

लालु अखियूं ऐं बाहूं शाही ।
हुति रावण जा वीर इलाही ॥
आम्हूं साम्हूं आ युधि जारी ।
बांदर राक्षस सेना भारी ॥

लालु अखियूं ऐं बाहूं शाही
हुति रावण जा वीर इलाही
आम्हूं साम्हूं आ युधि जारी
बांदर राक्षस सेना भारी

हिति जइ जइ श्री रामु चवनि था ।
हुति रावण जी जइ जइ कनि था ॥
जोड़ा ठाहे वीर लड़नि था ।
ठौंशा लत ऐं शस्त्र हलनि था ॥

هتِ جَءِ جَءِ شَرِي رَامُ چَوْنِ تَا
هتِ رَاوُنُ جِي جَءِ جَءِ كَنِ تَا
جوڑَا نَاهِي وَيَرِ لَرْنِ تَا
ئُونشَا لَتِ ۽ شَسْتَرِ هَلَنِ تَا

लछिमण जी आ तेजु लड़ाई
मेघनाद ते आहि चढ़ाई ॥
लछिमण उन ते क्रोधु वधायो ।
मेघनाद छलु बलु अपनायो ॥

لِچَمَنُ جِي آ تِيजُ लَرَائِي
मिगहनَادُ तِي अह चَرَهَائِي
लِचَمَنُ अُن तِي कَرुडु वडायो
मिगहनَادُ चَلु बलु अणायो

लछिमणु छल बल ते भड़िके थो ।
रथु टोड़े उन ते कड़िके थो ॥
मेघनाद खे पो पक आहे ।
प्राण बचाइणु सवलो नाहे ॥

लِचَمَنु चَل बल तِي भडिके थो
रथु टोडे अُن तِي कडिके थो
मेघनाद खे पो पक आहे
प्राण बचाइणु सवलो नाहे

वीरघातिनी शक्ती आई ।
लछिमण छातीअ सां टकिराई ॥
लछिमणु बेसुधि थी वियो आहे ।
मेघनाद खे को डपु नाहे ॥

वीरघातिनी शक्ती आई
लछिमण छातीअ सां टकिराई
लछिमणु बेसुधि थी वियो आहे
मेघनाद खे को डपु नाहे

लछिमण जे भरि में पो आयो ।
खणण करण लइ ज़ोरु लगायो ॥
जग रख्यक खे खणणु डुखियो आ ।
मेघनादु लज्ज खां घरि वियो आ ॥

लछिमण जे भरि में पो आयो
खणण करण लइ ज़ोरु लगायो
जग रख्यक खे खणणु डुखियो आ
मेघनादु लज्ज खां घरि वियो आ

शाम थियण ते सभु सेनाऊं ।
नाइक सां गड्डु मोट कयाऊं ॥
रामु पुछे थो लखनु किथे आ ।
हनुमतु आयो तुर्तु उते आ ॥

शाम थियण ते सभु सेनाऊं
नाइक सां गड्डु मोट कयाऊं
रामु पुछे थो लखनु किथे आ
हनुमतु आयो तुर्तु उते आ

लखनु खणी हू आयो आहे |
 राम छिठो उन खे सुधि नाहे ||
 रघुवरु बेहदि दुख में आहे |
 भाउ नंढे लइ औषधि छाहे ||

لَكُنْ كَثِي هُوَ آيو آهي |
 رامَ دَنو اُنَ کي سُدِ ناهي |
 رَگھورَ بي حدِ دُکِ ۾ آهي |
 پاءَ نَندي لاءِ اَوَسَدِ چاهي |

जामवंत हिकु वेजु सुझायो |
 सुषेणु उन जो नांउ बुधायो ||
 लंका में उन जो घरु आहे |
 तुरु वठण लइ को ई काहे ||

جامونَتَ هِکُ ويچُ سُجھايو |
 سُشِينُ اُنَ جو نانءُ بُڏايو |
 لَنکا ۾ اُنَ جو گھَرُ آهي |
 تُرُتُ وَنُتُ لاءِ کُو ئي کاهي |

हनुमत नंढिड़ो रूपु बनायो |
 वेजु खणी घर सूधो आयो ||
 हुन औषधि जो नांउ बुधायो |
 हनुमान खे तुरु भजायो ||

هُنمَتَ نَنديڙو روپُ بڻايو |
 ويچُ کَثِي گھَرُ سوڏو آيو |
 هُنَ اَوَسَدِ جو نانءُ بُڏايو |
 هَنومان کي تُرُتُ پُچايو |

रावण खे सा खबर पर्ई आ |
 कालिनेम वटि पहुच कई आ ||
 राक्षस खे सभु हालु सुणायो |
 हुन थे रावण खे समुझायो ||

راوَنَ کي سا خَبَرِ پَئي آ |
 کالَنِيمَ وَتِ پَهُچَ کَئي آ |
 راکشَسَ کي سڀُ حالُ سڻايو |
 هُنَ تي راوَنَ کي سَمُجھايو |

डहसिर हुन खे आ धमिकायो |
 कालिनेम जे मन में आयो ||
 रावणु मारे नाहि चडाई |
 राम दूत खां मरणु भलाई ||

ڏهَسِرَ هُنَ کي آ ڏمکايو |
 کالَنِيمَ جي مَنَ ۾ آيو |
 راوَنُ ماري ناهِ چڱائي |
 رامَ دُوَتَ کان مَرَنُ پَلائي |

रोक करण लइ खेलु रचायो |
 ढंढु मंदरु ऐं बागु बनायो ||
 हनुमत सोचियो आश्रम आहे |
 आग्या सां जलु पी थकु लाहे ||

روکَ کَرَنُ لاءِ کيلُ رچايو |
 ڏنڏُ مَنڏرُ ۽ باغُ بڻايو |
 هُنمَتَ سوچيو آشرمُ آهي |
 آگيا سان جُلُ پي تڪُ لاهي |

राक्षस हो मुनि वेसु बणायो |
हनुमत उन खे सीसु निवायो ||
हू रघुवर जा गुण थो ग्राए |
ग्यानु वठण लइ थो समुझाए ||

راڪشَسَ هو مَنِ ويسُ بڻايو
هُنمَتَ اُنَ کي سيسُ نوايو
هُوَ رڱهورَ جا ڳڻُ تو ڳائي
گيانُ وٺڻُ لاءِ تو سمجھائي

हनुमत खे उज झाढी आहे |
ढंढ वजण जी आग्या चाहे ||
आग्या पाए ढंढ घिड़े थो |
अंदरि मांगरि सां त भिड़े थो ||

هُنمَتَ کي اُج ڏاڍي آهي
ڍنڍَ وڃڻَ جي آگيا چاهي
آگيا پاڻي ڍنڍي گهڙي تو
اندرِ مانگرِ سان تہ پڙي تو

झटि हनुमत जो पेरु झलियो आ |
हनूमान उन खे मारियो आ ||
असुली सूरत प्रघटु कई आ |
मुनि छल जी पिणि गाल्हि चई आ ||

جھٽَ هُنمَتَ جو پيرُ جهليو آ
هنومانُ اُنَ کي ماريو آ
اصلِي صورتَ پرگهٽُ ڪئي آ
مُنِ چَلَ جي پڻَ ڳالھِ چئي آ

राक्षस जी सभु नियत बुधाए |
उभ ड़े वेई सीसु निवाए ||
पुछ सां वेढे मुनि खे मारियो |
हुन असुली तनु आ ड़ेखारियो ||

راڪشَسَ جي سڀُ نيٽَ ٻڌائي
اڀَ ڏي ويئي سيسُ نوائي
پُڇَ سان ويڙهي مَنَ کي ماريو
هُنَ اصلِي تَنُ آ ڏيڪاريو

मरण वक्ति श्रीरामु जपे थो |
सुमरण सां ई प्राण छडे थो ||
हनुमतु पंहिंजी राह वजे थो |
वेज बुधायल जबल अचे थो ||

مرنَ وقتَ شريِ رامُ چيِ تو
سُمرنَ سان ئيِ پرائَ ڇڏي تو
هُنمَتَ پنهنجيِ راهُ وڃي تو
ويجَ ٻڌايلَ جبلَ اچي تو

पर्बत ते हुन झाती पाती |
पर सा बूटी कोन सुजाती ||
हनुमतु हथ ते जबलु धरे थो |
अवध मथां खां वजणु करे थो ||

پربتَ تي هُنَ جهاتيِ پاڻي
پرَ سا ٻوٽيِ ڪوڏَ سُڃاتي
هُنمَتَ هٿَ تيِ جبلَ ڌري تو
اوڏَ مٿانَ کان وڃڻُ ڪري تو

दोहो— भरत छिठो आकाश में
आहे राक्षसु वीरु ।
पो हुन धनुषु छिके हंयों
बिन फल वारो तीरु ॥

दोहो— ڀرت ڏٺو آڪاش ۾
آهي راکشسُ ويرُ
پو هُن ڏنُشُ چڪي هنيون
بِن قَل وارو تيرُ

तीरु लगण ते हेठि किये थो ।
राम राम श्री राम जपे थो ॥
वचन बुधी उति भरतु डुके थो ।
हनुमत भरिसां तुरु अचे थो ॥

تيرُ لڳڻ تي هيٺ ڪري ٿو
رام رام شري رام جڀي ٿو
وچن ٻڌي اُت ڀرت ڊڪي ٿو
هنمَت ڀرسان ترت اچي ٿو

उनखे हिर्दे सां बि लगायो ।
जग्रे न घणनी रीति जगायो ॥
मुख ते चिंता छाई आहे ।
बेहदि पीड़ा भाई आहे ॥

اُن کي هردي سان به لڳايو
جڳي نه گهٽني ريت جڳايو
مڪ تي چنتا چانئي آهي
بي حد پيڙا پانئي آهي

पो रघुवर खे मन में धारियो ।
कर्म वचन सां भरत पुकारियो ॥
जे प्रभु मूं ते परसनु आहियो ।
पो हिन बांदर जो दुखु लाहियो ॥

پو رڳهور کي من ۾ ڌاريو
ڪرم وچن سان ڀرت پڪاريو
جي ڀرپ مون تي ڀرسن آهيو
پو هن باندر جو ڊڪ لاهيو

वचननि हनुमत खे जागायो ।
लछिमण जो हुन हालु बुधायो ॥
भरत बुधी मन में पछितायो ।
दुख मां नेणनि नीरु वहायो ॥

وچنن هنمَت کي جاڳايو
لچمن جو هن حال ٻڌايو
ڀرت ٻڌي من ۾ پڇتايو
ڊڪ مان نيٺن نيرُ وهايو

भरत चयो पो करि न अवेरो ।
कमु उहंदो थियो जीअं सवेरो ॥
चढु करि मुंहिंजे तीर सुवारी ।
पहुचायां जिति महिर भंडारी ॥

ڀرت چيو پو ڪر نه اوڀرو
ڪم ڏهندو ٿيو جيئن سوڀرو
چڙه ڪر منهنجي تير سواري
پهچايان جت مهر ڀنڀاري

हनुमतु थो मन में वीचारे ।
वज्रनु खणी किअं तीरु उतारे ॥
राम कृपा जी सोच कयाई ।
पो हथ जोड़े खेसि चयाई ॥

هُنْمَتُ تُو مَن ۾ वीचारी
وَزَنُ क्खणी क्खणी तीरु उतारे
राम कृपा जी सोच कयाई
पो हथ जोड़े खेसि चयाई

शान अब्हांजे वाकुफु आहियां ।
हाणि वज्रण जी आग्या चाहियां ॥
चरन लगी ऐं सीसु निवाए ।
हनुमतु निकितो आग्या पाए ॥

शान ओहान जी वाकुफु आहियां
हाणि वज्रण जी आग्या चाहियां
चरन लगी ऐं सीसु निवाए
हनुमतु निकितो आग्या पाए

हुति रघुवर खे चिंता आहे ।
मानव जिअं थो पीड पसाए ॥
राति बि अधु गुजिरी वेई आ ।
ज्राण न हनुमत जी पेई आ ॥

हुति रघुवर खे चिंता आहे
मानव जिअं थो पीड पसाए
राति बि अधु गुजिरी वेई आ
ज्राण न हनुमत जी पेई आ

लखनु खणी थो हिर्दे लाए ।
हर हर लछिमण जा गुण ग्राए ॥
तो मुंहिंजे लइ घरु बि छडियो आ ।
पल पल मूं सां पाणु अडियो आ ॥

लखनु खणी थो हिर्दे लाए
हर हर लछिमण जा गुण ग्राए
तो मुंहिंजे लइ घरु बि छडियो आ
पल पल मूं सां पाणु अडियो आ

परनि बिना जिअं पंछी आहे ।
नांगु मणी बिन जिअणु न चाहे ॥
सूंढि बिना जिअं हाथी आहे ।
तिअं तो बिन को जीवनु नाहे ॥

परनि बिना जिअं पंछी आहे
नांगु मणी बिन जिअणु न चाहे
सूंढि बिना जिअं हाथी आहे
तिअं तो बिन को जीवनु नाहे

सोरठो— बुधंदे राम बयानु
रिछ बांदर व्याकुल लग्गा ।
पहुची वियो हनुमानु
चिंता सभिनी जी लथी ॥

सोरठो— बुधंदे राम बयानु
रिछ बांदर व्याकुल लग्गा
पहुची वियो हनुमानु
चिंता सभिनी जी लथी

राम गले हनुमानु लगायो ।
तुंहिंजो थोरो आहि बुधायो ॥
वेजु तुरुतु उपचारु करायो ।
लछिमणु जाग्रियो ऐं मुश्कायो ॥

राम ڳلي هٺمان ڳايو
تنهنجو تورو آھ ٻڌايو
ويج ترت اُچارُ ڪرايو
لچمڻ جاڳيو ۽ مُشڪايو

राम लगायो छातीअ भ्राता ।
बांदर रिछ जणु सभु सुख पाता ॥
वेजु वरी हनुमत पहुचायो ।
खेसि खणी जिअं पहिरीं आयो ॥

राम ڳايو ڇاتيءَ پراتا
باندر ريج جڻ سڀ سُڪ پاتا
ويج وري هٺمت پهچايو
کيس کڻي جڻن پهرين آيو

खबर इहा जिअं रावण ज्ञाती ।
हुन आ बेहदि पीडा पाती ॥
कुंभकरण वटि ककि थी आयो ।
घणनि जतन सां खेसि जगायो ॥

خبر اها جڻن راوڻ ڄاتي
هن آ بي حد پيڙا پاتي
ڪنپڪرڻ وٽ ڪڪ تي آيو
گهڻن جڻن سان کيس جڳايو

राक्षसु जाग्रियो इअं छिसिजे थो ।
देहि धरे यमराजु अचे थो ॥
कुंभकरण पो पुछियो भाई ।
सूरत तुंहिंजी छो कूमाई ॥

راڪشسُ جاڳيو اٿن ڏسجي ٿو
ديھ ڌري يمرج اچي ٿو
ڪنپڪرڻ پو پڇيو پائي
صورت تنهنجي چو ڪومائي

रावण पूरी गाल्हि बुधार्ई ।
किअं हुन सीता आ चोराई ॥
रिछनि बांदरनि राक्षस मारिया ।
वीर वड्डा पिणि भुंइ ते धारिया ॥

راوڻ پوري ڳالھ ٻڌائي
ڪئن هن سیتا آ چورائي
ريجن باندرن راڪشس ماري
وير وڏا پڻ پڻ تي ڌاريا

दोहो— रावण जी इन गाल्हि ते
कुंभकरणु बेहालु ।
जगजननी आएं खणी
चाहीं थो खुशहालु ॥

دوهو— راوڻ جي ان ڳالھ تي
ڪنپڪرڻ بي حال
جڳجڻني آئين کڻي
چاهين ٿو خوش حال

रावण तुंहिंजो कमु त अजायो ।
 मूखे छाजे लइ जागायो ॥
 हाणि बि छडि तूं अहमु वडाई ।
 रामु जपण में आहि भलाई ॥

रावणुं तुंहेजो कमु ते अजायो
 मूखी छाजे लइ जागायो ॥
 हाणि बि छडि तूं अहमु वडाई ।
 रामु जपण में आहि भलाई ॥

सो किअं मानवु थी सघंदो आ ।
 हनुमत शेवकु थी रहंदो आ ॥
 भाउ इहो तो गलति कयो आ ।
 पहिरीं मूखे कोन चयो आ ॥

सो किअं मानवु थी सघंदो आ ।
 हनुमत शेवकु थी रहंदो आ ॥
 भाउ इहो तो गलति कयो आ ।
 पहिरीं मूखे कोन चयो आ ॥

दोहो— कुंभकरण सुमरणु कयो
 मन में ओ श्री राम ।
 रावण आंदा मट घणा
 दारुं मेहियूं जाम ॥

दोहो— कुंभकरण सुमरणु कयो
 मन में ओ श्री राम ।
 रावण आंदा मट घणा
 दारुं मेहियूं जाम ॥

दारुं पीए पाडा खाए ।
 खिंविणि खज्रण जिअं ज़ोरु गजाए ॥
 चूरि नशे में निकितो आहे ।
 साणु खंडै का सेना नाहे ॥

दारुं पीए पाडा खाए ।
 खिंविणि खज्रण जिअं ज़ोरु गजाए ॥
 चूरि नशे में निकितो आहे ।
 साणु खंडै का सेना नाहे ॥

पो त विभीषणु अग्रितां आयो ।
 चरन पई निजु नांउ बुधायो ॥
 भाउ खणी हुन छातीअ लातो ।
 खुशि थियो प्रभु जो शेवकु ज़ातो ॥

पो त विभीषणु अग्रितां आयो ।
 चरन पई निजु नांउ बुधायो ॥
 भाउ खणी हुन छातीअ लातो ।
 खुशि थियो प्रभु जो शेवकु ज़ातो ॥

विभीषण उनखे आहि बुधायो ।
 रावण मूखे आहि भजायो ॥
 मूं त बुधाई राइ भलारी ।
 रावण कावडि में लत मारी ॥

विभीषण उनखे आहि बुधायो ।
 रावण मूखे आहि भजायो ॥
 मूं त बुधाई राइ भलारी ।
 रावण कावडि में लत मारी ॥

इन लइ रघुवर खे बाझायो ।
दीनु डिसी उन शरण लगायो ॥
कुंभकरण खे को दुखु नाहे ।
जातो रावणु यम वसि आहे ॥

ان لاءِ رڱهور کي ٻاڏايو
دين ڏسي ان شرڻ لڳايو
کڻيڪرڻ کي ڪو دک ناھي
جاتو راوڻ ۽ یم وٽ آھي

धन्य धन्य तूं विभिषण आहीं ।
राक्षस कुल ते दागु बि नाहीं ॥
भाउ कयो तो कुलु रोशनु आ ।
रामु जपियो जो खुदि भगवनु आ ॥

ڌنيہ ڌنيہ تون وڀڻ آھين
راڪشس ڪل تي داغ بہ ناھين
ڀاءُ ڪيو تو ڪل روشن آ
رامر جيئو جو خود ڀڳون آ

दोहो— कर्म वचन सां छलु छडे
जपि रघुवरु गुण खाणि ।
समुझ न मूं में का बची
मां बि त यम वसि हाणि ॥

دوھو- ڪرم وچن سان چل چڏي
جپ رڱهور ڪڻ ڪاڻ
سمجھ نہ مون ۾ ڪا بچي
مان بہ تہ یم وٽ هاڻ

तुर्तु उतां खां विभिषणु आयो ।
रघुवर खे सभु हालु बुधायो ॥
नाथ जबल जिअं बदनु रखे थो ।
कुंभकरणु युधि वीरु अचे थो ॥

تڙتڙ اٿان کان وڀڻ آيو
رڱهور کي سڀ حال ٻڌايو
ناٿ جبل جئن بدن رکي تو
کڻيڪرڻ ڀڏ ویر اچي تو

रिछनि बांदरनि डोड़ लगाई ।
जबल खणण में देरि न का ई ॥
वण टिण पहण बि ईअं लगनि था ।
जणु हाथीअ खे फूल लगनि था ॥

ريچن باندرن ڊوڙ لڳائي
جبل ڪڻن ۾ دير نہ ڪا ئي
وڙ ٿڻ پھڻ بہ ايئن لڳن ٿا
جن هاڻيءَ کي قول لڳن ٿا

पो हनुमतु नलु नीलु बि आया ।
सभई जोधा हुन केराया ॥
बांदर सेना डप में आहे ।
को बि त हुनजे साम्हूं नाहे ॥

پو هنمت نل نيل بہ آيا
سڀئي جوڌا هن ڪيرايا
باندر سينا ڊپ ۾ آھي
ڪو بہ تہ هن جي سامھون ناھي

दोहो— सभिनी खे बेसुधि करे
 डेखारींदे शानु ।
 बांदरपति कछ में रखे
 हलण लगो ब्रलवानु ॥

दोहो— सपिनी की बि सुंद करी
 डीकारिंदी शानु
 बान्दरपति कछ में रकी
 हलणु लगो ब्रलवानु ॥

हनुमत जी बेहोशी वेई ।
 सुग्रीव जी का खबर न पेई ॥
 बांदरपति खे होशु अचे थो ।
 कछ मां खिसिकी हेठि किये थो ॥

हनुमत जी बिहोशी वेई
 सुग्रीव जी का खबर न पेई
 बान्दरपति की होशु अचे थो
 कछ मां खिसिकी हेठि किये थो

बांदर सेना डिजुंदी आई ।
 राक्षस सेना वधंदी आई ॥
 सुग्रीवु विभिषणु राम सझायो ।
 लछिमण खे पिणि हुन समुझायो ॥

बान्दर सेना डिजुंदी आई
 राक्षस सेना वधंदी आई
 सुग्रीवु विभिषणु राम सझायो
 लछिमण की पिणि हुन समुझायो

सेना खे मजबूत बणायो ।
 रिछ बांदर सभ खे हिमथायो ॥
 मां राक्षस जी फौज डिसां थो ।
 कुंभकरण जी औज डिसां थो ॥

सेना की मजबूत बणायो
 रिछ बान्दर सभ की हिमथायो
 मां राक्षस जी फौज डिसां थो
 कुंभकरण की औज डिसां थो

ब्राण घणा ई नाथ हलाया ।
 जणु पर वारा नांग उडायो ॥
 चइनी पासे तीर हलनि था ।
 खौफनाक उति दैत मरनि था ॥

ब्राण घणा ई नाथ हलाया
 जणु पर वारा नांग उडायो
 चइनी पासे तीर हलनि था
 खौफनाक उति दैत मरनि था

दोहो— पल में ब्राणनि राम जे
 मारिया दैत गंभीरु ।
 अचण लगो रघुवीर वटि
 वापसि हर हिकु तीरु ॥

दोहो— पल में ब्राणनि राम जी
 मारिया दैत गंभीरु
 अचण लगे रघुवीर वटि
 वापसि हर हिकु तीरु

कुंभकरण मन में वीचारियो |
 राक्षस दलु हुन पल में मारियो ||
 मन मस्तक में टीश पर्ई आ |
 शींहनि जिअं गजकार कई आ ||

कुंभकरणं मनं विचारियो |
 राक्षस दलु हुन पलं मारियो ||
 मनं मस्तकं मं तीशं परि आ |
 शीहनं जिअं गजकारं कै आ ||

क्रोध विचां हुन जबलु खंयों आ |
 बांदर योधनि झाहुं हंयों आ ||
 रघुवर उन ड़े तीरु हलायो |
 पर्वतु टोड़े धूड़ि बनायो ||

क्रोधं विचां हुन जबलु खंयों आ |
 बांदरं योधनं झाहुं हंयों आ ||
 रघुवरं उनं ड़े तीरु हलायो |
 पर्वतुं टोड़े धूड़ि बनायो ||

कावड़ि में पो धनुषु खणे थो |
 नाथु भयानकु तीरु हणे थो ||
 बदन मंझां इअं पारि कराए |
 जिअं ककरनि में खिंविणि समाए ||

कावड़ि में पो धनुषु खणे थो |
 नाथु भयानकु तीरु हणे थो ||
 बदनं मंझां इअं पारि कराए |
 जिअं ककरनि में खिंविणि समाए ||

जबलु खणी हथ में डोड़ियो आ |
 तीर बांहं खे ई टोड़ियो आ ||
 खणंदे ब्रिए हथ में डोड़ियो आ |
 तंहिं बि बांहं खे प्रभु टोड़ियो आ ||

जबलु खणी हथ में डोड़ियो आ |
 तीरं बांहं खे ई टोड़ियो आ ||
 खणंदे ब्रिए हथ में डोड़ियो आ |
 तंहिं बि बांहं खे प्रभु टोड़ियो आ ||

दोहो— मुंहं फाड़े आहे कई
 कुंभकरण गजकार |
 देवनि जी आकाश मां
 डप जी आहि पुकार ||

दोहो— मुंहं फाड़ी आहे कई
 कुंभकरण गजकार |
 देवनि जी आकाश मां
 डप जी आहि पुकार ||

देव डिज्जनि था रघुवर ज्ञाणियो |
 धनुषु खणी कन ताई ताणियो ||
 तीर हणी मुख खे भरियो आ |
 पो बि न भुंइ ते हू किरियो आ ||

देव डिज्जनि था रघुवर ज्ञाणियो |
 धनुषु खणी कन ताई ताणियो ||
 तीरं हणी मुख खे भरियो आ |
 पो बि न भुंइ ते हू किरियो आ ||

ब्राणनि मुख सां ईअं डुके थो ।
 तीरनि सां यमु जीअं डुके थो ॥
 पो रघुवर जो ब्राणु हले थो ।
 सिर खे धड़ खां धार करे थो ॥

बाँनं मुकं सान् अित्तं डुकी तु
 तीरं सान् यिं जीत्तं डुकी तु
 पो रघुवर जो बाँणु हली तु
 सिर की डुत्तं कान् धार करी तु

रावण वटि सो सीसु किये थो ।
 उनजे मन में क्रोधु फिये थो ॥
 कुंभकरण जो धडु बि डुके थो ।
 सो बि ब टुकड़ा रामु करे थो ॥

रावण वटि सो सीसु करी तु
 उनजे मन में क्रोधु करी तु
 कुंभकरण जो डुत्तं बि डुकी तु
 सो बि ब टुकड़ा रामु करी तु

रावणु उनजो सिरु गलि लाए ।
 कुंभकरण जा थो गुण ग्राए ॥
 रोदनु घर में डाढो आहे ।
 मेघनादु उति आयो आहे ॥

रावणु उनं सिरु गलि लाए
 कुंभकरण जा थो गुण ग्राए
 रोदनु घर में डाढो आहे
 मेघनादु उति आयो आहे

हू सभिनी खे थो समुझाए ।
 पंहिंजे बल जी हाक बुधाए ॥
 इष्ट देव जो बल रथु आहे ।
 मूं त बुधायो कंहिं खे नाहे ॥

हू सभिनी की थो समुझाए
 पंहिंजे बल जी हाक बुधाए
 इष्ट देव जो बल रथु आहे
 मूं त बुधायो कंहिं खे नाहे

दोहो— मायावी रथ ते चढी
 पहुतो उभ में पाण ।
 उछिले बांदर दल मथां
 अस्त्र शस्त्र ऐं ब्राण ॥

दोहो— मायावी रथ ते चढी
 पहुतो उभ में पाण
 उछिले बांदर दल मथां
 अस्त्र शस्त्र ऐं ब्राण

पकिड़ियो मारियो ऐं केरायो ।
 केरु चवे थो डिसणि न आयो ॥
 व्याकुलु हनुमतु अंगदु आहे ।
 नल ऐं नील बि घटि भउ नाहे ॥

पकिड़ियो मारियो ऐं केरायो
 केरु चवे थो डिसणि न आयो
 व्याकुलु हनुमतु अंगदु आहे
 नल ऐं नील बि घटि भउ नाहे

मेघनादु ऐं रामु लड़नि था ।
 बाण हलनि जिअं नांग डुकनि था ॥
 पो हुन भारी तीरु हलायो ।
 नागपाश सां रामु ब्रधायो ॥

मिगहनदु ऐं रामु लड़नि था
 बाण हलनि जिअं नांग डुकनि था
 पो हुन भारी तीरु हलायो
 नागपाश सां रामु ब्रधायो

देवनि में भउ आहि समायो ।
 मेघनाद पो पाणु पसायो ॥
 हू बेहूदा लफ़्ज बके थो ।
 जामवंत खे क्रोधु अचे थो ॥

देवनि में भउ आहि समायो
 मेघनाद पो पाणु पसायो
 हू बेहूदा लफ़्ज बके थो
 जामवंत खे क्रोधु अचे थो

मेघनाद खे थो ललकारे ।
 दुष्ट चई थो खेसि पुकारे ॥
 मेघनाद खे क्रोध तपायो ।
 त्रिशूल खे उन ड्राहुं हलायो ॥

मेघनाद खे थो ललकारे
 दुष्ट चई थो खेसि पुकारे
 मेघनाद खे क्रोध तपायो
 त्रिशूल खे उन ड्राहुं हलायो

जामवंत सो हथ में धारियो ।
 वापसि उन जी छातीअ मारियो ॥
 पेर झले उन खे फेरायो ।
 मेघनाद खे भुंइ केरायो ॥

जामवंत सो हथ में धारियो
 वापसि उन जी छातीअ मारियो
 पेर झले उन खे फेरायो
 मेघनाद खे भुंइ केरायो

उनते बेहदि वार करे थो ।
 वर जे फल सां कोन मरे थो ॥
 जामवंत खे गुसो आयो ।
 उन खे लंका भरि उछिलायो ॥

उनते बेहदि वार करे थो
 वर जे फल सां कोन मरे थो
 जामवंत खे गुसो आयो
 उन खे लंका भरि उछिलायो

हुति नारद आ गरुडु भजायो ।
 तुर्तु राम वटि उड्डंदो आयो ॥
 गरुड राम ते जतनु हलायो ।
 नागपाश खां मुक्त करायो ॥

हुति नारद आ गरुडु भजायो
 तुर्तु राम वटि उड्डंदो आयो
 गरुड राम ते जतनु हलायो
 नागपाश खां मुक्त करायो

मेघनाद खे होशु अचे थो ।
पीउ खे डिसंदे शर्मु लगे थो ॥
जबल गुफा में जल्दु वजे थो ।
अजय यग्यु उति तुर्तु करे थो ॥

मिगनाद कि होशु अचि थो
पिअ कि डसन्दि शरु लगे थो
जबल गुफा में जल्दु वजे थो
अचि यग्यु उति तुर्तु करे थो

हिति विभिषणु थो खबर बुधाए ।
अजय यग्यु थो दुष्टु कराए ॥
अगरि यग्यु थो सफलु बनाए ।
केरु न सघंदो पो हाराए ॥

हिति विभिषणु थो खबर बुधाए ।
अजय यग्यु थो दुष्टु कराए ॥
अगरि यग्यु थो सफलु बनाए ।
केरु न सघंदो पो हाराए ॥

रघुवर बांदर झुंड सझाया ।
अंगदु ऐं ब्रिए वीर घुराया ॥
लछिमण सां गड्डु वज्जिणो आहे ।
यग्यु भंगि ई करिणो आहे ॥

रघुवर बांदर झुंड सझाया ।
अंगदु ऐं ब्रिए वीर घुराया ॥
लछिमण सां गड्डु वज्जिणो आहे ।
यग्यु भंगि ई करिणो आहे ॥

लछिमण तोखे ई करिणो आ ।
उन खे मारण लइ वधिणो आ ॥
तो में नाहे का घटिताई ।
बलु बि त आहे आ चतुराई ॥

लछिमण तोखे ई करिणो आ ।
उन खे मारण लइ वधिणो आ ॥
तो में नाहे का घटिताई ।
बलु बि त आहे आ चतुराई ॥

दोहो— सीसु निवाए नाथ खे
निकितो लछिमणु आहि ।
अंगदु ऐं नल नीलु गड्डु
हनुमत बलु घटि नाहि ॥

दोहो— सीसु नोवाइ नाथ कि
निकितो लछिमणु आहि ।
अंगदु ऐं नल नीलु गड्डु
हनुमत बलु घटि नाहि ॥

यग्यु करे थो बांदर आया ।
शोरु मचाए कन खडिकाया ॥
बांदर दल जी छेड़ सहे थो ।
पो बि यग्य में रुधलु रहे थो ॥

यग्यु करे थो बांदर आया ।
शोरु मचाए कन खडिकाया ॥
बांदर दल जी छेड़ सहे थो ।
पो बि यग्य में रुधलु रहे थो ॥

हर शइ टोड़े ढेरु कयाऊं ।
मेघनाद जा वार छिगाऊं ॥
पो त उथी गजकार कई आ ।
त्रिशूल सां ललकार कई आ ॥

هَر شَه تَوَّي دِيرُ كَيَاوُن
مِيگَهَنَادَ جَا وَا رَ چَگَآوُن
پو تہ اُتِي گَجَكَارَ كَيَّي آ
تَرِشُولُ سَا نَ لَلَكَارَ كَيَّي آ

हनुमतु अंगदु साम्हू आयो ।
मेघनाद खे भुंइ केरायो ॥
बेहदि कावड़ि मां त डुके थो ।
कंहिं जे रोकण ते न रुके थो ॥

هَنُمَتُ اَنگَدُ سَا مَهُونُ آيو
مِيگَهَنَادَ كِي پُنَّ كِي رَايو
بِي حِدِ كَاوَرَّ مَان تہ دُكِي تُو
كَنُهِنَ جِي رُوڪَن تِي ن رُكِي تُو

रिछ बांदर सभु तेजु भज्जनि था ।
डुकंदे लछिमण डांहुं अचनि था ॥
हुन लछिमण खे ज़ोर सडियो आ ।
त्रिशूल खे उन डांहुं छडियो आ ॥

رِيچَ بَانَدَرِ سَبُّ تِيژُ پِچَن تَا
دُكَنَدِي لَچَمَنُ دَانُهِنُ اچَن تَا
هُن لَچَمَنُ كِي زَوَرُ سَدِيو آ
تَرِشُولُ كِي اُن دَانُهِنُ چَدِيو آ

लखन भयानकु तीरु हंयाई ।
त्रिशूल जा बि ब टुकर कयाई ॥
विज्जु जिअं ईंदे तीरु ड़िठो आ ।
गाइबु खुदि खे दुष्ट कयो आ ॥

لَكَنُ پِيَا نَكُّ تِيرُ هَيَايِن
تَرِشُولُ جَا ب ب تُكَّرُ كَيَايِن
وِجُّ جِئَن اِيَنَدِي تِيرُ دِنُو آ
غَايِبُ خُوَدِ كِي دُشَتُّ كَبُو آ

अलग्नि अलग्नि हू रूप धरे थो ।
लिकणु करे या प्रघटु करे थो ॥
क्रोधु घणो लछिमण खे आयो ।
हाणि घणो हुन खे खेडायो ॥

اَلگِ اَلگِ هُو رُوپَ دَرِي تُو
لِڪَنُّ كَرِي يَا پَرگَهَتُّ كَرِي تُو
كِرُوَدُّ گَهَنُو لَچَمَنُ كِي آيو
هَانُ گَهَنُو هُن كِي كِيَدِيو

पो रघुवर जी महिमा ग्राए ।
वीरु लखनु थो ब्राणु चढाए ॥
हुन जे छातीअ मंझि लगायो ।
मेघनाद जो साहु उडायो ॥

پو رَگَهَوَرُ جِي مَهْمَا گَآي
وِيرُ لَكَنُ تُو بَانُ چَوَهَائِي
هُن جِي چَاتِيءَ مَنجِه لَگَآيو
مِيگَهَنَادَ جُو سَاهُ اُدَآيو

दोहो— मरण वक्ति मुख ते उहे
नाहिनि छल उहिजाण ।
रामु लखनु आहिनि किथे
चवंदे त्यागिया प्राण ॥

दोहो— مَرَنَ وَقْتِ مَكَ تِي أَهِي
نَاهِنِ چَلَّ اُھِجَانُ
رَامُ لَكَنُ اَھِنِ كَتِي
چَوَندي تياگيا پَرَانُ

दोहो—पो हनुमतु उन खे खणी
पहुतो लंका व्दार ।
देव वसाइन गुल करे
रघुवर जी जइकार ॥

दोहो— पो هَنُمْتُ اُنْ كِي كَثِي
پَهْتُو لَنڪَا دَوَار
دِيَوُ وَسَائِنِ گُلْ كَرِي
رَگھُورَ جِي جَئِڪَار

रावण खे जिअं खबर पई आ ।
धरतीअ ते पियो सुधि बि वई आ ॥
मंदोदरी में रोदनु भारी ।
पार कढी रोए वेचारी ॥

रावणुं कِي जेअं खबर पई आ
धरतीअ ते पियो सुधि बि वई आ
मंदोदरी में रोदनु भारी
पार कढी रोए वेचारी

राति बि गुजिरी सुबुहु अचे थो ।
रावणु जो पिणि क्रोधु मचे थो ॥
बांदर रिछनि बि रुखु आ फेरियो ।
दरवाजनि खे आहे घेरियो ॥

राति बि गुजिरी सुबुहु अचे थो
रावणु जो पिणि क्रोधु मचे थो
बांदर रिछनि बि रुखु आ फेरियो
दरवाजनि खे आहे घेरियो

रावण जोधनि खे बि सडायो ।
हुकुमु उन्हनि खे साफु बुधायो ॥
जंहिजो मनु पो लोडो खाए ।
हींअरि ई सो जिंदु छडाए ॥

रावणु जोधनि खे बि सडायो
हुकुमु उन्हनि खे साफु बुधायो
जंहिजो मनु पो लोडो खाए
हींअरि ई सो जिंदु छडाए

मूं पंहिंजे ब्रल वेरु वधायो ।
मां पुजंदुसि जो दुश्मनु आयो ॥
रावण रथ खे आहि सजायो ।
जोधनि जंगी बिगुलु वजायो ॥

मूं पंहिंजे ब्रल वेरु वधायो
मां पुजंदुसि जो दुश्मनु आयो
रावण रथ खे आहि सजायो
जोधनि जंगी बिगुलु वजायो

फौज वधण लइ मांदी आहे ।
जुणु सुरमे जी आंधी आहे ॥
उति अपसोण बि आहिनि जारी ।
पर रावण खे अहमु बि भारी ॥

فَوْجٌ وَدَّ لِي مَانِدِي آهي
جُتُّ سُرْمِي جِي آنْدِي آهي
اَتِ اَيْسُوٲٲ بِي آهِنِ جَارِي
پَرِ رَاوَنُّ كِي اَهْمُ بِي پَارِي

रावण योधनि खे समुझायो ।
रिछ ऐं बांदर सभु निपटायो ॥
मां लछिमणु ऐं रामु बि मारियां ।
मां बदिले जी बाहि बि ठारियां ॥

رَاوَنُّ يُوَدِّنُ كِي سَمُجْهَائِي
رِيچَ ۽ بَانْدَرُ سَبُّ نِيٲَائِي
مَانُ لُچِمَنُّ ۽ رَامُ بِي مَارِيَان
مَانُ بَدَلِي جِي بَاهُ بِي نَارِيَان

दोहो— हिति जइ जइ श्रीराम जी
हुति रावण जइकार ।
थी वेई युधि आ शुरु
हलनि घणा हथियार ॥

दोहो- हति जइ जइ श्रीराम जी
हुति रावण जइकार ।
थी वेई युधि आ शुरु
हलनि घणा हथियार ॥

विभिषण खे हिक चिंता आहे ।
रावणु रथ ते रघुवरु नाहे ॥
बदन रख्या लइ जिरिह बि नाहे ।
इअं युधि जीतणु मुशिकल आहे ॥

विभिषणु खे हिक चिंता आहे ।
रावणु रथ ते रघुवरु नाहे ॥
बदन रख्या लइ जिरिह बि नाहे ।
इअं युधि जीतणु मुशिकल आहे ॥

राम चयो को फिक्रु त नाहे ।
जंगि खटण लइ बियो रथु आहे ॥
सज्जण धर्मु रथु जंहिं वटि आहे ।
उन खां को ई खटंदो नाहे ॥

राम चयो को फिक्रु त नाहे ।
जंगि खटण लइ बियो रथु आहे ॥
सज्जण धर्मु रथु जंहिं वटि आहे ।
उन खां को ई खटंदो नाहे ॥

बहादुरी ऐं धीरु समाए ।
रथ जा फीथा नांउ चवाए ॥
झंडो आहे सीलु सचाई ।
गुरुवर पूजा जिरिह चवाई ॥

बहादुरी ॽ धीरु समाए ।
रथ जा फीथा नांउ चवाए ॥
झंडो आहे सीलु सचाई ।
गुरुवर पूजा जिरिह चवाई ॥

बलु विवेकु वसु हितु बि समाए ।
 रथ जा घोड़ा चारि चवाए ॥
 करणु दया ऐं खिम्या चाहे ।
 बराबरी रथ डोरी आहे ॥

بَلُ وِوِيكُ وَسُ هِتُ بَ سَمَائِي
 رَثُ جَا गَهُوऱा चَارि चवाए
 कَرणु दया ऐं खिम्या चाहे
 बराबरी रथ डोरी आहे

दानु कुहाड़ी जिअं साराहे ।
 अकुलु बि शाही शक्ती आहे ॥
 नाथ भज्जनु रथ काहिण वारो ।
 आहि आत्मा धनुषु सघारो ॥

दानु कुहाड़ी जिअं साराहे
 अकुलु बि शाही शक्ती आहे ॥
 नाथ भज्जनु रथ काहिण वारो
 आहि आत्मा धनुषु सघारो ॥

दोहो - वेरागु बि हिक ढाल आ
 शुखुरु करणु तलवार ।
 निर्मलु मनु आ तीरकशु
 बाण अहिंसा ढार ॥

दोहो - वेरागु बि हिक ढाल आ
 शुखुरु करणु तलवार ।
 निर्मलु मनु आ तीरकशु
 बाण अहिंसा ढार ॥

जंहीं वटि इअं पुख्तो रथु आहे ।
 तंहीं लइ जीतणु मुशिकल नाहे ॥
 जनम मरण जी सोच छडे थो ।
 भवसागर खां पारि लग्गे थो ॥

जंहीं वटि इअं पुख्तो रथु आहे ।
 तंहीं लइ जीतणु मुशिकल नाहे ॥
 जनम मरण जी सोच छडे थो ।
 भवसागर खां पारि लग्गे थो ॥

दोहो- हिति अंगदु हनुमानु आ
 हुति रावण ललकार ।
 हर को पंहींजे नाथ जी
 बोले जइ जइकार ॥

दोहो- हिति अंगदु हनुमानु आ
 हुति रावण ललकार ।
 हर को पंहींजे नाथ जी
 बोले जइ जइकार ॥

बांदर रिछ खे प्रभु बलु आहे ।
 राकासनि खां को डपु नाहे ॥
 तर्फि बिन्ही जा वीर लइनि था ।
 पकिड़ियो मारियो रंभनि रइनि था ॥

बांदर रिछ खे प्रभु बलु आहे ।
 राकासनि खां को डपु नाहे ॥
 तर्फि बिन्ही जा वीर लइनि था ।
 पकिड़ियो मारियो रंभनि रइनि था ॥

बांदर सेना भारी आहे ।
 राक्षस सेना में दमु नाहे ॥
 रावण जो पो क्रोधु वधे थो ।
 तीर चुटण लइ धनुषु खणे थो ॥

बांदर गड़िजी विढ़ण अचनि था ।
 पथर शाही वण बि खणनि था ॥
 उछिले रावण बदन हणनि था ।
 उनजे तन ते भज्जनि भुरनि था ॥

रावण हाणे क्रोधु पसायो ।
 पंहिंजे बल सां खेनि डुकायो ॥
 हिति हुति बांदर वीर भज्जनि था ।
 हे अंगद हनुमान चवनि था ॥

रख्या रख्या हे रघुराई ।
 आहि असां ते आफत आई ॥
 कालु बणी हू आयो आहे ।
 हाणि बचण जी का रिथ नाहे ॥

दोहो— सेना खे व्याकुल ड्रिसी
 खणंदे तीरु कमानु ।
 रघुवर खां आग्या वठी
 वियो लछिमणु बलवानु ॥

लछिमण रावण खे ललकारियो ।
 क्रोध विचां उन ड्रांहुं निहारियो ॥
 कांइर बांदर रिछ थो मारीं ।
 मां यमु तुंहिंजो छो न निहारीं ॥

बांदर सिना पारि आही
 राक़्शस सिना मर दम नाही
 रावण जो पो क्रोधु वधि थो
 तीर चुटण लइ धनुषु खणे थो

बांदर गड़िजी विढ़ण अचनि था ।
 पथर शाही वण बि खणनि था ॥
 उछिले रावण बदन हणनि था ।
 उनजे तन ते भज्जनि भुरनि था ॥

रावण हाणे क्रोधु पसायो ।
 पंहिंजे बल सां खेनि डुकायो ॥
 हिति हुति बांदर वीर भज्जनि था ।
 हे अंगद हनुमान चवनि था ॥

रख्या रख्या हे रघुराई ।
 आहि असां ते आफत आई ॥
 कालु बणी हू आयो आहे ।
 हाणि बचण जी का रिथ नाहे ॥

दोहो— सेना खे व्याकुल ड्रिसी
 खणंदे तीरु कमानु ।
 रघुवर खां आग्या वठी
 वियो लछिमणु बलवानु ॥

लछिमण रावण खे ललकारियो ।
 क्रोध विचां उन ड्रांहुं निहारियो ॥
 कांइर बांदर रिछ थो मारीं ।
 मां यमु तुंहिंजो छो न निहारीं ॥

लछिमण मुंहिंजे पुट जा घाती ।
अजु मरंदें तूं ठरंदी छाती ॥
रावण भारी ब्राण हलाया ।
लछिमण टोड़े हेठि किराया ॥

لِچَمَنْ مُنْهِنجِي پُت جا گھاتي
اَجُ مَرَنْدِين تُون نَرَنْدِي چاتي
راوَنُ پارِي پاڻُ هلايا
لِچَمَنْ توڙِي هيٺ کرايا

हर हर रावणु ब्राण छड़े थो ।
लछिमणु तिनि खे तुरु कटे थो ॥
ब्रह्मा शक्ती हुन त हलाई ।
सा लछिमण जे छातीअ आई ॥

هَر هَر راونُ پاڻُ چڙي ٿو
لِچَمَنْ تِن کي تَرُتُ کٽي ٿو
برهما شڪتي هُن ت هلائي
سا لِچَمَنْ جي چاتيءَ آئي

दोहो— हनुमत डिसंदे ई कई
रावण खे ललकार ।
क्रोधु करे रावण कई
हिक ठौंशे जी मार ॥

دوهو- هَنَمَت دِسَنْدي ٿي کٽي
راوَنُ کي لَلکار
کروڙُ کري راونُ کٽي
هڪَ ٿونشي جي مار

हनुमतु धरतीअ कोन किये थो ।
गोडनि ताई पाणु झले थो ॥
पो हुन उथंदे ठौंशो मारियो ।
रावण खे आ भुंइ ते धारियो ॥

هَنَمَتُ ڌرتيءَ کونہ کري ٿو
گوڏن تائين پاڻُ جهلي ٿو
پو هُن اُٿندي ٿونشو ماريو
راوَنُ کي آ پُنءَ تي ڌاريو

लखनु खणी झटि हनुमतु आयो ।
रघुवर खे सभु हालु बुधायो ॥
राम चयो उथु लछिमण भाई ।
तो जिअं शक्ती नाहे का ई ॥

لڪَن کٽي جهت هَنَمَتُ آيو
رگھور کي سڀ حال بُڏايو
رامَ چيو اُت لِچَمَنْ پائي
تو جڏن شڪتي ناهي کا ٿي

तूं यम खां बि त डिजंदो नाहीं ।
देवनि जो तूं रख्यकु आहीं ॥
वचन बुधी हुन खे सुधि पेई ।
ब्रह्मा शक्ती उभ डे वेई ॥

تُون يَمَ کان به تہ ڊڄندو ناهين
ديون جو تون رڪيڪ آهين
وچن بُڏي هُن کي سڏ پيئي
برهما شڪتي اڀ ڏي ويئي

लखनु उथी युधि लइ डोड़े थो ।
 रावण जे रथ खे टोड़े थो ॥
 तीर हलाया बेहदि भारी ।
 रावण किरंदे धरती धारी ॥

لَكُنْ اُتِي يَدِ لَهٗ دَوَّي تَو
 رَاوُنْ جِي رَتْ كِي تَوَّي تَو
 تِيرَ هَلَايَا بِي حَدِ پَارِي
 رَاوُنْ كَرَندي دَرْتِي دَارِي

हालत छिसंदे ब्रियो रथु काहे ।
 उनखे आंदो लंका आहे ॥
 लछिमणु वापसि प्रभु वटि आयो ।
 चरननि में उन सीसु निवायो ॥

حَالَتِ دَسَندي پِيو رَتْ كَاهِي
 اُنْ كِي اَنْدُو لَنكَا آهي
 لَچِمَنُ واپسِ پَرِي وَتِ آيو
 چَرَنِنِ ۾ اُنْ سِيسُ نِوَايو

दोहो— हुति रावणु यगु थो करे
 खटिणो युधि में आहि ।
 राम विरोधी थो बणे
 मूर्खु समझू नाहि ॥

दोहो — हुतِ रَاवुणु यِगु थो करि
 खटिणो युधि में आहि
 राम विरोधी थो बणे
 मूर्खु समझू नाहि

हिति विभिषण खे खबर पर्ई आ ।
 यग जी प्रभु खे गाल्हि चई आ ॥
 पो युधि जीतणु अवलो आहे ।
 रावणु मारणु सवलो नाहे ॥

हिति विभिषणु खे खबर पर्ई आ
 यगु जी प्रभु खे गाल्हि चई आ
 पो युधि जीतणु अवलो आहे
 रावणु मारणु सवलो नाहे

रघुवर सेना खे पहुचायो ।
 रावण जो यगु भंगि करायो ॥
 रावणु वेतरि व्याकुलु आहे ।
 पो बि अहमु हू छडणु न चाहे ॥

रघुवर सेना खे पहुचायो
 रावणु जो यगु भंगि करायो
 रावणु वेतरि व्याकुलु आहे
 पो बि अहमु हू छडणु न चाहे

यम जे वसि थी काह कई आ ।
 राक्षस सेना साणु वई आ ॥
 दुश्मन प्रभु डे ईअं वजनि था ।
 जलण पतंगा जीअं वजनि था ॥

यम जे वसि थी काह कई आ
 राक्षस सेना साणु वई आ
 दुश्मन प्रभु डे ईअं वजनि था
 जलण पतंगा जीअं वजनि था

देवनि रघुवर खे बाड्ढायो ।
 रावण बेहदि आहि सतायो ॥
 हाणि न हिन खे प्रभु खेड्ढायो ।
 वैदेही खे जल्दु छड्ढायो ॥

दियोन र्गुहोरु क्ये बाड्ढायो
 रावणु बेहि आहि सतायो
 हाणु न हिन क्ये प्रभु खेड्ढायो
 वैदेही क्ये जल्दु छड्ढायो

देव चवण ते प्रभु मुश्कायो ।
 तीर घणा ई खणंदे आयो ॥
 कमर बंद खे आहि कशायो ।
 शारिंगु धनुषु बि आहि चढायो ॥

दियो चवणु ते प्रभु मुश्कायो
 तीरु घणा ई खणंदे आयो
 कमरु बंद क्ये आहि कशायो
 शारिंगु धनुषु बि आहि चढायो

देवनि खुशि थी फूल वसाया ।
 जइकारे सां प्रभु गुण गायो ॥
 लाल अखियूं ऐं बाहूं शाही ।
 देवनि सोभ्या आ साराही ॥

दियोन खुशि थी फूल वसाया
 जइकारे सां प्रभु गुण गायो
 लाल अखियूं ऐं बाहूं शाही
 देवनि सोभ्या आ साराही

हुति राक्षस दलु आयो काहे ।
 बांदर सेना साम्हू आहे ॥
 सभु तलवारुं ईअं लग्नि थियूं ।
 उभ में खिंविणियूं जीअं खज्जनि थियूं ॥

हुतु राक्षसु दलु आयो काहे
 बांदरु सेना साम्हू आहे
 सभु तलवारुं ईअं लग्नि थियूं
 उभ में खिंविणियूं जीअं खज्जनि थियूं

पहणनि जी बरसाति हले थी ।
 जीत हले थी माति हले थी ॥
 जइ जइ जी जइकार हले थी ।
 हथियारनि जी मार हले थी ॥

पहणनि जी बरसाति हले थी
 जीत हले थी माति हले थी
 जइ जइ जी जइकार हले थी
 हथियारनि जी मार हले थी

दोहो— राक्षस सेना नासु थी
 रावण मन वीचारु ।
 हाणि वठणु घुरिजे वरी
 माया जो आधारु ॥

दोहो— राक्षसु सेना नासु थी
 रावणु मन वीचारु
 हाणु वठणु घुरिजे वरी
 माया जो आधारु

देवनि प्रभु खे पंधि पातो आ ।
मन में बेहदि दुखु ज्ञातो आ ॥
तुर्तु इंद्र आ रथु पहुचायो ।
साणु सारथी मातलि आयो ॥

ईश्वर रूपी ही रथु आहे ।
घोड़ा चारि बि वर्ननु नाहे ॥
देवलोक मां आहिनि आया ।
चंचल सुंदरु अमरु सजाया ॥

प्रभु खे रथ ते पातो आहे ।
बांदर रिछ बलु ज्ञातो आहे ॥
बांदर तेजीअ डुकंदा आया ।
फहिलाई पो रावण माया ॥

हिक रघुवर ते माया नाहे ।
बाकी सभ सचु समुझियो आहे ॥
राक्षस दल में राम डिसनि था ।
ऐं पिणि लछिमण जाम डिसनि था ॥

पो सभु बांदर रिछ बि डिज्जनि था ।
मूरत बणिजी अजबु पसनि था ॥
राम धनुष ते तीरु चढायो ।
पल में माया खेलु मिटायो ॥

दोहो— रघुवर सभिनी खे डिसी
वचनु चयो गंभीरु ।
जंगि दूबदू सभु डिसो
हाणे धारे धीरु ॥

दियोन प्रिपुं किये पंतो आ ।
मं मे बि हद डुकुं जतो आ ।
तुं तुं इंद्र आ रतुं पृचोयो ।
सां सारथी मातलि आयो ॥

ईश्वर रूपी ही रथु आहे ।
घोड़ा चारि बि वर्ननु नाहे ॥
देवलोक मां आहिनि आया ।
चंचल सुंदरु अमरु सजाया ॥

प्रभु खे रथ ते पातो आहे ।
बांदर रिछ बलु ज्ञातो आहे ॥
बांदर तेजीअ डुकंदा आया ।
फहिलाई पो रावण माया ॥

हिक रघुवर ते माया नाहे ।
बाकी सभ सचु समुझियो आहे ॥
राक्षस दल में राम डिसनि था ।
ऐं पिणि लछिमण जाम डिसनि था ॥

पो सभु बांदर रिछ बि डिज्जनि था ।
मूरत बणिजी अजबु पसनि था ॥
राम धनुष ते तीरु चढायो ।
पल में माया खेलु मिटायो ॥

दोहो— रघुवर सभिनी खे डिसी
वचनु चयो गंभीरु ।
जंगि दूबदू सभु डिसो
हाणे धारे धीरु ॥

ब्राह्मण अग्रियां सीसु निवायो ।
पो रथु रघुवर आहि हलायो ॥
रावण जे मन क्रोधु समायो ।
ललकारींदे साम्हूं आयो ॥

ब्राह्मण अग्रियां सीसु नोयो
पो रथु रघुवर आहि हलायो
रावणु जे मन क्रोधु समायो
ललकारींदे साम्हूं आयो

अडे तपस्वी तो में छाहे ।
रावणु मुंहिंजो नालो आहे ॥
तो मुंहिंजो बलु ज्ञातो नाहे ।
लोकपालु हिति कैदी आहे ॥

अडे तपस्वी तो में छाहे
रावणु मुंहिंजो नालो आहे
तो मुंहिंजो बलु ज्ञातो नाहे
लोकपालु हिति कैदी आहे

मेघनादु खर दूषणु मारियो ।
विराधु ब्राली धरतीअ धारियो ॥
कुंभकरण जिअं वीर बि मारियो ।
राक्षस ऐं रणधीर बि मारियो ॥

मेघनादु खर दूषणु मारियो
विराधु ब्राली धरतीअ धारियो
कुंभकरण जिअं वीर बि मारियो
राक्षस ऐं रणधीर बि मारियो

हाणि न तोखे छड्डिणो आहे ।
बदिलो पूरो वठिणो आहे ॥
जंगि छडे जे कोन भर्जी थो ।
काल तर्फि पक समुझु वर्जी थो ॥

हाणि न तोखे छड्डिणो आहे
बदिलो पूरो वठिणो आहे
जंगि छडे जे कोन भर्जी थो
काल तर्फि पक समुझु वर्जी थो

बोल बुधी रघुवरु मुश्कायो ।
आहे रावण खे चेटायो ॥
बक बक बंदि करि युधि करि हाणे ।
पंहिंजी ताकत खे बि सुजाणे ॥

बोल बुधी रघुवरु मुश्कायो
आहे रावण खे चेटायो
बक बक बंदि करि युधि करि हाणे
पंहिंजी ताकत खे बि सुजाणे

रावणु घटि वधि थो गाल्हाए ।
टहिक डुई थो पाणु पड्डाए ॥
क्रोध विचां थो तीर हलाए ।
अर्श फर्श ते थो फहिलाए ॥

रावणु घटि वधि थो गाल्हाए
टहिक डुई थो पाणु पड्डाए
क्रोध विचां थो तीर हलाए
अर्श फर्श ते थो फहिलाए

रघुवरु अग्नी ब्राण खणे थो |
तीर सभेई भस्मु करे थो ||
रावण शक्ति तेज हलाई |
ब्राण हणी प्रभु मोट कराई ||

दोहो— ताणे तीर कमान खे
ब्राण हलाया राम |
जुणु लहराईदे मथे
नांग डुकनि था जाम ||

ब्राण सारथी खे मारियो आ |
झंडो ऐं रथु भुंइ धारियो आ ||
काविड़िजी हू तेजु गजायो |
पर अंदर में हो घबिरायो ||

रावणु बिए रथ तुर्तु चढे थो |
तरह तरह जा शस्त्र छडे थो ||
पर सभई था वजनि अजाया |
जिअं कांहिं कूड़ा डोह लगाया ||

पो रघुवर डुह ब्राण चढाया |
डुहनि सिरनि में से त खुपाया ||
सीस डुहनि मां खूनु वहे थो |
तबि बल वारो तेजु कहे थो ||

रूपु भयानकु उनजो आहे |
वारु करण लइ आयो काहे ||
रघुवर तीर बि टीह चढाया |
बाहूं ऐं डुह सीस किराया ||

رگھورُ اگني بان کٺي تو
تير سيني پسم کري تو
راونُ شکتی تيزُ هلائي
بان هٺي پرپُ موت کرائي

دوہو— تاڻي تير کمان کي
بان هلايا رام
جنُ لهرائيندي مٺي
نانگُ ڊکنُ تا جام

بانُ سارٿي کي ماريو آ
جهنڊو ۽ رٿُ پيءُ ڌاريو آ
کاوڙجي هو تيزُ گجايو
پرُ اندرُ ۾ هو گهرايو

راونُ ٻئي رٿُ تڙتُ چڙهي تو
کرحُ کرحُ جا شستڙ چڙي تو
پرُ سينيُ تا وڃنُ اجايا
جنُ کنهن کورُا ڏوه لڳايا

پو رگھورُ ڏه بانُ چڙهايا
ڏهنُ سرنُ ۾ سي تہ کپايا
سيسُ ڏهنُ مان خونُ وهي تو
تہ بہ ٻلُ وارو تيزُ کهي تو

رُپُ پيانکُ انُ جو آهي
وارُ کَرڻُ لئُ آيو کاهي
رگھورُ تيرُ بہ تيهہ چڙهايا
بانھونُ ۽ ڏه سिसُ کرايا

सीस नवां थी जाइ जुड़नि था ।
 वीह नवां हथ उति त लगनि था ॥
 हर हर ब्राह्मं सीस कटिया थे ।
 अहुड़ा सागी जाइ जुड़िया थे ॥

सिस नवान् ती जाइ जुड़नि था ।
 वीह नवान् हथ उति त लगनि था ॥
 हर हर ब्राह्मं सीस कटिया थे ।
 अहुड़ा सागी जाइ जुड़िया थे ॥

रावण तपिजी तीर हलाया ।
 राम तर्फि ब्रल साणु उड्डाया ॥
 तीर घणा रथु ड्रिसणि न आयो ।
 ज्रणु कोहीड़े सिजु बि लिकायो ॥

रावण तपिजी तीर हलाया ।
 राम तर्फि ब्रल साणु उड्डाया ॥
 तीर घणा रथु ड्रिसणि न आयो ।
 ज्रणु कोहीड़े सिजु बि लिकायो ॥

देवनि हाहाकारु मचायो ।
 पो रघुवर खे गुसो आयो ॥
 धनुषु खंयों ऐं तीर चढाया ।
 रावण जा सभु ब्राण हटाया ॥

देवनि हाहाकारु मचायो ।
 पो रघुवर खे गुसो आयो ॥
 धनुषु खंयों ऐं तीर चढाया ।
 रावण जा सभु ब्राण हटाया ॥

दोहो— रावण क्रोध विचां छडी
 शक्ती आहि विशालु ।
 तेजु विभीषण ड्रे हली
 ज्रणु त अचे थो कालु ॥

दोहो— रावण क्रोध विचां छडी
 शक्ती आहि विशालु ।
 तेजु विभीषण ड्रे हली
 ज्रणु त अचे थो कालु ॥

शक्ती विभीषण डांहुं अचे थी ।
 राम खे उनजी सोच लग्ने थी ॥
 विभीषणु पुठिते तुरुं करे थो ।
 उन शक्तीअ खे रामु सहे थो ॥

शक्ती विभीषण डांहुं अचे थी ।
 राम खे उनजी सोच लग्ने थी ॥
 विभीषणु पुठिते तुरुं करे थो ।
 उन शक्तीअ खे रामु सहे थो ॥

विभीषणु प्रभु सां गाल्हि करे थो ।
 छा लइ रावणु कोन मरे थो ॥
 हुन जे दुन में अंबृतु आहे ।
 को बि त मारे सघंदो नाहे ॥

विभीषणु प्रभु सां गाल्हि करे थो ।
 छा लइ रावणु कोन मरे थो ॥
 हुन जे दुन में अंबृतु आहे ।
 को बि त मारे सघंदो नाहे ॥

दोहो— धनुषु कननि ताई छिके
तीर हलाया जाम ।
ब्राण वज्रणु इअं थे लगा
नांग उड्डाया राम ॥

दोहो— दंशु कन्न तानि च्चकि
तिर हलाया जाम
पानं वज्रं अन्नं ति लंका
नान्ग अड्डाया राम

अंबृतु कुंडु हिक ब्राण सुकायो ।
रावण खे कमजोरु बणायो ॥
टीहनि तन ते वार कया हा ।
सिर ऐं ब्राह्मं धार कया हा ॥

अंबृतु कुंडु हिक पानं सुकायो
रावणु क्ये कमजोरु बणायो
तिहनि तन ते वार कया हा
सिर ऐं ब्राह्मणं धार कया हा

ब्रांहुनि सिर बिन धडु बि डुके थो ।
पो बि न धरतीअ ड्रांहुं झुके थो ॥
रघुवर कडिकी तीरु हलायो ।
बिनि टुकरनि में धडु केरायो ॥

ब्रांहुनि सिर बिन धडु बि डुके थो
पो बि न धरतीअ ड्रांहुं झुके थो
रघुवर कडिकी तीरु हलायो
बिनि टुकरनि में धडु केरायो

हर हंधि आहिनि जइ जइकारा ।
आसमान में वज्रनि नगारा ॥
देवनि खुशि थी फूल वसाया ।
मुनियुनि रघुवर जा गुण गाया ॥

हर हन्धि आहिनि जइ जइकारा
आसमान में वज्रनि नगारा
देवनि खुशि थी फूल वसाया
मुनियुनि रघुवर जा गुण गाया

मंदोदरी उति रुअंदे आई ।
पाणु पिटींदे रडंदे आई ॥
पार कढी थी छाती मारे ।
हर हर पंहिंजो नाथु पुकारे ॥

मंदोदरी उति रुअंदे आई
पाणु पिटींदे रडंदे आई
पार कढी थी छाती मारे
हर हर पंहिंजो नाथु पुकारे

तो जहिडो बलु कंहिं में नाहे ।
सिज चंड में सो तेजु न आहे ॥
जंहिं देवनि ते जीत कई आ ।
अजु धरतीअ ते देहि पई आ ॥

तो जहिडो बलु कंहिं में नाहे
सिज चंड में सो तेजु न आहे
जंहिं देवनि ते जीत कई आ
अजु धरतीअ ते देहि पई आ

अहमु करे तो कोन सुजातो ।
भगवन खे तो मानव ज्ञातो ॥
जेकर मुंहिंजो चवणु मर्जी हा ।
नाथ छडे इअं कोन वर्जी हा ॥

أَهْمُرُ كَرِي تَو كَوْنَ سُوْجَاتَو
يَكُونُ كِي تَو مَانُو جَاتَو
جِيكَرْ مُنْهِنَجُو چَوْنُ مَجِيْنِ هَا
نَاثُ چِڏِي اِنُّنْ كَوْنُو وَيَجِيْنِ هَا

तुर्तु उते ई विभिषणु आयो ।
दुख में नेणनि नीरु वहायो ॥
लछिमण बेहदि आ समुझायो ।
पो हू मोटी प्रभु वटि आयो ॥

تُرْتُ اُتِي اِي وَيِشْنُ اِيُو
دُكُ ۾ نيٺِنِ نِيْرُو وَهَايُو
لِچْمَنُ بي حَدِ اَ سَمُجْهَايُو
پُو هُو موٽِي پَرِيُو وَتِ اِيُو

राम चयो सिक साणु निहारे ।
क्रिया कर्मु करि धीरजु धारे ॥
प्रभु जी आग्या खे सिर धारे ।
रीति निभाई सभु वीचारे ॥

رَامَ چِيُو سِڪُ سَانُ نِهَارِي
ڪَرِيَا ڪَرْمُ ڪَرِ تِيْرُجُ ڌَارِي
پَرِيُو جِي آگِيَا ڪِي سِرِ ڌَارِي
رِيْتِ نِيَاڻِي سِڀُ وَيِچَارِي

राम लखन खे आहि सडायो ।
साथी जोधन खे बि घुरायो ॥
सुग्रीवु अंगदु हनुमतु आयो ।
जामवंतु नल नीलु सडायो ॥

رَامَ لَڪَنُ ڪِي آهِي سَڏَايُو
ساٿِي جُوڏَنُ ڪِي بِي ڄُھَرَايُو
سُوگَرِيُو اَنگُڏُ هَنُمَتُ اِيُو
جَامَوَنَتُ نَلُ نِيْلُ سَڏَايُو

सभु गडिजी हिकु फर्जु निभायो ।
विभिषण खे सभु तिलिकु करायो ॥
मां त नगर में वेंदो नाहियां ।
वचन पिता जे वसि मां आहियां ॥

سِڀُ گَڏجِي هِڪُ فَرُضُ نِيَايُو
ويِشْنُ ڪِي سِڀُ تِلِڪُ ڪَرَايُو
مان تہ نگر ۾ ويندو ناهيان
وَجَنُ پِتا جِي وَسِ مان آهيان

प्रभु जी आग्या सिर ते धारी ।
राजतिलक जी कयनि तयारी ॥
इहतिराम सां तख्त विहारियो ।
विभिषण लंका राजु संभारियो ॥

پَرِيُو جِي آگِيَا سِرِ تِي ڌَارِي
راجتِلِڪُ جِي ڪِيْنِ تِيَارِي
اِحْتِرامُ سان تَخْتِ وَهَارِيُو
ويِشْنُ لَنڪَا راجُ سَنِيَارِيُو

सभिनी उनखे सीसु निवायो ।
 विभिषणु जल्दी प्रभु वटि आयो ॥
 रघुवर बांदर फौज घुराई ।
 मिठिड़ी वाणी खेनि बुधाई ॥

سَينِي اُنْ كِي سِيسُ نِوايو
 وِيشَنُ جَلْدِي پَرِپُ وَتِ آيو
 رَگھُورُ بانْدَرُ فَوْجِ گھُرَائِي
 مِئْزِي واڻِي کِينِ پُڏَائِي

मदद अह्हां जी सां कमु थियो आ ।
 लंका राजा विभिषणु थियो आ ॥
 लोक अह्हांजो जसु गाईदा ।
 यादि करे सभु सुखु पाईदा ॥

مَدَدَ اوهان جِي سانَ کَمُ ٿيو آ
 لَنکا راجا وِيشَنُ ٿيو آ
 لوکَ اوهان جو جَسُ گائيندا
 يادِ کَري سِپُ سَکُ پائيندا

हर बांदरु प्रभु चरननि आयो ।
 इहतिराम सां सीसु निवायो ॥
 रघुवर पो हनुमानु सझायो ।
 उनखे सीता वटि पहुचायो ॥

هَرُ بانْدَرُ پَرِپُ چَرَنِ آيو
 اِحترامِ سانَ سِيسُ نِوايو
 رَگھُورُ پو هَنُمانُ سَڏايو
 اُنْ کِي سِيتا وَتِ پَهچايو

हनुमत पूरो हालु बुधायो ।
 खबर लही हू वापसि आयो ॥
 रघुवर हनुमत खे समुझायो ।
 विभिषण अंगद खे बि घुरायो ॥

هَنُمتَ پورو حالُ پُڏايو
 خَبَرُ لَهي هُو واپسِ آيو
 رَگھُورُ هَنُمتَ کِي سَمُجھايو
 وِيشَنُ اَنگدَ کِي به گھُرايو

सोच रखी पो नाथ वराणियो ।
 आदर सां ई सीता आणियो ॥
 सभु रघुवर जो जसु साराहे ।
 पहुता उति जिति सीता आहे ॥

سوچَ رَکِي پو ناٿَ وَراڻيو
 آدَرُ سانَ ٿِي سِيتا آڻيو
 سِپُ رَگھُورُ جو جَسُ ساراهي
 پَهتا اُتَ جِتِ سِيتا آهي

विभिषण दासियुनि खे समुझायो ।
 सीता माता खे संभिरायो ॥
 वेस वगा ग्रह उन खे पायो ।
 सुंदरु डोली खे बि सजायो ॥

وِيشَنُ दासِينَ کِي سَمُجھايو
 سِيتا ماتا کِي سَنپِرايو
 ويسَ وَگا گھُ اُنْ کِي پايو
 سُنْدَرُ ڏولي کِي به سَجايو

हलणु कयाई नाथु जपींदे ।
 डोलीअ वेठी परसनु थींदे ॥
 दर्शन लइ रिछ बांदर आया ।
 जोधनि सभई दूरि हटाया ॥

هَلُّنُ كَيَائِينِ نَاثُ جَيِينْدِي
 دُولِيءٌ وَيْنِي پَرَسُنُ تِينْدِي
 دَرَشَنُ لَاءِ رِجِّ بَانْدَرُ آيَا
 جَوَدَنُ سَيِّي دُورِ هَتَايَا

रघुवर मुशकी हुकुमु बुधायो ।
 रथ मां लाहे पंधि हलायो ॥
 बांदर खुशि थी अगितां आया ।
 देवनि उभ तां फूल वसाया ॥

رَغْوَرُ مُشْكِي حُكْمُ بُدَايُو
 رَثُ مَانَ لَاهِي پَنْدِ هَلَايُو
 بَانْدَرُ خَوْشِ تِي اَكْتَانَ آيَا
 دِيُونُ اُپُ تَانَ قَوْلُ وَسَايَا

रघुवर साम्हू सीता आई ।
 पर प्रभु उन ते रोक लगाई ॥
 सीता अगिते वधिणी नाहे ।
 अग्नि परीख्या वठिणी आहे ॥

رَغْوَرُ سَامْهُونُ سِيْتَا آئِي
 پَرِ پَرِ اُنُ تِي رَوَكُ لَغَائِي
 سِيْتَا اَكْتِي وَدِّي نَاهِي
 اَكْنِ پَرِيكْيَا وَنِّي آهي

लछिमण खे सा गाल्हि न भांई ।
 खूबु उदासी मन ते छांई ॥
 रघुवर उन खे सभु समुझायो ।
 राजु लखन खे आहि बुधायो ॥

لِجْمَنُ كِي سَا گَالْهِ نَه پَانِي
 خُوبُ اُدَاسِي مَنُ تِي چَانِي
 رَغْوَرُ اُنُ كِي سِي سَمُجْهَائِي
 رَاژُ لَكَنُ كِي آهِ بُدَائِي

ही सभु मूं ई खेलु रचायो ।
 तोखे पिणि मूं कोन बुधायो ॥
 खबर हुई उति रावणु ईदो ।
 जोरीअ सीता खे बि झटींदो ॥

هِي سِي مُونُ ئِي كِي لُ رَچَائِي
 تَوَكِي پِي مُونُ كَوْنُ بُدَائِي
 خَبَرُ هُئِي اَتِ رَاوُنُ اِينْدُو
 زَوْرِيءٌ سِيْتَا كِي بَه جَهْتِينْدُو

तो जिअं बन डे कदमु वधायो ।
 मूं सीता खे हो समुझायो ॥
 मानव लीला करिणी आहे ।
 राक्षस सेना मरिणी आहे ॥

تَو جَعْنُ بَنُ دِي قَدْمُ وَدَائِي
 مُونُ سِيْتَا كِي هُو سَمُجْهَائِي
 مَانَوُ لِيْلَا كَرِيणी آهي
 رَاكْشَسُ سِيْنَا مَرِيणी آهي

तोखे अग्नी में रहिणो आ ।
 इंतिज़ारु तेसीं करिणो आ ॥
 सीता अग्नी मंझि समाई ।
 उनमां नकुली सीता आई ॥

توكي اگني ۾ رهڻو آ
 انتظار تيسين ڪرڻو آ
 سيتا اگني منجه سڻائي
 ان مان نقلي سيتا آئي

अग्नि देवु खुदि रख्यकु आहे ।
 प्रघटु करणु थो हाणे चाहे ॥
 अग्नि बुरी आ भंभटु आहे ।
 पर सीता खे को डपु नाहे ॥

اگن ديُو خود رکيڪو آهي
 پرگهت ڪرڻ تو هاڻي چاهي
 اگن بري آ پينت آهي
 پر سيتا کي ڪو ڊپ ناهي

हूअ पिणि माया साणु चवे थी ।
 अग्नि देव खे अर्जु करे थी ॥
 नाथु छडे को मन में नाहे ।
 अग्नि बणे जिअं चंदनु आहे ॥

هوء پڻ مايا سان چوي ٿي
 اگن ديُو کي عرض ڪري ٿي
 ناٿ ڇڏي ڪو من ۾ ناهي
 اگن بڻي جئن چندن آهي

चंदन वांगुरु बाहि बणे थी ।
 सीता छाया अग्नि घिड़े थी ॥
 नकुली सीता कंहिं न सुजाती ।
 रघुवर माया कंहिं बि न ज्ञाती ॥

چندن وانگر باه بڻي ٿي
 سيتا چايا اگن گهڙي ٿي
 نقلي سيتا ڪنهن نه سڃاتي
 رگهور مايا ڪنهن به نه ڄاتي

असुली सीता प्रघटु बणे थी ।
 हर हंधि जइ जइ सोभ वधे थी ॥
 देवनि गुल फुल जाम वसाया ।
 अर्श नगारा खूबु वजाया ॥

اصلي سيتا پرگهت بڻي ٿي
 هر هنڌ جڙ جڙ سوپ وڌي ٿي
 ديُون گل ڦل جام وسايا
 عرش نغارا خوب وڄايا

इंद्र सारथी मातलि आयो ।
 प्रभु चरननि में सीसु निवायो ॥
 पो रघुवर जी आग्या आहे ।
 वापसि वियो हू रथ खे काहे ॥

اندر سارٿي ماتل آيو
 پرپ چرنن ۾ سيس نوايو
 پو رگهور جي آگيا آهي
 واپس ويو هو رت کي ڪاهي

इंद्रु बि रघुवर वटि आयो आ ।
निमंदे प्रभु जो जसु गायो आ ॥
जोड़े हथ हू अर्जु करे थो ।
का बि त शेवा करणु चवे थो ॥

राम चयो हिक सोच समाई ।
घणनि त मूं लइ जानि विजाई ॥
राकासनि जिनि खे मारियो आ ।
देहि उन्हनि जी भुंइ धारियो आ ॥

तिनि खे जीवनु दानु बि डे तूं ।
मुंहिंजि चवण खे मानु बि डे तूं ॥
इंद्रु बि अंबृतु आहि वसायो ।
सभु रिछ बांदर खे त जगायो ॥

पो रघुवर वटि विभिषणु आयो ।
पंहिंजे मन जो प्रेमु पसायो ॥
नाथ अक्हां मूंखे अपनायो ।
अवधपुरी लइ साणु लगायो ॥

बेहदि हुब सां हुन बाडायो ।
रघुवर नेणनि में जलु आयो ॥
खेसि ग्यान जी गाल्हि करे थो ।
विभिषणु प्रभु जा चरण झले थो ॥

रघुवर उन खे आहि बुधायो ।
यादि भरत जी आहि सतायो ॥
वेसु तपस्वी आहे धारियो ।
पल पल मूंखे आहे सारियो ॥

इन्द्रु बे रङ्गुवरु वटि आयो आ ।
निमन्दि प्रभु जो जसु गायो आ ॥
जोडो हथ हू अर्जु करे थो ।
का बे ते शिवा करुं चोयो थो ॥

राम चयो हिक सोच समाई ।
घणनि ते मूं लइ जानि विजाई ॥
राकासनि जिनि खे मारियो आ ।
देहि उन्हनि जी भुंइ धारियो आ ॥

तिनि खे जीवनु दानु बे डो तूं ।
मुंहिंजि चवण खे मानु बे डो तूं ॥
इन्द्रु बे अंबृतु आहि वसायो ।
सभु रिछ बांदरु के ते जगायो ॥

पो रङ्गुवरु वटि विभिषणु आयो ।
पंहिंजे मन जो प्रेमु पसायो ॥
नाथ अक्हां मूंखे अपनायो ।
अवधपुरी लइ साणु लगायो ॥

बेहदि हुब सां हुन बाडायो ।
रघुवर नेणनि में जलु आयो ॥
खेसि ग्यान जी गाल्हि करे थो ।
विभिषणु प्रभु जा चरण झले थो ॥

रघुवर उन खे आहि बुधायो ।
यादि भरत जी आहि सतायो ॥
वेसु तपस्वी आहे धारियो ।
पल पल मूंखे आहे सारियो ॥

अर्जु कयां थो राह सुझायो |
जल्दु अवधपुर में पहुचायो ||
अगरि देरि सां पहुचणु थींदो |
भरतु बि पंहिंजा प्राण छडींदो ||

عَرَضُ كَيَانِ تُو رَاهَ سُبْهَائِيُو
جَلْدُ اَوْدِيُوْر ۞ ۞ پَهْچَائِيُو
اَگَرِ دِيْرِ سَانِ پَهْچَنُّ تِيْنِدُو
پِرْتُ بِي پَنَهِنَجَا پِرَانَّ چَدِيْنِدُو

तुर्तु विभीषणु घर ड़े आयो |
हिकु विमानु उति ख़ासि सजायो ||
हर सुख जो सामानु रखायो |
उन सां गड्डु हू प्रभु वटि आयो ||

تُرْتُ وَيِيْشَنُّ كَهَرُ دِي آيُو
هِكُّ وِمَانُ اَتْ خَاصِ سَجَائِيُو
هَرُ سَكُّ جُو سَامَانُ رَكَايُو
اُنْ سَانِ كَدُّ هُو پَرِيُّ وَتِ آيُو

उनमें सुहिणो सिंघासनु हो |
प्रभु ऐं सीता लइ आसणु हो ||
हले विमानु त शोरु मचे थो |
जइ जइ जइ जो ज़ोरु वधे थो ||

اُنْ ۞ سُهِيُو سِنْگَهَاسَنُّ هُو
پَرِيُّ ۞ سِيْتَا لِيْ آسَنُّ هُو
هَلِي وِمَانُ تِي شُوْرُ مَچِي تُو
جِيْ جِيْ جِيْ جُو زُوْرُ وَدِي تُو

निर्मलु नदियूं ढंढ छिसनि था |
युधि जी धरती खे बि पसनि था ||
रघुवर सीता खे ड़ेखारियो |
मेघनादु हुति लछिमण मारियो ||

نِرْمَلُ نَدِيُونُ دِنْدِيْ دِسِنِ تَا
يُدِيْ جِيْ دَرْتِيْ كِي بِي پَسِنِ تَا
رَگْهَوَرُ سِيْتَا كِي دِيْكَارِيُو
مِيْگَهَنَادُ هُتِ لِيْچَمَنُّ مَارِيُو

हनुमत अंगद लइ बि चयो हो |
दैतनि खे हिति ख़तमु कयो हो ||
कुंभकरणु ऐं रावणु ब्रेई |
देहि संदनि हिन धरतीअ पेई ||

هَنُمَتَ اَنْگَدَ لِيْ بِي چِيُو هُو
دِيْتَنِ كِي هِيْتِ خَتْمُ كِيُو هُو
كُنْپِكَرَنُّ ۞ ۞ رَاوَنُّ بِيْئِي
دِيْهِ سَدَنِ هِنِ دَرْتِيْ ۞ ۞ پِيْئِي

दोहो—हिन त जग़हि पुलि खे ब्रधो |
ऐं ठाहियो शिवु धामु ||
रघुवर ऐं सीता कयो |
निमंदे उति बि प्रणामु ||

دُوهُو- هِنِ تِي جِگْهِ پُلِ كِي بَدُو
۞ ۞ نَاهِيُو شُو دَامُ
رَگْهَوَرُ ۞ ۞ سِيْتَا كِيُو
نِمْنَدِيْ اَتْ بِي پَرَنَامُ

दोहो—जंहिं जंहिं जाइ रहणु कयो
या त कयो आरामु ।
रघुवर हर हिक जाइ जो
खेसि बुधायो नामु ॥

دوهو- جَهِنِن جَنهنِ جاءِ رَهَنُّ ڪَيو
يا ت ڪَيو آرامُ
رَگهَوَرُ هَر هِڪَ جاءِ جو
ڪيسِ بڏايو نامُ

दोहो—रिषियुनि मुनियुनि सां मिली
चित्रकूट जे धाम ।
यमुना ऐं गंगा छिठी
सीता ऐं प्रभु राम ॥

دوهو- رِشِينِ مُنِينِ سانِ ملي
چترڪوٽ جي ڌام
يَمُنا ۽ گنگا ڏني
سِيتا ۽ پڙي رام

प्रयाग जो पिणि दर्शनु पाए ।
अवधपुरी जो नगरु पसाए ॥
पो त त्रिवेणी ते प्रभु आयो ।
सभिनी विहिंजी पुजु बि कमायो ॥

پريآگ جو ڀڻِ ڏرَشَنُ پائي
اَوڏپوري جو نگرُ پَسائي
پو ت تروِيٽِي تي پڙي آيو
سِپني ونهِنجي پُڄِ به ڪمايو

रघुवर हनुमत खे समुझायो ।
अवध वजण लइ खेसि बुधायो ॥
हालु भरत खे आउ बुधाए ।
खबर वठी तूं आउ वराए ॥

رَگهَوَرُ هِنمَتَ ڪي سَمجهايو
اَوڏَ وِجَنَ لاءِ ڪيسِ بڏايو
حالُ پَرتَ ڪي آءُ بڏائي
خبرَ وٺي تون آءُ ورائي

पो रघुवर जी आग्या पाए ।
निकितो ब्राह्मण वेसु बणाए ॥
भारद्वाज वटि पिणि प्रभु आयो ।
उनजे चरननि सीसु निवायो ॥

پو رَگهَوَرُ جي آگيا پائي
نڪتو براهمنُ ويسُ بڻائي
ڀاردواجَ وٽِ ڀڻِ پڙي آيو
اُن جي چَرَنِنِ سِيسُ نوايو

निषाद गुहु पिणि अचणु बुधे थो ।
बेहदि खुशि थी तुरु भजे थो ॥
बेड़ी बेड़ी रटनु लगायो ।
सभिनी साथियुनि खे बि सडायो ॥

نِشاَدَ گهڻُ ڀڻِ اچُڻُ ٻڌي ٿو
بي حدِ خوشِ ٿي تَرُتُ پِچي ٿو
بيڙي بيڙي رَنُڻُ لڳايو
سِپني ساٿينِ ڪي به سڏايو

विमानु गंगा पारि अचे थो ।
 प्रभु आग्या सां हेठि लहे थो ॥
 गंगा जी खे नमनु कयो आ ।
 सभिनी खुदि खे धन्य चयो आ ॥

गुहु पिणि उति ई डुकंदो आयो ।
 प्रभु छातीअ सां खेसि लगायो ॥
 भरि वेहारे हालु पुछे थो ।
 दर्शन सां खुशि आहि चवे थो ॥

(लंका काण्ड पूरो थियो)

وَمَانُ گَنگا پارِ اچي ٿو
 پرِپُ آگيا سان هيٺ لهي ٿو
 گَنگا جي کي نمَنُ کيو آ
 سڀني خود کي ڏني چيو آ

گُه پڻ اُتِ ئي ڊڪندو آيو
 پرِپُ چاتيءَ سان کيس لڳايو
 پرِ ويهاري حالُ پڇي ٿو
 دَرشَن سان خوش آه چوي ٿو

(لنکا کاٺڊ پورو ٿيو)

उतर काण्ड

أتر كاند

दुश्मन खे जीते आयो आ ।
 देवनि सुंदरु जसु गायो आ ॥
 साणु लखनु ऐं सीता आहे ।
 रघुवर जिअं को दाता नाहे ॥

دُشْمَنَ كِي جِيٽِي آيو آ
 ديُونِ سُنْدَرُ جَسُ ڳايو آ
 ساڻُ لَڪُنُ ۽ سِيٽا آهي
 رَڳهُوَرُ جِئَنَ ڪو داٿا ناهي

कौशल्या ऐं बिए मातारुं ।
 राम मिलण सां सुखु पातारुं ॥
 पीड विछोडे जी वेई आ ।
 हुब पुटिडे जी मन पेई आ ॥

ڪوڙشليا ۽ ٻئي ماتائون
 رامَ ملڻ سان سڪُ پاتائون
 پيڙَ وِچوڙِي جِي ويئي آ
 حُبَ پُٽِي جِي مَنَ پيئي آ

दोहो— हाणि बचो हिकु ड्रींहुं आ
रामु न आयो आहि ।
लोक नगर जा सोच में
का बि खबर हिति नाहि ॥

दोहो- हाणुं बचो हेकु डींहुं आ
रामु न आयो आहि ।
लोक नगर जा सोच में
का बि खबर हिति नाहि ॥

दोहो— सोण वरी सुहिणा लगा
आई जणु त बहार ।
सुंदरु नगरु लगणु लगो
आया शुभु वीचार ॥

दोहो- सोण वरी सुहिणा लगा
आई जणु त बहार ।
सुंदरु नगरु लगणु लगो
आया शुभु वीचार ॥

दोहो— कौशल्या खे इअं लगो
जणु त चवणु को चाहि ।
सीता ऐं लछिमणु वठी
पुटिड़ो आयो आहि ॥

दोहो- कौशल्या खे इअं लगो
जणु त चवणु को चाहि ।
सीता ऐं लछिमणु वठी
पुटिड़ो आयो आहि ॥

दोहो— भरतु बि खुशि फड़िकणु लगो
साजी अखि ऐं बांहं ।
रामु न पर आयो अजा
निकिरे मन मां दांहं ॥

दोहो- भरतु बि खुशि फड़िकणु लगो
साजी अखि ऐं बांहं ।
रामु न पर आयो अजा
निकिरे मन मां दांहं ॥

वक्त उन्हीअ ते हनुमत आयो ।
रूपु पंडित जो आहि पसायो ॥
भरत अखियुनि में पाणी आहे ।
तन डुबिरे जी का सुधि नाहे ॥

वक्त उन्हीअ ते हनुमत आयो ।
रूपु पंडित जो आहि पसायो ॥
भरत अखियुनि में पाणी आहे ।
तन डुबिरे जी का सुधि नाहे ॥

राम नाम जो सुमरणु आहे ।
ऐं डभ वारो आसणु आहे ॥
हनुमत जो मनु भरिजी आयो ।
पो शुभु वचनु बि आहि बुधायो ॥

राम नाम जो सुमरणु आहे ।
ऐं डभ वारो आसणु आहे ॥
हनुमत जो मनु भरिजी आयो ।
पो शुभु वचनु बि आहि बुधायो ॥

हरदम जंहिंजा गुण थो ग्राई |
 विरिह अग्नि में पाणु जलाई ||
 जो सभिनी जा दुख थो लाहे |
 सो प्रभु रामु त आयो आहे ||

हरदम जन्हन जा गुणु तो ग्गैनि
 वरिह अग्नि में पाणु जलाई
 जो सभिनी जा दुख थो लाहे
 सो प्रभु रामु त आयो आहे

दुश्मन खे जीते आयो आ |
 देवनि सुंदरु जसु ग्रायो आ ||
 साणु लखनु ऐं सीता आहे |
 रघुवर जिअं को दाता नाहे ||

दुश्मन की जीते आयो आ
 देवनि सुंदरु जसु ग्रायो आ
 साणु लखनु ऐं सीता आहे
 रघुवर जिअं को दाता नाहे

भरत बि बेहदि सुखु आ ज्ञातो |
 ज्ञणु त उजायल पाणी पातो ||
 केरु अह्हां हिति आहियो आया |
 मूंखे मिठिड़ा वचन बुधाया ||

भरत बि बेहदि सुखु आ ज्ञातो
 ज्ञणु त उजायल पाणी पातो
 केरु अह्हां हिति आहियो आया
 मूंखे मिठिड़ा वचन बुधाया

मां रघुवर जो दासु चवायां |
 हनूमानु पिणि नांउ सझायां ||
 भरत बुधी झटि छातीअ लातो |
 तनु मनु परसनु आनंदु पातो ||

मां रघुवर जो दासु चवायां
 हनूमानु पिणि नांउ सझायां
 भरत बुधी झटि छातीअ लातो
 तनु मनु परसनु आनंदु पातो

दोहो— भरत वटां आग्या वठी
 पहुतो उति हनुमानु |
 राम खबर सभु आ बुधी
 निकितो आहि विमानु ||

दोहो— भरत वटां आग्या वठी
 पहुतो उति हनुमानु
 राम खबर सभु आ बुधी
 निकितो आहि विमानु

भरतु अवधपुर आहे आयो |
 हालु गुरुअ खे आहि बुधायो ||
 राजमहल में पिणि ज्ञाणायो |
 राम अचण जो वक्तु बि आयो ||

भरतु अवधपुर आहे आयो
 हालु गुरुअ खे आहि बुधायो
 राजमहल में पिणि ज्ञाणायो
 राम अचण जो वक्तु बि आयो

सभु माताऊं तुरुतु डुकनि थियू |
 रामु किथे आ तुरुतु पुछनि थियूं ||
 भरत अची तिनि खे समुझायो |
 सभु सुखु आहे खेनि बुधायो ||

सिं मतानुन तुरुतु डुकनि थियूं
 रामु क्ति आ तुरुतु पुछनि थियूं
 पिरत अचि तनि कि समुझायो
 सिं सुकु अहि किनि बुधायो

डुकंदे आया नगर निवासी |
 भीड़ अची थी आहे खासी ||
 स्वागत लइ फल फूल अचनि था |
 गीत हलनि था खूबु नचनि था ||

डुकंदे आया नगर निवासी
 भीड़ अची थी आहे खासी
 स्वागत लइ फल फूल अचनि था
 गीत हलनि था खूबु नचनि था

गुरु वसिष्ठु ऐं कुटुंबु समूरो |
 ब्राह्मण जो दलु आहे पूरो ||
 शत्रुघ्न आहे भरतु बि आहे |
 आता आहिन धीरजु नाहे ||

गुरु वसिष्ठु ऐं कुटुंबु समूरो
 ब्राह्मण जो दलु आहे पूरो
 शत्रुघ्न आहे भरतु बि आहे
 आता आहिन धीरजु नाहे

दोहो— सभिनी खे ईंदे ड्रिसी
 महिर कंदडु भगवानु |
 अवध नगर भरिसां वजी
 लाहे हेठि विमानु ||

दोहो— सभिनी खे ईंदे ड्रिसी
 महिर कंदडु भगवानु
 अवध नगर भरिसां वजी
 लाहे हेठि विमानु

भरत साणु सभु गड्डिजी आया |
 तन डुबिरा हा विरिह बनाया ||
 वामदेवु ऐं वसिष्ठु पसे थो |
 प्रभु धरतीअ ते धनुषु रखे थो ||

भरत साणु सभु गड्डिजी आया
 तन डुबिरा हा विरिह बनाया
 वामदेवु ऐं वसिष्ठु पसे थो
 प्रभु धरतीअ ते धनुषु रखे थो

भाउ नंढे सां डुकंदो आयो |
 गुरु चरननि में सीसु निवायो ||
 वसिष्ठ तिनि खे गलि लातो आ |
 हालु उन्हनि जो सभु ज्ञातो आ ||

भाउ नंढे सां डुकंदो आयो
 गुरु चरननि में सीसु निवायो
 वसिष्ठ तिनि खे गलि लातो आ
 हालु उन्हनि जो सभु ज्ञातो आ

रघुकुल स्वामी अग्रिते आयो ।
सभु ब्राह्मण खे सीसु निवायो ॥
तुर्तु भरतु प्रभु डांहुं हले थो ।
गोढा गाड़े चरन झले थो ॥

رَگُهَکُلُ سوامي اَگَتي آيو
سَيُّ بَراهُمَنُ کي سَيَسُ نَوايو
تُرْتُ پَرْتُ پَرِپُ دَانُهَنُ هَلي تُو
گُوژَها گَازي چَرَنَ جَهَلي تُو

कोन उथे थो धरती धारे ।
छातीअ लातो ज़ोर उथारे ॥
प्रेमु भरत जो मन न समायो ।
नेणनि में जलु भरिजी आयो ॥

کونَ اُتي تُو ذَرِتي ذاري
چَاتيءَ لَاتو زورَ اُتاري
پَرِمُ پَرَتَ جو مَنَ نَ سَمايو
نَيَنَ مَ جَلُ پَرِجي آيو

दोहो—पो रघुवर खुशि थी कयो
शत्रुघ्न खे पिणि प्यारु ।
लछिमणु भरतु बि थो मिले
पसिजे प्रेमु अपारु ॥

دوهو- پو رَگُهَوَرُ خُوشِ تِي کَيو
شَترُگَهَنَ کي پِنُ پيارُ
لَچِمَنُ پَرَتُ بَ تُو مَلي
پَسِجي پَرِمُ اپارُ

लखनु बि शत्रुघ्न गलि लाए थो ।
भाउ मिलण जो सुखु पाए थो ॥
भरतु बि शत्रुघ्न सां गड्डु आयो ।
सीता खे तिनि सीसु निवायो ॥

لَکَنُ بَ شَترُگَهَنُ گَلي لائي تُو
پاءُ مَلَنُ جو سَکُ پائي تُو
پَرَتُ بَ شَترُگَهَنَ سان گَڈُ آيو
سَيَتا کي تِنِ سَيَسُ نَوايو

नगर निवासियुनि दर्शनु पातो ।
दुख मिटिजी विया सुखु आ ज़ातो ॥
राम कृपा जी नज़र घुमाई ।
आनंद सुख जी महिर वसाई ॥

نَگَرُ نِواَسِيَنُ دَرِشَنُ पातो
دُکُ مِيجِي ويا سَکُ آ جاتو
رَامَ کَرِپا جِي نَظَرُ گَهَمائي
اَنَدُ سَکُ جِي مَهَرِ وَسائي

कौशल्या ऐं ब्रिए माताऊं ।
राम मिलण सां सुखु पाताऊं ॥
पीड़ विछोड़े जी वेई आ ।
हुब पुटिड़े जी मन पेई आ ॥

کَوَشَلِيا اِي مَاتيُونُ
رَامَ مَلَنُ سان سَکُ پَاتيُونُ
پِيژُ وِچُوژي جِي وِيعِي آ
حُبُ پُتَري جِي مَنِ پِيعِي آ

दोहो— लछिमण सां सुमित्रा मिली
पुट सां बेहदि प्यारु ।
कैकैई कंधु हेठि आ
लगण लगी लाचारु ॥

दोहो— لَچِمَنَ سانِ سُمِत्रा مِلي
پُٹ سانِ بي حدِ پيارُ
کِکِیئي کَنڈُ هيٺِ آ
لَگَ لَگِي لاچارُ

ससुनि मिली आहे वैदेही ।
आनंदु पातो चरननि पेही ॥
तिनि आसीसूं खूबु ड़िनाऊं ।
अमरु सुहागु बि रहणु चयाऊं ॥

سَسُنِ ملي آهي ويديهي
آنندُ पातो चرننِ پيہي
تِنِ آسِيسُونُ خوبُ ڏنائون
امرُ سُهَآگُ بہ رهنُ چيائون

दोहो— रामु महल ड़े थो वजे ।
मन में हिकु वीचारु ॥
कैकैई खे थो लगे ।
पंहिंजो ड़ोहु अपारु ॥

दोहो— رامُ محلِ ڏي ٿو وِجي
مَنَ ۾ هِڪُ وِچارُ
کِکِیئي کي ٿو لَگِي
پَنهنجو ڏوهُ آيارُ

पो उति उन सां मिलण वजे थो ।
सभ खां प्यारी माउ चवे थो ॥
ड़ोहु न कंहिंजो आहे माता ।
ही त कराए पाण विधाता ॥

پو اُتِ اُن سانِ ملنَ وِجي ٿو
سَپِ کانِ پياري ماءُ چوي ٿو
ڏوهُ نہ کنهنجو آهي ماتا
هي تہ کرائي پاڻ وڌاتا

दोहो— हाणि महल ड़े थो अचे ।
आनंद सुख आधारु ।
नगर निवासी खुड़ मथां ।
सिक सां कनि दीदारु ॥

दोहो— هاڻِ محلِ ڏي ٿو اچي
آنندُ سُڪُ آڏاڙُ
نگرُ نواسي کڏُ مٿان
سڪُ سان کنِ ديدارُ

वसिष्ठ पंडित सभु त सड़ाया ।
योगु बि शुभु शुभु पल बि बुधाया ॥
हाणि अव्हां जी आज्ञा धारियां ।
रामु सिंघासन ते वेहारियां ॥

وَسِثٽَ پَنڊِٽَ سَپُ تہ سڏايا
يوگُ بہ سُپُ سُپُ پَلِ بہ ٻڏايا
هاڻِ اوهان جي آگيا ڌاريان
رامُ سينگهاسن تي ويهاريان

सभिनी खुशि थी राइ बुधार्ई |
 राजतिलिकु सभ जग सुखदाई ||
 हाणि न मुनिवर देरि लगायो |
 महाराज जो तिलिकु करायो ||

سِينِي خوشِ تِي راءِ بُدائي
 راجتِلِكُ سِي جِگِ سُدائي
 हाणु न मुनोर देरि ल्गायो
 महाराज जो तलकु करायो

हुन सुमंत्र खे सभु समुझायो |
 हाथी घोडा रथ बि सजायो ||
 जिति किथि माण्डुनि खे पहुचायो |
 हर का शइ पिणि तुर्तु घुरायो ||

هُن سُمَنترِ كِي سِي سُمجهايو
 हाथी गहोड़ा रथु बि सजायो
 जिति किथि माण्डुनि के पहुचायो
 हर का शइ पिणु तुर्तु घुरायो

अवधपुरी खे खूबु सजायो |
 देव गुलनि जो मीहुं वसायो ||
 रामु बि जेवर पहिरे आयो |
 ससुनि बि सीता खे संभिरायो ||

अवधपुरी के खूबु सजायो
 देव गुलनि जो मीहुं वसायो
 रामु बि जेवर पहिरे आयो
 ससुनि बि सीता के संभिरायो

आसमान में देव अचनि था |
 ब्रह्मा शिवु पिणि दर्शनु कनि था ||
 रिषियुनि जो उति झुण्डु बि आयो |
 पंहिंजो जीवनु सफलु बनायो ||

आसमान में देव अचनि था
 ब्रह्मा शिवु पिणु दर्शनु कनि था
 रिषियुनि जो उति झुण्डु बि आयो
 पंहिंजो जीवनु सफलु बनायो

वसिष्ठ मन में प्रेम समायो |
 दिव्य सिंघासनु आहि घुरायो ||
 सिज जिअं चिमको सूंहं वधाए |
 रामु बिराजियो सीसु निवाए ||

वसिष्ठ मन में प्रेम समायो
 दिव्य सिंघासनु आहि घुरायो
 सिज जिअं चिमको सूंहं वधाए
 रामु बिराजियो सीसु निवाए

वेद मंत्र जी रीति हलाई |
 देवनि जइ जइकार लगार्ई ||
 मुनिवर पहिरीं तिलिकु लगायो |
 हर हिकु ब्राह्मणु अग्रितां आयो ||

वेद मंत्र जी रीति हलाई
 देवनि जइ जइकार लगार्ई
 मुनिवर पहिरीं तिलिकु लगायो
 हर हिकु ब्राह्मणु अग्रितां आयो

माउनि नेणनि ममता धारी |
तिनि बि आरती आहि उतारी ||
हर ब्राह्मण खे दानु छिनाऊं |
तिनि खे मालामालु कयाऊं ||

مَائِنِ نِيئِنِ مَمَتَا डَارِي |
تِنِ بِي آرْتِي آهِ اُتَارِي ||
هَرَّ بَرَاهْمَنُ كِي دَانُ دَانِوُن |
تِنِ كِي مَالَامَالُ كِيَاوُن ||

भरतु लखनु ऐं शत्रुघ्न आहे |
गुहु बि त वर वरि दर्शनु चाहे ||
विभिषणु अंगदु सोभ वधाए |
हनुमतु सुग्रीवु शानु पसाए ||

بِرْتُ لَكْنُ ۽ شَتْرُغْنِ آهِ |
گُهْ بِي تِه وَرَوِرِ دَرَشْنُ چَاهِي ||
وَيْشْنُ اَنگَدُ سوپِ وَڈَائِي |
هَنْمَتُ سُوگْرِیوُ شَانُ پَسَائِي ||

राम राजु आ सभ सुखदाई |
लोकनि टिनि जी पीड़ मिटाई ||
केरु न कंहिंसां वेरु करे थो |
को बि न कंहिं सां भेदु करे थो ||

رَامَ رَاجُ آ سَبِ سُوخْدَائِي |
لَوکِنِ تِنِ جِي پِيڑِ مِٹَائِي ||
کِيرُ نِ کَنْهِنِ سَانِ وَيْرُ کَرِي تُو |
کُو بِي نِ کَنْهِنِ سَانِ پِيْدُ کَرِي تُو ||

धर्मु कर्मु हर को अपनाए |
मंत्र जपे हरको सुखु पाए ||
भउ न समाए दुखु न समाए |
रोगु बि कंहिं खे कोन सताए ||

डَرْمु कَرْمु हَرकु अण्णَائِي |
मन्त्रं जपि हर्कु सुकु प्णَائِي ||
भउ न सम्णै दुकु न सम्णै |
रोगु बि कन्हिन क्णै सण्णै ||

दोहो— जप तप विर्तनि योग में |
भलि न लगे नरु नारि ||
रामु जपण सां ई करे |
भव सागर खे पारि ||

दोहो— जप तप वरतन योग म् |
भलि न लगे नरु नारि ||
रामु जपण सान ई करे |
भव सागर क्णै पारि ||

(उत्तर काण्ड पूरो थियो)

(अत्रकान्द पुरो थियो)

श्री रामायण जी आरती

आरती श्री रामायण जी आ
सीता प्रीतम जी कीर्ती आ

गाइन ब्रह्मा नारदु मुनिवरु
वालमीक ऋषी अर्पिनि आदरु
शुक सरस्वती ऐं नांगनि डातरु
हनूमान जी बि वडाई आ
आरती श्री रामायण जी आ

गाइन वेद पुराण अरिडहं जसु
शास्त्र छह सभु ग्रंथनि जो रसु
मुनियुनि जो धनु संतनि जो डसु
सभिनी जी रख्या वारी आ
आरती श्री रामायण जी आ

गाइन हरदम शंभु भवानी
प्रघटु घड़े मुनि अगस्त्य ग्यानी
वेद व्यास कविगण वाखाणी
काकभुशुण्डि गरुड़ आखी आ
आरती श्री रामायण जी आ

पापु मिटाए भोगु छडाए
मुक्ती रूपी नारि सजाए
ही अंबृत आ कलह हटाए
मात पिता सभु तुलसीअ जी आ
आरती श्री रामायण जी आ

श्री रामायण जी आरती

आरती श्री रामायण जी आ
सीता प्रीतम जी कीर्ती आ

गान् ब्रह्मा नारदु मुनिवरु
वालमीक ऋषी अर्पिनि आदरु
शुक सरस्वती ऐं नांगनि डातरु
हनूमान जी बि वडाई आ
आरती श्री रामायण जी आ

गान् वेद पुराण अरिडहं जसु
शास्त्र छह सभु ग्रंथनि जो रसु
मुनियुनि जो धनु संतनि जो डसु
सभिनी जी रख्या वारी आ
आरती श्री रामायण जी आ

गान् हरदम शंभु भवानी
प्रघटु घड़े मुनि अगस्त्य ग्यानी
वेद व्यास कविगण वाखाणी
काकभुशुण्डि गरुड़ आखी आ
आरती श्री रामायण जी आ

पापु मिटाए भोगु छडाए
मुक्ती रूपी नारि सजाए
ही अंबृत आ कलह हटाए
मात पिता सभु तुलसीअ जी आ
आरती श्री रामायण जी आ

गोस्वामी तुलसीदास जी जीवनी (थोरे में)

गोस्वामी तुलसीदास जो जनमु संवत् 1954 जी श्रावण शुक्ल सप्तमी जे ड़ीहु प्रयाग जे भरिसां चित्रकूट ज़िले में राजापुर नाले हिक गांव में थियो । पिता ब्राह्मण आत्माराम दूबे ऐं माता जो नालो हुलसी । बारहं महीना गर्भ में रहण खां पोइ ज़मण वक्त बालकु तुलसीदास रुनो कोन पर हुन जे मुख मां 'राम' लफ़जु निकितो । उनजे मुख में बूटीह ई ड़ंद मौजूदु हुआ । अदभुत बालक खे ड़िसी पिता ऐं माता खे ड़ाढी चिंता लगी ऐं अणथियणी जे डप खां माता हुलसीअ दशमी जी रात जो बार खे पंहिंजी दासीअ सां गड्डु मोकले छड़ियो ऐं ब्रिए ड़ीहु खुदि हिन संसार मां चालाणो करे वई । दासीअ , जंहिंजो नालो चुनियां हो, ड़ाढे प्रेम सां हिन बालक जो पालणु पोषणु कयो । जड़हिं तुलसीदास अंदाज़नि साढे पंजनि सालनि जो हुआ त चुनियां जो बि देहांत थी वियो । हाणि त बालकु अनाथु थी वियो ऐं दर दर भटिकण लगे । इन ते जग़त जननी पार्वतीअ खे हिन बालक ते दया आई ऐं ब्राह्मणीअ जो वेसु धारे रोज़ हिन वटि ईदी हुई ऐं पंहिंजे हथनि सां भोज़नु कराए वेंदी हुई । हुति भगवान शंकर जी प्रेरणा सां नरहर्यानन्द हिन बालक खे गोल्हे लधो ऐं हिनजो नालो 'रामबोला' रखियो । हू हिनखे अयोध्या वठी आयो उते संवत् 1561 में रामबोला बिना सिखण जे ई गायत्री मंत्र जो उच्चारणु करण लगे त इहो ड़िसी सभु माण्हूं अचिरज में पइजी विया । कुञ्जु ड़ीहनि खां पोइ गुरु—चेलो ब्रई शूकरखेत्र (सोरों) पहुता । उते श्री नरहरीअ तुलसीदास खे रामचरित बुधायो । कुञ्जु ड़ीहनि खां पो तुलसीदास काशी हलियो वियो । उते हुन पंद्रहनि सालनि ताई वेद—वेदांत जो अभ्यासु कयो । पोइ गुरुअ खां आज्ञा वठी पंहिंजी जनम भूमि वापस आयो । उते हिन जो परिवार पूरो खतम थी चुको हो पो उते रही माण्हुनि खे भगवान राम जी कथा बुधाइण लगे । संवत् 1583 में हिनजो विहांड हिक सुंदर कन्या सां थियो ऐं सुख सां रहण लगे । हिक ड़ीहुं हुनजी जाल पंहिंजे भाउ सां गड्डु पेकनि में वई त पुठियां पुठियां तुलसीदासु बि उते पहुची वियो । उनजी पत्नीअ हिन खे ड़ाढो धिकारियो ऐं चयाईसि " मुंहिंजे हिन हड़नि—मास जे शरीर सां जेतरो तुंहिंजो मोहु आहे उनखां अधु बि जे भगवान में रखीं हां त तुंहिंजो ड़ेड़ो पारि थी वजे हां " तुलसीदास खे इहे लफ़ज चुभी विया । हू हिकु पलु बि उते कोन रुकियो ऐं तुर्तु उतां खां हली वियो ऐं प्रयाग में अची ग्रहस्थ जीवन खे त्यागे साधूअ जो वेसु धारणु कयो । तीर्थ कंदो काशीअ पहुतो । पोइ चित्रकूट पहुतो ऐं रामघाट ते अची आसणु ज़मायो । संवत् 1906 मौनी उमास बुधर जे ड़ीहुं भगवान राम बालक जो वेसु धारे अची तुलसीदास खे चयो— बाबा असांखे चंदनु ड़ियो । हनुमान सोचियो तुलसीदास सुजाणे न सघंदो ऐं दोखो खाई वेंदो । सो हुन तोते जो रूप धारे ही दोहो चयो—

चित्रकूट के घाट पर भइ संतन की भीर । तुलसिदास चंदन घिसें तिलक देत रघुबीर ।।

तुलसीदासु हीअ अद्भूत छबि ड़िसी पंहिंजी सुधि बुधि विसारे वेठो । भगवान खुदि पंहिंजे हथ सां चंदन वठी पंहिंजे ऐं तुलसीदास जे मस्तक ते लग्गयो ऐं अंतर्धान थी वियो । संवत् 1628 में हू हनुमान जी आज्ञा सां अयोध्या आयो, पोइ प्रयाग ऐं पो काशी पहुतो । उते हिनखे कवि भावु जागृत थियो ऐं संस्कृत में काव्य रचना करण लगे पर जेको ड़ीहं जो लिखंदो हो सो रात में गाइबु थी वेंदो हो पोइ भगवान शिव हिनखे चयो त तूं अयोध्या में वर्जी हिंदीअ में काव्य रचना करि । इनते तुलसीदास अयोध्या आयो ।

संवत् 1631 जी शुरुआत हुई । उन साल रामनवमीअ जे ड़ीहुं तुलसीदार ररमचरितमानस जी रचना जी शुरुआत कई । ब साल, सत महीना, छवीह ड़ीहनि में सत काण्ड पूरा थी विया ऐं ग्रंथु पूरो थियो । पो भगवान जी आज्ञा सां तुलसीदास काशी हली आयो ऐं संवत् 1680 श्रावण कृष्ण तृतीया छंछर जे ड़ीहुं असीघाट ते गोस्वामी तुलसीदास राम—राम चवंदे पंहिंजे शरीर जो त्यागु कयो ।

گوسوامي تلسيداس جي جيون (ٿوري ۾)

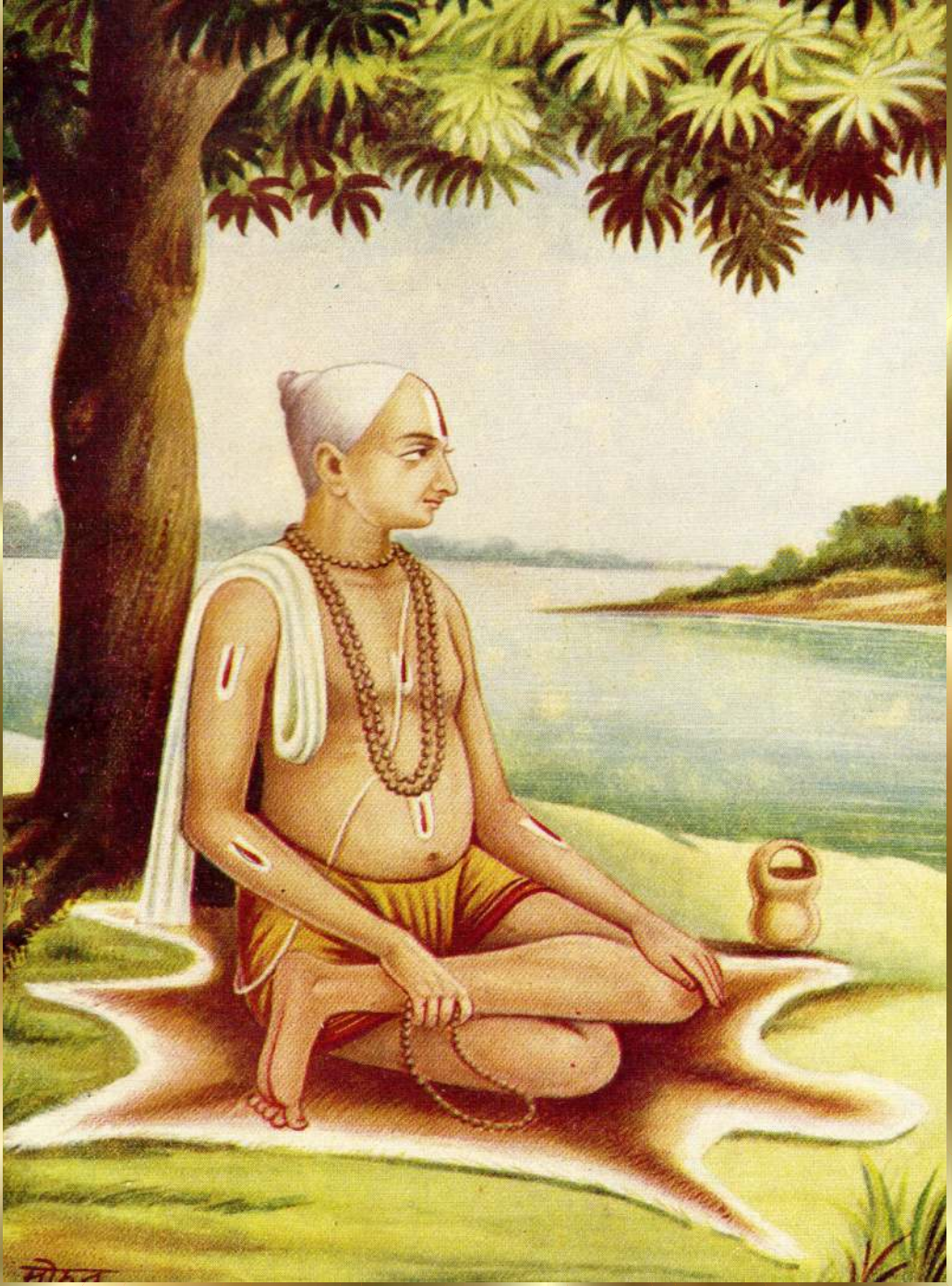
گوسوامي تلسيداس جو جنم سنبت 1554 جي شراون شڪل سبتم جي ڏينهن پرياگ جي ڀرسان چترڪوت ضلعي ۾ راجاپور نالي هڪ ڳوٺ ۾ ٿيو. پتا براهمن آتمارام ڌوبي ۽ ماتا جو نالو هلسي. ٻارهن مهينا گري ۾ رهڻ کان پوءِ جمن وقت بالڪ تلسيداس رنو ڪون پڙهڻ جي مک مان 'رام' لفظ نڪتو. ان جي مک ۾ پٽيه ٿي ڏند موجود هئا. اڏيت بالڪ کي ڏسي پتا ۽ ماتا کي ڏاڍي چنتا لڳي ۽ ان ٿيڻي جي ڏب کان ماتا هلسي ۽ ڏسمي جي رات جو باز کي پنهنجي داسيءَ سان گڏ موڪلي ڇڏيو ۽ ٻئي ڏينهن خود هن سنسار مان چالاڻو ڪري ويئي. داسيءَ ۽ جنهنجو نالو چنباڻ هو، ڏاڍي پريم سان هن بالڪ جو پالڻ پوئو ڪيو. جڏهن تلسيداس اندازن ساڍي پنجن سالن جو هئو ته چنباڻ جو به ديهانت ٿي ويو. هاڻ ته بالڪ اناڻ ٿي ويو ۽ در در پڪڻ لڳو. ان تي جڳت جنبي پاروتيءَ کي هن بالڪ تي ڏيا آئي ۽ براهمنيءَ جو ويس ڌاري روز هن وٽ ايندي هئي ۽ پنهنجي هٿن سان پوڄڻ ڪرائي ويندي هئي. هٿ پڳوان سنڪر جي پريٿا سان نهريناند هن بالڪ کي ڳولهي لڌو ۽ هن جو نالو 'رامبولا' رکيو. هو هن کي آيوڌيا وٺي آيو اتي سنبت 1561 ۾ رامبولا بنا سڪڻ جي ٿي ڳائتري منتر جو اچارڻ ڪرڻ لڳو ته اهو ڏسي سڀ ماڻهو اچڻ ۾ پئجي ويا. ڪجهه ڏينهن کان پوءِ گرو چيلو پٽي شوڪر ڪيتر (سورو) پهتا. اتي شري نرهريءَ تلسيداس کي رام چرت ٻڌايو. ڪجهه ڏينهن کان پوءِ تلسيداس ڪاشي هليو ويو. اتي هن پندرهن سالن تائين ويد-ويدانت جو ايباس ڪيو. پوءِ گروءَ کان آگيا وٺي پنهنجي جنم ڀومي واپس آيو. اتي هن جو پورو ڪٽنب ختم ٿي چڪو هو پوءِ اتي رهي ماڻهن کي پڳوان رام جي ڪٿا ٻڌائڻ لڳو. سنبت 1583 ۾ هن جو وهانءُ هڪ سندر ڪنيا سان ٿيو ۽ سڪ سان رهڻ لڳو. هڪ ڏينهن هن جي زال پنهنجي ڀاءُ سان گڏ پيڪن ۾ ويئي ته پٺيان پٺيان تلسيداس به اتي پهچي ويو، ان جي پٽيءَ هن کي ڏاڍو ڌڪاريو ۽ چيائينس ”منهنجي هن هڏن-ماس واري شير سان جيترو تنهنجو موه آهي ان کان اڌ به جي پڳوان ۾ رکين ها ته تنهنجو ٻيڙو پار ٿي وڃي ها.“ تلسيداس کي اهي لفظ چپي ويا. هو هڪ ڀل به اتي ڪوڙ رکيو ۽ ترٿ اتان کان هلي ويو ۽ پرياگ ۾ اچي گرهست جيون کي تياڳي ساڌوءَ جو ويس ڌارڻ ڪيو. تيرت ڪندو ڪاشيءَ پهتو. پوءِ چترڪوت پهتو ۽ رام گهات تي اچي آسڻ ڄمايو. سنبت 1607 موني آماس ٻڌر جي ڏينهن پڳوان رام بالڪ جو ويس ڌاري اچي تلسيداس کي چيو — بابا آسان کي چندن ڏيو. هونومان سوچيو تلسيداس سڃاڻي ته سگهندو ۽ دوکو کائي ويندو. سو هن طوطي جو روپ ڌاري هي دوهو چيو —

چترڪوت کي گهات پڙيه سنتن کي پيرا تلسيداس چندن گهسين تلڪ ديت رگهويرا

تلسيداس هيءَ اڏيت روپ ڏسي پنهنجي سڌ ٻڌ وساري ويٺو. پڳوان خود پنهنجي هٿ سان چندن وٺي پنهنجي ۽ تلسيداس جي مستڪ تي لڳايو ۽ انترڌيان ٿي ويو. سنبت 1628 ۾ هو هونومان جي آگيا سان آيوڌيا آيو، پوءِ پرياگ ۽ پوڪاشي پهتو. اتي هن ۾ ڪوي پاڻو جاڳيو ۽ سنسڪرت ۾ ڪاويه رچنا ڪرڻ لڳو پر جيڪو ڏينهن جو لکندو هو سو رات ۾ گم ٿي ويندو هو. پوءِ پڳوان شو هن کي چيو ته تون آيوڌيا ۾ وڃي هنديءَ ۾ ڪاويه رچنا ڪر. ان تي تلسيداس آيوڌيا آيو.

سنبت 1631 جي شروعات هئي. ان سال رام نوميءَ جي ڏينهن تلسيداس رام چرت مانس جي رچنا جي شروعات ڪئي. ٻه سال، ست مهينا، چويهه ڏينهن ۾ ست ڪانڊ پورا ٿي ويا ۽ هي گرنٿ پورو ٿيو. پوءِ پڳوان جي آگيا سان تلسيداس ڪاشي هلي آيو ۽ سنبت 1680 شراون ڪرشن ترٽيا پنچر جي ڏينهن اسي گهات تي گوسوامي تلسيداس رام-رام چوندي شير جو تياڳ ڪيو.

गोस्वामी श्री तुलसीदास जी महाराज

॥ ॐ ऐं ह्रीं क्लीं महासरस्वती देव्यै नमः ॥

माता सरस्वती

[شري رام]

[شري رام]

(Epic RAMAYAN in Sindhi Poetry)

{Translation of Epic SHRIRAMCHARITMANAS-ShrimaddGoswami Tulsidasji(Awadhi language)}

(Translated by Ballu Choithani)

مہاکاویہ

راماين

(سنڌي شاعريءَ ۾)

(رامायण सिंधी शाइरीअ में)

ترجمان - بلو چوٹاڻي